tur pūctum mouet erit aliqd tps minꝰ in
quo ipm motū est:sed ipoſe est. Jn mino
ri eni neceſſe minꝰ moueri. Quare erit di
uiſibile idiſibile in minꝰ:ſicut ⁊ tps in tps.
Solūmō eni mouebit ipartibile ⁊ indiui
ſibile:ſi erit in ipſo nūc poſe moueri atho
mo. Eiuſdē enim rationis est in ipſo nūc
moueri:⁊ idiuiduū aliquod moueri.

¶ Hec est 3ª pticula 1ª ptis pn^lio^ buiꝰ capl'i in qua po-
nit 3ª rō pbās q idiuiſibile nō per se mouet. ⁊ sup
ponit p q oē qd mouet mouet in tpe ⁊ q oē tps
est diuiſibile. nūc arguit ſic. Si omne tps est diſibi
le ⁊ q̄cunq tpe dato cōtingit dare tps minuſ. ſed
minus mobile in minori tpe mouet p aliqd ſpatū
q̄ maius mobile. ſi igit indiuiſibile mouet in aliq
tpe in minori tpe poſſet minꝰ mobile moueri. ⁊ per
ꝓns eſſet aliqd minꝰ q̄ indiuiſibile. qd est ipoſe. g
⁊ illō ex quo ſequit. ¶ Intelligēdū est q ſuppoſi-
ta eadē uelocitate in minori tpe ptrāſit minꝰ mobi
le aliqd ſignū in ſpatio q̄ maiꝰ mobile. qd p3. Nā
pars ⁊ totū motum motu recto mouet equali ue-
locitate ⁊ aliq̄ pars mobilis ut pars anterior mo-
bilis in minori tpe fit ultra aliquod determinatū ſi
gnum in ſpatio q̄ ipſum totū. quare ⁊c.

m Atatio aūt nō est:neq̄ ifinita. Oīs
eni erat ex q̄dā in qddā. ⁊ que est i
ꝓdictione ⁊ in ꝓrijs. q̄re eoꝝ que ſūt
ꝑm ꝓdictionē affirmatio ⁊ negatio termi
nus est:ut gnationis qdē eſſe:corruptiōis
aūt nō eē. Eoꝝ autē que ſūt in ꝓrijs ꝓria:
hec eni ultima ſūt mutatiōis q̄re ⁊ altera
tionis oīs. Ex ꝓrijs eni gbuſdā est altera
tio. Sicr aūt augmenti ⁊ decremēti. Aug
menti quidem terminꝰ est:qui est ꝑm pro
priam naturam perfecte magnitudinis.
Decrementi qui est ab hac remotio.

¶ Jstud est 3ᵐ capl'm buiꝰ tractatꝰ in quo declarat
q nulla mutatio alia a motu locali circulari est ifi
nita in duratione ⁊ ſic deſtruit opinio heracliti po-
nētis oia eſſe in cōtinua trāſmutatione. Ut hec cō-
tinet duas ptes pn^lcis^ qm in p^a^ declat q nulla mu
tatio ad formā est infinita in duratione. Ut muta
tio ad formā est oīs mutatio pter motū localez ut
gnatio ⁊ corruptio. alteratio. augmētatio ⁊ dimi
nutio. Jn 1ª ibi [Loci autē mutatio.] declarat q
nullus motꝰ localis rectꝰ est ifinitꝰ in duratione. Jn
p^a^ igit pte pn^lio^ buiꝰ capl'i pbat pbūs q nulla muta
tio ad formā est ifinita in duratione. ⁊ hec est 54ª ꝓ
buiꝰ libri que pbat ſic. Nulla mutatio que est iter
duos terminos est ifinita ꝑm durationes. ſi oīs mu
tatio ad formā est iter duos terminos. g nulla mu
tatio ad formā est ifinita in duratione. maior est ma
nifesta. q: oīs mutatio que est iter duos tmios est
finita ex utraq pte. ſ. ex pte initij ⁊ ex pte finis. ⁊
p ꝓns nulla talis mutatio est infinita in duratione.
minor vo declat iductiue. qm gnatio ⁊ corruptio
ſūt iter duos tmios. ſ. iter eē ⁊ nō eē. ⁊ alteratio ⁊
augmētatio ⁊ diminutio ſūt iter ꝓria. Nā altera-
tio est iter ꝓria ppria ⁊ pncipal'r dicta. ⁊ augmēta
tio ⁊ diminutio ſūt iter ꝓria nō pncipal'r dicta. ſi ſē
iter magnū ⁊ puū: ⁊ ſufficit q oīs motꝰ ad formā
est iter duos tminos. Jntelligēdū est q ꝓria pnci
pal'r dicta ſūt illa que marie diſtant ſub eodē gne
⁊ pnt inesse eidē ſubo in actu ſucceſſiue. ſi nō ſūt
cuiuſmodi ſūt albedo ⁊ nigredo ꝑm cōiter opinā
tes. Cōtraria vo nō pncipal'r dicta ſūt illa q mari
me diſtāt ſub eadē ſpe ⁊ pnt inesse eidē ⁊ ſucceſſi
ue:ſed nō ſūt cuiuſmodi ſūt ꝓria in q̄titate ut ma
gnū ⁊ paruū. Motꝰ eni in q̄titate est iter corpeita
tē magnā ⁊ corpeitatē puā de gne q̄titatis. nūc oīs
corpeitas de gne q̄titatis cū oī corpeitate eiuſdē
gnis ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ⁊ iō in gne q̄titatis
nō ſūt ꝓria que marie diſtāt ſub eodē gne iter q
est motꝰ. ⁊ hoc itelligit pbs in pdicamētis dicēs.
q q̄titati nihil est ꝓrius. nā in gne q̄titatis ſūt ꝓria
que marie diſtāt ſub eadē ſpe iter que est motꝰ. ⁊
B vult pbūs in 5ᵒ buiꝰ ⁊ ēt hic. ¶ Ut ſit notandū
ꝑm 2ᵒʳᵉᵐ. q oē gnabile nāle bēt aliquā q̄titatē nā
liter in pnꝰ gnationis ⁊ in fine. ⁊ illa q̄titas bēt ex
trema. vbi gra. Qm q̄titates embrionū ſūt termi
nate. vs. minimi embriōis ⁊ maximi: ſil'r q̄titates
boius ſūt terminate. ſ. maximi ⁊ minimi. Ut ipoſe
est augeri in ifinitū aut diminui. Nā ſi trāſiret q̄
titatē nāle in diminutione ⁊ additione ſtatim corrū
peret eos. Actio eni cuiuſlibet entis pficit p ſuam
q̄titatē ⁊ q̄litatē terminatā ſicut est diſpō in enti-
bꝰ accītalibꝰ. hec 2ᵗᵒʳ. Ex his appet q ītēto 2ᵗᵃ
est q in rebꝰ nālibus est dare maximū ⁊ minimū.

¶ Loci aūt mutatio ſic quidē nō erit finita.
Nō eni oīs in ꝓrijs est. B qm qd ipoſe de
ciſus eē: eo q ꝓtingit deciſū eē. Multipl'r
eni dī ipoſe: qd nō ꝓtigit ſic ipoſe decidi:
neq̄ oīno ipoſſibile factum eē fieri neq̄
mutari ipoſſibile: contingit utiq̄ mutari;
in qd ipoſſibile est mutari.

¶ Hec est 2ª pa pncipalis buiꝰ ca. in q declat q nul-
lus motꝰ localis rectꝰ est infinitꝰ in duratione. ⁊ pti
net duas pticulas. qm in p^a^ declat qd dictus est.
Jn 1ª ibi [Sz ſi ſic ꝓtingit ut.] narrat pbūs q mō
motꝰ pōt eē ifinitꝰ tpe. Jn p^a^ igit pticula buiꝰ ptis
oſtdit quō nullus motꝰ localis rectꝰ pōt eē infinitꝰ.
Jſtd aūt nō pōt pbari ul'r de oī motu locali recto
ſiē pbatū est de motu ad formā. q: nō oīs motꝰ lo
calis rectꝰ est de ꝓrio in ꝓriū ſed ſolū motꝰ grauis
ſimpl'r ⁊ motꝰ leuis ſimpl'r. Motꝰ eni aialis nō ē
de ꝓrio in ꝓriū. q: nō est inter tmios marie diſtā-
tes ſz locū. iō pbs declat p aliā viā q nullus mo
tus localis rectꝰ est ifinitꝰ in duratione. ⁊ hec est 55ª
ꝓ buiꝰ libri que pbat ſic. Si ipoſe est eē trāſmuta
tū ipoſe est trāſmutari. ſed ipoſe est eſſe trāſmuta
tū in infinitū. g̃ impoſſibile est transmutari in ifini
tū. ⁊ ſic nullus motꝰ localis rectꝰ pōt eſſe infinitꝰ.

¶ Si ergo qd ferī mutari aliqd: ⁊ poſe est
mutari: q̄re ifinitꝰ motꝰ: neq̄ ferī ifinito.
Jmpoſſibile est eni trāſire ipm. Nō qdē
igitur ſic nō ſit infinita mutatio ut non fi-
niatur terminis manifestū est.

¶ Hec ratio cōſirmat. nā illd qd ferī motu locali re
cto poſſibile est eſſe mutatus in terminū. ſed ipoſe
est eſſe mutatū in terminū ifinitū diſtātē a termio
a quo incipit motus q: talis terminus est nihil. g

impoſſibile est mutari in talem terminus. ⁊ p ꝓns
non ꝓtingit moueri motu locali recto in infinitus.

¶ Sed ſi ſic cōtingit: ut tpe ſit infinitꝰ idez
exītus ⁊ vnus ꝓſiderandū est. Nō vno
quidē enim facto nihil fortaſſis pbibet: ut
ſi poſt loci mutationē alteratio ſit: ⁊ poſt
alterationē augmentū: ⁊ iterum genera-
tio. ſic enim ſemper quidē erit tpe motus:
ſed nō vnus propter id quod nō est vnꝰ
ex oibus. ut autem fiat vnus nō cōtingit
infinitum eſſe tempus preter vnus. Hic
autem est vnus. ſ. circulatio.

¶ Hec est 2ª pticula 2ª ptis pn^lio^ buiꝰ capl'i in q pbūs
narrat quomō motꝰ pōt eſſe infinitꝰ tpe ul' duratio
ne dicens q nihil pbibet motū eſſe in infinitus ita
q vnus motꝰ ſit ſtatim poſt aliū motū ut motꝰ loca
lis poſt augmētationē ⁊ augmētatio poſt alteratio
nem: ſed q motꝰ vnꝰ ſpe maneat per tpo in infinitū
hoc nō pōt eſſe niſi in motu locali circulari. nam ſo
lus motus localis circularis pōt eē infinitꝰ. ⁊ hoc
dno cōcedente in ſequētibꝰ declarabit. quare ⁊c.

¶ Finit expoſitio Burlei ſup 6ᵒ de phiſico auditu.

¶ Incipit expoſitio eiuſdem ſuper 7ᵒ libro.

O Mne autem qd mouetur: neceſſe ē ab aliquo
moueri. Siqdem igitur ut in ipſo non ha-
bet principū motꝰ: manifestū q ab altero mo
uetur aliud eni erit mouens.

P Hiloſophus ītēdēs determiare in 7ᵒ buiꝰ
motū eē eternū: vult in B 7ᵒ determiare de
motu in cōparatione ad motorē. qm ex bis
declabit motū eē eternū. Jntēdit eni in B 7ᵒ decla
rare q est deuenire ad p^m^ motū ⁊ ad p^m^ motorē
ĩmobilē. ⁊ ex bis ſequit q motꝰ est eternꝰ. Jntelli
gēdū ſz 2ᵒʳᵗ 2ᵒʳᵗ 1ᵒ buiꝰ ſeptimi. q Ariſto. in iſto
7ᵒ ītēdit ĩueſtigare 4ᵒʳ qōnes. q̄rū p^a^ est. O. oē mo
tū bēt motorē. hoc est oē qd mouet ab aliq̄ moue-
tur. 2ª est. q oīa mota in loco reducunt ad p^m^ mo-
tū qd mouet a motore in ipo. Et hoc declat pbā-
do q in mouētibꝰ ⁊ motis nō ē pcedere in ifinitū.
3ª aūt est. q oīs motor est ſil' cū eo qd ab eo mouet
in loco. ⁊ hoc declat ubi oſtdit q mouēs ⁊ motū
ſūt ſil'. 4ª vo est. utrū oīs motꝰ bēat pportionē cū
oī motu. hoc est utrū oīs motꝰ ſit oī motui cōpara
bilis. Sunt igit q̄tuor qōnes q̄s pbs ĩueſtigat in
hoc libro. p utrū oē motū bēat motorē. 2ª an in mo
uētibꝰ ⁊ motis ſit pcedere in infinitū. 3ª est an oīs
motor ſit ſil' cuꝰ moto. 4ª est an oīs motꝰ ſit motui
cōparabilis. p^a^ qd mouet ⁊ ſoluit tractatu p. capi
tulo p. 2ª qd mouet ⁊ ſoluit capl'o 1ᵒ pmi tractatꝰ.
Tertia qd mouetur ⁊ ſoluit tractatu 1ᵒ capl'o p. 4ª
qd mouet ⁊ ſoluit tractatu 3ᵒ capl'o p. Ut deter-
minato de motu q̄tū ad itrinſeca motꝰ oſtdēdo qd
est motꝰ. oſtdēdo et que ſit eiꝰ ſpēs: ⁊ q̄tū ad ea q
extrinſecꝰ ſequunt ad motū: ut de ꝓtrarietate ⁊ de
diuiſibilitate motꝰ: in hoc 7ᵒ incipit pbūs perſcru
tari de motu per cōparationē ad extrinſeca motui
ſ. in cōparatione ad motores ⁊ mobilia ⁊ mēſuram
ꝑmi motꝰ que est tps eternū. Jn hoc tū libro nō de
terminat de eternitate motꝰ. ſed de motu per cōpa
rationē ad motorē corporeū oſtdēdo quō per mo
tū cōtingit deuenire ad motorē ĩmobilē. ſi in libro
8ᵒ determinat de motore incorporeo. ⁊ etiā tā de
eternitate motꝰ q̄ de eternitate motoris. Cōtinet
aūt tres tractatꝰ. qm in p declarat q omne qd mo
uet mouet ab alio ⁊ q est deuenire ad p^m^ motus
qd mouet a motore in ipſo ſoluēdo duas qōnes. ſ.
an omne qd mouet: mouet ab alio. ⁊ an ſit deueni
re ad motorē ĩmobilē ⁊c. Jn 1ᵒ ibi [Primū aūt mo
uens.] declarat q in oī motu motor ⁊ motū ſunt
ſimul. ⁊ per hoc ſoluit 3ª qd pn^lio^. Jn 3ª ibi. [Dubi
tabit utiq̄ aliqs. declarat qui motꝰ ſūt adinuicē cō
parabiles ⁊ qui nō ſūt adinuicē cōparabiles. ⁊ p
hoc ſoluit 4ª queſtio. ꝑmus tractatꝰ cōtinet duo ca
pitula. q: ꝑmo declarat q omne qd mouet: moue
tur ab alio. Jn 1ᵒ ibi [Qm āt oē qd mouet.] decla
rat q est deuenire ad p^m^ motū in loco qd mouet a
motore in ipſo. ⁊ hoc oſtēdit declarādo q in mo-
uētibꝰ ⁊ motis nō est ꝓcedere in ifinitū. Jn p capi
tulo buiꝰ tractatꝰ declat q oē qd mouet mouet
ab aliquo alio a re mota: ⁊ ꝓtinet duas ptes pn^lcis^:
qm ꝑma pars est narratiua. 2ª vo declaratiua ⁊ ici
pit ibi. [Amplꝰ qd a ſeipſo.] declat qd pncipal'r
hic itēta. Jn p igit pte pn^lio^ buiꝰ capl'i narrant que-
dā que nalēt ad pn^lcm^ ꝓnem. pbandā. vnde iſta pa
cōtinet duas pticulas. q: in p^a^ pmittit ꝓ probāda
⁊ narrat in quibꝰ ꝓ est manifesta quā intēdit. in 2ª
ibi [Si autē in ſeipo ⁊c.] narrat in quibꝰ ꝓ nō est
manifesta. Jn ꝑma igit pticula buiꝰ ptis pbūs pre
mittit ꝓnē ſuā. d. q: omne qd mouet neceſſe est mo
ueri ab aliquo. i. ab alio. vñ narrat pbūs in quibus
est iſta ꝓ manifesta. d. q in bis que mouent ab ex-
trinſeco cuiuſmodi ſūt illa que mouent per violen
tiā est manifestus q illd qd mouet ab alio mouet:
qm manifestū est q proijciēs ſurſū lapidē est aliō
a lapide moto ⁊ motꝰ lapidis a baculo. ⁊ baculus
a manu. ⁊ manꝰ ab alio q̄ a re mota. ¶ Jntelligen
dū est hic q q̄uis illa ppositio ſit de ſe manifesta
vs. omne qd mouet ab extrinſeco mouet ab alio. tā
nō est manifestū de omni eo qd mouet ab extrinſe
co q mouet ab alio. q: piectū ceſſante ꝑmo pijciē
te mouet ab alio: ⁊ tā nō est per se manifestū a quo
mouet qm p proijciēte corrupto pōt proiectū mo-
ueri. ⁊ nō est manifestū a quo tūc mouet: q: planū
est q ꝑmo proijciente corrupto: piectū nō mouet
ab illo: cū omne mouēs ſit in actu ⁊ corruptū nō ē
in actu: iō aliqui credūt q piectū p pijciēte ceſſan
te mouet ab aliq virtute derelicta in eo a ꝑmo pro
ijciente. ⁊ ſic q mouet ab extrinſeco. ⁊ ita de mul
tis alijs motis ab extrinſeco de quibus nō est ma
nifestū an mouean̄t a ſeipſis ul' ab alio. ⁊ ita p3 q
q̄uis illa ppō ſit per se manifesta. oē qd mouet ab
extrinſeco mouet ab alio. nō tā de q̄libet qd moue
tur ab extrinſeco est manifestus q mouet ab alio.
Ut est mānifestū q ul'is pōt eē nota ⁊ multe et ſin
gulares ignote. qm pōt aliqd ſciri in ul' ⁊ ignora-
ri in pticulari ut p3 7ᵒ topicoꝝ ⁊ 2ᵒ priorꝝ. Exēplus
buiꝰ pōt poni in alijs: qm iſta ppositio est de ſe ma
nifesta. ſ. omne neceſſariū est utq̄ nō tā de oī neceſ
ſario est per se notū q ipſum est uerus. Multe eni
ꝓnes ſūt neceſſarie que nō oibꝰ ſūt note ſz ſolū pau
cis uel nullis. ⁊ tā vniuerſalis est nota.

¶ Si aũt in seipso accipiat.a.b.quod moueatur ſm se:sed nõ quo hoꝝ huiusmodi aliquid mouet. Primũ quidẽ igit opinari.a.b.a seipso moueri ꝓpter id quod totũ mouetur ⁊ a nullo exterioꝝ simile ẽ: sicut siquis ipso.d.e.mouente.d.z.⁊ ipso moto opinetur.d.e.z.a seipso moueri pp id qd nõ videt utrũ ab utroq; moueat.ut utrum .d.e.ab.e.z.aut.e.z.a.d.e.

Demõstratio

A ———————————————— B

mobile a seipso p̄mo

D ———————— E ———————— Z

mobile cuiꝰ vna ps mouet alteraz.

¶ Hec est 2ª pticula p̄c ptis p̄n̄ˡⁱᵒ huiꝰ capl'i in qua declarat in quibꝰ ꝯ hic intẽta nõ est manifesta. Et intendit hic phũs dicere ꝙ in illis que hñt in se p̄nᵐ sui motꝰ nõ est manifestũ utrũ moueant p̄ a seipso uel ab alijs. Uñ de hñtibꝰ p̄nᵐ sui motꝰ intrinsecuz vꝫ ꝙ nõ moueant ab alio.q: non mouent ex moto extrinseco sed solũ ab intrinseco. Illud enim est qd mouet aliquos ad dicẽduz ꝙ aliqd mouet non ab alio q: nõ mouet a motore extrinseco. Si aũt a se ⁊c̃.hoc motiuũ remouet phũs.q: nõ est sufficiẽs. Nõ eni sequit.si nõ mouet a p̄nº extrinseco.g̃ non mouet ab alio. Uñ phũs remouẽdo illd dubiũ accipit mobile.a.b.cui cõtingit moueri ex se ⁊ p̄ non ex eo ꝙ aliq̃ eius ps moueat.tunc opinari ꝙ.a.b. mouet a seipso ꝓpter hoc ꝙ totũ mouet ⁊ nõ mouet a motore extriseco sil'e est ⁊ opinari ꝙ mobile cuiꝰ vna pars ꝯtinue mouet aliã.mouet a seipso p̄ q: nescit que ps sit mouẽs ⁊ que mota ut si mobile c.d.e.mouet ꝓpter h̃ ꝙ vna ps eiꝰ que est.c.d.moueat aliã ptẽ que est.d.e.opꝫ ꝙ ignoret que ps est mouẽs ⁊ que mota. ⁊ pp hoc extimat ꝙ totũ.c.d.e.moueat a seipso p̄.cũ igit totũ cuiꝰ vna pars mouet aliã nõ mouet a seipso p̄:sequit ꝙ totũ cui contingit moueri ſm se ⁊ p̄mo nõ mouet a seipso p̄ et si nõ mouet ab extriseco. Uñ tale totũ est p̄ᵐ motũ q: nõ mouet ex eo qd eiꝰ pars q̃ꝫtitatiua mouet.ſꝫ nõ est p̄ᵐ mouẽs.iõ forma eiꝰ que nõ est ps eiꝰ q̃ꝫtitatiua est p̄ᵐ mouẽs ⁊ totũ q̃ꝫtitatiuũ est p̄ᵐ motũ. ¶ Notãda sũt hic tria.p̄ est notandũ ꝙ q̃ꝫtũ ad h̃ qd est moueri ab alio sil'e est de toto qd mouet p̄ ⁊ ſm se mouet ⁊ nõ ab extriseco: ⁊ de toto qd nõ mouet p̄ sed ex eo ꝙ vna pars q̃ꝫtitatiua mouet aliã. qm̃ utrunq; horũ mouet ab alio.s.ab aliquo intrinseco ⁊ nõ extrinseco q: a parte: q̃ꝫtũ tñ ad h̃ qd est moueri a p̄nº extrinseco est dissimile.q: vnũ istoꝝ terminoꝝ.s.a.b.c.qd est p̄ ⁊ ſm se totũ motũ non mouet a parte sua quãtitatiua sed q̃litatiua.ut corpus animatũ qd mouet ab aĩa. ⁊ totuꝫ qd mouet ſm ptẽ ⁊ nõ p̄ ut.c.d.z.qd mouet a sua parte quãtitatiua:q: mouet ex hoc q: vna eiꝰ pars quãtitatiua mouet aliã. ¶ Scd̃o est notãdũ ꝙ est quedã diuisio motoꝝ:quã hic tãgit phũs.s.ꝙ motoꝝ qdã est qd nõ hẽt in seipso p̄nᵐ sui motꝰ ⁊ qdã qd hẽt in seipso p̄nᵐ sui motꝰ. Et habẽtiũ in se p̄nᵐ sui motus quoddã est per se motũ nõ p̄ ſꝫ rõne partis. ⁊ quoddã est motũ per se ⁊ p̄.illd põt ulteriꝰ diuidi ſm imaginationẽ sic: Motũ per se ⁊ p̄ qdã mouetur ab alio ⁊ qdã mouet a seipso p̄. ⁊ tale motuz est solũ ſm imaginationẽ. ⁊ nõ ſm ṽitatẽ ut ꝓbat hic phũs ex intẽtione quorũdã ut videbit postea. ¶ Tertio est notãdũ ꝙ per motũ ab intrinseco ſm partẽ duo possumꝰ intelligere.s.uel motũ cuiꝰ vna ps mouet se ⁊ mouet totuꝫ ut pꝫ de corde qd mouet se ⁊ mouet totũ aĩal.uel põt per motũ ab itriseco ſm ptẽ itelligi motũ cuiꝰ vna pars mouet ⁊ alia quiescit: ⁊ quicqd.vꝫ.intelligit per motũ ſm ptem mouet ſm accñs ut ſm accñs opponit ei qd est ſꝫ se ⁊ p̄mo. Uñ phũs in ꝓposito per se itẽdit p̄ᵐ seu p̄.vñ cõcludit cũ dicit nõ igit mouet per se.a.b.h̃ iũgit dicẽs. Sed cõcessũ est per seip̄m moueri p̄ᵐ. Sic igit est dicẽdũ ꝙ illd qd mouet ab intrinseco ſm ptem mouet ſm accñs.ut ſꝫ accñs opponit ei qd ẽ p̄ ⁊ per se: ⁊ hoc vult ꝯᵗᵒʳ. Illd eni qd mouet ſꝫ totũ q: ps eiꝰ mouet totũ mouet p accñs ut motꝰ totiꝰ corpis aĩalis p motũ caloris aĩalis: aut musculoꝝ.hec ꝯᵗᵒʳ. Et si dĩ ꝙ illa q̃ mouent ſm ptem mouent p se. Dico ꝙ ly per se si accipiat pro p̄ moueri sic motũ ſm ptẽ nõ mouet per se.sed si ly p se accipiat ſm ꝙ opponit ei qd est ab extrinseco: ita ꝙ oẽ illd qd mouet ab itriseco dicat p se moueri. sic est dicẽdũ: ꝙ illd qd mouet ſm ptẽ mouet per se ⁊ tñ mouet per accñs ſm ꝙ per accñs opponit ei qd est p̄mo. ⁊ sic qd mouet ſm partẽ vno modo mouet per se.alio mõ mouet per accñs.nõ tñ ꝓut per se ⁊ per accñs opponant.

¶ Ampliꝰ q̃d a seipso mouet: nll'o mõ pausabit cũ mouet: i stãdo aliqd alteꝝ quod mouet. Nec̃e est g̃ si aliqd pausat q̃d mouet i stãdo aliqd alteꝝ: h̃ ab altero moueri. Hoc aũt mãifesto facto: nec̃e est oẽ q̃d mouet: cuꝫ sit diuisibile moueri ab aliquo. Qm̃ eni accepto.a.b. quod mouet diuisibile erit. Diuidat igit in.c. Necesse igitur b.c.quiescente.quiescere ⁊.a.b.

¶ Hec est 2ª ps p̄n̄ˡⁱᵒ huiꝰ capl'i ⁊ ẽ declaratiua in q̃ declarat p̄ª ꝯ huiꝰ septimi libri.s.ꝙ oẽ qd mouet ab alio mouet.hec aũt ps ꝯtinet duas pticulas q: i p̄ª declarat p̄dcã ꝯ p rõnẽ ostẽsiuã.i 2ª ibi[Si eniꝫ nõ.] ostẽdit p rõnẽ ducẽtẽ ad ipol'e vnã ꝓpõnẽ acceptaꝫ in ꝓbatione p̄n̄ˡⁱᵒ ꝯnis.s.ꝙ oẽ motũ diuisibile qescit qescẽte pte sua.ul' ꝓbat ꝙ nihil mouet a seipso. In p̄ª igr pticula huiꝰ ptis phs itẽdit talẽ rõnẽ. Oẽ qd mouet ab extriseco mouet ab alio. ⁊ oẽ qd mouet ab intrinseco mouet ab alio.sed qd mouet: mouet ab extrinseco uel itrinseco.g̃ oẽ qd mouet: ab alio mouet.minor huiꝰ rõnis est de se mãifesta per sufficiẽtẽ diuisionẽ. ⁊ p̄mã ptẽ maioris nõ ꝓbat h̃ phs. q: in pte p̄cedẽti posuit aliã tanq̃ꝫ oibꝰ mãifestã.s. ꝙ oẽ qd mouet ab extrinseco mouet ab alio. hec eni ꝓpõ est de se nota q̃ꝫuis q̃libet eiꝰ singl'aris nõ sit oibꝰ nota.ut pꝫ ex dictis in pte p̄cedẽti. scd̃am ṽo ptẽ ꝓbat phs.s.ꝙ oẽ qd mouet: mouet ab itrinseco seu a seipso mouet ab alio. ⁊ arguit in p̄ mõ 2ᵉ figure. ⁊ hoc sic.nullum qd mouet a se uere quiescit altero quiescẽte. sed omne qd mouet quiescit aliq̃ alio quiescẽte.g̃ nullũ quod mouet mouet a se. ⁊ p ꝯñs illd quod mouet mouet ab intrinseco seu a se mouetur ab alio.maiorẽ huius rõnis non probat phũs.sed eã supponit tanq̃ꝫ mãifestã qm̃ notis terminis mãifestũ ẽ cuilibet ꝙ illd qd cõpetit alicui

ſm se nõ remouet a seipso. ⁊ si remoueat a q̃cunq; alio.iõ phs solũ narrãdo ponit maiorẽ dicẽs ꝙ oẽ qd mouet a seipso nullo mõ pausabit dũ mouetur i.qescit a motu a q̃ mouet i stãdo.i.in qescẽdo aut in faciẽdo qetẽ ad alteꝝ qd mouet h̃ ẽ ad qetẽ alicuiꝰ altiꝰ. Qd eni cõuenit alicui p se nõ remouet ab eo q̃ꝫuis remoueat a q̃cũq; alt'o. Et ex hac maiori. s.ꝙ oẽ qd mouet a se nõ qescit aliq̃ alt'o qescẽte: infert ꝙ si aliqd qd mouet qescit ad qetẽ altiꝰ ꝙ illd mouet ab alio.qm̃ eni miorẽ illiꝰ rõnis.s.ꝙ oẽ qd mouet qescit aliq̃ alt'o qescẽte q̃ ẽ p̄ª ꝯ de annexis declat phs sic. Oẽ motũ diuisibile qescit alt'o qescẽte.ſꝫ oẽ qd mouet ẽ motũ diuisibile.g̃ oẽ qd mouet qescit altero qescẽte. ⁊ p ꝯñs oẽ motũ ab intriseco diuisibile qescit altero quiescẽte.minoreꝫ huiꝰ ꝓsill'i supponit phs tanq̃ꝫ p̄us ostẽsaꝫ.qm̃ 6º huiꝰ est ostẽsũ ꝙ oẽ motũ est diuisibile.ſꝫ maior.vꝫ.ꝙ oẽ motuꝫ diuisibile qescit ad qetẽ alteriꝰ.declat p h̃ ꝙ oẽ motũ diuisibile qescit altero qescẽte.ſꝫ ps ẽ altera a toto g̃ oẽ motũ diuisibile qescit alt'o qescẽte.añs pꝫ.q: accipiat motũ diuisibile ⁊ sit.a.b. ⁊ diuidat in.a.b.c.tunc quiescẽte.b.c.necesse est.a.b.qescẽ. ⁊ sic qescẽte pte necesse est totum quiescere.

¶ Si eni nõ accipiat moueri.b.c.igit qescẽte mouebit utiq;.b.a. Nõ g̃ mouet p se.a.b.h̃ ꝯcessũ ẽ p seipꝫ moueri p̄ᵐ. Mãifestũ igit ꝙ.b.c.qescẽte: qescit ⁊.b.a. ⁊ tũc pausabit qd mouet. Sꝫ si aliqd i qescẽdo aliud stat: pausat moueri. h̃ ab altero mouetur. manifestũ est igit ꝙ oẽ qd mouet ab aliquo mouetur. diuisibile eni est qd mouetur ⁊ pte quiescẽte quiescit totũ.

¶ Hec est 2ª pticula 2ᵉ ptis p̄n̄ˡⁱᵒ huiꝰ capl'i in q̃ phũs ꝓbat p rõnẽ ducẽtẽ ad ipol'e ꝙ oẽ motũ diuisibile qescit pte qescẽte.ex q̃ seqt ꝙ nihil mouet a seipso. ⁊ hec est 2ª ꝯ de annexis ex q̃ sequit ꝙ nihil mouet a seipso. Et q: totꝰ ſmo sumit h̃ ab illo loco. Si aũt a seipso ⁊c̃.usq; huc est de moto ſꝫ se p̄ᵐ qd hẽt i se p̄nᵐ sui motꝰ lꝫ nõ semp hic exp̄mat pp ꝓlixitateꝫ iculcatiõis fastidiũ euitãdũ.ꝓbat ꝙ oẽ tale motũ diuisibile quiescit ad qetẽ ptis accipiẽdo ꝯdictoriuꝫ huiꝰ cũ q̃dã nec̃io deducẽdo ad ꝯnẽ ipol'em. ⁊ tũc ex ipol'itate ꝯnis cuꝫ necessitate ꝓpõnis nec̃io coassũpto ꝯcludit ipol'itatẽ ꝯdictorij ꝓpõnis ꝓbãde. ⁊ p h̃ pꝫ ṽitas ꝯnis hic ꝓbãde.qm̃ si vnũ ꝯdictoriũ sit ipol'e reliquũ est nec̃iũ. ⁊ ille est modus demrãtiõis ad ipol'e.vꝫ.sumẽ ꝯdictoriũ ꝓpõnis probãde. ⁊ ex illo cũ nec̃io coassũpto deducẽ ad ipossibile. ⁊ ex ipol'itate illiꝰ ꝯnis cũ ṽitate ꝓpõnis necessario coassũpto ꝯcludẽ ipol'itatẽ hypothesis.i.ꝯdictorij ꝯnis ꝓbãde. Accipit igit phũs oppositũ ꝯnis ꝓbãde ex dictis ab aduersarijs.s.p̄ᵐ motũ ſꝫ se diuiˡᵉ.a.b.nõ qescẽte.b.c.pte eiꝰ qescẽte ad moueri ſꝫ aliq̃ꝫ eiꝰ ptẽ.s.ſꝫ.c.a. Ex q̃ ꝯcludit.a.b.non moueri ſꝫ seipꝫ p̄. ⁊ ex hac hypothesi data ponẽte a.b.moueri ſm seipꝫ p̄ᵐ sequit oppositũ p̄mi p̄ncipij.s.remotio eiusdẽ.a.se.s.motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ nõ eẽ motũ ſꝫ seip̄m p̄ᵐ. Uñ p̄t formari sill's ad ipol'e sic. oẽ motũ hñs in se p̄nᵐ sui motꝰ qd mouet solũ ſm aliqd sui nõ est p̄ᵐ motũ ſꝫ se.ſꝫ.a.b.c. qd ẽ p̄ᵐ motũ ſm se est motũ hñs p̄nᵐ sui motꝰ qd mouet solũ ſꝫ aliqd sui.vꝫ.c.a.g̃.a.b.c.nõ ẽ p̄ᵐ motũ ſꝫ seip̄m. ⁊.a.b.c.est hñs in se p̄ᵐ sui motꝰ motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ. g̃ motũ ſm seip̄m p̄ᵐ nõ est motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ. Uñ arguit in 3ª figura sic.a.b.c.nõ est motũ ſm seipꝫ ⁊ a.b.c.est motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ.g̃ motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ non est motũ ſm seip̄m p̄ᵐ. Hec ꝯ est ipol'is ⁊ mior est ṽa p hypothesim.s.a.b.c.est motũ ſm seipꝫ p̄ᵐ.igr maior est ipol'is.vꝫ.a.b.c.nõ est motũ ſꝫ seipꝫ p̄ᵐ. g̃ altera p̄missarũ ex q̃ illa sequit est fl'a ul' ipol'is. ⁊ hec est ṽa.s.oẽ motũ hñs in se p̄nᵐ sui motꝰ quod mouet solũ ſm aliqd sui nõ est p̄ᵐ motũ ſm se.g̃ reliqua p̄missaꝝ est fl'a ⁊ ipol'is.s.a.b.c.est p̄ᵐ motũ ſꝫ se cũ solũ mouet ſꝫ aliqd sui.g̃ nec̃e ẽ ꝙ si.a.b.c. sit p̄ᵐ motũ p se ꝙ nõ moueat solũ ſꝫ aliqd sui.nõ igit poterit moueri ſm se totũ p̄ᵐ pte qescente. Qꝫ aũt illd qd mouet solũ ſm aliqd sui ⁊ illd qd mouet pte qescente nõ sit p̄ᵐ motũ ex se appet ex h̃ q: tale motũ solũ mouet rõne sue ptis mote q̃ ps ſm se mouet. Mãifestũ igr est.ꝙ.b.c.qescẽte quiescit a.b.c.ſꝫ oẽ qd qescit ad qetẽ alteriꝰ mouet ab altero.g̃ oẽ motũ ſꝫ se p̄ mouet ab alio. Et ex h̃ arguit ulteriꝰ ꝯcludẽdo ꝯnẽ p̄nˡᵉᵐ sic. Oẽ motũ ſm se p̄ mouet ab alio. ⁊ oẽ motũ ſꝫ aliqd sui mouet ab alio. ⁊ oẽ motũ ab itrinseco est p̄ᵐ motũ ul' motũ ſꝫ aliqd sui.g̃ oẽ motũ ab itrinseco mouet ab alio. ⁊ oẽ motũ ab extrinseco mouet ab alio.g̃ oẽ qd mouet mouet ab alio. Qꝫ aũt oẽ motũ ab extriseco ſꝫ aliqd sui moueat ab alio pꝫ p hoc q: qd mouet ab intrinseco ſm aliqd sui mouet a pte sua siue ab eodẽ a q̃ mouet sua ps. ⁊ sic mouet ab alio. ⁊ ita ſm se rie textꝰ ꝓbat pfecte ꝯ p̄nˡⁱᵒ.vꝫ.oẽ qd mouet mouet ab alio. ¶ Si aũt nõ est.hic põt poni vna ꝯ annexa ꝯni p̄nˡⁱ ul' põt poni vna ꝯ de p̄ncipalibꝰ ꝯnibus.vꝫ.ꝙ nihil mouet a seipso p̄ ⁊ ſm h̃ hec est 3ª ꝯ de annexis.si ponat vna de annexis. ⁊ ꝓbat p impol'e: q: si det ꝙ aliqd ut.a.b.mouetur a seipso p̄.g̃ cũ.a.b.sit diuisibile opꝫ ꝙ.a.b.qescat ad qetẽ sue ptis.ſꝫ nihil qd qescit ad qeteꝫ alteriꝰ mouet a se p̄ ⁊ posituꝫ est ꝙ.a.b.mouet a se p̄.g̃ qd mouet a se p̄ nõ mouet a se p̄.hec ꝯ ẽ ipol'is.g̃ ista ẽ nec̃ia.nihil qd quiescit ad qetẽ alteriꝰ mouet a seipso p̄.igit ista est ipol'is.a.b.mouet a se p̄. ⁊ sic arguẽduꝫ est de q̃cũq; moto. ⁊ sic est hec ipol'is.aliqd mouet a se. ⁊ p ꝯñs sua ꝯdictoria est nec̃ia.s.nihil mouet a se p̄. ⁊ hãc ꝯnẽ negatiuã intẽdit phs.d.nõ mouet igit p se.a.b.illd qd a se p̄ mouet.ſꝫ ꝯcessũ est p seip̄m moueri p̄. ¶ Intelligẽduꝫ ꝙ phs hẽt ꝓ ipol'i aliqd p seip̄m p̄ eẽ motũ ut pꝫ in textu. Cuiꝰ itellectꝰ est ꝙ nihil p̄ᵐ est motũ p seip̄m siue a seipso. Uñ in ꝓposito pseitas refert ad mouẽs seipꝫ p̄ᵐ ita ꝙ idẽ p se sit p̄ᵐ mouẽs ⁊ motũ. Uñ hec ꝯ negatiua. nihil põt moueri a seipso.põt ꝓbari sic. Nihil qd mouet ab extriseco mouet a seipso p̄.ſꝫ oẽ qd mouet mouet ab itriseco ul' extriseco. g̃ nihil qd mouet: mouet a se p̄.p̄ª ps maioris pꝫ de se.sed ps 2ª vꝫ nihil qd mouet ab itrinseco mouet a se p̄.ꝓbat p rõnẽ ducẽtẽ ad ipol'e sic.ponat aliqd motũ a p̄nº intrinseco moueri a seipso ut.a.b. Illud.a.b.quiescit ad qetem illiꝰ partis.igit nõ mouet a se p̄.ꝯ est ipol'is ⁊ altera p̄missaꝝ est nec̃ia.s.ꝙ.a.b.qescit ad quietẽ ptis.g̃ reliq̃ p̄missaꝝ est ipol'is.s.a.b.mouetur a se p̄. ⁊ sic ꝯtingit arguẽ de q̃libet alio moto a p̄nº intrinseco.per ꝯñs nihil quod mouetur a p̄nº itrinseco mouetur a seipso primo. Sed circa illã cõclusionẽ negatiuã est itelligendũ ⁊ videnduꝫ quid phũs itelligit per se ⁊ qd per p̄mũ. Uñ est itelligẽ-

dũ q̃ per se accipit p̃ p2o cã p̃cisa q̃ sic describit in li.posterior. Per se est cui alter. per ip̃s z ipi nõ p alterũ. vñ aliqd dr̃ alicui inesse p̃ qd̃ inest ei per se excludẽs qdcũq̃ aliud in rõne cause. z sic accipit fm se 5o metha^ce capl'o de fm se. ubi in fine capl'i phus dicit sic. Amplius fm se dr̃ cui nõ est aliqua cã. z sic q̃ itelligat per se. Circa 1m. s.qd intelligit per p̃m motũ dico q̃ intelligit illud qd̃ mouet fm quãlibet eiꝰ ptẽ. vñ intelligẽdũ est q̃ per p̃m motũ pñt q̃tuꝰ itelligi. s.p̃m modo^lc qd̃ semp z vtual'r mouet aut motũ minimũ q̃ minꝰ nõ pot p se moueri. z ꝗ itelligit hic 2tor per p̃m. Al'r itelligit p p̃m motũ illd qd̃ mouet fꝫ q̃libet eiꝰ ptẽ. z sic accipit ab Aristo. 5o buiꝰ. 3o vo mõ pot accipi p2o eo q̃ ẽ p̃m motũ fm tpꝰ in via gnationis. qd̃ gdẽ p̃m fm tpꝰ mouet. z ipo moto alia mouet fꝫ ordinẽ. z ita coꝰ uel aliqua pꝰ cordis est p̃m motũ in motu aialis p gressiuo. z p̃m motũ q̃litercũq̃ accipiat mouet ab alio. qꝰ p̃m motũ qd̃ vtual'r mouet: mouet ab alio qꝰ a motore imo^lt z idisibili ut pbat 8o phisicorũ. Sil'r p̃m qd̃ est minimũ motũ. qꝰ motũ mini mũ est homogeneũ vni^nãe in toto z in oi sua pte. ꝛõ si motũ minimũ mouet a se opꝫ q̃ q̃libet eiꝰ ps moueat a se: z sic totũ mouet a q̃libet eiꝰ pte tanq̃ a motore pticulari. z ita q̃ nullũ motũ minimum mouet a se tanq̃ a cã p̃cisa qꝰ q̃libet motũ minimũ mouet ab alio ut a sua pte. Vñ pot argui sic. Motũ mimũ mouet a se: aut ab alio. si ab alio habet, ppositũ. si vo mouet a se mouet a sua pte cũ sit eiusdẽ nãe in toto z q̃libet sua pte. z sic tale mimũ non mouet se p se tanq̃ a cã p̃cisa. qꝰ moueri totiꝰ depẽdet a moueri ptiũ. Si aũt p motũ p̃m itelligit motũ fm q̃libet eiꝰ ptẽ sic nihil est p se mouẽs sic a cã p̃cisa. z p se motũ fꝫ q̃libet ptẽ. qꝰ si tale motũ fm q̃libet ptẽ moueat a se. sequitur q̃ ps eiꝰ mouet se. z ita mouẽ totiꝰ depẽdet a mouẽ ptis. z p ñs nõ mouet a se tanq̃ a cã p̃cisa qꝰ suũ mouẽ dependet a mouẽ ptis. Si aũt p p̃m motũ itelligit p̃m motũ via gnationis i motu pgressiuo aialis sive coꝰ sive ps cordis sit p̃m motũ i via gnationis in motu pgressiuo aialis qd̃ mouet: mouet ab alio. i. ab aia ut declr̃at est in li° de motib° aialiũ. Ex p̃dictis igit̃ pꝫ ꝗ p̃n^lu q̃ est illa. s.oẽ qd̃ mouet mouet ab alio. qm̃ oẽ qd̃ mouet ab extrinseco mouet ab alio. z ꝗ ẽ manifestũ p se. z et oẽ qd̃ mouet ab intrinseco aut mouet a q̃libet sua pte aut totum mouet a toto totũ. si mouet a toto. z cũ tale totũ sit eiusdẽ nãe cuꝰ suis ptib° q̃tuꝰ ops q̃ si totũ mouetur a toto. q̃ et ps moueat a pte. z q̃ motꝰ totiꝰ depẽdeat a motu ptis. z si totũ mouet a toto. sequit q̃ totũ mouet a toto tanq̃ a mouẽte ptiali. z sic cũ ps sit alia a toto. sequit q̃ si totũ mouet totũ q̃ illd totũ mouet ab alio. s.a sua pte. si aũt det q̃ totũ qd̃ mouet ab intrinseco mouet a sua pte. sequit q̃ illd totũ mouet ab alio cũ ps sit aliꝰ a toto. Et est sciẽdũ q̃ aliqd̃ totũ motũ a pte mouet a pte sua q̃titatiua sic coꝰ mouet ab aia. z tũc motũ mouet a pte sua q̃litatiua tanq̃ a mouẽte totali. z qd̃dã totũ mouet a pte sua q̃titatiua sicut hõgeneũ. ut terra uel aq̃ qm̃ mouet nãlit mouet a pte sua q̃titatiua tanq̃ a motore ptiali. z sic pꝫ q̃ oẽ qd̃ mouet ab itrinseco mouet ab alio. qꝰ mouet a pte sua q̃titatiua ul'q̃litatiua ul' tanq̃ a motore totali ul' ptiali. Et si dr̃ q̃ nõ opꝫ q̃ totũ qd̃ mouet se sit hõgeneũ z sic nõ opꝫ q̃ si totũ mouetur se q̃ iõ ps mouet se. Contra. oẽ totũ aut est hõgeneũ aut aliq̃ ps q̃titatiua al'r cõpõeret ex ifinitis ptib° dr̃ntib° fꝫ spẽs. iõ si totũ mouetur se aliq̃ ps ut ps hõgenea mouet se. z p ñs ps illi° mouet. z sic motꝰ totiꝰ dependet a motione ptiũ. Item q̃uis totũ sit etherogeneũ. tũ illud a quo est motꝰ est hõgeneũ: cuꝰ ille motꝰ sit ad vnũ z eundẽ locũ nũo. z ita illd a quo mouet totũ z sic illd mouet se z mouet totũ ita ps mouet. z sic motꝰ illi° dependet a motu ptiũ. vñ si totũ sit homogeneũ ops q̃ aliqua ps ut ps homogenea mouet se. z per ñs pars illi° mouet. z sic motꝰ totiꝰ dependet a motiõe partiũ. Item q̃uis totũ sit etherogeneum tũ illd a quo est motꝰ totiꝰ est hõgeneũ cuꝰ ille motꝰ sit ad vnũ z eundẽ locũ nũo. z ita illd a quo mouet totũ. z sic illd mouet se z mouet totuꝫ. ita ps mouet. z sic motꝰ illiꝰ dependet a motu ptiũ. vñ si totũ sit homogeneũ ops q̃ aliq̃ pars motoris sit homogenea. z ita mouet a pte sua q̃titatiua tanq̃ a motore partiali. z per ñs mouet ab alio z c̃.

Item si totũ motũ mouẽs se sit etherogeneũ. tũc eni aliqua eiꝰ ps q̃titatiua z etherogenea est cõposita ex eisdẽ ptib° fm spẽm ex qbus cõponit totũ. q̃ si totũ etherogeneũ mouet se ps illa cõposita ex eisdẽ ptib° ex qb° fm spẽm cõponit totũ mouet se. z totꝰ etherogenei dependet motũ a moueri istius ptis que est eiusdẽ nãe cũ toto tanq̃ a motore ptiali. z per ñs totũ nõ mouet se p̃. Nec igitur ppõ. vꝫ. aliq̃ pꝫ etherogenea si p̃ mouerẽt se cõponerẽt ex eisdẽ ptib° fm spẽs ex quib° cõponit pꝫ qꝰ si aliqd mouet se p̃ q̃libet pars eiꝰ. ut ps mouẽs est disibilis. accipiat igit medietas illi° totiꝰ illa cõponit ex eisdẽ ptib° fm spẽs ex quib° cõponit totũ. z sic si totũ mouet se aliq̃ ps eiꝰ mouet se tanq̃ mouẽs ptiale. Al'r faciũt aliq sill'm ad ipo^lc. circa qd̃ ẽ sciẽdũ q̃ si aliqd mouet a seipo p̃m illd mouet a seipo p̃. z semp mouẽ z ẽt moueri remouet a quocũq̃ alio. q̃ si. a.b. eẽt p̃m motũ ex se posito q̃ ps eiꝰ. s.b.c. gescat a mouẽ z a moueri. adhuc a.b. mouerẽt a se p̃. Posito q̃ ps eiꝰ. a.b.c. gescat a mouẽ z a moueri. adhuc. a.b. mouerẽt a seipso cũ utrũq̃. s.tã mouẽ q̃ moueri icst ei p̃ z a se. Ponat q̃ q̃. a.b. moueat a se p̃. z q̃ ps eiꝰ. s.b.c. quiescat a mouẽ z a moueri tũc. a.b. nõ mouet nec mouet nisi fm alterã ptẽ q̃ ẽ. c. a. q̃ supposito deducit ad ipo^lc sic. a.b. nõ mouet a seipo. z. a.b. mouet a seipo. q̃ qd̃ mouet. vꝫ. a seipo p̃ nõ mouet a seipo p̃. qd̃ est ipo^lc qꝰ est oppositũ p̃mi p̃ncipij. maior ẽ uera per suppositũ. z maior z minor nõ repugnãt. q̃ minor est ipo^lc. Notãdũ q̃ in argumẽto ad ipo^lc sit tres p̃cessus. p̃m° fit arguẽdo ex hypothesi cui° oppositũ opꝫ dari cũ aliq̃ nẽcio nõ repugnãti hypothesi ducẽti ad ñẽ possibilẽ. z ille discursus ppzie uocat sill's ad ipo^lc. eo q̃ deducit ad ñem ipo^lem. Secꝫ discursus fit arguẽdo ab ipo^litate ñis cũ vitate alt^ri° p̃misse nõ repugnãtis hypothesi ad ipo^litatẽ hypothesis. z ille discursus est p impossibile. qꝰ p ipo^litatẽ ñis cũ va nõ repugnanti ꝓcludit impossibilitas hypothesis. In 3o discursu arguit p loctũ a ꝑdictiõe oppositis. qꝰ ex ipo^litate hypothesis ꝓcludit necessitas ñis itẽte. Et est sciẽdũ q̃ in 2o discursu qui est p ipo^le ꝓtingit ꝓcludere impossibilitatẽ hypothesis dupl'r. s.aut assumẽdo cũ hypothesi, ppositionẽ necessariũ. z tũc necessario ꝓcludit impossibilitas hypothesis. qꝰ si ñ sit impossibilis. z altera p̃missarum sit necessaria

nẽce ẽ q̃ altera p̃missarꝫ sit ipo^lis. Alio mõ capiẽdo cũ hipothesi, ppõnẽ uerã ptigẽtẽ nõ repugnãtẽ hipothesi z ex ipo^litate ñis cũ vitate alteriꝰ p̃misse nõ repugnãtis hipothesi, ꝓcludẽdo ipo^litatẽ hipothesis sic arguẽdo ñ ẽ ipo^lis. z altera p̃missarꝫ ẽ va. z nõ repugnat relique p̃misse. q̃ reliq̃ p̃missa. s. hipothesis ẽ ipo^lis. nõ enim ex impo^litate ñis cũ sola vitate alt^ri° p̃misse ꝓtingit inferre impo^litatẽ reliq̃ p̃misse. qꝰ ex po^lib° repugnãtib° bñ ꝓtingit inferre ipo^lc. ꝗ ex po^lib° nõ repugnãtib° nunq̃ sequitur ipo^lc. iõ si ñ sit ipo^lis: z vna p̃missarũ nõ repugnat reliq̃ p̃misse opꝫ q̃ reliq̃ p̃missarꝫ sit ipo^lis. 2o Ꝗ mõ arguit p p ipo^lc. nã sic arguit. a.b. nõ mouet a se p̃ z. a.b. mouet a se p̃. q̃ qd̃ mouet a se p̃ nõ mouet a se p̃: ñ ẽ ipo^lis z minor ẽ fꝫ aduersarios va nõ repugnãs alteri. s. maiori: q̃ maior ẽ ipo^lis. Notãda sũt Ꝗ duo fm 2res. p̃: q̃ 2^tor format istã demõstratiõẽ phi dupl'. z argit p̃ sic. Oẽ qd̃ nõ mouet ab alio nõ cessat moueri p cessationẽ alteriꝰ. qm̃ nõ gescit nisi a se. q̃ p questionẽ p ñpõnẽ oẽ qd̃ cessat ẽcntialiter p cessationẽ alteriꝰ a motu mouet ab alio. z Ꝗ sive cessat p getẽ sive p corruptionẽ. sed oẽ qd̃ mouet cessat ẽcntial'r p cessationẽ alteriꝰ a moueri. qꝰ p cessationẽ ptis. q̃ oẽ qd̃ mouet mouetur ab alio. Adhuc 2^tor format demõstrationẽ alio mõ p̃mitẽs p̃ q̃ i corpib° nãlib° nẽce ẽ aliqd ẽ p̃m motũ: qm̃ corpa nãlia i eo q̃ nãlia nõ didũtur i ifi^m. vbi gra. Qm̃ p̃m motũ i igne ẽ mima ps iguis q̃ pt eẽ ignis i actu. z simil'r p̃m motũ calorio nãlis aialiũ ẽ mima ps q̃ pt mouẽ aial. Hoc supposito 2^tor format demõstrationẽ i p^a figura sic. Oẽ qd̃ gescit ad getẽ alteriꝰ mouet ab alio. fꝫ oẽ p̃m motũ gescit ad getẽ alteriꝰ. q̃ oẽ p̃m motũ mouet ab alio. Et ẽ argu it 2^tor alteriꝰ sic. oẽ motũ ex se uel ẽ p̃m motũ uel ẽ bñs p̃m motũ ex se. igit oẽ motũ ex se mouetur ab alio. z certũ ẽ q̃ oẽ qd̃ mouet ab extrinseco mouet ab alio. q̃ oẽ qd̃ mouet ab alio mouet. Hec va ñia oẽ p̃mum motum mouet ab alio. q̃ oẽ bñs i se p̃m motũ mouet ab alio tenet p ꝗ qꝰ ab eodẽ mouet p̃ mũ motũ: z bñs in se p̃m motũ. iõ si p̃m motũ mouerẽt ab alio z nõ mouerẽt a toto cui° ẽ ps ga sic nõ eẽt p̃m motũ. sequitur q̃ oẽ qd̃ hẽt i se p̃m motus mouet ab alio. qꝰ ab eodẽ mouet p̃m motũ z bñs i se p̃m motũ. Et itelligẽdo p p̃m motũ. s. mimũ motum. si mouet a se opꝫ q̃ mouea^t ab alio. s. a parte sua q̃titatiua ut dcm ẽ. Secꝫ ẽ notãdũ hic fm 2res q̃ ista demõstratio phi ẽ a signo z nõ p cãs. z illd ẽ nec qꝰ ista dr̃ demõstratio a signo i q̃ cã ꝓcludit p effectũ. z sic est i pposito. qm̃ cã q̃re aliqd gescit ad getẽ alteriꝰ ẽ q̃: illd mouet ab alio ita q̃ mouetur ab alio ẽ cã. z gescere ad getẽ alteriꝰ ẽ effect^s. z hic pbat q̃ oẽ qd̃ mouet mouet ab alio p Ꝗ qꝰ oẽ qd̃ gescit gescit ad getẽ alteriꝰ. z iõ hic arguit ab effectu ad cãs. z pp Ꝗ ẽ hec demõstratio a signo. Si enim argueret eꝰ q̃ qꝰ oẽ qd̃ mouet mouet ab alio iõ oẽ qd̃ gescit gescit ad getẽ alteriꝰ: argueret a cã ad effectũ z eẽt demõstratio pp qd z simp^r. Quia enim motꝰ p se z ẽcntial'r ẽ cã motꝰ. iõ qeo ẽ cã gesꝫ z nõ eꝰ. ut qꝰ i horologio motꝰ põderis descẽdẽtis ẽ p se cã motꝰ rote. qꝰ qeo põderis ẽ p se cã getis rote z iõ rota p se z ẽcntial'r gescit ad getẽ põderis. vñ sic hic arguit ab effectu ad cãm. vꝫ. rota gescit ad getẽ põderis: q̃ rota mouet ad motũ põderis. ita est in pposito. Notãda sũt hic q̃tuꝰ q̃ mihi videnẽ notabilia. p̃m ẽ q̃ pbũs i Ꝗ capl'o pbat duas ñues q̃ m'tũ nalẽt ad seq̃ntia. p^a ẽ q̃ oẽ qd̃ mouet mouet ab alio. 2o ẽ q̃ nihil mouet a seipo. In p̃ ñne nõ ẽ p̃mitas addẽda. nõ enim debet ñ itelligi sic. vꝫ q̃ oẽ qd̃ mouet mouet ab alio p̃. qꝰ loq̃ndo de p̃mitate q̃ ẽ p̃mitas cãlitatꝭ de q̃ logꝭ pbs i ñne 2ª sic hec ẽ fl^a. Oẽ qd̃ mouet: mouet ab alio p̃. ga nõ oẽ qd̃ mouet mouet a motore p̃. p̃mitate cãlitatꝭ q̃ s. ẽ cã p^a motꝰ ita q̃ i mouẽdo nõ idiget alio motore. z iõ hec ẽ p^a ñ hui° libri. s. oẽ qd̃ mouet mouet ab alio nec p̃ñoat p̃. qꝰ i textu nõ pot p̃mitas nec p̃m. z hec ñ ẽ satꝭ manifesta ex p̃cedẽtib°. Scõo ẽ notãdũ q̃ in pbatiõe ist^e ñis. vꝫ. oẽ qd̃ gescit ad getẽ alteriꝰ mouet ab alio. pbũs p gescẽ itelligit cessationẽ a mouẽ: qm̃ gescẽ accipit dupl'r. s. gescere p cessatiõe a mouere: z p cessatiõe a moueri z itelligẽdo p gescere cessationẽ a moueri. sic satꝭ ẽ nota hec ppõ. oẽ motũ qd̃ cessat a mouere p cessationẽ a mouere alteriꝰ mouet ab alio. i. ab illo per cui° cessationẽ a mouere ipm cessat a moueri. Intelligẽdũ tũ q̃ in bis que mouẽtur a p̃n° itrinseco illa sũt cõuertibilia ut cessare a mouere z cessare a moueri. qm̃ oia q̃ mouẽtur a p̃n° itrinseco mouent a motore q̃ i mouẽdo mouet. z ille cũ cessat a mouere cessat z a moueri. Tertio est notãdũ circa secꝫ ñẽ q̃ in ista ẽ p̃mitas addẽda ut pꝫ p pbm in textu accipiẽdo p̃mitatẽ. p̃ p̃mitate cãlitatꝭ: z p p̃mã ñẽ posteriꝰ cũ alia ñne. pbãda pot bẽri q̃ ẽ deuenire ad p̃m motorẽ q̃ i mouẽdo nõ idiget alio motore cũ in mouẽtib° z motis nõ sit p̃cessus in ifinitũ. Et p p̃mã ñẽ pot bẽri q̃ p̃m° motꝰ nõ est corp°. qm̃ oẽ corp° qd̃ moueri i mouẽdo idiget alio motore. i. pte sua q̃ ptial'r mouet qm̃ totũ mouet. fꝫ p̃m° motꝰ nõ idiget alio motore i mouẽdo. iõ p̃mus motꝰ nõ est corp° nec bñs corp° nec bñs ptes. Quarto ẽ notãda vna exp̃o scẽ ñis quã audiui in iuẽtute mea a q̃dã sbtilissimo doctore ualde ꝓuiẽtẽ textui quã sp postea tenui. q̃ ẽ tal'. Videt enim q̃ pbũs hic intẽdat, pbare q̃ nihil mouet p se a seipo. p̃ enim accipit ab aduersarijs ponẽtib° aliqd̃ eẽ p̃m motũ ex se z p se q̃ sit aliqd̃ tale p se p̃m motũ: quo dato ducit ad ipo^le ut pꝫ exponẽdo textũ. Vñ dicit sic. p̃cessũ ẽ ab aduersarijs. a.b. per seipꝫ moueri p̃. per qd̃ itẽdit pbs oñdere q̃ nihil mouet a seipo p̃. sed oẽ qd̃ mouet mouetur ab alio. Ad cui° euidẽtiã est itelligẽdũ q̃ cũ dr̃ aliqd moueri p seipꝫ p̃ denotat idẽ eẽ per se seu p̃ motũ. z p se z p̃mo mouẽs. z sic i, pposito pleitas seu p̃mitas referẽ tũ ad motũ q̃ ad mouẽs. p̃m vo accipit dupl'r. vno mõ, put distinguitur ñ secũdã ptẽ z sic illud dr̃ p̃mũ motũ qd̃ mouet fꝫ q̃libet eius ptẽ. z ita logtur pbũs 5o hui°. ubi distinguit de triplici mobili. s. mobile p̃m. mobile fꝫ ptẽ. z mobile per accidẽs. Alio mõ accipit p̃mũ p2o cã p̃cisa. z sic describit in posteriorib°. p̃mũ ẽ cui alteri p seipsũ. z ipsi nõ per alter. z sic dicit aliqd̃ iesse alicui p̃ fꝫ se qd̃ inest ei excludẽdo, qdcũq̃ aliũ i rõne cause z sine per se accipiat penes p̃mũ modũ ipsi° p se seu penes 2m modũ nõ est cura. quare hic accipit p̃mũ uel per se excludendo oẽ aliud in rõne cause 5o metha^ce. capl'o cui de fm se. ibi accipit in fine capituli q̃ fm se est illud cuius non est aliqua causa.

Amplius quod a seipso mouetur: nullo modo pausabit cum mouetur: in stando aliquod alterum quod mouetur. Nece

est ergo si aliqd pausat quod mouet i istã do aliqd alterꝫ: ꝗ ab altero moueri. Hoc aũt manifesto facto: necesse est oẽ quod mouet: cuꝫ sit disibile: moueri ab aliquo. Qm̃ enim acceptũ est. a. b. quod mouetur disibile erit. Diuidat igit in. c. Necesse igitur. b. c. gescẽte: quiescere ꝛ. a. b.

¶ Ista distictiõe posita dico ꝙ ꝗ pbi est sic intelligenda ꝙ ul̃ mouet a se p̃. ita ꝙ cũ dicit cõcessũ est. a. b. p seipꝫ moueri p̃m. ly p̃m debet referri ad motũ. ꝛ ly p se ad mouẽs ꝯ ꝙ p se accipit pro pseitate seu p̃mitate cãlitatis. ꝛ ꝯ ꝙ ly p̃m refert ad motũ accipit pro p̃mutate totalitatis. ẽ enim duplex p̃mitas cãlitatis ꝛ totalitatis. Primitas cãlitatis excludit oẽm aliã cãm ꝛ p̃mitas totalitatis distinguit ꝗ secũdã ptẽ. Est igit ꝗ illa sic intelligenda. nihil mouet p seipꝫ p̃m. ꝗ est nihil est p̃m motũ. i. motũ ꝯm quãlibet sui ptẽ p se. i. a se tanq̃ a cã pcise excludẽdo oẽ aliq̃ rõne cause uel pcãe. ꝛ ille intellect⁹ uer⁹ de oi moto corpeo ꝙ nihil ẽ p se mouẽs ꝯm se ꝯ ꝙ ly p se dicit cãs pcisa sic ꝙ nõ idiget alio i rõne mouentis ꝛ p̃m motũ a se sic moueat ꝯ quãlibet ptẽ ei⁹. Qm̃ p̃mitas totalitatis refert ad motũ. ꝛ p̃mitas seu perfectas cãlitatis refert ad mouẽs. nã oẽ motũ p̃m mouet ab alio ꝛ nihil est p̃m motũ a se ꝯm intellectũ iã expositũ. ꝛ sic intelligẽdo ꝗ̃ facile est eas ꝙ pbare. Probo igit eã supponẽdo duo que pbs hic supponit. v3. oẽ qd̃ mouet est disibile. ꝛ hoc pbatũ est in 6° hui⁹. Secꝫ est ꝙ gescẽte pte totũ nõ est p̃m motũ. ut accipit 5° hui⁹. ubi dicit ꝙ p̃m motũ est qd̃ mouet ꝯ quãlibet ei⁹ ptẽ. nã certũ est ꝙ pte gescente nõ mouet totũ ꝯm quãlibet ei⁹ ptẽ. Quib⁹ suppositis ꝗ pbat sic. ista repugnãt. v3. ꝙ aliqd sit p se si ue p̃ mouẽs. mõ iã expositũ. ꝛ ꝙ ipꝫ sit motũ p̃m. q: ex uno segt oppo^m alteri⁹. ꝛ p ꝯs illa nõ insiit eidẽ sil̃. pbatio assũpti. nã si aliqd est p se. ul̃ p̃mũ mouẽs sibi iest mouẽ ẽt si mouẽ remoueat a quo cũq̃ alio ꝛ ulteri⁹. ꝗ ipꝫ nõ est p̃ motũ. ꝯa patet. q: si aliqd sit p̃m motũ. quelibet ꝙ ei⁹ mouet. ꝛ si sit p̃m mouẽs quelibet ei⁹ ꝙ mouet. ꝛ p ꝯs motꝰ totꝰ dependet a motore ptiũ. ꝛ p ꝯs nõ est p̃m mouẽs q: mouẽ p̃mi mouẽtis nõ dependet a mouẽ alicui⁹ alteri⁹. ꝗ si aliqd sit p̃m mouẽs ipm nõ est p̃m mouẽs. ꝙ aũt sequat si aliqd est p̃m mouẽs ꝛ etiã p̃m motũ ꝙ quelibet ei⁹ ꝙ est mouẽs patet. nã si ponat tale p̃m motũ cũ qlibet ꝙ quãtitatiua p̃mi moti sit eiusdẽ nãe cũ toto cui⁹ est pꝯ quãtũ ad moueri. ꝛ ad mouẽ si totũ sit mouẽs se opꝫ ꝙ qlibet ꝙ ei⁹ moueat se. sicut si terra mouet se deorsũ qlibet ꝙ terre mouet se deorsũ: qm̃ in homogeneis eadẽ ẽ actio toti⁹ ꝛ ptis. ꝗ si. a. b. sit p̃m motũ a se qlibet ꝙ ei⁹ est mouẽs. ꝛ per ꝯs mouẽ toti⁹ dependet a mouere ptiũ. ꝛ per ꝯs totũ nõ est per se mouẽs: q: mouere toti⁹ dependet a mouere alioꝫ. s. ptiũ. Sic igit patet ꝙ illa nõ ifsunt eidẽ sil̃ eẽ p̃m motũ hoc est ꝯ quãlibet ptẽ. ꝛ p̃m uel ꝯ se mouẽs ꝯ ꝙ ly p̃m uel per se excludit oẽ aliõ mouẽs. q: si sit p̃m motũ ꝛ p̃m mouẽs quelibet ꝙ ei⁹ est mouẽs ꝛ per ꝯs mouere toti⁹ dependet a mouere ptiũ. ꝛ per ꝯs nõ est p̃m mouẽs. ꝗ si aliqd sit p̃m mouẽs ꝛ p̃m motũ mõ iã expositũ. sequit ꝙ illõ est p̃m mouẽs ꝛ nõ est p̃m mouẽs. sicut igit illa nõ possit ieẽ eidẽ sil̃. s. ꝙ aliqd sit p̃m mouẽs ꝛ ꝙ illud nõ sit p̃m mouẽs: ita ista nõ possũt ineẽ sil̃. v3. oẽ p̃m mouẽs ꝛ oẽ p̃m motũ. ꝗ nihil mouet a seipso. Sic igit patet qual̃r intelligit ꝗ philosophi. nihil mouet per seipm p̃m. ꝛ nihil mouet a seipso p̃. q: sicut iã dcm̃ est pseitas refert ad mouẽs ꝛ p̃mitas ad mobile.

¶ Et si dicat ꝙ pbs nõ itelligit hic. pbare ꝗ̃ nẽ negatiuã. s. ꝙ nihil mouet a seipso p̃. ꝗ itẽdit pbare ꝗ̃ nẽ affirmatiuã. s. Oẽ qd̃ mouet ꝛ c. Dicẽdũ ꝙ pbs cõcedit tã ꝗ̃ nẽ affirmatiuã q̃ negatiuã. q: negatiuã ꝗ̃ nẽ cõcludit dicẽs nõ igit mouet per se. s. ꝛ p̃. a. b. Uñ i sil̃o p ipo^ic p quẽ ip:obat ꝗ affirmatiua cõcludit ꝗ negatiua oppositã. ꝙ positiõi affirmatiue que ip:obat. ꝛ sicut pbs. ꝙ pbat hic tã ꝗ̃ nẽ affirmatiuã q̃ negatiuã que sũt q̃si cedẽ ul̃ cõuertibiles. q: ip:obãdo istã p ipossibile. v3. aliqd mouetur a se p̃ ut. a. b. ꝙ pbat istã ꝗ̃ nẽ negatiuã. v3. nihil mouet a se p̃. ꝛ ꝯm istã expõnẽ ꝗ pbi est ꝙ de oi moto corpeo qd̃ per se mouet a ꝯbo in subiectũ siue sit mot⁹ localis siue sit mot⁹ alteratiõis. ꝛ sic de aliꝗ p se motib⁹. ꝗ ꝯ aliquos demõstratio Arꝫ nõ sit ul̃is oib⁹ motib⁹. ꝗ solũ aliqb⁹ que mouent localr ꝛ nõ ab extrinseco: ut dicit ꝓ^tor in pn° tertij cõmenti hui⁹ libri. ꝛ est hec ꝗ intelligẽda de per se moto corpeo. v3. oẽ p se tale motũ mouet ab alio. sed de motis per accãs localiter nõ loquitur ut dicit ꝓ^tor ꝓ^to 28° libri octaui hui⁹. aia enim que mouet localiter per accãs in mouẽdo corp⁹. nõ mouet ab alio. ꝗ a se. ꝛ sic patet q̃liter intelligit ꝗ pbi. v3. nihil mouet p seipm p̃m. i. nihil mouet a seipo p̃. q: ꝗ iã dicta pscitas refert ad mouẽs ꝛ p̃mitas ad mobile. Sed si aliqs uelit itelligere per se moueri: moueri ab itrinseco cũ pbs dicat. Cõcessũ est. a. b. per seipꝫ moueri p̃m: tũc ly p̃m debet referri tã ad mouẽs q̃ ad mol^e. ꝗ al̃r accipit ꝗ ꝯ refert ad mobile. ꝛ aliter ꝗ ꝙ refert ad mouẽs. q: ꝗ ꝙ refert ad mouẽs p̃mitatẽ cãlitatis: ita ꝙ per p̃m mouẽs itelligit illõ qd̃ nullo alio motore idiget ad hoc ꝙ moueat. sed ꝯm ꝙ p̃mitas refert ad mobile. dicit p̃mitatẽ totalitatis ita ꝙ solũ est illud p̃m motũ qd̃ mouet ꝯm quãlibet ei⁹ ptẽ.

¶ Sed B dubitat. ꝗ si p̃m mouẽs de quo pbs hic loqtur in mouẽdo nõ idigeat aliquo alio motore. tũc nullũ mouẽs corporeũ est p̃m mouẽs: q: oẽ mouẽs corporeũ hẽt ptes a q̃rũ mouere dependet mouere toti⁹. ꝛ nullũ tale est p̃m mouẽs. cũ igit pbs loquat ꝛ determinet in hoc 7° de p motore corpeo ut dictũ est supra. sequit ꝙ p̃m mouẽs de quo hic determinat nõ est p̃m mouens p̃mitate causalitatis. Dicẽdũ est ꝙ in hoc 7° pbs determinat tã de motore corporeo q̃ de p motore incorpeo Unde in hac ꝗ̃ne. v3. nihil mouet a seipo p̃. loquit de motore corpeo ubi ꝙ pbũs ꝙ est deuenire ad p̃m motũ in loco qd̃ mouet a motore in ipo ꝛ nõ solũ ꝙ pbat hoc. sed ẽt ꝙ est deuenire ad p̃m motorẽ simpl̃r. qui mouendo nõ indiget aliquo alio motore. aliter ꝙcederet in ifinitũ qm̃ omne mouẽs motũ dependet a motore nõ moto: sicut omne dependens dependet ꝛ reducit ad aliqõ idependẽs. Uñ in quolibet gñe cause est deuenire ad p̃m in illo gñe: ut patet ꝓ^metha^ce. ¶ Intelligẽdũ tm̃ ꝙ per p̃m motũ pñt intelligi tria. v3. motũ minimũ quo min⁹ nõ põt per se moueri. ꝛ sic accipit hic ꝓ^tor p̃m motus. Aliter accipit p̃m motũ pro eo qd̃ mouet ꝯm q̃libet ei⁹ ptẽ. ꝛ sic accipit 5° hui⁹ a philosopho. Tertio põt accipi pro eo qd̃ est p̃m motũ ꝯm tps seu viam gñationis. qd̃ gdẽ p̃m ꝯm tps mouet: ꝛ ifs mo

tũ mouet alia ꝯm ordinẽ. ꝛ sic cor: uel aliqua pars cordis ad p̃m motũ in motu pgressiuo animalis:

¶ Sꝫ circa dicta pbi ꝛ ꝓ^rio sunt dubitationes nõ pauce: ꝛ ꝗ dubitat circa ꝗ̃nẽ quã intẽdit B demõstrare. q: videt ꝙ ꝗ sit falsa. s. oẽ qd̃ mouet ꝛ c. ga uolũtas ex se uult cũ sit libera. ꝛ intellectus hãs habitũ liberũ utiẽ illo cũ uoluerit ꝛ etiã intelligibile per se mouet itellectũ. ut patet ꝓ^o de aia. cũ igitur intellectus itelligat se idẽ erit itelligẽs ꝛ itelletũ. ꝛ sic idẽ mouet a se. Simil̃r elementa mouentur a se ꝛ non ab alio. ꝛ sil̃r aial mouet a se ꝛ non ab alio. ergo nõ omne qd̃ mouet: mouet ab alio. igit ꝛ c.

¶ Secꝫ dubitatur circa demonstrationẽ pbi. q: videt ꝙ demõstratio sua nõ ualeat. q: per eandẽ modũ arguẽdi põt ꝓbari ꝙ illud qd̃ mouetur: mouet ab alio ꝯmo. q: si aliqd cõpetit alicui p̃ cõpetit ei etiã ꝛ si remoueat a quocũq̃ alio: ut ꝗ per diffinitionẽ ei⁹ qd̃ est p̃m. qm̃ p̃m est cui alteri per ipm ꝛ nõ ipsi per alterꝫ. Ex hoc igit põt argui sicut arguit pbs. Illud nõ mouet ab alio ꝯmo qd̃ gescit ad getẽ alteri⁹. sed omne qd̃ mouet quiescit ad getẽ alteri⁹. ergo nihil mouet ab alio ꝯmo. hec cõclusio est falsa. ergo demõstratio pbi nõ ualet. igit ꝛ c.

¶ Itẽ ratio pbi videt fundari sup hoc. s. ꝙ partẽ gescere in omni moto est ipo^lc. qd̃ tamen est ipo^lc in corpore celesti. videt igit ꝙ illa rõ fundat super ipo^lc: ꝛ sic demõstratio nõ videt ualere.

¶ Tertio dubitat sup illaꝫ ꝓpositionẽ quã pbũs supponit in sua demõstratione que est illa. s. omne qd̃ gescit ad getẽ alteri⁹ mouet ab alio. q: si sic ma rie videret moueri ab illo alio ad cui⁹ getẽ gescit. aliter nihil videt facere ad ꝓpositũ. Opꝫ ergo dicere ꝙ oẽ qd̃ gescit ad getem alteri⁹ mouet ab illo altero ad cui⁹ getẽ gescit. sed B est falsus. q: canis sequẽs hominẽ gescit hoie gescente. ꝛ tm̃ non mouet ab illo. ꝛ homo ꝑus sequẽs obiectũ delectabile. q: fugiẽs ab illo gescit ad getẽ alteri⁹. ꝛ tamen nõ mouet ab illo: sed a seipso. ꝛ ferrũ sequens magnetẽ motũ sibi ꝓtiguatũ gescit ad getẽ illi⁹: ꝛ tm̃ nõ mouet ab illo: sed ab extrinseco siue a se. ut vult ꝓ^tor auerroꝫ ꝓ^to 10° hui⁹ septimi.

¶ Itẽ si oẽ motũ qd̃ gescit ad getẽ alteri⁹ motoris mouet ab illo videt ꝙ causa per se ꝛ ẽntialis getis in moto est geo motoris. cũ igit moto: celi gescit. q: nõ mouetur per se nec per accãs ut patet 8° hui⁹. segtur ꝙ celũ gescat. ga ei⁹ moto: gescit.

¶ Quartũ dubiũ est circa p̃m modũ demõstrãdi quẽ posuit ꝓ^tor. v3. ꝙ B arguit per ꝓuersionẽ per ꝓtrapositionẽ. Omne qd̃ nõ mouet ab alio motore cessat a suo motu per cessationẽ alteri⁹. ergo oẽ qd̃ cessat per cessationẽ alteri⁹ a motu mouet ab alio. istud eni videt eẽ falsũ. ꝙ B arguit per ꝓuersionẽ per ꝓtrapositionẽ. q: ꝓuersio per ꝗ̃positionẽ est qm̃ manet eadẽ q̃titas. ꝛ eadẽ q̃litas in ꝓuertẽte ꝛ in ꝓuersa mutatis terminis finitis in terminos ifinitos uel eꝗ. sed p̃ ꝓpositio ẽ ul̃is negatiua ꝛ scẽa affirmatiua. ꝛ ita nõ manet eadẽ q̃litas. ergo ꝛ c.

¶ Itẽ ille termin⁹ cessans a motu per cessationẽ alteri⁹ est p̃dicatũ p̃me ꝓpositionis ꝛ ꝯm scẽa. ꝛ sic termini finiti nõ mutant in terminos ifinitos. ꝗ.

¶ Itẽ p̃ma ꝓpositio est ul̃is negatiua. ꝛ ul̃is negatiua nõ ꝓuertitur per ꝗ̃positionẽ. nõ enim segtur nullus homo est asinus. ꝗ nullus nõ asin⁹ est nõ homo. q: asin⁹ est ꝛ c. ꝛ ꝯs falsũ: q: aliqs non asin⁹ est bos. ꝛ bos est nõ homo. nõ igit est illa ꝓuersio per ꝗ̃positionẽ cuiꝰ ꝗ̃riũ dicit hic ꝓ^tor.

¶ Quinto dubitat circa aliud dictũ ꝓ^rio. s. ꝙ in corporib⁹ nãlib⁹ est dare minimũ motũ qd̃ põt per se moueri. illud enim nõ videt nec. q: in alteratione corporis nãlis alterat pars ante partẽ in ifinitũ. ꝛ per cõsequẽs non est dare minimũ alteratũ sicut nõ est dare minimã partẽ corporis nãlis. ꝙ autẽ in alteratione corporis nãlis alteret pars ante partẽ in infinitũ apparet. q: pars p̃pingor alteratãi pt̃⁹ alterat q̃ pars remotior. sed corporis alterabilis una pars est ꝓpingor alteratãi q̃ alia. ꝛ sic in ifinitũ. ꝗ.

¶ Ad p̃mã dubitationẽ dico ꝙ ꝗ pbi est solũ intelligẽda de eo qd̃ mouet per se a ꝯbo in ꝯm. i. de affirmato in affirmatũ: cuiusmodi est motũ corporeũ. qm̃ q̃uis intellectus uel uolũtas qñq̃ mouẽat ab affirmato in affirmatũ siue a ꝗ̃rio in ꝗ̃riũ. vbi gr̃a itellect⁹ qñq̃ mouet ab errore ꝗ̃rio scietie in scietiã: ꝛ uolũtas quãdoq̃ mouet ab affectiõe prauã ad affectionẽ studiosam hoc est per accãs ꝛ nõ per se. q: ꝓtingit itelletũ trãsmutari ad scietiã absq̃ errore pcedẽte uoluntatẽ ad affectionẽ studiosaꝫ absq̃ affectiõe mala pcedẽte. sed mobile corporeũ per se trãsmutat a ꝗ̃rio in ꝗ̃riũ. nec põt trãsmutari trãsmutatione per se nisi de ꝗ̃rio in ꝗ̃riũ. ergo.

¶ Et ꝙ demõstratio pbi nõ debeat itelligi de oi trãsmutato patet. q: transmutatio sua nõ est ul̃is oi trãsmutato ut patet: ꝗ medũ sup qd̃ sustẽtatur nõ est ul̃r uerũ de omni trãsmutato. v3. Oẽ qd̃ mouet est disibile. qm̃ hoc est falsũ de uolũtate ꝛ intellectu. ꝛ iõ nõ obstante hac demõstratiõe põt teneri ꝙ uolũtas ꝛ etiã itellect⁹ trãsmutãtur ex se. ꝛ posset ꝓbabil̃r dici ꝙ nõ solũ uolũtas causat uolitionẽ. sed uolũtas ꝛ cognitio obiecti sil̃r causant actũ uolẽdi. Et simil̃r dicit ꝙ itellect⁹ simpl̃r nõ causat actũ itelligẽdi. sed itellectus cũ fantasmate uel cũ sil̃itudine rei in intellectu. ꝛ sic patet rãsio ad p̃mã rõnẽ p̃me dubitatiõis.

¶ Ad secꝫam rõnẽ pro p̃ma dubitatiõe cum dicit ꝙ demõstratio videt fundari super falsũ. v3. ꝙ partẽ gescere in omni moto est ipo^lc. Rñdet ꝓ^tor dupl̃r. vno mõ ꝙ i oi moto partẽ gescere vno mõ est ipo^lc. s. ꝯm ꝙ oẽ motũ est corpus qm̃ corpori ꝗ̃ñalẽ rõnẽ corporis nõ repugnat ꝙ aliq̃ pars ei⁹ gescat. ꝛ sic nõ repugnat corpori celesti ꝙ aliq̃ ꝑs gescat. illo mõ debet itelligi ꝓclusio pbi ꝛ demõstratio ei⁹. sed tm̃ corpori celesti ꝯm ꝙ tale corp⁹ repugnat ꝙ aliq̃ ei⁹ pars gescat. Et itelligo ꝙ partẽ gescere in oi moto est possibile vno mõ. ꝛ alio mõ ipossibile ꝗ ꝓ^rem. ꝓ^tor nõ intelligit sic. ꝙ cadẽ ꝓpositio nõ m̃tiplex sit possibilis ꝛ ipossibilis modis diuersis: qm̃ per possibile itelligit nõ repugnare. ꝛ per impossibile intelligit repugnare. vnde illa ꝓpositio pars corporis celestis ꝯm ꝙ est corpus potest gescere uel corrumpi. de vtute ꝯmonis est falsa: ꝗ ꝓ^tor per illã itelligit ꝓpositionẽ talẽ: nõ repugnat pti corporis celestis inq̃tũ est corp⁹ gescere uel corrũpi. q uera est. Et per istã. v3. ipossibile est ptẽ corpis celestis inq̃tũ tale corp⁹ gescere itelligit illã. v3. ptes corporis celestis inq̃tũ est celeste repugnat gescẽ uel corrũpi. Ad huc rñdet ꝓ^tor al̃r. ꝙ añs hui⁹ ꝑditiõalis est vna ꝑditiõalis uera. sed añs illi⁹ ꝑditionalis est ipo^le. nihil enim prohibet ꝑditionalẽ cẽ uerã. ꝛ añs ei⁹ cẽ ipo^le. Uñ tota ꝑditionalis cui⁹ añs est vna ꝑditionalis est illa. Si ꝑs corporis celestis gescit totũ corpus celeste gescit. igit corp⁹ celeste mouet ab alio. hec est vna

ꝑditionalis cui⁹ añs est ꝑditionalis hipothetica. ⁊ añs illi⁹ ꝑditionalis que est añs. est ipo^lc. ⁊ tñ tota cõditionalis est nečia. iõ sup: adicta demonstratio nõ fũdat sup ipo^lc: ſ sup ꝑditionalẽ hipothetica ucrã. cui⁹ añs est ꝑditionalis ṽa. ⁊ pñs est ꝓposito cathegorica. añs enĩ ist⁹ cõditionalis hipothetice. que č ṽa est ist⁹ cõditionalis. Si ꝑs corpis celestis quie scit totũ corp⁹ gescit. ⁊ pñs illi⁹ cõditionalis hipothetice est illõ. corp⁹ celeste mouet ab alio. qõ est ꝓpositio cathegorica. ⁊ añs tot⁹ cõditionalis cõposite est q̃dã ꝑditionalis ṽa. v3. Si ꝑs corpis celestis gescit totũ corp⁹ celeste gescit. ⁊ hec cõditionalis č ṽa. q̃uis añs sit ipo^lc. v3. illõ. ꝑs corpis celestis gescit. Põt enĩ ꝑditionalis eč ṽa. ⁊ añs ipo^lc ꝟm ꝙ dicit p^tor B. qm̃ illa ꝑditionalis est nečia. Si asin⁹ uolat asin⁹ hẽt alas. ⁊ tñ añs est ipo^lc. Uñ B qõ dicit p^tor est ꝗ quosdam modernos dicẽtes ꝙ nulla ꝑditiõalis est ṽa: nec hẽt oppositũ. ⁊ B dicũt q: nesciũt dare ꝗdictionẽ cõditionali. ist tñ errãt. q: aliq cõditiõalis est ṽa ut illa. v3. Si asin⁹ uolat asin⁹ hẽt alas: ut dicit p^tor. Et ista cõditionalis est falsa. Si hõ ē aial: hõ est asin⁹. Et rõ q̃re cõditiõalis est ṽa uel falsa est: q: ois oratio significãs p̃cise sicut est in re est ṽa. ⁊ ois oro significãs aliter q̃ est in re est falsa. sed aliq cõditionalis significat p̃cise ꝟ̃cut est i re. ⁊ aliq significat aliter q̃ ē in re. g̃. Itẽ ꝙ ꝑditionalis hẽat ꝗdictoriũ. patet multiplicit. p̃ q: ad cõditionalẽ aligd sequit. qm̃ hec pñs est bona. ut dicit p^tor hic. Si ꝑs corpis celestis gescit totũ corp⁹ celeste gescit. igit corp⁹ celeste mouet ab alio. ⁊ sic ad cõditionalẽ sequtur aligd. ſ in oi pñs bona oppositũ cõsequẽtis repugnat añti. g̃ ꝑditionali aligd repugnat. sed oiſ repugnãtia est in ṽtute ꝗdictionis que est p^a repugnãtia. igit cũ aligd ipugnet ꝑditionali sequit ꝙ aligd ꝗdicit cõditionali. Itẽ cõditionalis põt eẽ sillꝯabilis: qm̃ põt eẽ maior ⁊ minor. ⁊ etiã ꝓclusio in sill⁹ hipothetico. vbi gr̃a. Ille sill⁹ hipothetic⁹ ē bon⁹. si hõ est. aial est. si sortes est. hõ est. g̃ si sortes est. aial est. ut patet. q: arguit per hãc regulã. ſ. qcqd añcedit ad añs. añcedit ad cõsequens. Et idẽ p: per Boetiũ libro suo de sill⁹ hipothetic⁹. sed si aligs sill⁹ sit bon⁹ ex opposito pñtis: cũ altera p̃missarũ sequtur oppositũ alteri⁹ p̃misse. ergo ꝑditiõalis hẽt oppositum. Itẽ de cõditionali fit q̃stio dyaletica. sed ois q̃stio dyaletica querit de utraq; parte ꝗdictionis. g̃ ꝑditionalis habet ꝗdictoriũ: ⁊ hoc est certissime tenẽdũ. Dico igit ꝙ ꝗdictoriũ ꝑditionalis est ꝓpositio hipothetica in qua negat nota ꝑditionis. ⁊ eqpollet vni cathegorice. in qua denotat ꝙ oppositũ ꝓsequẽtis illius ꝑditionalis nõ repugnat suo añcedẽti. Si enĩ oppositũ ꝓsequẽtis nõ repugnat añcedẽti: nõ ualet ꝑditionalis: sed oppositũ ꝑditionalis tũc est uerũ. vbi gr̃a. hec est uera ꝑditionalis. Si homo currit aial currit. ⁊ suũ ꝗdictoriũ est illud. nõ si homo currit aial currit. q̃ cõuertit cũ ista. sed ista. homo currit. ⁊ nullũ aial currit stant sit. Uñ p hoc põt ꝓbari ꝙ ꝑditionalis est uera uel falsa. ga ois ꝑditionalis ꝗuertit cũ ꝓpõne cathegorica in qua denotat: ꝙ añs ⁊ oppositus pñtis non repugnant. Et ſ ꝙ talis cathegorica est uera uel falsa. iõ ois ꝑditionalis est uera uel falsa. ¶ Et si q̃ratur utrũ ꝗdictoriũ ꝑditionalis sit aliq ꝓpositio cathegorica uel hipothetica. dico ꝙ est ꝓpositio hipothetica mere negatiua: q: nota siue forma ꝑditiõis que ipo:tatur per ꝑiũctionẽ si uel ergo. negat. ⁊ ē ꝑditionalis negatiua. ⁊ oẽs regule que cõtẽtur dantur de ꝑditiõali. si añs est uera. pñs est uera. ⁊ quicquid añcedit ad añs añcedit ad pñs. ⁊ sic de aliis sunt intelligẽde de ꝑditionali affirmatiua in q̃ nota ꝑditionalis affirmat. siue tã añs q̃ etiã pñs sit ꝓpositio negatiua siue altera sit affirmatiua ⁊ altera negatiua semp est ꝑditiõalis affirmatiua dũmõ nota ꝑditionis affirmet. ¶ Ad aliõ qõ includit in p^a dubitatiõe de el'tis que videnť mouere se p̃. dicẽdũ ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouẽtur per se. ⁊ p̃ a se ipsis ꝟm ꝙ p̃mitas uel p̃ceitas referť ad utrũq;. i. tã ad mouẽs q̃ ad mo^lc q: ꝟm ꝙ p̃mitas refertur ad mouẽs dicit p̃mitatẽ cãlitatis. ⁊ p̃mitas relata ad mo^lc dicit p̃mitatẽ totalitatis: qm̃ graue non est p̃ mouẽs se p̃mitate cãlitatis: q: mouere ꝗuis in mouẽdo se dependet a mouere suaꝫ partiũ. nisi enĩ ptes grauis mouerẽt se ꝗue nõ mouerẽt a se. ⁊ sic ꝗuia ⁊ leuia nõ mouenť per se: ⁊ p̃ a se mõ supius exposito. Uerũtñ ꝓcedẽdũ est ꝙ graue mouet se p̃ ꝟm ꝙ ly p̃ dicit p̃mitatẽ totalitatis tm̃. ⁊ refertur tã ad mouẽs q̃ ad mo^lc qm̃ totũ ꝗue ē mouẽs. ⁊ totũ ꝗue est motũ ut patebit 8° hui⁹. ¶ Sed ꝗ B arguit. q: videť ꝙ ptes ꝗuis non mouẽt se: q: si sic tunc in mouẽtib⁹ ⁊ motis esset ꝓcessus in infinitũ qõ est ꝓtra pb̃m capl'o 2° hui⁹ septimi. pñs patet: q: ptes grauis sunt ifinite cũ oẽ ꝓtinuũ sit diuisibile in infinitũ. g̃ si in motu grauis q̃libet ꝑs moueret ⁊ moueret segtur ꝙ in motu grauis essent infiniti motores ⁊ infinita mobilia. q: sicut totus ꝗue mouet a sua pte. ita pars ꝗuis mouet a sua parte. ⁊ illa ꝑs a sua pte. ⁊ B in infinitũ. ¶ Itẽ loquendo de p̃mitate cãlitatis querẽdũ est: qd p̃ mouet ꝗue ⁊ nõ est dare aliud q̃ ipmmet ꝗue: g̃ ꝗue in mouẽdo se est p̃^m mouẽs p̃mitate cãlitatis. ¶ Item ꝟm istũ modũ exponẽdi ex illa p^a ꝗne bui⁹ septimi nõ posset ꝓbari p̃^m mouens in vniuerso p̃mitate cãlitatis. nõ enĩ posset dici ꝙ totũ celũ mouet a se. ⁊ q̃libet ꝑs celi mouet a se. ⁊ ita celũ non mouet se p̃. nec mouet ab aliq̃ alio p̃ p̃mitate cãlitatis: q: mouere toti⁹ celi depẽdet a mouere ptiũ. Nec opꝫ dare in toto vniuerso aliqõ p̃^m mouẽs p̃mitate cãlitatis: tũ illa ꝗ septimi inducit ad oñdẽdũ ꝙ est ꝓcedere ad mouẽs imo^lc ⁊ c. ¶ Ad p̃^m ꝗ dicẽdũ ꝙ motores ⁊ mota sunt duplicia. v3. in actu diuiso ⁊ separato. ⁊ in potẽtia opposita actui separato. dico igit ꝙ pb̃a negat ꝓcessum in infinitũ in mouẽtibus ⁊ motis in actu separato: sed nõ negat ꝓcessũ in infinitum in mouẽtibus ⁊ motis in potẽtia. concedẽdum est igit ꝙ in motu quo graue ⁊ leue mouet se est ꝓcessus in infinitum in motis ⁊ mouentibus: nec est B cõtra dcm̃ pb̃i. ¶ Ad 1^m dico: ꝙ in motu grauis nõ est dare p̃^m mouẽs p̃mitate cãlitatis p̃cise nisi deť ꝙ p̃m⁹ motor in vniuerso sit mouens in q̃libet motu istoꝫ inferioꝫ. ⁊ sic si dicatur eẽt dicendũ p̃m⁹ motor p̃mitate cãlitatis in motu ꝗuis est p̃m⁹ motor omniũ que possunt mouẽ ꝗue ⁊ sic nec ꝗue nec aliq̃ ꝑs ꝗuis moueret se. ¶ Ad 3^m dicẽdũ ꝙ ꝟm nulla expositionẽ quã vnq̃ audiui aut vidi ut intelleri est illa p^a dcm̃atio huiuo septimi sufficiẽs ad pb̃ãdũ p̃^m motorẽ in motum. ¶ Dico igitur ꝙ demõstratio est duplex. v3. sufficiens ⁊ coadiuuãs siue ꝓfirmãs. Demõstratio sufficiẽs est illa que per se sufficienter oñdit ꝗnẽ ꝓpositã sicut ꝑma demõstratio geo^c Euclidis demrat

hãc ꝗnẽ illi⁹. sup datã lineã ꝓtigit triãgulũ eqlaterũ collocare. Sꝫ demr̃atio coadiuuãs est illa que sola nõ sufficit. ſ forte ꝓbat aliquã p̃missarũ: ut ꝓbat aliquã ꝑtẽ alicui⁹ earũ: ut remouet aliqõ dubium annexũ. Uñ istã ꝑdictionẽ innuit 2^tor 3^tor 5° supra p̃^m de celo dicẽs sic. Lũ posuit illã demõstrationẽ incipit destruẽ illos tres modos cõfirmando suã demr̃ationẽ ⁊ dedit tres demr̃atiões ꝗdicẽtes bis trib⁹. ⁊ q̃dã earꝫ ut dixim⁹ auferũt dubitationẽ in minori, ꝓpositione. ⁊ q̃dã in maiori p^e demr̃ationis, pb̃atio corp⁹ gutũ eẽ. ꝟm B intelligẽdus est hic loe⁹ nõ ut q̃libet illaꝫ demr̃ationũ sit sufficiẽs per se. Prima enĩ demr̃atio dicit ꝙ iste mot⁹ circularis debet eẽ corpi nãlis: ⁊ oia q̃ dixim⁹ ex trib⁹ ꝟmonib⁹ sũt cõfirmatiua p̃mi ꝟmonis. hec p^tor. Et iste est frequẽs modus demr̃andi apũ Aristo. nedum in vno loco pb̃ie. ſ in diuersis, frequẽter enĩ demõstrat eãdẽ ꝗnẽ in eodẽ libro per demr̃atiões diuersas: q̃rũ nulla ut nõ ois est per se sufficiẽs. ſ oẽs pariter cõcurrẽtes per se sufficiũt. Uñ p B rñdẽdũ ad argumẽtũ. q: per p^ors ꝗnẽ nõ demr̃at demõstratione sufficiẽti. ſ demr̃atione ꝟfirmãte: seu adiuuãte p̃^m mouẽs seu p̃^m motũ in vniuerso ut puta celũ nõ moueri a seipo ⁊ aliqõ eẽ p̃^m mouẽs i motũ. Et B ꝙ vult p^tor sup q̃rto celi p^to 25°. d. ꝙ Aristo. decl'at in duob⁹ locis ꝙ oẽ qõ mouet: mouet ab alio a se. ſ. in 7° ⁊ in 8°. sed firmi⁹ in 8°. in 7° fũdat decl'atiões suã ꝓcludẽdo p̃^m motũ q̃si manifestũ p se. Deide ponit cũ aliq̃ ꝑs moti gescit neẽce est ut motor sit ali⁹ a moto. ſ in 8° decl'at ꝙ in oi moto p se est motor p se. deide decl'at ꝙ ipo^lc ē aliqd moueri per se ita ꝙ motor sit idẽ cũ moto. hec p^tor. ¶ Uñ dꝛeuit per ꝗnẽ B ꝓbatã nõ põt sufficiẽter demr̃ari p̃^m mouẽs uel p̃^m motũ in vniuerso eẽ ſ. celũ moueri a se ⁊ aliqõ eẽ p̃^m mouẽs in motũ. sed qualr̃ ꝑfecte declarenť illa videbiť in 8° hui⁹ i textu 2^m. 27. | Mouẽtiũ igit eoꝫ ⁊ c. ſ Uerũtñ p nẽ dico ꝙ b^o ꝗ. v3. oẽ qõ mouet: mouet ab alio. iuuat ad m'ta decl'anda in 8° hui⁹. ⁊ etiã iuuat ad decl'andũ ꝙ p̃^m motũ in vniuerso nõ mouet a se p̃ ⁊ B sic. Oẽ qõ mouet: mouet ab alio. p̃^m motũ in vniuerso mouet. g̃ mouet ab alio. ſ nihil qõ mouet ab alio mouet se p̃ cũ ipꝫ mouet ab alio a se. ⁊ p ꝑs nõ mouet se p̃. g̃ p̃^m motũ i vniuerso nõ mouet a se p̃ cũ idigeat motore alio a se p̃. vñ segtur. oẽ qõ mouet: mouet ab alio. g̃ nihil mouet a se p̃. ⁊ p ꝑs p̃^m motũ in vniuerso nõ mouet a se p̃. ⁊ sic illa ꝗ. v3. oẽ qõ mouet: mouet ab alio. iuuat ad decl'andũ ꝙ p̃^m motũ in vniuerso nõ mouet a seipo p̃. ⁊ nõ est sufficiẽs ad B pb̃ãdũ fine illa ꝓpõne. v3. p̃^m mouẽs in mouẽdo nõ idiget aliq̃ alio motore. q̃ decl'at in 8° hui⁹. ⁊ etiã decl'at 2° metha^ce. ⁊ p B põt patere ꝙ celũ qõ est p̃^m motũ in vniuerso nõ mouet a se p̃. q: si moueret a se cũ ipꝫ sit homo geneũ ut'saltẽ aliq ꝑs ei⁹ est homogenea: aliq ꝑs celi moueret a se. ⁊ p ꝑs mot⁹ tot⁹ celi dependet ab alio motore q̃ a celo. ⁊ p ꝑs celũ nõ est p̃mus mouẽs se cũ ei⁹ mot⁹ idigeat alio motore. Et eadẽ ꝗ. ſ. oẽ qõ mouet: mouet ab alio: iuuat ad pb̃ãdũ p̃^m motorẽ eẽ imo^lcs. q: si moueret: moueretur ab alio. ⁊ p ꝑs nõ eẽt p̃m⁹ motor. q: suũ mouere depẽdet ab alio. Itẽ p̃dicta ꝗ. ſ. oẽ qõ mouet: mouet ab alio. iuuat ad pb̃ãdũ aliquẽ motorẽ nõ eẽ corp⁹ p B. q: in corpib⁹ mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ est ꝓcedere in infinitũ. ⁊ oẽ corp⁹ motũ mouet ab alio. iõ neẽce est deuenire ad aliquẽ motorẽ qui nõ est corpus uel qui oino nõ mouet ut'si mouet a se mouet p accñs: sicut aia in mouẽdo corp⁹ mouet a se per accñs. sed de motis p accñs nõ intelligit q̃ Ar^tr. ut ꝑs per p^rem p^to 21° sup 8^m hui⁹. ¶ Sciẽdũ ꝙ q̃dã dicũt ⁊ forte ꝓbabilr̃ ꝙ per illã ꝗnẽ. ſ. oẽ quod mouet: mouet ab alio. cũ ꝗne pb̃ãda in capl'o sequẽti. v3. ꝙ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ est ꝓcedẽ in infinitũ. põt demonstrari demr̃atiõe ad hoicm ꝙ est deuenire ad p̃^m motorẽ imo^lcm. qm̃ multi sunt ꝑtẽti ista ꝓpõne. v3. oẽ qõ mouet: mouet ab alio ⁊ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ est ꝓcedere in infinitũ. g̃ est aliqs motor oino imobilis ⁊ q̃tũ ad tales est hec demr̃atio sufficiẽs q̃uis nõ sit demr̃atio sufficiẽs simpl'r. ¶ Ad illõ vo qõ 3° inducebať in p^a dubitatiõe de aiali qõ mouet se. dicẽdũ ꝙ aial nõ mouet se p̃: q: aial nõ mouet se motu ꝓgressiuo nisi q: ꝑs aialis mouet aliã: ⁊ etiã totũ. ¶ Ad rõnes añt iductas in 1ª dubitatione. ad p̃mã dicẽdũ: ꝙ nõ cõtingit per oino sil'es modũ arguẽdi ꝓbari ꝙ nihil mouet ab alio p̃. ¶ Et qm̃ arguit. illõ qõ gescit ad getẽ alteri⁹ nõ mouet ab alio p̃. si loq̃mur de quiescere qõ est cessatio a moueri illõ est negandũ. Et cũ dr̃ ꝙ p̃^m est qõ nõ alteri per ipꝫ. ꝓcedo. ⁊ iõ dico ꝙ illõ qõ mouet ab alio p̃ nõ idiget aliq̃ motore alio ab illo a q̃ p̃ mouet: ⁊ iõ pars moti ab alio p̃ nõ mouet. ⁊ iõ si q̃libet ꝑs illi⁹ gescat a mouere nihil min⁹ totũ mouet a suo p̃ mouere. Uerũtamẽ ñ ꝑs moti ab alio p̃ gescat a moueri totũ nõ mouet p̃ nec a se. nec ab alio. vñ credo ꝙ illa ꝓpositio. illõ qõ gescit ad getẽ alteri⁹ nõ mouet a se p̃. intelligit de gete q̃ est cessatio a mouere. Uñ põt distingui de gete. ſ. ꝙ q̃dã est ges q̃ est cessatio a moueri. ⁊ q̃dã est ges q̃ est cessatio a mouere. vñ oẽ illud qõ gescit a moueri per qõ aligd ab ipo gescit a moueri mouet ab alio. ſ. ab illo ad cui⁹ getẽ illõ mouet. qõ. ſ. motũ gescit a moueri. ⁊ ꝓpositio sic itellecta est manifesta. v3. oẽ qõ gescit ad getẽ alteri⁹ mouetur ab alio. sit'r hec est uera. nihil qõ mouet ab alio p̃ gescit a moueri ad getẽ alteri⁹. hoc est a cessatione a mouere alicui⁹ alteri⁹ ab illo a q̃ motũ mouet p̃. Et si dicať ꝙ pb̃s vẽ intelligere p gescere: gescẽ a moueri. qm̃ pte gescẽte a moueri nõ mouet totũ p̃. Et ꝓfirmať per p^rem. d. ꝙ segtur si ꝑs corpis celestis gescit celũ gescit. igit celũ mouet ab alio. ⁊ dicit ꝙ añs hui⁹ toti⁹ ꝑditionalis est nečiũ. ſ. si ꝑs corpis celestis gescit: totũ gescit. sed hec ꝑditionalis nõ est uera loquẽdo de gete q̃ est cessatio a mouere. q: añs nõ est uerũ. ⁊ pñs falsũ. qm̃ q̃libet ꝑs celi gescit a mouere ꝟm locũ. ⁊ tamẽ celũ nõ quiescit ꝟm locũ. Pro his itelligẽdũ est: ut mihi videť ꝙ ꝓcesso ꝙ aligd mouet a se p̃ mõ quo supi⁹ est ex positũ. q̃libet ꝑs illi⁹ moti a se p̃ mouet: ⁊ mouet. ⁊ si mouet mouet. ⁊ si mouet mouet. ⁊ iõ cõcesso tali p̃ moto a se. illa sunt ꝓuertibilia. ſ. gescere a mouere ⁊ gescere a moueri. ⁊ tñ in illis que mouenť ab alio p̃ nõ cõsequũtur se mouere ⁊ moueri. nec gescere a mouere. ⁊ gescere a moueri. vñ pb̃ũ in pb̃ãdo aligd moueri a se p̃ utiť gescere indifferenter pro quiete a mouere ⁊ a moueri. qm̃ si ꝑs alicui⁹ motũ gescit a se p̃ a mouẽ segtur ꝙ gescit a moueri. ut si ꝓcedať ꝙ graue mouet se p̃ ita ꝙ sit p̃^m motũ p̃mitate totalitatis: ⁊ p̃^m motũ p̃mitate cãlitatis tũc si ꝑs ꝗuis mouet segtur ꝙ ꝑs ꝗuis mouet ⁊ ecõuerso: qm̃ si motũ graue mouet se p̃mo

q̃libet pars g̃uis est mouēs ⁊ motũ. ⁊ qñcũq; ps
grauis mouet toto mouēte se p̃ ista pʒ mouet ⁊ qñ
cessat mouere cessat a moueri. ⁊ ecõuerso. ſ̃ nõ est
sic de eo qõ mouet ab alio p̃. q̃ nõ opʒ q̃ ps talis
moti mouea qñ mouet. qñ celʒ mouet ab alio p̃
⁊ q̃libet ps eiꝰ mouet. ⁊ tñ nulla ps eiꝰ mouet mo
tu quo celũ mouet. Dico igit q̃ pbʒ cũ dicit q̃ pte
gescẽte mouet totũ a se p̃. per gescere itelligit idif
ferẽter gescẽ a moueri ⁊ gescere a mouẽ. Per utrũ
q̃ cni istoꝝ. ſ. q̃ pte p̃mi moti cessãte a mouere to
tũ nõ mouet se p. q̃ pte p̃mi moti cessãte a moueri
totũ nõ mouet se sufficienter. pbat. q̃ nihil mouet
se p̃. utrũq; patet: qñ pte cessãte a moueri totũ ces
sat p̃. q̃ pte gescẽte a moueri totũ nõ ē pm motũ p̃
mitate totalitatis. ⁊ per ꝓñs pte cessãte a moueri
totũ nõ mouet se p̃. ⁊ sit pte cessãte a mouere il
la pʒ cessat a moueri ⁊ cessãte pte a moueri totũ nõ
est pm motũ. ⁊ per ꝓñs nõ est pm mouẽs se. g̃ siue
ps p̃mi moti cessat a moueri siue a mouẽ totuʒ nõ
ē pm mouẽs se. cũ igit oẽ qõ mouet sit diſibile. ⁊ p
te gescẽte a moueri ul' a mouẽ totũ nõ mouet a se
p̃ sequit q̃ nihil mouet a se p̃. vñ de p̃ moto ex se si
sit aliq̃ tale bñ segẽ. Parʒ cessat a mouẽ ꝗ aliquẽ
modũ. g̃ eadẽ ps cessat a moueri ꝑm eũdẽ modũ.
In his tñ q̃ mouent ab alio p̃ nõ opʒ q̃ si pʒ cessat
a mouere q̃ cesset a moueri ꝑm eũdẽ modũ: ut pa
tet de corpe celesti. Unũ cõcedẽdũ est q̃ pbs p par
tẽ gescẽ intelligit ptẽ cessare a moueri. q̃ intelligit
utrũq; idifferẽter. ſ. ptẽ gescere a mouere. ⁊ ptem
gescẽ a moueri. ¶ Ad 3ᵐ dubitationeʒ iductã que
est de illa ꝓne qua utit pbs. v3. q̃ oẽ qõ gescit
ad getẽ alteriꝰ mouet ab alio. Utʒ intelligit q̃ mo
uet ab illo alio ad cuiꝰ getẽ gescit. Dico q̃ dictum
pbi sic itelligit ut dicit ꝓtor. v3. q̃ oẽ qõ gescit eẽn
tialiter p se p̃ mõ ad getẽ alteriꝰ mouet ab illo alio
ad cuiꝰ getẽ p se ⁊ eẽntialiter gescit. vbi g̃ra. Rota
mota in orologio p se gescit ad getẽ põderis descẽ
dẽtis: q̃ per se mouet ad motũ illius. ecõuerso vo
põdus rote gescit ad getẽ rote. ſ̃ B a posteriori ⁊ q̃
si ab effectu. iõ nõ sequtur q̃ põdus mouea ⁊ rota.
⁊ sic dico q̃ illõ ad cuiꝰ getẽ mobile per se gescit ē
eiꝰ motor. ¶ Ad pm istãtiã de cane in ꝓriũ est dicẽ
dũ q̃ canis sequẽs hoiez nõ gescit eẽntialiter ad il
li getẽ: sicut nec mouet ab illo. Et sit' bõ sequens
obiectũ delectabile fugiẽs ab eo nõ gescit eẽntial' r
ad getẽ illiꝰ: iõ nõ opʒ q̃ mouea' effectiue ab illo.
¶ Ad aliõ de ferro ⁊ ẽt de magnete est dicẽdũ q̃
ferrũ nõ gescit eẽntial' r ad cessationem magnetis a
motu. ſ̃ gescit per se ⁊ eẽntialiter ad getẽ sui per se
ſ. motoris siue ille motor sit itrinsec siue extrinsecꝰ.
¶ Ad illõ aũt qõ iducit de motore celi ad cui getẽ
celũ nõ cessat a moueri. ⁊ per ꝓñs cã per se ⁊ eẽn
tialis in moto getis nõ est ges motoris. Dicẽdũ q̃
celũ per se ⁊ eẽntial' r gescẽt a motu si suꝰ motor ge
sceret uel cessaret a mouere. ⁊ B est g̃iale oi moto
siue sit motũ ab itrinseco siue ab extrinseco. ſ. q̃ ipʒ
gescit eẽntial' r a moueri ad cessationeʒ sui per se mo
toris a mouere. sed nõ est necesse oẽ motũ cessare a
moueri per cessationẽ sui per se motoris a moueri.
ſ̃ illõ solũ hẽt vitatẽ in p̃ moto ex se si tale ponat:
⁊ cã pp quã illõ est uerũ in p̃ ex se. ⁊ nõ in aliis est
ista: q̃ si ponat pm motũ ex se quelibet ps q̃ntita
tiua illiꝰ sit' p se mouet ⁊ mouet: ⁊ iõ si aliq̃ ps q̃ti
tatiua p̃mi moti ex se cessat a moueri sequit q̃ illa
ps cessat a mouere: ſ̃ ad cessationẽ per se motoris
a mouere cessat mobile a moueri: iõ de p̃ moto ex
se in toto sequit eẽntial' r. ps p̃mi moti cessat a mo
uere: g̃ totũ gescit a moueri: qñ si pʒ gescit a moue
ri: ⁊ illa ps gescit mouere: ⁊ illa ps est p se motio:
g̃ si pʒ cessat a mouẽ totũ cessat a moueri: si aliis
a p̃ moto ex se nõ sequit. q̃ gescit a mouẽ: g̃ totuʒ
cessat a moueri: q̃ in aliis a p̃ moto ps nõ est p se
mouẽs: iõ in talib' nõ sequtur. ps cessat a mouere:
g̃ totũ cessat a moueri: ut patet de celo cuiꝰ q̃libet
ps q̃ntitatiua cessat a mouere: ⁊ tñ totũ mouetur.
¶ Et si dicat q̃ si ps celi gescit a moueri celũ quie
scit. g̃ ps celi est motor. Dicẽdũ q̃ nõ sequit. q̃ ce
lũ nõ cessat per se ⁊ eẽntial' r a moueri ad cessatio
nẽ ptis a moueri cũ ps celi nõ sit per se motor celi.
Dico tñ q̃ necessario sequit. ps celi gescit a mouẽ
ri. g̃ celũ gescit a moueri. ſ̃ hec ꝓditionalis nõ est
per se ⁊ eẽntialis. q̃ nõ arguit a pori nec a cã p se.
¶ Pro illa igit dubitatiõe est sciẽdũ q̃ hoc est ge
nerale in oi moto. v3. q̃ cessante p se motore a mo
uere mobile gescit a moueri. sed nõ est gñaliter ue
rũ q̃ cessante p̃ ⁊ ꝓpio motore a moueri q̃ pp B
mobile cesset a moueri. tñ illõ est gñaliter uer de
oi p̃ moto ex se si tale ponat. q̃ taliũ motoꝝ q̃libet
ps per se mouet ⁊ mouet. ⁊ iõ si ps que est per se
motor cessat a moueri: eo ipso cessat a mouere. ⁊ p
ꝓñs totũ gescit a moueri cũ eiꝰ p se motor cessat a
mouere. ¶ Ad dubitationẽ vo q̃rtã qua dubitat.
quõ est hec cõuersio per ꝗpositionẽ. oẽ qõ nõ mo
uet ab alio motore nõ cessat a suo motu per cessa
tionẽ alteriꝰ. g̃ oẽ qõ cessat per cessationẽ alteriꝰ a
motu mouet ab alio. Et rõnabil' r dubitat. tũ q̃ aũ
cedẽs est ul'is que nõ ꝓuertit per ꝗpositionẽ: tũ q̃
termini finiti non mutant in terminos ifinitos nec
ecõuerso. qõ tñ regrit in cõuersione per ꝗpositio
nẽ. ¶ Dicẽdũ ut mihi vi q̃ cõuersio per ꝗpositio
nẽ est duplex. ſ. ꝓpria que est in usu cõi. ⁊ ē qñ ter
mini ifiniti muta' t in terminos ifinitos uel eꝗ or
dine trãsposito manẽtib' eadẽ q̃litate ⁊ q̃ntitate. ⁊
sic ul'is affirmatiua ꝓuertit ⁊ ꝓticularis negatiua
de ineẽ. ⁊ taliʒ ꝓsitio est tripler. q̃ q̃dã est in qua
termini finiti mutant in termios ifinitos. ut oẽ. b.
est. a. g̃ oẽ nõ. a. est nõ. b. Quedã aũt est in qua vn
terminꝰ finitꝰ muta' t in terminũ ifinitũ. ⁊ aliꝰ tmi
nꝰ ifinitꝰ muta' t in terminũ finitũ: ut oẽ. b. est nõ. a.
igit oẽ. a. est nõ. b. uel ecõuerso. Unũ cõuersio p cõ
trapositionẽ mutãdo terminos ifinitos i terminos
finitos nõ tenet i oibꝰ termiʒ nisi ponat existẽtia re
rũ significataꝝ per terminos finitos: nõ eni sequit.
ois nõ bõ ē nõ ridẽs. g̃ oẽ ridẽs ē bõ. q̃ supposito
q̃ nullus bõ rideat. aliꝰ est uerũ: ⁊ ꝓsequẽs falsũ.
posita tñ existẽtia rerũ significataꝝ per terminos
finitos. ut posito q̃ bõ sit ridẽs sit. tũc bñ sequit.
ois nõ bõ ē nõ ridẽs. ergo oẽ ridẽs est bõ. ⁊ tunc
ꝓñs est uera sicut ⁊ aliꝰ. ⁊ dico q̃ ꝓñtia ꝓtor. v3. q̃
oẽ qõ nõ mouet ⁊ c. igit oẽ qõ cessat ⁊ c. nõ tenet
per ꝓuersionẽ per ꝗpositionẽ ꝓprie dictã ⁊ cõiter
usitatã. Alia vo est cõuersio per ꝗpositionẽ impro
pria. ⁊ talis est tripler. pꝰ est qñ vniuersalis nega
tiua cõuertit in ul'em affirmatiuã habẽtẽ pro suo
sbo pdicatũ ul'is negatiue. ⁊ pro suo predicato op
positũ sbi ul'is negatiue: ut si nullũ. a. est. b. oẽ. b. ē
nõ. a. ⁊ talis cõuersio est bona posita existẽtia rer
significataꝝ per extrema. sequit enim nullũ. a. est. b.

⁊ oẽ qõ est. a. ul'. b. est. g̃ oẽ. b. est nõ. a. q̃ ex oppo
sito ꝓñtis segtur oppositũ añcedẽtis. nã si aliq̃ô
b. nõ est nõ. a. ⁊ oẽ. b. est. igit aliq̃ô. b. est. a. hec cõ
sequẽtia tenet imediate per pm pnm. ⁊ ulteriꝰ seq
tur per ꝓuersionẽ simplicẽ ꝓticularis affirmatiue
aliq̃ô. b. est. a. g̃ aliq̃ô. a. est. b. ⁊ B est ꝗdictoria p̃
mi añcedẽtis. Et sit' segtur. si sbm ul'is negatiue
sit terminꝰ infinitꝰ. Segtur eni nullũ nõ. a. est. b. g̃
oẽ. b. est. a. qõ põt. pbari ut pus: ⁊ per hũc modũ
ꝓuersionis impropẽ p contrapositionez tenet cõ
sequẽtia ꝓnie. v3. oẽ qõ nõ mouet ab alio motore
nõ cessat a suo motu per cessationẽ alteriꝰ. g̃ oẽ qõ
cessat per cessationẽ alteriꝰ a suo motu mouet ab
alio. ¶ Scõa ꝓuersio per ꝗpositionẽ ipropẽ ē ta
lis. ſ. q̃ ois ul'is affirmatiua ꝓuertit in ul'em nega
tiuã de eodẽ sbo ⁊ opposito pdicato. ut oẽ. a. ē. b.
igit nullũ. a. est nõ. b. sit' oẽ. a. est nõ. b. igit nullus
a. est. b. qõ põt. pbari statim per pm pnm cõplexus.
¶ Tertia ꝓuersio per ꝗpositionẽ ipropẽ est talis.
Dis ul'is negatiua posita pstãtia rer significataꝝ
per extrema ꝓuertit in ul'em affirmatiuã de eodem
sbo ⁊ opposito pdicato: ut nullũ. b. est. a. ⁊ oẽ qõ ē
a. uel. b. est. g̃ oẽ. b. est nõ. a. Sit' segtur: nullũ. b. ē
nõ. a. ⁊. a. ⁊. b. sit. igit oẽ. a. est. b. Pn ꝓñtie bene
possunt dici ꝓuersiones per ꝗpositionẽ. q̃ in oi tali
ꝓñs est ꝓuersio vni terminꝰ in terminũ oppositus
ut patet. ¶ Ad dubitationẽ aũt qntã que est utrũ
in re sit dare minimũ motũ qõ põt per se moueri
sicut dicẽ hic ꝓtor. dicũt qdã in rebꝰ nãlibꝰ nõ est ac
cipe minimũ simpl' r q̃ minꝰ nõ põt per se existere
sed est accipe minimũ tale ꝑm sensũ q̃ minꝰ sensus
optime dispositꝰ nõ põt distincte appẽdere. Et
hec videt itẽtio ꝓnie sup 8ᵒ hui ꝓtor 23ᵒ in fine. ubi
vult q̃ terminꝰ entis in actu est ut sit tãgibile uel
sensibile. Ita q̃ idẽ est apõ eũ minũ entis in actu
⁊ minimũ entis in actu ꝑm iudiciũ sensus optime
dispositi. Unũ dicũt q̃ in q̃libet spẽ motꝰ est accipe
aliq̃ô tale minũ motũ ꝗ sensũ. ita q̃ in q̃cũq; eiꝰ
pte gescẽte residuũ nõ appet sensibil' r moueri illa
spẽ motꝰ: q̃tiũ possit moueri per se sensibil' r. Alij
aũt dicũt q̃ in rebꝰ nãlibꝰ ꝓtingit dare minũ mo
tũ in actu qõ põt in opationẽ ꝓpriã alicuiꝰ nãe. ⁊
tale ꝓtingit dare in oi spẽ. q̃ ꝓpria opatio cuiusli
bet corpis nãlis regrit pfecta q̃ntitatẽ sicut ⁊ q̃lita
tẽ. ⁊ iõ sicut ⁊ in nãlibꝰ est dare minũ qõ põt p
se existere: ut patet p̃ hui. Ita est dare minimũ in
actu qõ põt per se moueri. Et B ul'r nez: ut dicunt
de mot local' r nõ tamẽ est necẽ dare minũ in his
que alterant ꝑm minimũ alterabile. q̃ nõ est dare
minimũ qõ põt calefieri. q̃ dato tali ponatur q̃
vna eiꝰ medietas sit calidior alia. ⁊ q̃ ad ptẽ cali
diorẽ addat' calefacies alterãs ipaʒ ad sũmũ calo
rẽ. certũ est q̃ ista ps calidior nõ mouebit' tardius
ad sũmũ calorẽ q̃ ps remotior cũ sit ppinqor agẽ
ti: ⁊ magis dispositꝰ ad sũmũ gradũ caloris. ergo
citius peruenit ad summuʒ gradum caloris q̃ pʒ
minꝰ calida. g̃ ps minꝰ calida remanebit in motu
alia pte cessante a motu. g̃ totũ cõpositũ ex eis: nõ
erit minũ calefactibile. qõ erat. pbãdũ. ¶ Huic opi
nioni ꝗdicit Linconiẽsis capꝰ 11ᵒ p̃mi poste. dicẽs
q̃ forma rei gñate maxime in simplicib' iducitur
ptibil' r successiue: q̃ pʒ. ppinqor gñanti citi p̃
parat' ad receptionẽ forme ꝗbalis. vñ ꝑus recipit
eã q̃ ps remotior. ⁊ sic est gñatio successiua. hec
Linconiẽsis. Mihi vo q̃ñq; videbat q̃ in homo
genesis nõ erat dare minũ simpl' r quo minꝰ nõ pt
per se existere uel moueri. sed est dare minimũ cũ
certis circũstãtijs. ſ. minimũ qõ põt p se existere
p tãtuʒ tps in tali ꝓtinẽte aut per se moueri in tali
medio. q̃ ex quo in homogeneis totũ est eiusdẽ
nature cũ q̃libet sua pte q̃ titatiua: sicut non repu
gnat toti p se existere ul' moueri. ita nõ repugnat
cuicũq; pti per se existere ul' moueri. Qõ aũt mi
nus aliq̃ pte data nõ põt per se existere uel mone
ri per tãtũ tps in tali ꝓtinuitate. hoc nõ est ratiõe
forme illiꝰ ptis date. sed est hoc rõne ꝓrietatis date
que est inter ipʒ ꝓtinẽs ⁊ ptẽ datã. Hoc tñ diffusi
us declar' sup pm huiꝰ. vbi magis bẽt locũ. nec de
mõstratio pbi hic multũ depẽdet ex mimo nãli pʒ
exponẽ quã ego teneo ⁊ quã reputo fore veram.
nec ꝗdico in aliq̃ exponi ꝓnie. q̃ pono de facto mi
nimũ per se exrẽs in actu q̃ minꝰ nõ existit in actu
⁊ hoc gdẽ sufficere. Uel põt dici q̃ ꝓtor per mini
mũ motũ itelligit minũ in his que mouent a pnꝰ
itrinseco. qõ põt p se in opationẽ sue spẽi. Nã quia
opatio caloris nãlis aiãliũ est mouere aial ꝑm lo
cũ. iõ minũ caloris nãlis aiãliũ qõ per se põt exi
re in opationez sue spẽi est minima ps que põt aial
mouere motu ꝓgressiuo sicut innit hic ꝓtor. ⁊ qa
aliq̃ ps caloris nãlis põt vnũ aial mouere que nõ
põt mouere aliõ aial. iõ nõ est tñ vnũ minũ simp
l' r qõ põt aial mouere: sed minũ in respectu. q̃ñ
in motu cuiuslibet aialis est dare minũ mouẽs q̃
minꝰ nõ põt illud aial ꝑm locũ mouere. Et sic ꝓtor
per minũ itelligit minũ in his que mouent a pnꝰ
itrinseco. qõ gdẽ minimũ ⁊ est mouẽs ⁊ etiã motũ
⁊ illõ minimũ nẽcẽo mouet ab alio. q̃ a pte eius
tanq̃ a motore ptiali. iõ oẽ motũ a pnꝰ intrinseco
ꝑm motum localem mouetur ab alio.

q Quiã aũt omne qõ mouetur: ab aliq̃ mouet: necẽ est ⁊ qõ mouet omne in loco moueri ab altero.

¶ Istud est 2ᵐ capl'm hui tractatꝰ in q̃ pncipal' de
clarat q̃ est deuenire ad pm motũ in loco qõ mo
uet a motore in ipso seu a motore intrinseco. Et cõ
tinet hoc capl'm duas ptes pncles. q̃ñ in pa declat
q̃ est deuenire ad pm motũ in loco qõ mouetur a
pnꝰ intrinseco. In 2ᵃ ibi [Sic gdẽ g̃.] Pbũs ponit
⁊ remouet qõdã dubiũ. ¶ Prima ps ꝓtinet duaʒ
pticlas. q̃ in pa declat q̃ oẽ qõ mouet local' r mo
uet ab alio. In 2ᵃ ibi [Et mouẽs igit.] Declat q̃
ē deuenire ad pm motũ i loco qõ mouet a pnꝰ itrin
seco. In pa igit pticula huiꝰ ptis declat q̃ oẽ qõ
mouet in loco ab alio mouet. ⁊ hec est 3ᵃ ꝗncipa
lis huius libri. Iz Linconiẽsis ponat istã eẽ ꝓnem
secũdã. motores ꝑm motũ localẽ nõ abeũt i infim.
ꝗ igit quã ponit ꝓtor pt. pbari duobꝰ modis pʒ eũ.
vnoꝰ sic. Oẽ qõ mouet: mouet ab alio: ſ̃ oẽ qõ mo
uet i loco mouet. g̃ oẽ qõ mouet i loco mouet ab
alio. de ista rõne p̃ ponit maior. deide ꝗ. ⁊ sat pa
tet. Et ꝑm ꝓrem illa rõ est logica: ⁊ pbs utit ea ad
ꝓfirmãdũ q̃ illa ꝓpositio. ſ. oẽ qõ mouet in loco
mouet ab alio. ẽ declarata i declãdo illã. ſ. oẽ qõ
mouet: mouet ab alio. Et uerũ est q̃ illa declara
tio est logica. q̃ arguit a supiori ad iferi cũ distri
butione. q̃ motũ est supiꝰ q̃ motũ i loco. ⁊ talis rõ
dẽ logica. q̃ talis modus arguẽdi docet in logica.
⁊ nõ q̃ aliq̃ ꝓpõ hic accepta sit declarata i logica.
¶ Dupl' r aũt dẽ aliq̃ rõ esse logica. ſ. aut q̃ arguit

per regulā positā i logica. aut q: in ea accipiē aliq̄ ꝓpositio declarata in logica. Ita eniz dicit ꝓ^tor ꝙ oē trāsmutatū trāsmutat ab alio. ⁊ est uerificatuz nobis. qz de qbusdā trāsmutatis māifestū est per se. ꝙ .s. trāsmutāt ab alio. ⁊ de qbusdā est demōstratū ꝙ mouent ab alio ut de trāslatis siue de motis in loco. ⁊ iō illa ꝓpō. .s. ꝙ oē qd̄ mouet in loco mouetur ab alio. nō demrat mediāte illa ꝓpositiōe. oē qd̄ mouet mouet ab alio: ſz solū cōfirmat per illā. ¶ Alio mō pt illa ꝙ declari ſz ꝓ^res. .s. oē qd̄ mouet in loco mouet ab alio: ⁊ hoc sic. oē p^m motū ex se in loco mouet ab alio: g̃ oē motū in loco mouetur ab alio: ⁊ hec expositio est euidētior ſz ꝓ^res ⁊ ꝑm illaz expositionē per illā ꝓpositionē. vz. oē qd̄ mouet: mouet ab alio. debet itelligi illa ꝓpositio .s. oē p^m motū ex se in loco mouet ab alio. ⁊ hec ꝓpositio ē ꝑus demrata. ¶ Sz dubiū est q̄liter teneat ista cōsequētia. vz. oē p^m motū i loco mouet ab alio. igit oē motū in loco mouet ab alio. vī eni ꝙ illa nō ualeat: qz arguitur ab inferiori ad superi^s cū distributione qñ p^m motū in loco est inferius q̄ motū in loco. ¶ Dicēdū ꝙ cōsequētia tenet per hoc: ga oē motū in loco est p^m motū uel habēs in se p^m motū ut superi^s dixit ꝓ^tor. nunc vo omne motū habens in se p^m motū mouetur ab eodē a quo mouetur p^m motū in loco: ⁊ ideo sequtur. Si omne p^m motū in loco mouet ab alio ꝙ omne motū in loco mouet ab alio. nec obstat ꝙ arguat ab inferiori ad superi^s cū distributione. q̄uis ab inferiori ad superius cū distributione nō ualeat ꝓsequētia respectu onoz terminoz trm. .s. rōne superioris ⁊ inferioris. sed trū rōne triū terminoz qñq̄z tenet ꝓnia ab inferiori ad superius cū distributione ut declaratū est in logica. ¶ Uel pōt dici ꝙ quādoq̄z tenet consequētia ab inferiori ad superi^s cū distributione grā materie. ⁊ sic est hic. Iz talis consequētia non uale ut grā forme. ¶ Notandū ꝑm ꝓ^rem hic in p^no ꝓ^ti tertij huius libri ꝙ oē motū mouet ab alio. Quoniā de his que mouentur ab extrinseco manifestū est ⁊ sunt omnia que mouent ꝑm generationem ⁊ corruptionē ⁊ augmētationē ⁊ alterationē. ⁊ que dā que mouent in trāslatione ut patet de illis que mouentur violēter. ⁊ declaratū est per hunc ꝑmonē ꝙ illa que mouentur in trāslatiōe nō ab aliquo extrinseco nēcio mouentur ab alio. iō utilitas huius ꝓpositionis est uera que est ꝙ omne transmutabile transmutatur ab alio.

¶ Et mouens igitur ab altero: quoniam ⁊ ipsum mouetur: ⁊ iterum hoc ab altero. Non autem in infinitum abibit: sed stabit alicubi: ⁊ erit aliquid quod primo causa erit motus.

¶ Hec est 2^a pticula ꝑme ptis ꝑncipalis hui^s capitulī in qua declaratur ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no intrinseco nō extrinseco. ⁊ ptinet duas ptes. qz in p^a probat ꝙ intenta. In 2^a ibi [Si eni nō est.] Declarat una ꝓpositio accepta in declaratiōe ꝓnis declarate in ꝑma pte. In ꝑma igit pte huius pticule declatur ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no intrinseco. ⁊ h̄ est 3^a ꝙ ꝑncipalis huius libri que probatur sic. Oē motū in loco mouet ab alio. accipiamus igit motū in loco. ⁊ quero an illō mouet a motore extrinseco aut non. si det ꝙ nō mouet a motore extrinseco tūc mouet a motore intrinseco. ⁊ illō est p^m motū. ⁊ per ꝓnis est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no intrinseco. Si vo det ꝙ illud motū in loco mouetur ab aliq̄ extrinseco. ⁊ motor extrinsec^s nō mouet in loco nisi moueat. q̄ro tunc de isto motore aut mouet a p^no intrinseco uel extrinseco. si a p^no intrinseco tūc est p^m motū. ⁊ per ꝓnis est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no itrinseco. ⁊ hoc est ꝓpositū. si aūt mouet a motore extrinseco ops ꝙ iste motor extrinsecus moueatur. aut igitur a motore intrinseco: ⁊ habet ꝓpositū. aut a motore extrinseco. ⁊ tūc est querēdū de illo motore sicut pri^s. ⁊ cū in mouentib^s ⁊ motis nō sit ꝓcessus in infinitū oportebit tandē deuenire ad motū in loco qd̄ mouet a p^no intrinseco. ⁊ illud est p^m motū in loco ut h̄ nō in se p^m motū in loco. ⁊ sic patet ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no intrinseco. Et hanc rōnē intēdit B pbūs dicens. Et mouens igit ab altero. i. motū a motore extrinseco. qñ ⁊ tp̄m. i. motor extrinsec^s mouet. ⁊ itez hic. .s. motū a motore extrinseco mouet ab altero: ⁊ hoc nō abibit in infinitū. sed stabit alicubi ⁊ erit aliqd̄ qd̄ prima est causa mot^s. i. erit aliquod ꝑncipium intrinsecū ipsi moto qd̄ est ꝑma causa motus: ⁊ illud motuz est ꝑncipium motus in loco qd̄ mouetur a ꝑncipio intrinseco. ⁊ per ꝓsequens est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no itrinseco. ¶ Intelligēdū ꝑm ꝓ^rem ꝙ ex hac demrātione sequtur ꝙ necesse est ut in corpib^s que mouēt se adiuicē in loco aut mouent ut pueniāt ad motorē q̄ non mouent per se. ⁊ iste motor nēce est ut sit in p̄ moto nō extra illō. ¶ Notandū ꝙ demrātio pbi fundat sup duas ꝓpōnes q̄rū p^a est ꝙ oia motor ꝑm locū extrinsec^s a moto in mouēdo mouet. ⁊ huius rō est qz oia motor extrinsec^s ſz locū a moto est corpus. ⁊ oē corp^s in mouēdo ꝑm locū mouet ꝑm locū: ut pz in corpib^s que mouent se adiuicē in loco. ¶ Secda ꝓpō est. ꝙ oē motū a p^no itrinseco est p^m motū uel hūs in se p^m motū. ⁊ iō pbato ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco a p^no itrinseco. sequtur ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no itrinseco. ¶ Notādū ꝙ pbs nō intēdit B pbare pci se ꝙ est deuenire ad p^m motū in loco qd̄ mouet a p^no itrinseco simpl^r. i. ad p^m motū simpl^r motū a p^no itrinseco. sed intēdit pbare ꝙ in oi ordine motorū ⁊ mobiliū ꝑm locū est deuenire ad aliqd̄ p^mum motū in illo ordine qd̄ mouet a p^no intrinseco. ut lapis moueat a baculo. ⁊ baculus a manu. ⁊ manus ab alio extrinseco necesse est ꝙ in illo ordie mouentiū ⁊ motoz deueniat ad aliqd̄ p^m motuz qd̄ mouet a p^no itrinseco: alr pcederet in infinitū. ⁊ ita est in motu q̄niū ⁊ leuiū. .s. ꝙ est deuenire ad p^mū motū qd̄ mouet a p^no intrinseco. Sed quid sit illud motum ⁊ quis p^mus motor in illo motu bēt videri in 8° huius. ꝓ^to quarto.

¶ Si eni nō: B in infinitū ꝓcedet: sit. a. qui dē q̄d ab ipso. b. moueatur. b. vo ab ipso c. c. aūt ab ipso. d. ⁊ B igitur nō in infinitū ascēdat. Qm̄ g̃ sit mouēs ⁊ ipsuz q̄d mouet manifestū est qm̄ sit mouet ⁊. a. ⁊. b. qm̄ aūt oē q̄d mouet: ab alio mouet necesse est. a. ⁊. b. Cū eni mouet. b. mouebit

a. ⁊ cū mouet. a. ⁊ ipm. c. ⁊ cuz. c. ipm. d. Erit igitur simul motus qui est. a. ⁊. b. ⁊ reliquorum vniuscuiusq̄.

Demonstratio

A

B

C

D

Et sic in infinitum.

¶ Hec est secda ps 2^e pticule ꝑme ptis ꝑncipalis huius capl'i in qua pbs declat vnā ꝓpositionez qua usus est in pbando ꝓnē imediate ꝓcedētē. ⁊ cōtinet duas pticulas. qm̄ in ꝑma pbat ꝓpositionez qua imediate usus est. In 2^a ibi [Et accipe igit.] remouet qdā dubiū. In ꝑma igit pticula huius ptis declat ꝙ in mouētib^s ⁊ motib^s nō sit ꝓcessus i infinitū ꝑm locū. ⁊ hec est 4^a ꝙ ꝑncipalis huius libri q̄ ꝙ pbat demōstratiōe ducēte ad ipo^lc sic. ga det oppositū ꝓnis. .s. ꝙ in mouētib^s ⁊ motis ſz locū sit ꝓcessus in ifinitū. sequtur ꝙ ifinita mot^s erunt in tpe finito. ⁊ per ꝓnis aliqs motus infinit^s erit in tpe finito: ut postea pbabit. sed hoc est ipo^lc. qz 6° hui^s pbatū est ꝙ ipossibile est motū ifinitū esse in tpe finito. igit ⁊ illud ex quo sequtur est ipo^lc. .s. ꝙ i mouētib^s ⁊ motis sit ꝓcedere in ifinitū. ⁊ per ꝓnis suū oppositū est nēcē. .s. ꝙ in mouētibus ⁊ motis nō est ꝓcedere in ifinitū. p^a ꝓnātia. vz. si in mouētibus ⁊ motis sit ꝓcessus in ifinitū: tūc infiniti mot^s erūt in tpe finito. pbat in terminis sic: Moueatur a. a. b. ⁊. b. a. c. ⁊. c. a. d. ⁊ sic in infinitū. cū igit corpus nō moueat nisi qñ mouet sequtur ꝙ omnia illa mouētia ⁊ mota. .s. a. b. c. ⁊ sic in ifinitū simul mouent. qm̄ in codē tpe in quo. a. moueat a. b. b. mouet. i. ⁊ qñ. b. mouet. tūc. b. mouet. ⁊ cū. b. mouet a. c. c. mouet. ⁊ p ꝓnis. c. mouet ⁊ sic de alijs. ⁊ per ꝓnis oia illa sit in codē tpe mouent: sed vnū istorū mouet in tpe finito. ergo oia illa mouētur in tpe finito. ⁊ illa sūt ifinita per positū. g̃ ifinita mo^lu^s mouent in tpe finito. ⁊ per ꝓnis infiniti mot^s ut motus istoz omniū mobiliū eēnt in tpe finito. ⁊ per ꝓnis aliqs motus infinit^s erit in tpe finito: qd̄ est ipo^lc. hec ultima ꝓnia pbat in ultima pte ꝑncipali huius capl'i. Ut hec rō fundat sup duab^s ꝓpositionib^s. Prima est ꝙ ois motor extrinsec^s est corpus. Secūda est ꝙ oē corp^s mouens mouet in codē tēpore adeqto in quo motū ab ipso mouetur. ¶ Notāda sunt hic duo ꝑm ꝓ^rem. ꝙ ꝙ ipse dicit sic. Et notandū est ꝙ hoc sequit in motu nō in gete. qz nēce est ut oia moueant simul in codē tpe si vnū eorum mouet. ⁊ non sequtur si vnū eoz gescit ꝙ oia quiescāt sit. qm̄ p^m motū pōt gescere ⁊ ultimū remanebit in motu. hec ꝓ^tor. ¶ Secdo est notandū ꝙ ꝓ^tor reprehēdit hic Halienū qui dixit ꝙ in talib^s mouētib^s ⁊ motis sequtur ut quiescat insimul ad getē ꝑmi motoris sicut sequtur ꝙ moueant insimul ad motū ꝑmi motoris. qz cor ut dixit cū extrahitur ab aiali residuū fortissime mouetur per duos passus. ideo dixit ꝙ cor non est p^m p^nm mouens animal in loco. ⁊ qz aīal non mouet postq̄z caput abscindit dixit ꝙ p^nm motus est caput. Unde ꝓ^tor dicit cōtra Halienū ꝙ animal siue illud residuū a capite pōt moueri postq̄z caput est abscisuz. Dicit eniz ꝓ^tor sic. Ego autē vidi arietē postq̄z caput suū erat abscisum: ambulare huc atq̄z illuc multotiēs. hec ꝓ^tor. ¶ Intelligendū ꝙ aliqui dicunt ꝙ ꝓ^tor reprehendit hic Halienū propter hoc. qz ipse dixit ꝙ caput ⁊ non cor est primū principiuz motus animalis. Attamen mihi videt ꝙ non sit ita. sed ꝓ^tor reprehendit hic Halienū in duob^s. primo quia Halienus dixit ꝙ in talib^s mouentib^s ⁊ motis sequitur ut quiescant insimul gescente p^mo moto. sicut sequitur ꝙ moueantur insimul ad motū primi moti. ga illud non est uerū. quoniā siue cor sit p^mum motū ut principiū motus in aiali siue caput sit p^n cipiū motus in animali ad getē illi^s primi moti. nō segtur qes omniū alioz motorū ⁊ mobiliū in illo ordine. quoniā p^mū motū pōt gescere ⁊ ultimū remanebit in motu siue p^mū motū sit cor siue caput Secdo ꝓ^tor reprehēdit Halienū in B ꝙ ipe dixit ꝙ aīal nō mouet postq̄z caput est abscisum. ⁊ illō est fl'z. nā ꝓ^tor dixit vidisse ꝓriū. ⁊ iō illa ꝓnia nō ualet ad pbādū ꝙ caput est p^m motū uel p^nm in aiali. ¶ Circa p^m nōbile ē dubiū qz vī ita seq de gete sicut ⁊ de motu. .s. ꝙ si de corporibus mouētib^s ⁊ motis a seinuicem. sequitur ꝙ vno moto omnia simul mouent: ꝙ eodē modo vno eorum quiescente segtur ꝙ omnia gescant insimul. nec pōt primū motū quiescere ⁊ aliud remanere in motu. q̄niaz ꝑm ꝓ^rem si vnuz eorum mouet omnia simul mouent. g̃ si ultimū motū mouet: oia simul mouētur. ⁊ per ꝓnis p^m motū mouet. ergo a p^mo ad ultimū si motū ultimū mouet p^mum motuz mouet. ergo oppositū ꝓntis repugnat affecēti. .s. ꝙ p^m motuz mouet: ⁊ ꝙ ultimū motū nō mouetur sed gescit. Ut pbatur ꝙ si sequatur in motu ꝙ simil^r sequit in quiete. i. si sequitur vnū mobile mouet: ergo oia mouent. ꝙ etiā seqtur: vnū mobile gescit g̃ omnia gescūt. qz detur opposituz. vz. ꝙ sequat in motu ⁊ non in quiete. tunc illa stāt sit. vnū mobile gescit ⁊ vnū mouet. sed sequit ꝑm ꝓ^rem. si vnū mobile mouet: omnia illa mobilia mouent. ⁊ geqd stat cū antecedēte stat cū ꝓsequēte. igit illa simul starent. vz. ꝙ vnū istoz mobiliū gescit. ⁊ tamē ꝙ oia illa mobilia mouent. qd̄ est ipossibile. Ut si cū hac ꝓpositione. vz. vnū mobilū gescit. stet ista. vz. vnū mobiliū mouet. tunc segtur. vnū istoz mobiliū mouet. igit oia mouētur. ⁊ quicqd stat cū antecedēte stat cū ꝓsequēte. sequit tūc ꝙ illa starēt sit. vz. oia ista mobilia mouent sit: ⁊ vnū illoz gescit. qd̄ est impossibile. Itē si p^m motū quiescit. igit non mouet ꝑm motū. qz corpus nō mouet corpus ꝑm motuz. qz corp^s nō mouet corp^s ꝑm locū nisi sit moueatur cū eo. ut patet per pbm hic. ⁊ si 2^m nō mouet a p̄. ergo nō mouet. ⁊ per ꝓsequēs nō mouet tertiū. ergo tertiū nō mouet. ⁊ sic deinceps. ⁊ per ꝓnis si p^mū motū gescit oia quiescūt. ⁊ per ꝓnis si hoc tenet in motu. sequtur ꝙ tenet in quiete. ¶ Itē sic videmus ꝙ p̄ moto uel ꝑncipio motus gescēte pōt ultimū motū moueri. sicut videmus ꝙ p̄ moto uel ꝑncipio motus exīte in motu pōt ultimū mobile quiescere. qm̄ siue cor siue caput ponat p^m motum uel p^nm motus reliqua possunt quiescere corde ul capite exīte in motu ut pz ad sensuz. g̃ vī ꝙ eodez mō p^m motū ⁊ alia mota ꝓsequant se in gete ⁊ in motu. ¶ Ad dubiū illud. .s. qualiter sequat in motu ⁊ nō in gete. pōt rīderi m^l tipl'r. vno^o ꝙ illō itelligit de mot ad sciuicē motu locali q̄ ab extrinseco qm̄ si. a. moueat a. b. motu locali puro tanq̄z a me-

tore extrinseco. g̃.b.qd̃ mouet.a.motu ab extrinseco
mouet ⁊ ecõtra.qz nullũ corp⁹ mouet corp⁹ motu
locali puro qui est sine rarefactiõe aut pdẽsatione
nisi moueat:sed ß nõ segtur in gete ꝓm hũc itelle-
ctũ.nõ eni segtur.a.qd̃ mouebat a.b.motu ab ex
trinseco gescit.g̃.b.qd̃ mouebat ab.a.ab extrinseco
gescit.qz est po^lc^ q.b.nõ mouea⁹ ⁊ nõ applicet ad
mouẽdũ.a.sicut p3.nã corde aliq̃n moto i aiali nõ
mouet tibia.qz nõ applicat ad mouendũ illã:quã
tũ alias mouebat. ⁊ sil'r nõ segtur ecõtra.b.quod
mouebat.a.extrinsece gescit.g̃.a.qd̃ mouebat a.b.
extrinsece gescit sicut deducit p^tor^ hic.qz cor quod
mouebat musculos ⁊ spiritus in aiali põt gescere
ipsis spiritib⁹ pmanẽtib⁹ in motu per aliqd̃ tps:qz
accepunt disponẽ intrinsecã a motu cordis p quã
per aliqd̃ tps possunt moueri per se. ¶ Et si dicat
q̃ sicut p^tor^ pcedit pñtiã in motu.ita negat in gete
⁊ sic vniformiter logtur in motu ⁊ in gete. ⁊ p3 hãc
rñsionẽ videt q̃ p^tor^ nõ loquitur vniformiẽ in mo
tu ⁊ in gete.qz in motu utiẽ vbo pñtis tpis. ⁊ in ge
te utiẽ vbo pteriti tpis. Dicẽdũ q̃ vniformiter log
tur.qz sicut pcedit pñtiã in motu.vz.q̃ si vnũ mo-
uet:oia mouent.negat pñtiã in gete tãta vniformi
tate loquẽdi sicut põt sine repugnãtia. Si eni utro
biq̃ utereẽt ꝗ̃ bo pñtis tpis.tũc in dictis eẽt repu-
gnãtia.ut si diceret q̃.a.qd̃ mouet a.b.gescit gete
opposita.ß icludit ꝗ̃dictionẽ. ⁊ iõ loquẽdo p ppo
sitiões nõ icludẽtes repugnãtiã cõmutãdũ ẽ vbũ
pñtis tpis in argumẽto de motu in vbũ pteriti tẽ-
poris in argumẽto de gete ut dcm̃ est.utẽdo enim
solo vbo pñentis tpis loquẽdo de gete ppõ includ-
eret ꝗ̃dictionẽ ul'r repugnantiã.ut si diceret q̃.a.
qd̃ mouet a.b.gescit:sed in vtute vbi pteriti tpis i
quiete nõ est aliq̃ repugnãtia ut p3.aut si dicat q̃
a.qd̃ mouebat a.b.gescit.hic nõ est aliq̃ repugnã-
tia. Ex iã igit dictis p3 q̃ si.a.b.c.d. ⁊ c̃. sint moue
nia se adiuicẽ q̃ illa pñtia absolute loquẽdo nõ ua
let.a.mouet.g̃.b.mouet nec ecõtra.nisi cũ illo ad
dito.s.q̃ vnũ moueat ab alio extrinsece motu loca
li puro.segt eni.a.mouet a.b.extrinseco motu loca
li puro.g̃.b.qd̃ mouet.a.extrinsece mouet ⁊ eq̃. si
b.mouet extrinsece motu locali p se ab.a.g̃.a.quod
mouet.b.mouet.sed illo addito in gete arguendo
ex cõpossibilid⁹ in mutãdo vbũ pñtis tpis in vbũ
pteriti tpis ut accipiẽdo illud additũ.a. mouebat
local'r motu ab extrinseco a.b.nõ segtur in gete. nõ
eni segtur.a.qd̃ mouebat a.b.extrinsece motu loca
li gescit.g̃.b.gescit.¶ Ad argumẽtũ in ꝗriũ vo qñ
p̃ dicit q̃ si vnũ illoꝝ mobiliũ mouet:oia mouent
dicẽdũ q̃ nõ segtur.nec est hec itẽtio p^rio^.sed bñ se
gtur cũ illo addito si vnũ mouet motu locali extri-
sece ab alio ⁊ illud aliũ ab alio eodez mõ. ⁊ sic de
oibus.tũc segtur si vnũ illoꝝ sic mouet oia simil'r sic
mouent.sed nõ segt absolute sine illo addito ut di
ctũ est supp̃. ¶ Ad aliud qd̃ scdo iducit cũ dr̃ q̃ si
p̃m gescit.g̃ nõ mouet ꝗm motũ.illd̃ pcedit. ⁊ tũ
ista pñia secũda nõ ualet. motũ nõ mouet a p̃ mo-
to.g̃ nõ mouet.qz scdz motũ põt eẽ tale q̃ põt mo
uere se per disponẽ pri⁹ recepta a p̃ motore ul'r ipo
p̃ moto gescẽte.ut p3 qz de aere qui mouet iseqẽ-
do ⁊ mouẽdo sagittã cessante p̃ pellẽte. ⁊ hoc est
uerũ solũ in bis quoꝝ nã est recipe motũ ab alio.
⁊ postea ꝓtinuare motũ ex se de qbus loqtur p^tor^
p^rio^ 68° sup̃ 4° hui⁹. Sic igit p3 q̃ illa pñtia nõ ua
let.2^m^ motũ nõ mouet a p̃mo.g̃ nõ mouet. qz op
positũ stat.s.q̃ moueat a se sicut aer mouetur a se
cessante primo pellẽte. ¶ Ad tertiũ cõcedit q̃ pri
cipio motus gescẽte possunt reliq̃ moueri. sed nõ
ab illo pn⁹ mot⁹ aut moto gescente ut dictum est.
¶ Ad aliã formã pcedit q̃ nõ segtur. vnũ mobile
mouet:g̃ oia alia mobilia mouetur nisi plus adda
tur añcedẽti.s.q̃ vnũ mobile mouet ab extrinseco
motu locali p se. ⁊ illõ extrisecũ eodẽ mõ moueat
ab extrinseco ⁊ c̃. Et tũc segtur q̃ vno mobiliuꝝ sic
moto oia alia simul mouẽtur. ¶ Alij vo dicunt q̃
dcm̃ p^rio^ nõ põt intelligi sic vba sonãt.s.q̃ vno mo-
biliũ moto necesse est oia mobilia moueri: ⁊ vno
gescẽte nõ opz reliq̃ gescere.qz si vnũ mobiliũ ge-
scit ⁊ reliquũ remanet motũ nõ segtur q̃ si vnũ il-
loꝝ mobiliũ mouet q̃ p ꝓñs oia alia sit moueant.
⁊ p ꝓñs nullũ illoꝝ gesceret.qz sic starent illa sil'r
aliqd̃ mobiliũ gescit. ⁊ nullũ mobiliũ gescit qd̃ est
ipo^lc^. Jõ dicũt q̃ dcm̃ p^rio^ nõ itelligit de q̃cunq̃
moto.sed de p̃ moto sufficiẽti ad mouẽdũ 2^m^ mo-
tũ: ⁊ sic deinceps per ordinẽ. ⁊ sic itelligẽdo dcm̃
p^rio^ est nez.qm̃ si p̃^m^ motũ mouet: ⁊ est cũ suffici-
ens applicata ad mouẽdũ 2^m^ motũ.g̃ 2^m^ motum
mouet. ⁊ si 2^m^ motũ sit cũ sufficiens applicata ad
mouẽdũ 3^m^ motũ.g̃ 3^m^ motũ mouet. ⁊ sic de 4° ⁊
qnto ⁊ c̃. Sz de gete nõ segtur.qz q̃uis p̃^m^ motũ
gescat. poterit aliud motũ moueri ab aliq̃ alia cũ
accẽtali.qm̃ i scdo moto poterit remanere viꝝ mo
tina p̃mi moti q̃uis p̃^m^ motũ destrueret. ¶ Alij
dicũt alij.vz.q̃ si sint corpa mouẽtia ⁊ mota.ita q̃
a.moueat local'r ex.b.vsus aliq̃ ptẽ positionis. ⁊
b.ex.c. ⁊ sic de alijs motorib⁹ corpis si sint plres.
aut talia sunt h⁹ corpa q̃ nullũ eoꝝ postq̃ recepit
motũ natũ est ꝓtinuare motũ de se. ⁊ si ista oia mo
bilia moueãtur ab aliq̃ corpe rarefactibili ⁊ pdẽsa
bili tanq̃ a p̃ pn⁹ motus. ⁊ nõ fiat declinatio vsus
aliã ptẽ sine differẽtiã positiõis. tũc manifestũ est
q̃ si p̃^m^ istoꝝ mouet q̃ oia alia moueãtur cũ eo.ꝗ
nõ opz q̃ si p̃^m^ illoꝝ gescit q̃ oia alia gescãt cũ eo.
qz p̃^m^ pn^m^ mot⁹ qd̃ est rarefactibile ⁊ pdensabile
põt gescere oibus alijs remanẽtib⁹ in motu. Et p3
ß p̃^m^ debet itelligi motũ in destruẽdo. ⁊ sic itelli-
git p^tor^. Si aũt itelligat q̃ ultimũ motũ pt gesce-
re oibus alijs remanẽtib⁹ in motu.tũc per ultimũ
motũ debet itelligi p̃^m^ ꝗm viã resolutionis qd̃ est
p̃^m^ in ascẽdẽdo. ⁊ sic bẽt noua trãslatio. Vñ p.a.i-
telligit ulti^m^ motũ.qz dicit.a.moueri ex.b. ⁊ .b.ex
c. ⁊ sic ascẽdẽdo. ⁊ sic per.a. itelligit p̃^m^ motũ ꝗm
resolutionẽ: ⁊ põt ꝓtingere q̃ ultimũ motũ qd̃ est
p̃^m^ via resolutionis gescat. ⁊ alia moueant ut si fi-
at declinatio q̃rũdã motoꝝ vsus aliã dẽtã positio-
nis.tũc eni põt ultimũ mobile remanere in gete p
sepationẽ motorũ pcedẽtiũ: ⁊ residua remanebũt
in motu. ¶ Aliter dr̃. vz.q̃ in motu tenet ꝓñia tan-
q̃ a cã ⁊ nõ in quiete. Nã segtur si p̃^m^ mouet po-
steri⁹:mouet tanq̃ a cã.qz mot⁹ poris est cũ mot⁹
posterioris.sed in gete nõ segtur tanq̃ a cã.qz ges
p̃mi moti non est cã quietis posterioris. Nec opz
dare aliq̃ cãm positiuã getis.sed solũ p̃uatiuã.s.
p̃uationẽ motoris.ut patet per p^rem^ in de substan-
tia orbis. Et ꝗm̃ semp modum põt dici q̃ sicut se-
quitur in motu ita ⁊ in gete. sed in motu sequitur
tanq̃ ex causa.sed nõ sequitur in gete tanq̃ ex cã.
Et hoc intelligit ß p^tor^ ut dicũt.igitur ⁊ c̃. De his
vo modis dicendi eligat sibi lector meliorem seu
nouum modum dicendi sibi inueniat.

¶ Et accipe igit vnũqd̃q̃ istoꝝ poterim⁹
Et nãq̃ si vnũqd̃q̃ ab vnoq̃z mouet ni
hil min⁹ vn⁹ nũero vniuscuiusq̃ mot⁹: ⁊
nõ ifiniti in ultimis. Qm̃ quidẽ quod mo
uet oẽ ex quodã in qddã mouet.aut cniꝝ
numero accidit eundẽ eẽ motũ aut gñe
aut specie. Nũero qdẽ igit dico eundem
motũ qui ex eodẽ in idẽ nũero: ⁊ i tpe eo
dez fit:ut ex ß albo qd̃ est vnũ nũero in ß
nigrũ:ꝗm ß tps qd̃ est vnũ nũero. Si eni
aliud nõ adhuc vn⁹ erit nũero:ꝗz specie.
Genere aũt mot⁹ vn⁹ est:qui in eodẽ pdi
camẽto substãtie uel gñis est. Spe aũt q
ex eadẽ spe.ut ex albo in nigrũ:aut ex bo
no in malũ. Hec aũt dicta sũt ⁊ i porib⁹.

¶ Hec est 1ª ps 2ª pticule p̃ª ptis pn^lis^ hui⁹ capl'i in
qua remouet qd̃ã dubiũ. ⁊ ponet duas pticulas
qz in p̃ª remouet dubiũ. In 1ª ibi[Accipiat igit.]
pbat ipolitatẽ pñtis ad qd̃ deductũ est in pcedẽti
demõstratione.vz.q̃ ifiniti mot⁹ sũt in tpe finito. Du
biũ igit qd̃ remouet pßs in hac pte est tale.dcm̃ ẽ
q̃ si in mouẽtib⁹ ⁊ motis eẽt pcessus in ifinitũ.tũc
infiniti mot⁹ eẽnt in tpe finito. Jdeo posset aliqs di
cere q̃ ß nõ sequit.qz si eẽnt ifinita mobilia ⁊ mo-
ta nõ qõlibet illoꝝ bẽret motũ distictũ vnũ nũero
a motu cuiuslibet alioꝝ. ¶ Illd̃ dubium.s.an qõli
bet illoꝝ mobiliũ bẽret motũ distictũ vnũ nũo re-
mouet pßs decl'ando q̃ si mobilia ifinita sil'r moue
rent q̃ qõlibet illoꝝ bẽret vnũ motũ nũo finitum
habẽtẽ ultimũ. ⁊ hec est q̃rta q̃ de annexis que p
hat sic. Ille mot⁹ est vn⁹ nũo qui est in vno mobili
nũo ⁊ in vno tpe nũo ⁊ ab vno termio nũo ad aliũ
t̃minũ nũo. Sz posito q̃ ifinita mobilia sil'r moue-
ant qõlibet illoꝝ motũ eẽt in vno mobili nũo: ⁊ i
vno tpe nũo: ⁊ in vno termino ad vnũ terminũ nu
mero. ⁊ erit in distictis mobilib⁹ ad distictos ter-
minos.q̃ si ifinita mobilia sil'r moueren qõlibet il-
lorũ bẽret vnũ motũ ꝗz nũm distictũ finitũ habẽtẽ
vnũ ultimũ terminũ. Minor hui⁹ rõnis est mani-
festa. Sz pro decl'atiõe maioris arguit pßs real-
sumẽs qdã decl'ata i 5° hui⁹.s.q̃ mot⁹ẽ vn⁹ nũo: ⁊
g mot⁹ sũt vn⁹ spe: ⁊ g mot⁹ sẽ vn⁹ gñe:dicẽs q̃ mo
t⁹ẽ vn⁹ nũo q̃ est vn⁹ moti nũo ⁊ i vno t̃mio nũo ⁊
ab vno t̃mio nũo ivnũ t̃minũ ꝗz nũz ut mot⁹ hui⁹
mobilis ab hac albedine in hãc nigredinẽ. ⁊ illi mo
tus sũt vn⁹ spe qui sũt ad termios eiusdem spẽi.ut
duo mot⁹ qui sũt ad duas albedines sũt vn⁹ mot⁹
ꝗm spẽm.qz sũt ad termios eiusdẽ spẽi: ⁊ illi mot⁹
sũt vn⁹ gñe q̃ sũt ad termios eiusdẽ gñis. ⁊ sic de-
albatio ⁊ denigratio sũt vn⁹ mot⁹ gñe qz sũt ad ter
mios eiusdẽ gñis. ⁊ dealbatio ⁊ calefactio sũt vn⁹
mot⁹ gñe.qz sũt ad terminos eiusdem gñis.

¶ Accipiat igit qui est mot⁹ ipsi⁹.a. ⁊ sit in q̃
est.e. ⁊ qui est ipsi⁹.b.sit in q̃.z. ⁊ qui ẽ.c.d.
in q̃.i.t. Et tps i q̃ moueat.a.sit.r. Peter
minato aũt motũ ipsi⁹.a. determinatum
erit ⁊ tps: ⁊ nõ ifinitũ qd̃ est.r. Sed in eo-
dẽ tpe motũ est.a.b. ⁊ reliquoꝝ vnũqd̃q̃
Accidit ergo motũ qui est.e.z.i.t. cũ sit in
finitus in tpe finito moueri qd̃ est.r. Jn q̃
eni.a.motũ est ⁊ que sũt ipsi⁹ cõsequẽter
oia mota sũt ifinita. Quare in eodẽ mo-
uet. Et nãq̃ aut eq̃lis mot⁹ erit qui est ip
sius.a.ipsi.b.aut maior. Differt aũt nihil.
penit⁹ eni infinitũ motũ infinito tpe acci-
dit moueri. Hoc aũt impossibile est.

Demonstratio.

E. motus.a.mobilis.
Z. motus.b.mobilis.
I. motus.c.mobilis.
L. motus.d.mobilis.
R. tps in quo mouet.a.

¶ Hec est 1ª pticula 2ª ptis 1ª pticule p̃ª ptis pn^lis^ hu
ius capl'i i qua oñso que mobilia ⁊ mouẽtia sil'r mo
uent: ⁊ q̃ ẽt mot⁹ vniuscuiusq̃ illoꝝ est finit⁹.pro-
bat ipolitas pñtis ad qd̃ deductũ est i demõstratiõe
pcedẽti.s.q̃ mot⁹ ifiniti sũt in tpe finito. ⁊ hec põt
eẽ 5ª q̃ de annexis.que q̃ pbat demõstratione per
ipossibile sic. Si mot⁹ ifiniti sũt in tpe finito. ⁊ mo
tus ifiniti ifinitoꝝ mobiliũ cõstituũt motũ ifinitũ.
g̃ mot⁹ ifinit⁹ est in tpe finito. q̃ est ipossibilis ut p-
batũ est 6° hui⁹. ⁊ minor est necessaria. g̃ maior est
ipossibilis. g̃ sua opposita est va.minor decl'at per
hoc:qz corpa mouẽtia ⁊ mota ad se inuicẽ tãgunt
se sic q̃ ex eis fit vnũ ꝗm cõtinuationẽ uel cõtigua
tionẽ. ⁊ sic ex illis oib⁹ mouẽtib⁹ ⁊ motis ifinitis
fit vnũ mobile ifinitũ sicut deducet in pte sequẽti.
⁊ per ꝓñs ex motib⁹ mobiliũ ifinitorũ fit mot⁹ ifi-
nit⁹. ⁊ ille mot⁹ est qñ mot⁹ cuiuslibet illoꝝ mobili
um est.qz quãdo.a.mouet:qõlibet istoꝝ mobiliuꝝ
mouet.cũ g̃.a.mouet in tpe finito mot⁹ ifinitorũ
mobiliũ erit in tpe finito. ⁊ sic mot⁹ infinit⁹ erit in
tpe finito. Hoc decl'at pßs in termis.vz.qñ vnum
mobile mouetur:ifinita mobilia mouent. ⁊ ita cuꝝ
vnũ mobile mouet in tpe finito:ifinita mobilia mo
uent in tpe finito. ⁊ sic mot⁹ifinit⁹ erit in tpe finito.
qz si sint talia finita mouẽtia ⁊ mota:uocet mot⁹ ip
sius.a.c. ⁊ mot⁹.b.uocet.r. ⁊ motus.d.uocet.i.sit
aũt.k.tps finitũ in q̃ mouet.a.et q̃ oñsũ est q̃ mo
tus ipsi⁹.a.est finit⁹.opz q̃ tpo in q̃ est mot⁹ sit fini
nitũ ⁊ terminatũ. ¶ Dis igit sic supposit pßs ar-
guit. In eodem tpe in q̃ mouet.a.mouent oia alia
que ponunt infinita.sed.a.mouet in tpe finito. ⁊ p
ꝓñs in tpe.k.in quo.a.mouet qd̃ est tps finitus. g̃
oia alia mouent in tpe finito. ⁊ per ꝓñs in tpe.k. in
quo.a.mouet qd̃ est tps finitũ:erũt mot⁹ ifiniti. ⁊
per ꝓñs mot⁹ ifinit⁹ qui cõstituit ex oib⁹ illis mo-
tibus ifinit⁹ erit in tpe finito.qd̃ est ipossibile. Hec
refert q̃tũ ad ß q̃ mot⁹ ipsi⁹.a.sit maior uel mior
uel eq̃lis motui ipsi⁹.b.qz semp sequit q̃ mot⁹ infi
niti eẽnt in tpe finito. ⁊ per ꝓñs mot⁹ ifinit⁹ erit in
tpe finito. ¶ Intelligẽdũ q̃ p^tor^ dicit hic q̃ ipossi-
bile est q̃ mot⁹ moti sit minor motu motoris. põt
tñ eẽ maior uel eq̃lis. ¶ Sed circa ß dubitat. qz
celũ mouet ignẽ aliquẽ i vno tpe: ⁊ aliũ ignẽ i alio
tpe cũ vn⁹ ignis semp mancat idẽ.ut patet per phi
losophuꝝ.ergo in illo motu motus motoris est ma
ior q̃ motus moti.qz motus motoris est etern⁹: ⁊
motus moti nõ. ¶ Idẽ p3 de motis in aq̃ ul'r in ae
re qui diuti⁹ mouẽtur aliqb⁹ motis ab eis. g̃ mot⁹
moti põt eẽ mior motu sui motoris. Dicẽdũ q̃ di

ctũ p^rio nõ est ult̃r uerũ:ut p3 in exẽplis iã positis. ſ3 est uer in his q̃ hñt talẽ ordinẽ.v3.q motor moti nõ moueꝰ nisi moueat illõ qõ põit p̃ moueri ab illo.tũc eni nõ põt motꝰ moti ab eo cẽ mior.sed bñ põt eẽ maior:q: pt eiꝰ motꝰ prinuari cessante p̃ motore qui nõ moueꝰ nisi moueat illõ motũ. Uel forte meliꝰ illa ppõ põt itelligi ult̃r.v3.q motꝰ moti nõ põt eẽ minor motu motoris.sed põt eẽ maior i.motꝰ moti ab aliq̃ motore moto nunq̃ est minor �means tpõ illo motu sui motoris qui est neciꝰ ad icho andũ ip3:q: nullus motꝰ est neciꝰ ad icho ãdũ motũ ipsiꝰ moti qui est sil'cũ eo. ⁊ certũ est q põt esse maior q̃ talis motꝰ sui motoris:ut p3 in exẽplis p̃ cedẽtibꝰ. ¶ Intellige q illõ dcm̃ p^rio.v3. impossibile est q motus moti sit minor motu motoris est imptinens demõstrationi.q: dicit textus q nihil differt penitꝰ siue motꝰ.a.sit eq̃lis siue maior. ⁊ p^tor dicit cũ B siue minor. ⁊ ita est impunẽs.q̃re.q: ⁊ c̃.

¶ Sic qdẽ igitur videꝰ demõstrari: q̃d est a p̃ncipio:nõ tũ dcmõstraꝰ:pp̃ B q nullũ ĩcõueniẽs accidit. Cõtingit eni ĩfinito tpe infinitũ motũ eẽ. Non eundẽ aũt: sed alterũ ⁊ alterũ multis ⁊ infinitis motis:q̃d quidẽ accidit ⁊ in his que nunc.

¶ Hec est 2ª ps pncipalis huiꝰ capl'i in q̃ pB ponit ⁊ remouet qõdã dubiũ. ⁊ ptinet duas pticulas. nã in pª ponit dubiũ. In 2ª ibi | Sed si qõ mouetur. | remouet illõ dubiũ. In pª igit pticl'a huius ptis pB ponit tale dubiũ.q: pB; pbãdo q in mouẽtibꝰ ⁊ motis nõ sit pcessus in ifinitũ. pbauit illud deducẽdo ad ipolc.dato q in mouẽtibꝰ ⁊ motis sit pcessus in ifinitũ. ⁊ ipolc ad qõ deducit est illõ.ſ.q ifiniti motꝰ sũt in tpe finito. Ex B igit orit dubiũ.q illõ nõ videꝰ icõueniẽs.ſ.q ifiniti motꝰ diuersoꝝ mobiliũ sunt in tpe ifinito. Nec ex B videꝰ seq q aliqs vnꝰ motꝰ ifinitꝰ sit in tẽpore finito. ¶ Uñ sciẽdũ q p^tor vt B dicere q ifiniti motꝰ sũt in tpe finito.qõ est uer de ifinitis faciẽtibꝰ vnũ finitũ.q: sic ifinite ptes ptinui faciũt vnũ ptinuũ finitũ.ita ifiniti motꝰ partiũ faciũt vnũ motũ finitũ.

¶ Sed si q̃d moueꝰ p̃mo ꝛ locũ ⁊ corporalẽ motũ neẽe est tangi:aut cõtinuũ esse mouẽti:sicut videꝰ hoc in oibꝰ cõtingere. Erit eni ex oibꝰ vnũ ip̃m totũ aut ptinuum. Hoc igit ptigẽs accipiat: ⁊ sit magnitudo qdez: aut ptinuũ in q̃ sunt.a.b.c.d. Hui aũt motꝰ est.e.z.i.t. Differt ãt nihil magnitudinẽ finitã aut ifinitã eẽ.sil'r eniz ĩfinito tpe q̃d ẽ.r.mouebit:aut finita aut ĩfinita. Hoz aũt p̃m utrũq ipossibile est.

Demonstratio.

A	B	C	D
Magnitudo continua			
E.	Z.	I.	T.
Motus illius magnitudinis.			

¶ Hec est 2ª pticula 2ᶜ ptis pncipalis huiꝰ capl'i q̃ pB remouet illõ dubiũ supplẽdo illã demõstratiõez priꝰ dictã addẽdo priꝰ dictis illã ppõnez. oia ista mota ifinita faciũt vnũ motũ ptiguũ ul' ptinuũ. ex q̃ ppõne depẽdet tota demõstratio pcedẽs. vñ dico q si aliqõ p̃m motũ moueat ⁊ moueret aliõ neẽe est illõ aliõ motũ tãgi a mouẽte aut eẽ ptinuũ ipi mouẽti.ut p3 iducũe in oibꝰ.nã man nõ põt mouere baculũ nisi tãgat eũ.nec põt vna ps aeris mouere aerẽ nisi sit ptiua ul' ptigua illi.sed si in mouẽtibꝰ ⁊ motis corpeis fit pcessus in ifinitũ aggregatũ ex oibꝰ istis mouẽtibus ⁊ motis fit mobile ifinitũ.q̃ si in talib̃ est pcessus i ifinitũ.segtur q mobile ifinitũ moueꝰ tpe finito:ſ3 mobilis ifiniti ẽ motus ifinitꝰ.q̃ motꝰ ifinitꝰ est in tpe finito.qõ est impossibile.ut p3 6º huiꝰ. vñ põt rõ formari sic. Si in mouẽtibꝰ ⁊ motis sit pcessus in ifinitũ.tũc ifiniti motꝰ corporꝰ tãgẽtiũ se sunt in tpe finito.q: vnum illoꝝ motoꝝ moueꝰ in tpe finito. ⁊ in eodẽ tpe in q̃ vnũ eorꝝ moueꝰ oia alia mouenꝰ. ⁊ sic segtur q ifiniti motus corporꝝ tãgẽtiũ se sũt in tpe finito. q̃ aliqs motꝰ ifinitꝰ est in tpe finito.B p̃ns est ipolc. igit ⁊ p^m ans est ipolc.ſ.q in mouẽtibꝰ ⁊ motꝰ sit pcessus in ifinitũ.ultima p̃ns p3.q: ex oibꝰ illis mouẽtibꝰ ⁊ motis fit vnũ mobile ifinitũ.ſ3 mobilis ifiniti est motꝰ ifinitꝰ. ⁊.d. pB q nihil refert q̃tum ad hoc qõ est sil' moueri siue illõ aggregatũ ex oibus illis mouẽtibꝰ ⁊ motis ponat finitũ siue ifinitũ. q: siue ponat finitũ siue ifinitũ semp segtur q illõ aggregatũ moueat in eodẽ tpe in q̃ vnũ illoꝝ moueꝰ. Illã igit rõnẽ pB ponit in termis: ⁊ legatur lr̃a sic. Cũ eni dixit q corpꝰ motũ p3 locũ d3 eẽ ptinuũ ul' ptiguũ mouẽti extrinseco. ⁊ q ex oibus istis mouẽtibꝰ ⁊ motis fm locũ fit vnũ totũ p3 ptiguationẽ ul' vnũ ptinuũ dicit q accipiat illõ ptinẽs.i.illõ qõ segtur.ſ.q ex oibꝰ illis mouentibꝰ ⁊ motis fit vnũ cõtinuũ ul' ptiguũ. ⁊ fit illa magnitudo q̃.ſ.est vna fm ptiguationẽ aut illõ ptinuũ in q̃ sunt.a.b.c.d.B est uoceꝰ illõ aggregatũ siue fit ptinuũ siue ptiguũ.a.b.c.d.huiꝰ aũt motꝰ.i.motꝰ illiꝰ aggregatũ uoceꝰ.c.r.i.t.differt aũt uel finitũ aut ifinitũ magnitudinẽ eẽ.B est nihil refert illã magnitudinẽ cõpositã ex ifinitis mouẽtibꝰ ⁊ motis eẽ finitã ul' infinitã q̃tũ ad B qõ est moueri sil'in tpe finito si vnũ illoꝝ motoꝝ moueat in tpe finito. similiter eni finito tpe qõ est.k. supple in q̃ vnũ eorum moueꝰ:mouebit̃.ſ.tota magnitudo cõposita ex ifinitis mouẽtibꝰ ⁊ motis.aut finita aut ifinita. B est siue illa magnitudo sit finita siue infinita. Uñ tota magnitudo cõposita ex ifinitis mouẽtibꝰ ⁊ motis mouebit̃ in tpe finito.ſ.in eodẽ tpe in q̃ vnũ eorũ moueꝰ utputa in tpe.k. siue illa magnitudo sit finita siue ifinita.hoz aũt fm utrũq ipolc est.B est p3 utrũq segtur ipolc.ſ.ad utrũq istoꝝ q̃ sũt magnitudinẽ ptiguã ifinitã moueri in tpe finito: aut cõtiguã magnitudinẽ ifinitã moueri in tpe finito. segtur ipolc.ſ.q motꝰ ifinitꝰ est in tpe finito. ¶ Sz circa illã rõnẽ pB occurrũt duo dubia.p^m est.q: non videꝰ q sit neẽe ex mouẽtibꝰ ⁊ motꝰ ifinitꝰ fieri vnũ mobile ifinitũ.qm̃ oẽ ptinuũ motũ cõponit ex ptibus ifinitis:ut declaratũ est 6º huius.sed ptes ptinue mouenꝰ ad motũ totiꝰ ptinui.q̃ oẽ ptinuũ cõponit ex motꝰ infinitꝰ: ⁊ tñ ptinuũ motũ nõ est ifinm. q̃ nõ opz q cõpositũ ex motis infinitis sit ifinitũ.

¶ Itẽ in oi motu locali recto sunt infinita mouentia ⁊ mota.q: si.a.moueat p3 locũ motu recto opz q expellat aliud corpꝰ. ⁊ fit illõ corpꝰ.b. ⁊ opz q b.expellat aliud corpꝰ.q: duo corpa nõ possunt eẽ simꝰ in eodẽ loco. ⁊ eadẽ rõne illud corpꝰ expulsũ ⁊ motũ fm locũ expellit ⁊ mouet aliõ corpus ex

locũ suũ. ⁊ sic in infinitũ. ⁊ in oi motu locali recto sunt infinita mota ⁊ mouẽtia. ⁊ tñ ex illis non fit aliqõ molc in ifinitũ. q̃. ¶ Aliud dubiũ est.q: non videꝰ ipolc q motꝰ infinitꝰ fm q̃titatẽ quã habet a molu fiat in tẽpore finito.qm̃ in eodẽ tẽpore in quo molc minus põt moueri. põt etiã molc maiꝰ mouere.ut patet manifeste. Uñ põt sic argui.ubi ad maioritatẽ molu non segtur maioritas tpis ibi ad ifinitatẽ molu nõ segtur infinitas tẽporis in quo mobile moueꝰ.sed ad maioritatẽ molu nõ sequit maioritas tpis.ut patet.q: in eodẽ tẽpore possũt moueri molc minꝰ ⁊ molc maius. q̃ ad motũ mobilis infiniti non segtur tempꝰ infinitũ. ⁊ sic mobile infinitũ põt moueri in tpe finito.sed mobile ifinitũ nõ moueꝰ nisi in tẽpore infinito fm q̃titatẽ quã hẽt a mobili.ergo motus ifinitus fm diuisionẽ quã hẽt a mobili põt esse in tẽpore finito. Et pfirmatur.ga pbũs dicit in textu q nihil refert q magnitudo cõposita ex omnibꝰ illis mouentibus ⁊ motis sit magnitudo finita uel ifinita.sed si detur q illa magnitudo sit finita ⁊ moueat tẽpore finito.nullũ inconueniẽs sequit. igit ⁊ eodẽ modo si deꝰ q illa magnitudo sit infinita ⁊ moueatur tpe finito nullũ inconueniẽs sequit. q̃ non est incõueniẽs q mobile infinitũ moueat in tẽpore finito. ¶ Ad p^m dubiũ dicẽdũ q ex motis actu ifinitis necesse est ut fiat mobile ifinitũ. Et uoco motũ in actu motũ actu separatum ab alio moto separato separatione oppositã ptinuationi. Unde motum in actu uoco motũ nõ continuatũ alteri moto uel mouẽti. Et rõ quare ex talib̃ motib̃ infinitis si ponãtur fit motũ infinitũ.est qa in talibus motis in actu est dare minimũ motũ qõ existit in actu separato p3 p^rem. ⁊ demõstratio pB super hoc fundatur.qm̃ si nõ esset dare minimũ motũ in actu nõ oporteret ex talib̃ motis ifinitis fieri mobile ifinitũ.iõ si demõstratio pB valeat opz ponere mimũ motus erũs in actu separato. si igit sint infinita mota in actu opz q sint infinita mota q̃rũz q̃libet sit tante q̃titatis quãte est minimũ motũ in actu uel maioris. ⁊ q̃libet illoꝝ motoꝝ sit totaliter extra aliud cũ non sint cõtinua sed in nullo q̃to finito sunt infinite partes eiusdez q̃titatis:quaꝝ quelibet est totaliter extra aliaꝝ ut patet ex p̃mo ⁊ sexto huiꝰ. ⁊ per p̃ns in nullo quãto finito sunt infinite ptes:quaꝝ quelibet est extra aliã tante q̃titatis quãte quãtitatis est minimum motũ in actu:uel maioris q̃titatis.ergo cõpositũ ex motis infinitis in actu nõ fit q̃tũ finitum. q̃ est infinitũ. ¶ Ouz igit dicit p̃mo q omne ptinuũ cõponitur ex infinitis partib̃:pcedo. sed ille partes nõ sunt partes in actu actualitate separationis. imo sunt ptinuate adiuicẽ. ⁊ pcedo q ex talibus motis in potentia infinitis non fit quantũ infinitũ. ¶ Et cũ secũdo dicit q in omni motu locali recto sunt ĩfinita mota ⁊ mouentia.pcedo.sed illa mota ⁊ mouentia non sunt in actu ut p3.q: si aliqõ corpꝰ moueat in aere motu locali recto opz q infinite partes aeris moueanꝰ.sed ille pteo nõ sunt in actu.ſ3 sunt ptinuate adiuicẽ.ideo non opz q ex eis fiat q̃tuz infinitũ. Nec est uer q ex omnib̃ mouentibus ⁊ motis fiat vnũ infinitũ.sed solũ ex mouentibus ⁊ motis in actu infinitis si eẽnt talia fieret vnũ q̃tũ infinitũ.ut dcm̃ est. ¶ Ad 2^m dubiũ dicẽdũ q motus infinitus fm q̃titatẽ quã habet a mobili non põt fieri in tẽpore finito.q: mobile infinitũ si moueꝰ neꝰ necesse eẽt q moueatur per spatiũ infinitum ⁊ spatiũ infinitũ nõ põt ptransiri tẽpore finito ut declaratũ est sexto huiꝰ. ⁊ tamẽ in eodẽ tẽpore possunt moueri maius mobile ⁊ minꝰ mobile. ſ3 mobile finitũ ⁊ mobile ifinitũ non possunt moueri localiter in eodẽ tẽpore finito. Et cũ dicit q ubi maioritas mobilis nõ requirit maioritatẽ tẽporis ibi infinitas mobilis ⁊ c̃. Dico q nõ est uer ubi infinitati mobilis repugnat finitas tpis.vndẽ ubi est solum repugnantia ex infinitate ⁊ nõ ex maioritate ppositio non habet ueritatẽ. ¶ Notandũ q ipolc est corpꝰ infinitũ moueri localr: ⁊ moueri localit̃ in tẽpore finito repugnãt corpori ratione infinitatis.qõ patet.q: corpꝰ non moueꝰ localiter nisi pertrãseũdo aliqõ spatiũ.sed ipossibile est ⁊ repugnãt includens q corpꝰ infinitũ pertranseat aliquod spatiũ siue finitũ siue infinitũ in tẽpore finito ita q nihil de corpore finito moto fieret super illud spatiũ ptrãsitus. ⁊ cũ corpus infinitũ motũ deseereret illud spatiũ:illud spatiũ esset extra totũ corpus infinitũ. ⁊ per p̃ns infinitũ non esset ifinitũ ex ista parte qua pertransiuit spatiũ.sed esset finitũ ad spatiũ qõ cõplete pertransiuit. ⁊ sic corpus infinitus non esset infinitũ qõ est impolc. ⁊ sic patet q corpus infinitũ nõ põt in tempore finito ptransire spatiũ finitũ. ⁊ per cõsequẽs non põt ptransire spatiũ infinitũ.q: si sic.sequereꝰ q pertrãsiret spatiũ finitũ.cuꝰ infinitũ includat finitũ. ¶ Et si dicat q ista ratio bene pbat q corpus infinitũ ex utraq pte nõ põt ptrãsire aliqõ spatiũ in tẽpore finito.tamẽ non bñ pbat q corpꝰ infinitũ ex vna pte ⁊ finitus ex alia nõ possit pertransire aliqõ spatiũ in tẽpore finito. ¶ Ad istud dico q ad intentionẽ pB sufficit pbare q corpꝰ infinitũ ex utraq parte nõ põt pertransire spatiũ finitũ in tpe finito. q: pB per B pbat q in mouẽtibꝰ ⁊ motis localiter ab extrinseco nõ est pcessus in ifinitũ.q: si in talib̃ eẽt pcessus in ifinitũ ex oibꝰ illis mouentibꝰ ⁊ motꝰ fieret vnũ corpꝰ infinitũ ex utraq pte trã i ascẽdẽdo q̃ in descẽdẽdo q: si.a.mouet.b.b.mouet.c. ⁊.c.mouet.d. ⁊ sic in infinitũ descẽdẽdo.ita.c.moueꝰ a.b. ⁊.b.moueꝰ ab.a ⁊.a.moueꝰ ab alio. ⁊ sic in infinitũ ascẽdẽdo. ⁊ ita ex oibꝰ illis mouẽtibꝰ ⁊ motis fieret vnũ corpꝰ p3 ptinuationẽ ul' ptiguationẽ ex utraq pte ifinitũ. ⁊ illud moueꝰ in tpe finito. Et ita corpus finitũ ex utraq pte ptrãsiret aliqõ spatiũ in tpe finito. ⁊ B est ipolc. ⁊ repugnãtiã includẽs rõne ifinitatis ex utraq pte ut p3 ex p̃dict. ¶ Ad aliud qm̃ dz q nihil refert q magnitudo cõposita ex oibꝰ illis mouẽtibꝰ ⁊ motis sit finita uel ifinita. dico q uer est q̃tũ ad sil' moueri.ita q vno moto sil' oia mouenꝰ ⁊ B intelligit pB.sed q̃tũ ad icõueniẽs qõ sequit ad vnũ ⁊ nõ ad reliquũ ml'tũ differt.q: ad hãc.v3. Mobile ifinitũ moueꝰ in tpe finito.segtur ipossibile.v3.q motꝰ infinitꝰ fm durationẽ est in tpe finito.ut p3 6º huiꝰ. Sed ad illã.v3.mobile finitũ moueꝰ in tpe finito.nõ segtur illud inconueniens.v3. q motus infinitus sit in tempore finito.

¶ Manifestũ igitur q: stabit aliqñ: ⁊ nõ in infinitũ abibit q̃d semp ab altero.sed erit aliquid quod primum mouebitur.

¶ Hec est 2ª ps 2ᶜ pticl'e 2ᶜ ptis p̃nlis huiꝰ capl'i in q̃ pB cõcludit p̃nẽ intẽtã.ſ.q in mouẽtibus ⁊ motis ⁊ c̃.dicens q ex p̃dictis manifestũ est q stabit

aliqñ.i.aliqñ erit status in mouẽtib⁹ ⁊ mot⁹ ꝗ locũ ⁊ nõ ꝓcedet in ifinitũ.ita q̃ semp motũ mouebit ab altero mouẽte ⁊ illõ ab altero. ⁊ sic in ifinitũ. ⁊ sic ẽ deuẽire ad aliqõ ꝑ̃ motũ i loco. Quare ⁊c.

¶ Nihil aũt differat ꝓcesso q̃dã ꝶ demonstrari. Cõtigẽti eni cõcesso nullũ icõuenient oportebit accidere.

¶ Hec est 3ª ꝑs 2ª ꝓticule 2ª ꝑtis p̃n̄lis hui⁹ capl'i in q̃ phũs remouet quãdã tacitã obiectionẽ que tales est. q: aliqs posset dicẽ q̃ illa ꝗ̃ ẽ ipo'ie. v3. mot⁹ in finit⁹ est in tpe finito. accidit pp illõ coassũptũ. ſ. ex ifinitis mouẽtib⁹ ⁊ motis fit vnũ cõtinuũ ul' cõtiguũ. Sz istõ excludit phs dicẽs q̃ ista ꝗ̃ ipo'ie nõ accidit pp aliqõ cõtigẽs coassũptũ q̃ tuis nihil differt in adducẽdo ad ipo'ie coassumere uel ul' cõtigẽs. qñ pp ꝓtigẽs nullũ accidit ipo'ie. ⁊ iõ si accidit ipo'ie opz q̃ accidat pp aliõ q̃ pp ꝓtigẽs coassũptũ ⁊ sic est i ꝓposito. q: illõ coassũptũ ex oib⁹ mouẽtib⁹ ⁊ motis fit vnũ siue sit uerũ siue ꝓtigẽs: siue sit falsũ ꝓtigẽs nõ ẽ illõ pp qõ accidat dicta ꝗ̃ ipo'is. ſ. q̃ mot⁹ fit in tpe finito. sed accidit pp hoc q: ponit q̃ in talib⁹ mouẽtib⁹ ⁊ motis �means locũ sit ꝓcessus in ifinitũ. ⁊ ideo illud est ipossibile. ¶ Intelligẽdũ q̃ aliq dicũt hic q̃ nihil differt iferre impo'e ex aliq cũ uero coassũpto uel cuz cõtigẽti falso coassũpto. q: siue inferat ipo'e ex aliq cũ uero siue cũ falso cõtigẽti semp opz q̃ aliq ꝑmissarũ sit ipossibilis. q: nec pp uerũ nec pp falsũ cõtigẽs accidit ipossibile. ⁊ ideo ipo'e qõ sequit accidit pp alterã ꝑmissarũ que est ipossibilis. Sz illõ nõ est uerũ. q: ꝗ̃ ipossibilis mltoties sequit ex duab⁹ ꝑmissis q̃ruz utraq̃ est ꝓtigẽs ut patet ex sillogismo ex oppositis. sequtur eni. sortes est nõ alb⁹. ⁊ sor. est albus. q̃ albũ est nõ albũ. ubi ꝗ̃ est ipossibilis. ⁊ tamẽ utraq̃ ꝑmissarũ est ꝓtigẽs. ⁊ iõ arguẽdo per impossibile nõ sequtur. ꝗ̃ est ipo'is: ⁊ altera ꝑmissaruz est ꝓtigẽs aut uera. ergo reliq̃ ꝑmissarũ est ipo'is sed sequtur si ꝓclusio sit ipo'is opz q̃ ꝑmisse sint incõpo'ie⁹: uel q̃ altera ꝑmissarũ sit ipo'is. Vñ ex ipo'itate ꝗ̃ nis cũ ueritate uel ꝓtingẽtia alteri⁹ ꝑmisse nõ licet iferre ipo'itatẽ reliq̃ ꝑmisse. q: ex ꝓtigẽtib⁹ ⁊ icõpossibilib⁹ seu repugnãtib⁹ sequtur impo'e. Uerũtamẽ ex ipo'itate ꝗ̃ nis cuz necessitate vni⁹ ꝑmisse ꝓtingit iferre ipo'itatẽ reliq̃ ꝑmisse. nã sequtur ꝓclusio est ipo'is ⁊ vna ꝑmissarũ est necẽsa. igitur reliqua ꝑmissarum est impossibilis. ut patet ex logica manifeste. Quare ⁊c.

¶ Primũ aũt mouẽs nõ sicut qõ cui⁹ cã: ꝶ vnde est ꝑncipiũ mot⁹: est sil' cũ eo qõ mouet. Sil' aũt dico. ga nihil ipsoz mediũ est. Hoc eniz cõmune in omni quod mouetur ⁊ mouenti est.

¶ Iste est secũdus ꝛctat⁹ hui⁹ libri in quo ꝑncipaliẽ decl'at q̃ ꝓrimũ mouẽs effectiue ⁊ motũ sunt sil'. ⁊ ꝓtinet duo capl'a. qñ in ꝑ̃ decl'at in trib⁹ gñũ⁹ mot⁹ q̃ ꝓrimũ mouẽs effectiue ⁊ motũ sunt sil'. In 2º ibi [Qñ aũt q̃dã.] decl'at q̃ solũ in q̃litatib⁹ sensibilib⁹ est per se alteratio in qua opz alterãtũ ⁊ alterãs eẽ sil'. ⁊ hoc supponit phs in ꝑ capl'o hui⁹ tractat⁹. iõ in sẽdo capl'o reuertit ad declarãdũ idẽ. Primũ capl'm ꝓtinet duas ꝓtes ꝑncipales qñ in ꝑma phũs ꝓponit ꝗ̃nẽ quã itẽdit. In 2ª ibi [Primũ qdẽ.] Decl'at illã ꝗ̃nẽ quã ꝓponit. Prima pars ꝓtinet duas particulas. qñ ꝑma est narratiua in qua phũs ꝓponit ꝗ̃nẽ declarandã cuz explicatione eiusdẽ. In sẽda ibi [Qñ aũt tres.] enumerat spẽs motuz ⁊ mobiliũ. In ꝑma igitur particula hui⁹ ꝓtis phũs ꝑmittit ꝗ̃nẽ quã intẽdit. ⁊ intellectũ ꝗ̃nis exponit. o. q̃ ꝑm̄ mouẽs. hoc est mouẽs ꝓrimũ qõ nõ est mouẽs sicut eius cã tm̄. hoc est q̃ nõ est mouẽs sicut cã finalis tm̄: sed ꝑm̄ motus: hoc est cã efficiẽs est sil' cũ eo qõ mouetur ab ipso. Et explicat qd itelligat per eẽ sil' dicẽs q̃ itelligit per aliqua eẽ simul ipsoz nihil eẽ mediũ. Vñ illa sunt sil' ꝑm qõ phũs hic loqtur de sil' inter que nullũ corp⁹ est mediũ. ⁊ hoc est cõmune omni moto ⁊ mouenti proximo. ſ. q̃ inter illa nullus est corp⁹ mediũ. hec igitur est ꝓclusio ꝑncipal' ꝓbanda. ſ. q̃ in oi motu ꝑ̃m mouens ⁊ motũ sunt simul. intelligẽdo per ꝑ̃m mouens: mouẽs ꝓrimũ effectiue: nõ mouẽs ut finis tm̄: nec mouẽs efficiens tm̄ remotũ. ⁊ intelligẽdo per eẽ simul nihil habẽ mediũ. Intellect⁹ igitur ꝗ̃nis est q̃ ꝑ̃m mouẽs effectiue ⁊ motũ sunt sil' ita q̃ inter illa nihil est mediũ. ¶ Ex qb⁹ possunt duo notari. ꝑ̃m q̃ mouens aciẽ dupl'r. v3. pro efficiente ⁊ pro fine. Scõdo põt notari q̃ simultas siue eẽ sim̄l' accipit dupl'r. vno modo affirmatiue seu positiue. Alio modo negatiue. qñ accipit positiue. tunc aliqua eẽ simul est illa eẽ in eodẽ loco ꝑmo. i. in eodez loco adequato. Et sic loquitur phũs gnto hui⁹ de eẽ simul. ⁊ hec est simultas adequationis. in isto modo quãta replẽtia loca sunt simul. ꝓprie ut accẽtia extẽsa ad extẽsionẽ ſbi: ut albedo ⁊ dulcedo in lacte sunt sil' inter se ⁊ etiã sunt simul cũ ſbo in quo sunt. Isto etiam modo indiuisibilia corpoz tãgentiũ se sunt sil'. sed non ꝓprie. q: non sunt in loco. ꝓprio. sed sunt sil'. q: hnt situ ⁊ nõ distãt ꝑm situ. sed qñ sil' accipitur negatiue. tũc aliqua esse sil' est ipa nõ habere medium inter illa. Et illo mõ corpora tãgentia se sunt simul. ⁊ etiã forma indiuisibilis mouẽs corp⁹ simul' est cũ corpore moto. sic q̃ inter illa nõ est mediuz. qñ corpora tãgẽtia se sunt simul simultate imediationis. sed motoz indiuisibilis mouẽs corp⁹ est simul cũ eo. q: nõ distinguit ab eo ꝶ locũ. Unde põt distingui de triplici simultate: quoniã quedã est simultas adequationis. quedã est simultas imediationis. ⁊ quedã est simultas indistinctionis ꝑm locũ tm̄: ita q̃ solũ pro tãto dicũtur eẽ sil'. q: non distinguũtur ꝑm locũ. ꝑme due simultates nõ cõpetunt proprie nisi quãtis replẽtib⁹ locũ. sed tertia simultas cõpetit motori idiuibili ⁊ corpori ab eo moto. ¶ Vñ notãda sunt ꝶ 4ºr ꝑm ꝓrcs. Primo est notandũ q̃ motoz ad quẽ induxit est ꝑm⁹ ꝑm illõ ex quo est mot⁹ ⁊ non ꝑ̃m ꝑm illud ad qõ est motus: hoc est: motoz de quo hic loqtur est ꝑm⁹ motoz in gñe cãe efficiẽtis: ⁊ nõ est ꝑm⁹ motoz in gñe cãe finalis. ¶ Secũdo est notandũ ꝑm ꝓrcm q̃ hic non est declaratũ. utrũ iste motoz sit agẽs ⁊ finis immul. aut motoz ꝑm finẽ sit aliud a motore ꝑm agẽs sed illud videbitur 8º huius. ¶ Tertio est notandũ ꝑm ꝓrcm q̃ phũs non intendit hic declarare nisi ꝓmũ motũ esse ⁊ primã rem motam esse. ⁊ in ꝑncipio octaui ponit q̃ hic est primus mot⁹ ⁊ ꝑmuz motũ. ⁊ perscrutatur in octauo huius de illo motu: utrũ. ſ. sit eter⁹ uel gñatus. Et phs in hoc 7º ꝓbat q̃ est aliqs ꝑm⁹ motus generat⁹ ⁊ aliq̃ res p mota. ⁊ ꝶ ꝓbat per ꝶ. q: in mouẽtib⁹ ⁊ motib⁹ nõ ẽ ꝓ

cessus in isti⁹. ⁊ in 8º hui⁹ phs supponit q̃ ꝑm⁹ motoz ẽ: ⁊ q̃ ẽt ꝑma res mota est. ⁊ ibi ingrit an ꝑm⁹ mot⁹ sit eter⁹ aut de nouo gñat⁹. ¶ Quarto ẽ notãdũ ꝑm ꝓrcm q̃ sic dicit. Nõ itelligo ꝶ ꝑ̃m moto rẽ nisi illõ qõ dr ꝑ̃m. q: loc⁹ ex quo iciput mot⁹ ẽ locus ei⁹ qõ mouet ex eo. ⁊ ꝶ manifestũ ẽ i mõto ex se. ſ. qñ loc⁹ ex q̃ icipit mot⁹ ẽ loc⁹ moti ab eo. ⁊ accidit ꝶ. q: ille motoz nõ ẽ corp⁹: sed forma in corpe cũ q̃ attribuit loco non attribuit ei nisi loco ei⁹ qõ mouet ab eo. hec ꝓtor. ¶ Vñ appet ꝑm itẽtionem ꝓrtis q̃ motores corpoz supcelestiũ ⁊ aliq motores q nõ sunt corpa nec q̃ita nõ dicũtur eẽ in loco nisi q: corpa mota ab eis sũt i loco. hoc igit est notabile 4ᵐ ꝓrtis. ſ. q̃ ꝑm⁹ motoz ⁊ motores q nõ sũt corpora sunt in etidẽ locis i gb⁹ sũt corpa mota ab eis ⁊ sic motores q sunt forme sunt sil' cũ corpib⁹ mot⁹ q: nõ distinguunt ab eis ꝑm locũ ⁊ corp⁹ simultas ẽ simultas indistinctiõis ꝑm locũ ⁊ de illa simultate ⁊ de illo mõ eẽndi in loco quo motores separati sũt in loco videbit super octauum huius.

¶ Qm̄ aũt tres sunt motus qui ꝑm locũ: ⁊ q̃ ꝑm q̃litatẽ: ⁊ qui ꝑm q̃ntitatẽ: necesse est ⁊ ea que mouẽtur tria eẽ. Quod qdez igit ꝑm locũ: loci mutatio: qui vo ꝑm q̃litatẽ: alteratio: qui vo ꝑm q̃ntitatem: augmentum uel decrementum.

¶ Hec ez 2ª ꝓticula ꝑme ꝓtis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in qua phs enũat spẽs seu gña motuũ seu mobilium dicẽs q̃ tres sũt spẽs mot⁹. ꝶ ẽ tria sũt gña motuum. ut mot⁹ ꝑm locũ. mot⁹ ꝑm q̃litatẽ: motus ꝑm quantitatẽ. ⁊ iõ etiã tria sunt gña mobiliũ ut mo'e ꝑm locũ: mo'e ꝑm q̃ntitatẽ: ⁊ mobile ꝑm q̃litatẽ. vñ motus ꝑm locũ dr loci mutatio. Mot⁹ vo ꝶ q̃lita tẽ dicit alteratio. ⁊ mot⁹ ꝑm q̃ntitatẽ dicit augmẽtatio ⁊ decremẽtũ. qñ motus ad maiorẽ q̃ntitatez dr augmẽtatio. ⁊ mot⁹ ad minorẽ q̃ntitatẽ dicitur diminutio uel decremẽtũ. ¶ Vñ ꝶ sunt tria notãda ꝑm ꝓrcm. p̃ q̃ illud qõ phs intẽdit ꝶ declare. ſ. q̃ inter motorẽ ꝓpinquũ ⁊ motũ non est aliqõ mediũ necessariũ in ꝑdicta demõstratiõe. ⁊ est fũdamentũ maximũ in ꝑlibus rez nãliũ. est eni nẽciuz in demõstratione ꝑdicta. v3. qua demõstrat q̃ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ est ꝓcessus in infinitũ. qñ impossibile est imaginari ex illis magnitudinib⁹ fieri vnã magnitudinẽ infinitã ꝶ ꝓtactũ nisi ꝓcedat q̃ inter motorẽ ⁊ motũ ab eo nõ est mediũ. ¶ Secũdo est notandũ ꝑm ꝓrcm q̃ q: ꝶ est ul' uez in oi motu. ſ. q̃ mouẽs ꝓrimũ ⁊ motũ sunt sil'. ⁊ iõ phs narrat hic genera mobiliũ. ¶ Tertio est notandũ ꝑm ꝓrcm ꝶ q̃ phũs ꝶ in enumerãdo gña motuũ ⁊ mobiliũ tacuit gñationẽ. q: ꝶ est in ea magis manifestũ q̃ in aliis. ſ. q̃ gñans sil' ẽ cũ gñato. iõ ⁊c.

¶ Primum qdẽ igit de loci mutatione dicamus. Hic eni ꝑmus motuũ est. oẽ igit q̃d fertur aut ipsum a seipso mouet: aut ab altero: si quidẽ igitur a seipso manifestum q̃ in ipso mouẽte existente sit mouẽs ⁊ q̃d mouet erit: ⁊ nullũ illi⁹ mediũ ẽ.

¶ Hec est 2ª ꝓ ꝑncipalis huius capl'i in q̃ decl'at q̃ ꝑncipal'r intẽta in ꝶ capl'o. ſ. q̃ mouẽs ⁊ motũ sunt sil'. ⁊ hec est 5ª q̃ ꝑncipalis huius libri. quã q̃nem itẽdit phs in tota ista ꝓte. q̃ igit ꝓbat sic. In oi motu localiꝗ ⁊ i oi motu alteratiõis ⁊ i oi motu augmẽtationis ⁊ diminutiõis mouẽs ⁊ motũ sũt sil'. ſz oi motus est motus localis uel mot⁹ alteratiõis ul' mot⁹ augmẽtationis aut diminutiõis. q̃ in oi motu mouẽs ⁊ motũ sũt sil'. minoz hui⁹ rõnis pz ex 5º hui⁹. i quo ꝓbatũ est q̃ motũ solũ est in trib⁹ ꝑdicamẽtis. maioz declarat. ſ. q̃ in oi motu locali mouẽs ⁊ motũ ⁊ c. ⁊ q: maioz hẽt tres ꝓticulas. ideo hec ꝑs cõtinet tres ꝓtes. q: in ꝑ̃ declarat q̃ in oi motu locali mouẽs ⁊ motũ sunt simul. In 2ª ibi [At vo neqz alterati.] decl'at q̃ in oi motu alteratiõis mouẽs ⁊ motũ sunt simul. In 3ª ibi [Et qõ augeẽ.] declarat q̃ in oi motu augmẽtationis ⁊ diminutionis mouẽs ⁊ motuz sunt sil'. Prima ꝓticula cõtinet duas partes. q: in ꝑ̃ phs ꝓponit itẽtionẽ suã ⁊ ordinẽ itẽtionis ⁊ cãm ordinis narrãs cũ hoc in quibus illõ qõ ipe itẽdit est manifestũ. In 2ª ibi [Qõ aũt ex alio.] declarat ꝗ̃nẽ in illis in gb⁹ ꝗ̃ nõ est manifesta. ſ. q̃ i illis que mouent localiter ab extrinseco mouẽs ⁊ motũ sunt simul. In ꝑ̃ igit parte hui⁹ ꝓticule phũs narrat ꝗ̃ qõ declarãdũ est q̃ in motu locali mouens ⁊ motũ sunt simul. ⁊ hoc est qõ phũs hic itẽdit. ⁊ ꝗ̃ est hoc declarãdũ in motu locali. ⁊ sic patet ordo itẽtionis. ⁊ cã hui⁹ ordis est. q: mot⁹ localis est ꝓrim⁹ mot⁹. ⁊ ideo ꝑ̃m est dicẽdum de ipo. ⁊ ita patet cã itẽtionis ordinis. Deinde narrat phũs in quib⁹ est manifestũ q̃ mouẽs ⁊ motũ sunt simul. ⁊ ꝗ̃ ponit vnã diuisionẽ mobiliũ ꝶ locũ dicẽs. oẽ qõ ferr hoc est oẽ qõ mouet localiter aut mouet a seipso. aut ab altero. hoc est aut mouet a ꝑ̃n⁹ intrinseco aut extrinseco. Et dicit philosophus q̃ de his que mouent a seipsis est manifestũ q̃ in eis mouẽs ⁊ motũ sunt simul. sic q̃ inter illa nullũ est mediũ. ⁊ hoc iõ. q: in talibus utrũq̃ ſ. tã mouẽs q̃ motũ est in ipo mouẽte seipm. qñ si aliqd mouet seipm in ipo sunt tã mouẽs q̃ et motũ. ⁊ sic sunt simul: ita q̃ in illa nullũ est mediũ. Et ponit hic ꝓbatio ꝑme partis maioris ꝑ̃n̄lis rõnis que est q̃ in oi motu locali mouẽs ꝓrimũ ⁊ motũ sunt simul. ⁊ hec est vna q̃ de annexis. ⁊ ꝓbat sic. In oi motu in quo motũ mouet a ꝑ̃n⁹ itrinseco mouẽs ⁊ motũ sunt simul. ⁊ in oi motu in quo motũ mouet a ꝑ̃n⁹ extrinseco mouẽs ⁊ motũ sunt simul. sed in oi motu locali motũ uel mouet a ꝑ̃n⁹ intrinseco uel a motore extrinseco. ergo in oi motu locali mouẽs ⁊ motũ sunt simul. loquẽdo de motore proximo. minoz est manifesta per sufficiẽtẽ diuisionẽ. maioz aũt ꝓbat. sed quãtũ ad ꝑmã partẽ maioris est manifesta. qñ ubi motũ mouet a ꝑ̃n⁹ intrinseco manifestũ est q̃ mouẽs ⁊ motũ sũt simul. q: utrũq̃ est in ipso mouẽte seipm. sed alia pars maioris vz. q̃ in oi motu qui est a motore extrinseco mouẽs ⁊ motũ sunt simul. ꝓbabiẽ in 2ª parte hui⁹ particule. ¶ Intelligẽdũ q̃ hic uocat phũs motũ ex se oẽ illõ qõ mouet ab aliquo nõ distãte ab eo ꝑm locũ siue illud sit foẽa abstracta a mã siue sit foẽa ſbalis siue accidẽtalis. Et itez ꝓtor dicit hic q̃ nihil mouet se. qõ sic intelligo. ſ. q̃ nihil est per se mouẽs se ipz ꝑ̃ sicut expositũ est supius. ſ. q̃ nihil est ꝑ̃m motũ ꝑ̃mitate totalitatis a seipo p se pseitate cãlitatẽ.

¶ Qõ aũt ab aliq̃ mouet: qdrifarie mouetur. Qui eni ab altero mot⁹: q̃tuor sũt: pl̃sio: tractio: nectio: uertigo. Et nanq̃ oẽs alios in hos reduci accidit.

¶ Hec ē 2ª ps p̄me pticule scē ptis p̄ncipalis huiꝰ capl'i in qua pb̄s ꝓbat aliū ptē maioris p̄n^lio rōnis. s. q̄ i oi motu locali q ē ab extrinseco mouēs ꝓximū ⁊ motū sūt sil'. ⁊ cōtinet duas pticulas. qm̄ i p̄ma didit motū localē q ē ab extrinseco i suas spēs ut modos determinādo de singulis spēb̄ꝰ didēdo eaꝝ nās. Jn 2ª ibi ⌊ Manifestū ãt. ⌋ Cōcludit aliū ptē maioris p̄n^lio. v3. q̄ i motu locali q ē ab extrinseco mouēs ꝓximū ⁊ motū sūt sil'. Ut hec pti^la ꝓtinet duas ptes. qm̄ i p̄ª pb̄s didit motū localē ab extrinseco. Jn 2ª ibi ⌊ Pulsiōis qdē. ⌋ Determinat de vnoquoq̄ illoꝝ motuū ab extrinseco didēdo motū localē ab extrinseco. Dicit igit pb̄s p̄ q̄ quadriformē aliqd mouet localr ab alio. s. ab extrinseco. q̄tuoꝝ enī sūt motꝰ locales ab aliq̄ coꝝpe extrinseco. s. pulsio. tractio. uectio. ⁊ vtigo. Oēs enī motꝰ locales facti a motore extrinseco aut sūt aliq̄ horuꝫ motuū uel reducibiles ad hos motꝰ. q̄libet enim motꝰ localis qui est a motore extrinseco aut est pulsio aut tractio siue uectio seu uertigo uel reducibilis ad aliquem horum motuum.

¶ Pulsiōis qdē igitur alia ipulsio: alia expulsio. Jmpulsio qdē ē: cū mouens ei q̄d mouet non deficit. Expulsio cum expellens deficit.

¶ Hic pb̄s determiat de vnoq̄ istoꝝ 4^or motuū ⁊ p̄ de pulsiōe didēdo eā dicēs q̄ pulsiōis sūt due spēs ut ipulsio ⁊ expulsio. Jmpulsio ē qm̄ mouēs i toto motu nō sepat a moto. ꝫ sp cū motu mouet ⁊ ē sil' cū moto tāgēs ipm̄. Sed expulsio ē qm̄ pellens sic pellit motū q̄ sepatur a moto qm̄ cepit mouē ipm̄ motum. ut patet in proiectiōe lapidis ut qm̄ aliqs proijcit lapidem a se.

¶ Uectio autē i trib^ꝰ erit motib^ꝰ. Nō qdē uehitur: non p̄m se mouet: sed p̄m accīs Jn eo enī q̄d est: in eo q̄d mouet: aut sup id q̄d mouet: mouet ipꝫ: uehēs ãt mouet aut pulsū: aut tractū: aut vtigine ductuꝫ. Manifestū igit qm̄ uectio i trib^ꝰ motib^ꝰ erit

¶ Hic pb̄s determiat de uectiōe. d. q̄ uectio ē i trib^ꝰ actib^ꝰ. i. i trib^ꝰ motib^ꝰ. B ē uectio regrit aliquē istoꝝ triū motuū ut uel pulsionē aut tractionē siue vtiginē. Et rō huiꝰ est. q: illō q̄ uehit ut' poꝝtat non mouet p se: sed p accīs. q: nō mouet nisi aliō moueret. s. uehēs. ita q̄ si uehēs nō mouet illō q̄ uehit nō moueret motu uectiōis. qm̄ illō q̄ uehit nō uehit nisi q: ē i uehēte ut' sup ipm̄ ē uehēs. Exēplū p̄mi: sic hō uehit ad motū nauis: q: ē in naui. Exēplū scōi: sic hō uehit ad motū eq: q: ē sup eū. oē enī q̄ uehit: mouet ad motū alteri^ꝰ. q: aut mouet i illo q̄ p se mouet aut sup illō q̄ p se mouet ⁊ illō q̄ p se mouet ab alio: aut mouet motu pusus aut motu ꝑtꝰ aut motu vtigis. ⁊ iō uectio fundat i istis trib^ꝰ motib^ꝰ. ⁊ sic pz qd ē uectio. q: ē motus p accīs regrēs aliū motū. pz ēt q̄ uectio didit q: q̄dā ē moti q̄ ē i uehēte: ⁊ q̄dā est uectio moti q̄ ē sup uehēs. ¶ Jntelligēdū q̄ illō q̄ pb̄s. d. B de uehēte ē uez. s. q̄ uectio regrit aliquē istoruꝫ triū motuū qm̄ uehēs mouet a motore extrinseco. ꝫ qm̄ uehēs mouet a se ⁊ nō a motore extrinseco: ⁊ uectio nō regrit nec ēio aliquē istoꝝ triū motuū: ut si aliqd uehat sup terrā nāliter motā deoꝝsū: ibi ē uectio: ⁊ nec pulsio est nec tractio nec vtigo ⁊ c.

¶ Tractio aūt ē: cū ēt ad ipꝫ: uel ad alteruꝫ uelocioꝝ sit motꝰ trahētis: nō separatꝰ ab eo q trahit. Et nāq̄ ad ipꝫ ē tractio: ⁊ ad alterū: ⁊ reliq tractꝰ idē spē i hos reducūtur: ut ispiratio ⁊ exspiratio: ⁊ spuitio: ⁊ q̄cūq̄ coꝝporū emissiui: aut receptiui sunt: ⁊ ypathesis ⁊ recteris. Aliud est qdē ipoꝝrū cōgregatio: aliud disgregatio. Et ois igitur motus qui est p̄m locuꝫ: aggregatio ⁊ disgregatio est.

¶ Hic. d. pb̄s q̄ ꝑctio ē qm̄ mouēs motū aliqd ad se ut' ad alteꝝ mouet: ⁊ tūc motꝰ trahētis ē uelocioꝝ motu nāliipi^ꝰ ꝑcti. ita tm̄ q̄ trahēs nō sepat a ꝑcto siue sit ad ipꝫ trahēs siue ad alteꝝ. ⁊ ꝑctio differt a pulsiōe. q: i pulsiōe motoꝝ se bēt a mo^le ut t'min^ꝰ a quo. sed i ꝑctiōe mouēs se bēt ut termin^ꝰ ad quē respectu mobilis: q: pellēs mouet mo^le a se. ꝫ trahēs mouet mo^le ad se. Utq̄ tm̄ iuēit in reb^ꝰ nālib^ꝰ aut i reb^ꝰ uolūtariis. i. nālib^ꝰ attrahē ē mouē aliqd ad se: ꝫ i reb^ꝰ uolūtariis ē iuēire utrūq̄. Nā si aliqs stet iuxta me possū trahē aliquē magis distātē ut' ad meipꝫ ut' ad illū q stat iuxta me ⁊ reliq motꝰ ad pulsionē ⁊ tractionē reducunt. Alij vo motus spāles q̄ videtur eiusdē spēi cū his ut ispiratio ⁊ exspiratio ⁊ motꝰ coꝝpoꝝ q sūt emissui ⁊ recepti ui reducunt ad pulsionē ⁊ tractionē. Sil'r spatesis q̄ ē q̄dā pcussio ⁊ ē pulsio ⁊ horesis. s. radiatio q̄ ꝓtinet ad textorē q̄ ē q̄dā tractio. taliū enī motuū g dā ē ꝓgregatio ⁊ tūc ē tractio: ⁊ q̄dā disgregatio ⁊ tūc ē pulsio. cū igit ois motꝰ localis q ē ab extrinseco sit ꝓgregatio uel disgregatio ut' p̄suppoūcs aliquē istoꝝ motuū. ⁊ ꝓgregatio est tractio: ⁊ disgregatio est pulsio. sequit q̄ omnis motus localis q ē a coꝝpore extrinseco est tractio uel pulsio ut' reducitur ad aliquem istorum duorum motuum.

¶ Uertigo aūt cōpōit qdē ex tractu ⁊ pulsiōe. Hoc qdē enī pellit mouēs: illud aūt trahit. Manifestū igit ē q̄ siqdē sit' pellēs ⁊ trahēs cū eo q̄d pellit ⁊ trahit: nullum mediū eius quod mouet ⁊ mouētis est.

¶ Utūc pb̄s. d. q̄ vtigo est motꝰ cōpositꝰ ex pulsu ⁊ tractu. qm̄ enī aliqd vtit ut' mouet uolūdo ex vna pte pellit ⁊ ex alia pte trahit. ¶ Sciēdū tm̄ q̄ de rōne vtigis nō ē q̄ sit cōposita actualr ex pulsu ⁊ tractu. ꝫ ops q̄ si sit vtigo q̄ ibi sit tract^ꝰ ut' pulsuꝫ qm̄ illō q̄ vtit ut' trahit a mouēte ut' pellit a mouēte: ⁊ nō ops q̄ actualr vtat ⁊ trahat. qm̄q̄ tm̄ illud q̄ vtit: trahit. ⁊ qm̄q̄ pellit a mouēte. Utq̄ nō ois vtigo ē actualr cōposita ex pulsu ⁊ tractu. sed potēialr ⁊ sub diuisiōe. cū igit ois motꝰ q ē ab extrinseco sit pulsio uel tractio: ⁊ in pulsione ⁊ tractione mouens ⁊ motū sunt sil'. pz q̄ in oi motu locali q ē ab extrinseco mouens ⁊ motum sunt simul.

¶ Hoc autem manifestum ex dictis. Pulsio quidez enī: aut a seipso: aut ab alio ad aliud motus est.

¶ Hec ē 2ª pti^la 2ª ptis p̄ pti^le 2ª ptis p̄n^lio huiꝰ capl'i in q̄ pb̄s ex p̄dictis ꝓcludit 2^am ptē maioris demōstratiōis p̄n^lio. s. q̄ in oi motu locali qui est ab extrinseco mouēs ⁊ motū sunt simul'. ⁊ ꝓtinet duas ptes. qm̄ in p̄ª decl'at q̄ dcm̄ est. Jn 2ª ibi ⌊ Proiectio aūt. ⌋ remouet q̄dā obiectionē q̄ accidit circa pulsionē. Jn p̄ª igit pte huiꝰ pticule. d. pb̄s q̄ manifestū est ex iā dictꝰ q̄ in oi motu locali qui est a p̄n^ꝰ extrinseco mouēs ⁊ motū sunt simul'. ⁊ ꝓsistit vis rōnis in B: q: ois motꝰ localis qui est a p̄n^ꝰ extrinseco ut' est pulsio ut' tractio uel reducibilis ad pulsionē ut' tractionē. sed in pulsiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū sūt sil'. g̃ in oi motu locali qui est a motore extrinseco mouēs ⁊ motū sunt sil'. Maioꝝ pz. q: nō plēs sunt motꝰ locales qui sunt a p̄n^ꝰ extrinseco q̄ pulsio tractio uectio ⁊ vtigo ⁊ motus reducibiles ad hos 4^or: ⁊ duo hoꝝ 4^or motuū. s. uectio ⁊ vtigo reducūtur ad pulsionē ⁊ tractionē. qm̄ uectio fundat in alijs trib^ꝰ. ⁊ vtigo cōponit ex pulsiōe ⁊ tractiōe. Et sic ois motꝰ localis qui est a motore extrinseco ut' est pulsio ut' tractio siue reducibilis ad pulsionē ut' tractionē. ⁊ sic pz maioꝝ. minoꝝ vo. ꝓbat. s. q̄ in pulsiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū sūt sil'. ⁊ B ꝓbat ꝓuplr. p̄ ex descriptiōe utriusq̄ motꝰ sic. Pulsio est motꝰ a seipso ut' ab alio ad aliū sed nō pōt aliqd pellere aliū a se ut' ab alio nisi tāgat ipꝫ. ⁊ p ons nisi sit sil' cū ipso in p̄n^ꝰ motꝰ. ⁊ cū pullū sepat a pellētē. tūc pellēs nō est mouēs: sed aer tūc mouet si pulsio fit in aere. ⁊ sic pz q̄ in pulsiōe mouēs ⁊ motū sunt sil'. Jdē pz in tractiōe qm̄ tractio est motꝰ ad ipm̄ mouēs ut' ad alteꝝ: trahēs eū trahit tractū ad se ut' ad alteꝝ: ⁊ nō sepat ē bēs ab eo q̄ trahit. g̃ in tractione mouēs ⁊ motū sunt sil'. ⁊ sic patet in his duobus motibus. i. in pulsione ⁊ tractione q̄ mouens ⁊ motum sunt simul.

¶ Tractus autem ab alio ad ipsuꝫ: aut ad aliud est: amplius enim in proiectis.

¶ Scdo. ꝓbat idē per ꝓgrationē ⁊ disgregatiōeꝫ nā dcm̄ est sup'r q̄ pulsio est disgregatio. ⁊ ꝑctio ē ꝓgregatio. ꝫ sinectio. i. ꝓgregatio. ⁊ dyasis. i. pulsio seu diuisio nō pōt ē nisi mouēs ꝓpiquū ⁊ motū sūt sil'. Nō enī pōt aliqs ꝓgregare ut' disgregare nisi adēsset his que ꝓgregant uel disgregant. ¶ Jntelligēdū q̄ pb̄s pro rōne B facta itelligit B vna ꝓditionalē. ⁊ ꝓbat aliā ꝓditiōalis quā ponit cū. d. Si int' pellēs ⁊ pulsū nō sit mediū: ⁊ inter trahens ⁊ tractū nō sit mediū: tūc iter mullū mouēs ⁊ motuꝫ localr ab extrinseco est aliqd mediū. ꝓna pz ex iam dictis. qm̄ ois motꝰ localis qui est ab extrinseco ut' est pulsio uel tractio: uel reducibilis ad illa: uel ad aliqd istoꝝ. antecedēs ꝓbatur in textu. s. in pulsione ⁊ tractione mouens ⁊ motum sunt sil' cū dicit pulsio: quedā enī aut a seipsa ⁊ c. ⁊ tat pz lra de se.

¶ Proiectio aūt qm̄ uelocioꝝ motꝰ fiat: q̄ qui p̄m nām lati fortiori facta pulsione: ⁊ hoc facto tādiu accidit ferri: quousq̄ fortioꝝ sit motus eius qd fertur. Manifestū igitur qm̄ qd mouetur ⁊ mouēs sit' sunt: ⁊ nullum medium est ipsorum.

¶ Hec est 2ª pⁿ buiꝰ pticle in qua pb̄s remouet quā dā dubitationē que accidit circa pulsionē que talis est. nō enī vi q̄ in oi pulsiōe mouēs ⁊ motū nō sūt sil'. qm̄ piectio est q̄dā pulsio: sed in piectione mouēs ⁊ motū nō sunt sil'. g̃. Jstā obiectionez remouet pb̄s. d. q̄ piectio est qm̄ motꝰ eiꝰ q̄ piectuꝫ ferr̄ est uelocioꝝ q̄ motꝰ ꝫ nām. sic qm̄ motꝰ aeris cāt' a piiciēte est motꝰ uelocioꝝ q̄ motꝰ nālis aeris: ⁊ q̄tdiu ille motꝰ aeris qui fit ex pulsiōe piiciētis est uelocioꝝ q̄ motꝰ nālis eiusdē tādiu mouet piectū. Ex q̄ pz q̄ p̄m piiciēs nō est tūc mouēs piectū: sed aer mouēs tūc mouet piectū. Et aer motus tūc mouēs piectū sil'r est cū piecto. ⁊ sic in motu piectiōis mouēs primū ⁊ motū simul' sunt: ita q̄ iter illa nō est mediū. ¶ Alr tm̄ exponit p^ror. d. q̄ motꝰ piectiōis est qm̄ trāsferēs mouet trāslatū ad ptē ad quā mouet nālit motu uelociori suo motu nāli: ut pz in piectiōe lapidis ad iferi^ꝰ. qm̄ si lapis piiciat ad iferi^ꝰ mouebit uelocꝰ q̄ mouerēt suo motu nāli. Utq̄ p^ror mouet B duplicē dubitationē. q: p̄m illā exponē piectio de qua loqtur nō est cōis oib^ꝰ modis piectiōis. qm̄ in piectiōe in q̄ motꝰ piiciētis est p̄ motū nālē piecti nō est motꝰ nālis trāslati uelocioꝝ motu suo nāli: sed ꝓtrarius. ¶ Utq̄ ad B rndet p^ror dicēs q̄ ex illo pōt itelligi cōe utrūq̄: ita q̄ illō qd dixit. s. q̄ piectio erit qm̄ motꝰ trāslati fuerit uelocioꝝ motu nāli. itelligit sic uelocioꝝ. i. fortioꝝ: q: si motꝰ piectiōis fuerit ꝓtrarius motui nāli vincet ipm̄. ⁊ si sit ei ꝓuenienꝫ addet ⁊ augmētabit ipꝫ. Utq̄ motꝰ expellētis in utrūq̄ motu est fortioꝝ q̄ motꝰ expulsi: q: si motꝰ piectiōis sit ꝓtrariꝰ motui nāli cērtū est q̄ est fortioꝝ q̄ motus nālis: q: vicit ipꝫ. Sil'r si motꝰ piectiōis sit ad eū dē terminū ad quē est motꝰ nālis piecti cērtū ē q̄ motꝰ piectiōis est uelocioꝝ. i. fortioꝝ q̄ motꝰ nālis eiusdē: ut si aliqs exrās surſū piiceret lapidē deoꝝsū: lapis uelocꝰ moueret q̄ si dereliqueret. ꝓpte nāe. ⁊ solū moueret motu nāli. ⁊ eodē mō debet itelligi de motu tractꝰ: qm̄ qn̄ aliqd tbit ad ptē illā ad quā nālit inclinat: tūc ops q̄ motꝰ tbētis sit uelocioꝝ q̄ motꝰ nālis ꝑcti. Nā si aliqs tbēs gue deoꝝsū nō moueret uelocꝰ q̄ ipꝫ gue surſū dereliqtū. ꝓpte nāe nullꝰ tberet ipꝫ. ꝫ qn̄ aliqd tbit ad aliquē locū ꝑ suā nālē inclinationē: tūc ops q̄ motꝰ tbentꝰ sit uelocioꝝ motu ꝑctis: sic q̄ ꝑctū moueat uelocꝰ q̄ moueret nālit: ut pz de iactu lapidis surſū ut igit in oi motu ꝑctiōis vitatē bēat q̄ motꝰ tbētis sit uelocioꝝ motu nālis ꝑcti: exponit sic. v3. de motu piectiōis q̄ motꝰ tbentꝰ dz ēē uelocioꝝ. i. fortioꝝ. nā nisi vt' tbentꝰ ēēt fortioꝝ q̄ vt' ꝑcti alr nullo mō traheret ipꝫ. ¶ Pro tota igit ista pte in qua demrat q̄ in oi motu locali mouēs ⁊ motū sunt sil' sciēdū est q̄ demrat̄io bzeuit ꝓsistit in B: illō qd mouet localr: aut mouet a p̄n^ꝰ itrinseco: aut mouet ab extrinseco. si ab itrinseco mānifestū est q̄ in illo motu mouēs ⁊ motū sūt sil': sic q̄ distiguunt ꝫ locū. si vo mouet a p̄n^ꝰ extrinseco: ⁊ ois motꝰ a p̄n^ꝰ extrinseco uel est pulsio ut' tractio ut' reducibilis ad aliquē istoꝝ. sed in pulsu ⁊ ꝑctu mouēs ⁊ motū sunt sil' ut ꝓbatū est. g̃ i oi motu locali q ē a p̄n^ꝰ extrinseco mouēs ⁊ motū sūt sil'. ⁊ in oi motu locali q ē a p̄n^ꝰ itrinseco mouēs ⁊ motū sūt sil'. g̃ i oi motu locali mouēs ⁊ motū sūt sil'. ¶ Sz circa hāc pticulam dubitat. v3. utrū i oi motu mouēs ⁊ motū sunt sil'. ⁊ vi q̄ nō. p̄ q: motꝰ ꝑctꝰ ē motꝰ localis. ⁊ i motu ꝑctiōis nō sp mouēs ⁊ motū sūt sil'. g̃. maioꝝ pz. ⁊ minoꝝ decl'at. q: ferrū tbit a magnete: ꝫ ferrū nō est sil' cū magnete. ⁊ etiā locꝰ nālis attrahit locatū nāliter in eo: ꝫ nō est simul' cū eo. g̃. ¶ Jtē uapores mouent surſū a sole attrahēte: ⁊ tm̄ sol nō, est sil' cū eis. ¶ Jtē motꝰ piectiōis ē motꝰ localis: ⁊ tamē piiciēs ⁊ piectū nō sūt sil'. ¶ Dicēdū igit q̄ in oi

motu locali mouēs primū ⁊ motū sūt sil'ficut p
bat phūs. Et p rōnib⁹ adduct⁹ in ꝯriū dicūt qdaz
q nō sp opz motu locali mouēs tāgere motū tactu
mathe^co in q̄ ultima sūt sil sed tactu vtuali. Ut dī
cūt q phūs nō itēdit q mouēs ⁊ motū sint sil'lo
cal'r. sed q mouēs sit sil' cū moto vtual'r. ¶ Sz ꝯ.
illō vī cē intētio phi ⁊ p^rio exp̄sse. qz phūs intēdit
q iter mouēs primū ⁊ motū nō ē mediū corpale
Nā per istā ppōnē: iter mouēs primū �means locū ⁊
motū ab eo nullū est mediū. pbat phūs q si ēent
ifinita mouēcia ex eis ⁊ mota fieret vnū ꝑm ptinua
tionē vl' ptiguationē: qd nō oporteret si iter mouēs
⁊ motū ēet mediū corpale. ¶ Jtez p^tor p^to 10° hic
dic̄ q phūs itēdit hic declare q nullū est mediuz
iter motorē ppiquū. ⁊ illō qd mouet ab eo nec ple
nū nec vacuū. ⁊ b^di moto: est cū moto. ⁊ B ē necēsū
in demr̄atiōe p̄dicta: ⁊ maximū fundamētū in pli
bus reb⁹ nālib⁹. Est enī necēsū p̄dcā: qz ipo^lc ē ima
ginari ex illis magnitudib⁹ fieri vnū ith^m ꝑz ꝓtactū
nisi ꝓcedat q iter motorē ppiquū ⁊ motū non est
mediū. ¶ Jtē si talis conat⁹ vtualis sufficeret ad
B q mouēs moueret mo^lc nō opz ponē q ferrū al
terarēt a magnete ad aliq̄ q̄litatē q̄ mouet ferrū.
qd tū p^tor rndēdo ad obiectionē de magne
te ⁊ ferro. Tenēdū ē igī ꝑm itētionē phi ⁊ p^rio q
in oi motu locali mouēs primū ⁊ motū sunt sil'. ⁊
iō ad p^m in ꝯriū de ferro ⁊ magnete rndet p^tor di
cēs q si aliqd vī attrahē ferrū sine tractu ⁊ motu
nō est attractio nisi equoce. qm attractio in vitate ē
illa in q̄ attrahēs mouet cū attracto: ⁊ nēcē est q
mot⁹ attrahentis sit velocior aut fortior: q̄ mot⁹ at
tracti. sed attractio in q̄ attrahēs est gesticēs: ⁊ at
tractū motū nō ē attractio in rei vitate. Sz attractū
mouet ex se ad attrahēs ut pficiat se. sic lapis mo
net ad iferi⁹: ⁊ ignis ad supi⁹. Ut dic̄ p^tor q sil'r
pōt itelligē de motu ferri ad magnetē: ⁊ alimenti
ad mēbrū. vbi gra. de motu suguis ad supiora cor
poris. ⁊ vl' nutrimēti arboz ad cacz supiora. hec
p^tor. Patet igī ꝑz p^rem ex his q magnes nō atra
bit ferrū. sed ferrū alterat a magnete ⁊ ex se moue
tur ad magnetē ut pficiat ibi. Ut ferrū p q̄litatez
quā acqsiuit a magnete mouet se local'r ad magne
tē: ⁊ ille mot⁹ nō est mot⁹ attractiōis. Ut dic̄ p^tor
q ille mot⁹ ferri ad magnetē nō est mot⁹ locati ad
locū. nō enī mouet ferrū ad magnetē. nec alimētū
ad mēbrū sic ad locū suū nālē. ⁊ B declar i B loco
p tria signa. qrū p^m est: qz ferrū nō mouet ad ma
gnetē sb q̄cūq̄z q̄titate. Sz sb qua q̄titate: qz pōt ēē
ferrū ita magnū q nō moueret ad magnetē. si tū
ferrū moueret ad magnetē: sicut corp⁹ ad suū locū
nālē q̄tūcūq̄z fortz ēet magnū moueret ad magne
tē. ⁊ q̄to ferrū ēet maiⁿ tāto velocⁿ moueret ad
magnetē: sic̄ gue q̄to ē maiⁿ ⁊ plus bñs de q̄titate
tāto velocⁿ mouet ad suū locū nālē. ¶ Scdz sig^m
est. qz corp⁹ nālē exsis ex locū suū nālē q̄tūcūq̄
distet a loco suo si nō phibeat mouet ad locū suū.
sed ferrū nō in q̄cūq̄z distātia mouet ad magnetē.
Sz solū in distātia ppinq̄. vñ ferrū tātū posset dista
re a magnete q nō moueret ad ipaz. ⁊ eodē mō ē
de motu alimēti ad mēbrū. qm nō mouet ad mem
brū in q̄cūq̄z q̄titate. nec in q̄cūq̄z distātia. ¶ Ter
tiū signū est. qz si magnes perūgat vl' fricēt alleo
ferrū nō mouebit ad magnetē: qz magnete exrite
in illa dispōne ferrū nō acqrit q̄litatē a magnete p
quā ferrū inatū est mouē se ad magnetē. vñ B ē si
gnū q ferrū nō mouet ad magnetē nisi qz ferrū ē
alteratū. vñ bzenit in B psistit sol'o p^rio q ferrū al
terat a magnete ad aliq̄z q̄litatē per quā ferrū mo
uet se ad magnetē. ⁊ sic magnes nō attrahit ferrū
attractiōe vā. vñ ille mot⁹ ferri ad magnetē non est
mot⁹ ab extrīseco Sz ab itrīseco: qz ē a q̄litate inhe
rēte ferro. ¶ Sed ꝯ illū modū dicēdi pōt argui p
bādo q in ferro nō cātur talis q̄litas mouēs ferrū
ad magnetē. qz idē mouēs nāle nō ē p^nm mouēdi
idē mo^lc motib⁹ ꝯriis: ut pz 2° de gnatiōe. Idē ma
nēs idē sp ē natū facē idē: Sz ferrū ad pñtiā magne
tis q̄ncz mouetur sursū: ⁊ q̄ncz deorsū: q̄ncz a de
xtris: q̄ncz vo a sinistris ꝑm diuersā ⁊ diuersā pō
nē magnetē sursū vl' deorsū. a dextris vl' a sinistris
g mouēs ferrū ad magnetē nō ē aliq̄ q̄litas i ferro
qz illa q̄litas solū mouēt ad vnā dīā positionis ⁊
ptis. ¶ Et p idē pt. pbari q nec q̄litas cāta in fer
ro p se: nec magnes p se: nec ambo sil' mouēt ferrū
qz oia b^c sūt iaiata. ⁊ vnū q̄cz istorū ē iaiatū. ⁊ p
dīs nō pñt mouē idē motib⁹ ꝯriis. Sz ferrū mouet
sursū ad magnetē exrite sursū. ⁊ etiā mouet deorsū
ad magnetē exrite deorsū. g ferz nō mouet ad ma
gnetē ab aliq̄ tali qualitate: nec a magnete: nec ab
ambob⁹ simul. g. ¶ Eadē rō pfirmat qm eadē virt⁹
motiua aīalis nō mouet corp⁹ aīalis ad diuersa lo
ca nisi pp diuersitatē appetitiuū vl' cognitiōnū que
hūt rōnē mouēdi: ita q in aiali idē mouēs nō mo
uet aīal ad diuersa loca nisi apponat aliq̄ diuersi
tas ex pte mouētis. g mlto fortⁿ in iaiatz. cuiusmo
di sūt ferrū ⁊ q̄litas ferri. ⁊ ēt magnes. idē enī mo
uēs sine oi additiōe alteri⁹ mouētis nō mouet ad
ꝯrias dīas loci. ¶ Jtē, pbat q nlla q̄litas cāta in
ferro a magnete ē sufficiēs moto: respectu ferri. qz
posito sufficiēte motore nō ipedito a moto q̄cūq̄z
alio ponit mot⁹. g si in moto cārēt talis q̄litas de
structa magnete vel amota magnete illa qualitas
mouēt ferrū qd nō est verū. qz nō plus mouēt fer
rū ad vnā dīā loci q̄z ad aliā. ⁊ sic mouebit ad oēs
dīā loci qd est ipo^lc: vl' ad nullā. ⁊ B est qd itēdi
mus. s. q in ferro nō est aliq̄ talis q̄litas mouens
ferrū. ¶ Jtē arguit sic. Ois q̄litas in reb⁹ inaiatz
est sensibilis sicut phūs videt velle in B capl'o. sed
nulla q̄litas sensibilis cātur in ferro a magnete: ut
pz: qz nec colo: nec son⁹: nec odo: nec vapo: nec
calo: nec frig⁹ ⁊ c. ut pz. qz si in ferro cārēt talis q̄
litas illa posset ab aliq̄ sensu cōp: ebēdi: cui⁹ oppo
sita exprimur. ¶ Et pfirmat p b. qz nulla q̄litas sē
sibilis magis mouet sbm suū ad magnetē q̄z mar
morē ut pz iductiue. ⁊ p pñs nulla q̄litas sensibili
s cātur in ferro per quā ferrū moueat ad magne
tē. ¶ Ad illō dicendū q in ferro cātur aliq̄ q̄litas
mouēs ferrū ad magnetē. ⁊ ferrū motū ad magne
tē per b^di q̄litatē mouet per se motu alt'ratiōis q̄ē
ad pfectionē quā acqrit ex ei⁹ ꝓiūctiōe cū magne
te. ⁊ qz ad illā pfectionē nō pōt deuenire sine mo
tu locali: iō ferrū mouet p accīs motu locali. cū g
p dī q in aiatis idē est mouēs ad ꝯrias dīas loci.
dico q idē nō est per se mouēs ad ꝯrias dīas loci.
tū nō est incōueniēs q idē per accīs moueat se
ad diuersa loca siue ꝯria. vñ i motu locali ferri ad
magnetē nō est aliqd per se mouēs ad locū. nec ad
ad aliquā dīā loci. sed q̄litas cāta in ferro p accīs
mouet ferrū motu locali. non enī per se mouet ad
locū. Sz per se mouet ad pfectionē acqrēdā ex ꝓiū
ctiōe ei⁹ cū magnete. nec ē icōueniēs q vnū ⁊ idē

fit p^nm mouēdi p accīs aliqd ad loca ꝯria. ⁊ sic
p hoc patet ad p^dm obiectionē. ⁊ ad ci⁹ cōfirmatio
nē. ¶ Ul' dicat q ferrū sufficiēter alt'rat a magne
te. aut hēt in se, qualitatē cātā a magnete que est p
se p^nm motus localis ad magnetē: seu ad locū sibi
equalē ppiquissimū magneti. s. ita ferrū alteratuz
ineē nō ex se. ⁊ per se ad locū sibi equalē ppiquis
simū magneti. q aūt moueat sursū aut deorsū: aū
⁊ retro. hoc est p accīs. g q ferrū sic alteratū mo
uet. ideo est qz p^nm itrīsecū mouet ad magnetē ⁊
ad locū equalē ppiquissimū magneti qñ dī q idē
nō ē p se p^nm diuersoz motuū pcedēdo rñ possibi
le est q idē fit p accīs ꝯrioz motuū. vñ qualitas
gnata in ferro a magnete est p^nm ferri ad magne
tē. ⁊ p accīs sursū: deorsū: aū: vl' retro: rñ nō mo
uet ad locū sursū vl' deorsū inquātū ille loc⁹ est sur
sū vel deorsū ⁊ c. Sz iquātū ille loc⁹ est ppiquis
simⁿ magneti: ⁊ fortz mot⁹ localis ferri ad magne
tē est mot⁹ p accīs: qz sequtur motū porē. s. motū al
terātiōis ad magnetē q est p se mot⁹: ⁊ ideo in hoc
ordine nō est icōueniēs q idē fit p^nm mouēdi p ac
cidēs ad loca ꝯria: sicut nō est incōueniēs q ma
gnes auferat ad distātia ꝯriā sibi. s. sursū: deorsū:
aū: ⁊ retro: ideo ad alterū seu ad alterationē ferri
a magnete vsus oēm dīam positiōis sequit mot⁹
localis ferri ad magnetē vsus oēz dīaz positiōis.
¶ Ad aliud dico q illa qualitas cāta in ferro non
pōt mouē sine pscntia magnetis: qm magnes est p
se cāusa qualitatis: ⁊ nō solū in fieri: Sz ēt in cōserua
ri sicut obiectū causans imaginē in speculo est cā
imaginis tā in fieri q̄z in cōseruari. ⁊ iō sicut amo
to sbo nō manet imago in speculo: ita amota ma
gnete nō mānet illa q̄litas i ferro p quā ferrū inatū
ē moueri ad magnetē ⁊ c. ¶ Ad aliō cū dī q oīs q̄
litas i reb⁹ iaiatz ē sensibilis illō ē notādū. nec illō
vult phūs: qm m'te sūt q̄litates de 2ª spe q̄litatz q
illūt reb⁹ iaiatz q nō sūt sensibiles. nō enī ē oīs qua
litas actiua vl' passiua de 2ª spe q̄titatz sensibilis:
pz manifeste. ¶ Et adhuc vī mihi q ferrū alt'rat a
magnete effectiue p se: ⁊ a q̄litate cāta i ferro a ma
gnete alt'rat fortz'r ⁊ p se: ⁊ ab eadē q̄litate mouet
p accīs effectiue motu locali. nō ē enī h^di q̄litas p
se p^nm mot⁹ localis. ¶ Ad aliō qñ obijcit de napo
rib⁹ mot⁹ a sole sursū m'tū distāte ab eis. dicēdus
q in illis vaporib⁹ cānt a sole qdā q̄litates mouē
tes vapores: ⁊ credit q h^di q̄litas sit leuitas icorp
orata a sole: ⁊ b^di q̄litas ē primū mouēs ⁊ ē simⁿ
cū moto. ¶ Ad aliō qō iducit de piectione lapidis
dicēdū q gesticēte p^o pijciēte piectū mouet ab ae
re moto i sequēte piectū ⁊ ille sil' ē cū piecto. ⁊ sic
in motu piectiōis mouēs primū ⁊ motū sunt sil'.
¶ Quidā tū dicūt q a p pijciēte cātur in piecto
aliq vt q mouet piectū qñ p^m pijciēs cessat a mo
uere. qd pbat sic. Cessāte p pijciēte: aut piectum
mouet a se: ut ab aliq̄ alio extrīseco mouēte: si det
p^m: bētur ppositū. vz. q i piecto ē aliq vt⁹ mouēs
piectū. si vo det 2^m tūc qrit de illo corpe extrīseco
mouēte: qz aut mouet a se. ⁊ tūc iupflueret p^m pij
ciēs cū illō mouēs extrīsecū sit sufficiēs ad mouē
dū se ⁊ piectū: aut mouet ab aliq̄ mouēte ⁊ moto.
⁊ tūc qro de illo sic pri⁹: ⁊ sic erit pcessus i ifi^m. ul'
opz dare aliqd mouēs sufficiēs ad mouēdū se ⁊ p
iectū sine p pijciēte. Sustinēdo q piectū mouet
ab aere p pijciēte cessāte: est dicēdū q piectū mo
uet ab aere: ⁊ q aliqs aer mouēs piectū mouet a
motore extrīseco. nec ē pcedē in ifinitū: qz ē deue
nire ad aliquē aerē q mouet p se: qz a p pijciēte
recipit motū ⁊ vtutē ptinuādi motū ex se. Et cū dicit
q oē p^m pijciēs supflueret. dico q nō est verū: qz
aer hēt vtutē ptinuādi motū cessante p pijciēte: ⁊
B nō habet a se: sed a p pijciente. de mō vo q mot⁹
piectionis ptinuatur primo pijciente gescente di
cēt in 8° huius. vbi magis habet locum.

¶ At vo nec alterati necz alterātis nul
lū mediū. Hoc āt manifestū ex iductiōe.
Jn oib⁹ enī sit ēē accidit alterās ultimū:
⁊ primū qō alterat. Quale enī alterat i eo
q̄d sensibile ē. Sensibilia aūt sūt qb⁹ diffe
rūt corpa ad seiuicē: ut granitas: leuitas:
duritiez: mollities: son⁹: nō son⁹: albedo:
nigredo: dulcedo: amaritudo: hūiditas:
siccitas: densitas: raritas: ⁊ borū media.
Sil'r aut ⁊ alia q̄ sub sensu sūt: q̄rū ē ⁊ ca
lor ⁊ frig⁹: ⁊ leuitas: ⁊ aspitas. Hec enī
sūt passiōes subiecte q̄litat. His enī diffe
rūt sensibilia corpoz aut ꝑz aliqd hoz ma
ius ⁊ min⁹ ⁊ i panēdo aliqd hoz. Calefa
ctiua enī aut frigefactiua: aut dulcefacti
ua: aūt amaricatiua: aut ꝑm aliqd aliō p
dictoz. Sil'r ⁊ aīata corpoz ⁊ iaiata. Et
aīatorū quecūq partū sunt inanimate.

¶ Hec ē 2ª pt^is 2^e ptis p^nlis hui^s capl'i in qua declat
2ª ps maioris p^nlis rōnis p quā pbat q i oi motu
mouēs ⁊ motū sūt sil'. Ut 2ª ps illi⁹ maioris ē ilꝶ
la. vz. q i oi motu alt'ratiōis mouēs ⁊ motū sūt sil'.
⁊ hec ꝯ ē psillogiçata seu annexa q pbat sic. Jn oi
alt'ratiōe corpali mouēs ⁊ motū sūt sil'. ⁊ in oi alte
ratiōe spūali mouēs ⁊ motū sūt sil'. sed ois alterati
o est corpalis vl' spūalis. g i oi alt'ratiōe mouēs ⁊
motū sūt sil'. i. alterās ⁊ alt'ratū itelligēdo de mouē
te seu alterāte, primo. ⁊ p alt'rationē corpalē itelli
go alt'rationē q ē ꝑz qualitates p se sensibiles: ⁊ ē p
corpeū ꝑz corpa: ⁊ cōis aīatz ⁊ iaiatz ut sūt calefa
ctio ⁊ frigefactio: densatio ⁊ rarefactio: ⁊ sic de
alijs. Et p alt'rationē spūalē itelligo alt'rationē q ē i
aliqua pte aīe ut alt'ratio q est in mutatiōe sensitū.
¶ Hoc igī vīso pbs declat maiorē hui⁹. qz minoz
de se ē manifesta. ⁊ qz maioz hēt duas pticulas. iō
ista pt^is hēt duas ptes: qz i p^a declat q i oi altera
tione corpali mouēs ⁊ motū sūt sil'. Jn 2ª ibi [Et
ipi⁹ sensus ⁊ c.] Declat q i oi alt'ratiōe spūali: ut i
imutatiōe sensū alterās ⁊ alt'ratū sūt sil'. Jn p^a igī
pte hui⁹ pticle pbs pbat q i oi alt'ratiōe corpali al
terās ⁊ alteratū sūt sil'. ⁊ b^c ē 6ª q̄ de annexis q p
bat sic. Jn oi alt'ratiōe q ē ꝑz q̄litates sensibiles al
terās ⁊ alt'ratū sūt sil'. Sz ois alt'ratio corpalis ē ꝑm
q̄litates sensibiles. g i oi alt'ratiōe corpali alterās ⁊
alt'ratū sūt sil'. maior hui⁹ rōnis pbat inductiue: qz i
oib⁹ q alt'rant alt'ratiōe reali seu corpali alterāo ⁊ al
teratū sūt sil'. sic videbit: vīso q sūt qualitates sensi
biles. ⁊ pbat maior cū dī q quale alt'rat eo q sensi
bile. ⁊ hoc supponit B. Sz pbabit i sequēti capl'o.
¶ Ad euidētia igī hui⁹ rōnis q̄tū ad utrāq premi
sā narrat pbs q sūt qualitates sensibiles dicēs
q qualitates sensibiles sūt qb⁹ corpa differunt ab

¶ Et ipsi sensus alterãtur. Patiunt enim. Actio enim ipsorum motus est p corpus patiẽte sensu aliqd. Secũdũ quecũq; qdẽ igit in aiata alterãtur. ⁊ aiata fꝫ oia hec alterãtur. Secũdũ aut quecũq; aiata alterantur nõ fm B alteranꝫ iaiata. Secũdũ enim sensus nõ alteranꝫ. Et latet cũ alteranꝫ in aiata. Nihil aut, phibet aiata latere: cũ alteranꝫ cũ nõ fm sensus accidit qd alterationis ipsis. siqdẽ igit sensibiles passiones. Per hec aut alteratio: ex B ꝯ manifestũ est: qd passio ⁊ patiẽs sit ⁊ horum nullũ medium est. Huic qdẽ igit aer est ꝓtinuus. Aeri aut continuat corpus ⁊ superficies qdẽ terminat ad lumẽ. Lumẽ aut ad visum. sit ⁊ audit: ⁊ odorat: ⁊ mouẽs ipa pmũ. Eo dẽ aut mõ sit: ⁊ gust ⁊ sapor est. Sit ⁊ autem ⁊ in animans ⁊ in sensibilibus.

¶ Hec est 2ª ps hui ptis in q̃ pbs itẽdit declare 2ª ptẽ maioris hui psilis p quã pbat ꝙ i oi alterãtur ab alterãs, primũ ⁊ alterãtũ sũt sil. Vñ 2ª ps illꝰ, p sil fuit illa. In oi alterãtiõe spũali alterãs, primus ⁊ alterãtũ sũt sil. ⁊ ẽ 7ª q̃ de annexis q̃ pbat sic. oiꝭ alterãtio spũalis de q̃ B logtur pbs ẽ alterãtio fꝫ sensũ sed i oi alterãtiõe fm sensũ alterãs, primũ ⁊ alterãtus sũt sil. g̃ i oi alterãtiõe spũali alterãs, primũ ⁊ alterãtũ sũt sil. Qd aũt i oi alterãtiõe fꝫ sensũ alterãs, primũ ⁊ alterãtũ sint sil. pbat sic. oiꝭ alterãtio fꝫ sensus aut fit p medũ itrisecũ quõ fit alterãtio fm gustũ ⁊ tactũ: aut fit p medũ itrisecũ quõ fit alterãtio fm visũ: auditũ: ⁊ olfactũ: ⁊ i oi alterãtiõe sensus q̃ fit p medũ itrisecũ alterãs, primũ ⁊ alterãtũ sũt sil. ⁊ B est de se manifestũ. ⁊ i oi alterãtiõe sensus q̃ fit p medũ ⁊ extrisecũ alterãs, primũ ⁊ alterãtũ sũt sil. ⁊ B, p bat iductiue: quia corpus visibili ẽ aer cõtinuꝰ: ga aer illuminãs ꝓtinat visibili: ita q̃ corpꝰ visibile monet aer. ⁊ aer illuminatꝰ mouet visũ int quẽ aerẽ ⁊ visũ nullũ ẽ mediũ. ⁊ sic ẽ de visu ita ẽ de alijs sensibꝰ q imutant p mediũ extrisecũ. nã i auditu, primus motor ẽ motꝰ q ẽ i aere q pcutit pcauũ auris ⁊ i olfactu, primꝰ motor ẽ odor pueniẽs ad nares sic igit declaratũ ẽ tãi alterãtiõe corpali q̃ i alterãtione spũali q̃ alterãs, primũ ⁊ alteratũ sũt sil. Sꝫ alterãtiões iste duplr differũt. q̃ q̃ alterãtio corpalis ẽ cõis aiat ⁊ iaiat: fꝫ alterãtio spũalis solũ cõpetit aiat. vñ fꝫ q̃cũq; alteranꝫ iaiata fꝫ eadẽ alterantur aiata: fꝫ nõ ecõ: qꝫ aiata alteranꝫ fm sensũ: ⁊ iaiata nõ. vñ aiata alteranꝫ p duas alterãtiões sũt ut p alterationẽ spũalẽ extrẽ i sensibꝰ. ⁊ p alterationẽ corporalẽ extrẽ i corpibꝰ: fꝫ iaiata nõ alteranꝫ nisi alterãtiõe corpali. Scõdo differũt p B. qꝫ alterãtio corpalꝭ põt cẽ sine cõprehẽsiõe illꝰ alterãtiõis. ⁊ iõ cũ iaiata alteranꝫ nõ opꝫ eorꝫ alterationẽ cõprehẽdi. ⁊ etiã q̃cũq; aiata alterãtur alterãtiõe corpali. ⁊ eorꝫ alterãtio nõ cõprehẽdit: ut qũ alteranꝫ sine alterãtiõe sensũ. fꝫ alterãtio spũalis nõ ẽ sine cõprehẽsiõe sensũ cognitiõe illꝰ alterãtiõis. ⁊ sic pꝫ q i oi alteratione alterans, primũ uel, ppiquũ ⁊ alteratũ sũt sil.

¶ Notãdũ fꝫ 2ᵐ B: q cũ phus. d. q actio sensũ ẽ motꝰ: itelligit q actio sensũ ẽ moueri: ⁊ nõ mouẽ ⁊ pati. nõ aũt agẽ: sũt enim de vtutibꝰ actiuis ⁊ nõ passiuis: ⁊ sic põt intelligi q sensus nõ sunt tm vtutes actiue. Et itellige cũ 2ᵗᵒʳ. d. q̃ q̃litates 2ᵉ cõponãtur ex pmis nõ itelligit q q̃litates 2ᵉ cõponãtur ex pmis actualr: fꝫ 2ᵉ q̃litates manẽt i scõdis vtualiter quõ ella manet i mixto. põt etiã itelligi q q̃litates scõde fiãt ex pmis effective. sic q ly ex debet circũstãtiã cãe efficientꝭ. nõ aũt formalis aut mãlis.

¶ Vñ itelligo q alterãtio sensũ dicit spũalis: qꝫ ẽ ad q̃litatẽ q̃ nõ ẽ sensibilis a sensu sic ẽ alterãtio ipsorum sensibilũ. ¶ Sed dubitat sup B qd dicit 2ᵗᵒʳ. vꝫ. q nullũ corpꝰ alterat nisi cũ calefit: aut ifrigidatur: ut patiat fm aliq̃ pmax q̃litatũ q̃ nũauim ut q̃litatũ pmax sensibiliũ: B enim nõ vt nec ut pꝫ in illuminatiõe medij: ⁊ i alterãtiõe sensũ. ⁊ ẽ ibi cãtur aliq̃ q̃litas 2ª ex cõmixtiõe corporum sine alterãtiõe ad aliq̃ q̃litatẽ pmã. ¶ Itẽ si nõ fiat alterãtio nisi cũ fit trãsmutatio ad pmã q̃litatẽ: tũc nõ eẽt p se alterãtio ad aliq̃ q̃litatẽ 2ª. qd ẽt fꝫ. pñã pꝫ. ga si ad q̃litatẽ secũdã nõ fieret alterãtio nisi per B q fit alterãtio p se ad qualitatẽ pmã. sic nõ fieret alterãtio p se ad qualitates secũdas. ¶ Hec rõ firmat. qꝫ p B, pbat phus iferꝰ q ad qualitates de p

ma spe qualitatis nõ est per se alterãtio: qꝫ psequũtur trãsmutationẽ factũ ad aliũ. Dicẽdũ ẽ q dictũ 2ᵗᵒ itelligit de q̃litatib p se sensibilib pmanẽtib in absentia suarũ cãrũ ubi fit alterãtio p aliq̃ q̃litatẽ p pmũ excludũtur due istãtie. qꝫ nec q̃litas cãta i sensu manet i absentia sue cãe. qm act itẽdit q ẽ q dã q̃litas nõ manet i medio i abũtia sensibilis visibilis. nec lumẽ manet i medio i abũtia lumiaris. p 2ᵐ excludit 2ª instãtia. qm ubi cãtur aliq̃ q̃litas ex sola cõmixtiõe corporũ ibi nõ fit alterãtio p aliq̃ q̃litatẽ. ¶ Ad aliõ dico q ad q̃litates scõdas p se sẽsibiles ẽ alterãtio p se. sed nõ p nec ẽ sic de q̃litatib corpeis p se sẽsibilib: ⁊ de q̃litatib de pᵃ spe q̃litatꝭ. qm trãsmutatio ad q̃litatẽ de pᵃ spe q̃litatꝭ nõ ẽ p se ⁊ nẽcio de ꝯrio i ꝯriũ. sed trãsmutatio ad q̃litatẽ secũdã p se sẽsibilẽ ẽ p se ⁊ nõ nẽcio a ꝯrio i ꝯriũ. Vñ pbs iferꝰ ubi pbat q ad q̃litatẽ de pᵃ ⁊ 4ª spe q̃litatꝭ nõ ẽ p se alterãtio nõ solũ fidat sup B. vꝫ. q sequtur trãsmutationẽ factũ ad aliũ. fꝫ fidãtur sup his duob. vꝫ. qꝫ sequtur trãsmutationẽ factũ ad aliũ. ⁊ qꝫ trãsmutatio ad istas nõ ẽ nẽcio ⁊ p se a ꝯrio i ꝯriũ. sed alterãtio ad q̃litates scõdas p se sẽsibiles ẽ p se ⁊ nẽcio a ꝯrio i ꝯriũ ⁊ c. ¶ Notandũ q cũ d. 2ᵗᵒʳ q aiata cũ alteranꝫ fm sensus tẽ cõprehẽdit eorꝫ alterãtio 2ᵗᵒʳ nõ itelligit q i oi alterãto fꝫ sensũ cõprehẽdit sensus suũ, ppriũ alterationẽ. qꝫ B nõ ẽ nec de oib sẽsib. qm de sẽsib sentiẽtib p mediũ extrisecũ nõ ẽ nec. Verũtã de sẽsib sentiẽtibus p mediũ itrisecũ utrũ apphẽdãt alterationẽ, p ppriũ sui obiecti nõ ẽ cura ad phs. Verũtã B ẽ nec q q̃cũq; aiata alteranꝫ fm sensus illa alterãtio pcipit ab aliq̃ vtute cognitiua q̃ suis nõ cogiscat a p, prio sensu. ¶ Sed dubitat B. s. utꝫ oẽ alterãs sit sil cũ alterãto sic q nullũ sit corpꝰ mediũ int illa. ⁊ vt q nõ. qꝫ ignis approximatꝰ aq̃ vniformit dispositẽ i oib suis ptib i quã aquã totã põt ignis simul agẽ calefaciẽdo q̃libet ptẽ ipi aq̃: ⁊ aliq̃ ps illꝰ aq̃ distãte ab igne: cũ igit ignis nõ sit sil cũ pte aq̃ distãte ab igne quã tũ ptẽ alterat. sequtur q nõ i oi alterãtiõe alterãs ⁊ alteratũ sũt sil. ¶ Hec põt dici q primũ alterãs ptẽ distãtẽ ẽ illa ps q̃ ẽ media inter ignẽ ⁊ ptẽ distãtẽ: qꝫ illa ps media ẽ oino sil is cũ pte distãte ut supponit. ⁊ sil ẽ nõ agit in sibi sil ẽ oino igit ps media nõ alterat ptẽ distãtẽ ab igne. ¶ Itẽ sol alterat b iferiora: ⁊ tũ nõ ẽ sil bis iferiorib. g. ¶ Et si dicat q sol ẽ alterãs remotũ: ⁊ i alterãtiõe horꝫ iferiorꝫ nõ opꝫ q alterãs remotũ sit sil cũ alterãto. Vñ sol alterat spas iferiores: ⁊ spe iferiores alterãt ista iferiora ⁊ ꝓtiguntur bis iferiorib. ⁊ sic sũt sil cũ eis. B nõ vt nec. qꝫ nõ solũ sol alterat hec iferiora. fꝫ ẽt planete supiores a sole alterãt hec iferiora. si igit alterãs remotũ alteret mediũ oportet q planete supiores sole alterẽt solẽ sed sol nõ ẽ alterabilis ad aliq̃ q̃litatẽ sẽsibilẽ nisi ad lumẽ: qꝫ nec ad calidũ nec ad frigidum ⁊ sic de alijs. g. sol alterat a spis supiorib ad lumẽ qd vt inconueniẽs: qꝫ sol nõ vt recipe lumẽ ab aliq̃ alio.

¶ Circa illã dubitationẽ ẽ itelligẽdũ q alterãs pt dupr accipi. s. ppriẽ ⁊ improprie. Im proprie illõ dicit alterãs qd solũ pp B dicit alterãs. qꝫ alterat alterãtẽ. vbi gra. si ignis calefaciat aquã: ⁊ aq̃ calefacta calefaciat me. tũc si ignis dicat calefacẽ me B nõ ẽ ni si qꝫ calefac calefaciẽtẽ me: ⁊ illõ nõ ẽ vẽ alterãs: qꝫ si remoueret: ⁊ aq̃ remaneret calefacta sic pri nõ calefacẽt me. Alioᵒ dicit alterãs, ppriẽ ut illõ qd nõ solũ alterat alterãs: fꝫ ẽt alterat alteratũ: ita q si illõ auferat alteratũ nõ alterẽt ut nõ ita pfecte alteraret sic alterat ipso posito ut si sol calefaciat aquã ⁊ sol ⁊ aq̃ sit calefaciãt aliqd aliud corpꝰ qd nõ ita pfecte calefiẽt ab aq̃ sola. nec a sole tm sicut calefit ab ambob sil: tũc sol eẽt, ppriẽ alterãs illõ corpꝰ: qꝫ nõ solũ dicit alterãs: qꝫ alterat alterãtẽ. s. aquã. sed dicit ve ⁊ ppriẽ alterãs: qꝫ illo remoto illõ corpꝰ nõ ita pfecte alteraret. ¶ Ulteri distiguo de alterãte ⁊ alterato. qm utrũq; ẽ dupr. vꝫ. totale ⁊ ptiale. Totũ enim ens i actu ẽ alterãs aut alteratus totale: ⁊ ptes sũt alterãtes: aut alterate ptiales. Dico igit q pbs i illo pcessu logtur de alterãte totali ⁊ de alterato totali: ⁊ itẽdit q i oi alterãtiõe proprie dicã ẽ aliq̃ alterãs totale. qd, ppriẽ alterãs ẽ sil cũ alterato totali: ita q iter illa nullũ ẽ medius. ⁊ B vt sufficẽ ad itẽtionẽ pbi. qm illã ꝯnẽ deducit ad, pbãdũ q i monẽtib ⁊ motꝰ nõ ẽ, pcedẽ i infm. qꝫ si i monẽtib ⁊ motꝰ eẽt, pcessus i infm ex oib illis fieret vnũ infm fꝫ ꝓtinuationẽ ut fꝫ ꝓtiguatiões ⁊ illõ sequit supposito q aliqd, ppriẽ alterãs totale sit sil cũ alterato totali. tũc enim sequtur q si i talibus alterãtib ⁊ alterat fit, pcessus i infinitũ. ⁊ i oi alterãtiõe alterãs aliq̃ sit sil cũ alterato q ex oibus illis alterãtib ⁊ alteratis sit aliq̃ infinitũ fm ꝓtinuationẽ ut ꝓtiguationẽ: sed nõ opꝫ q oẽ alterãs ipsorũ sit sil cũ alterato. ¶ Dico ẽt q loquendo de alterato ptiali nõ opꝫ q cũ aliqd alterat q hẽat aliq̃ alterãs qd sit sil cũ eo ut pꝫ p pᵃ ꝯne dubitatiõis: nec opꝫ q oẽ alterãs ptiale sit sil cũ aliq̃ alterato ab eo. qm si ignis vniformiter calidus i oi pte sua alteret aquã nõ opꝫ q ps ignis remoti ab aq̃ hẽat aliq̃ alteratũ sil eo. qm vna ps illꝰ ignis nõ alterat aliũ ex q̃ totꝰ ignis ẽ vniformiter calidus fꝫ q̃libet sui ptẽ. ps ẽt q alteratũ ptiale pt alterari ab aliq̃ distãte ab eo absq; B q alteret a medio: ⁊ alterãs ptiale pt alterare distãs ab eo absq; B q alteret mediũ. Dico tũ q alterãs, ppriẽ ⁊ totale nõ põt alterare distãs ab eo nisi alteret mediũ: qꝫ aliqn nõ eẽt necesse q aliq̃ alterãs totale eẽt sil cũ alterato. Sil ⁊ nisi ita eẽt nihil referret q̃lecũq; corpꝰ eẽt iter alterãs mediũ ⁊ alteratũ. qd ẽ manifeste fl: qꝫ mhũ refert an corpꝰ mediũ sit rarũ: ut dicit opacũ: ut diaphanũ ⁊ c. ¶ Ad pm igit ꝯriũ dicẽdũ q ignis calefaciẽs aquã vniformẽ i oibus suis ptib calefacit imediate ptẽ distãtẽ ab ea tanq; calefactibile seu alterabile ptiale. ⁊ nõ opꝫ q alterãs sit sil cũ alterato ptiali. ¶ Ad aliõ dicẽdũ ut dicit 2ᵗᵒʳ i libro de celo. q totũ celũ fm sui profũditatẽ alterat ⁊ agit i ista iferiora: ⁊ oibus stellarũ nõ alterat nisi sic alterãtia ptialia. ⁊ sic sol nõ alterat ista iferiora nisi sic alterãs ptiale. nec opꝫ q oibus ut stelle supiores sole alterẽt solẽ cũ solum sint alterãtia ptialia. Sigo tũ uelit dicẽ q stelle supiores sole alterẽt solẽ põt dicere q nõ cãt in sole lumẽ sed aliqnã aliã q̃litatẽ nobis igtã. ¶ Intelligẽdũ q q̃ suis alterãs remotũ alteret mediũ sibi imediatũ: ⁊ etiã alterabile distans. nõ tũ sp alterat mediũ ⁊ extremũ ad eãdẽ q̃litatẽ: utꝫ de obiecto sensuũ q̃ alterãt mediũ. ⁊ ẽt ipos sensus: nõ tũ ad eãdẽ q̃litatẽ. nã sensibile alterat sensũ ad sẽsationẽ ⁊ nõ alterat mediũ ad eãdẽ: ut piscis detẽr in rhete alterat manũ piscatoris alterãdo rhete nõ ad eandẽ q̃litatẽ sed ad aliã. ¶ Sed dubitũ ẽ utꝫ alterãs distãs ab alterato dicat alterãs solũ pp hoc: qꝫ al-

terat alterãs.s.illõ qõ primo alterat:sic q alterãs distãs alteret mediũ: ⁊ solũ mediũ sic alt'atũ alt'et alt'atũ distãs a p̃ alterãte:aut alterãs distãs dicit alterãs ve ⁊ ppie sic q ip̃s ⁊ me^m sil' alteret distãs a p̃ alterãte. ¶ Ad ꝗ dubiũ vi ee dicẽdũ q alterãs distãs vna cũ medio ve ⁊ ppie alterãt alterabile remotũ qõ distat a p̃ alterãte p mediũ alteratũ. ⁊ nõ solũ mediũ alt'at extremũ ppie.v.5. In alteratione ferri a magnete magnes ⁊ mediũ alterãt ferr̃ ⁊ nõ solũ alteratũ a magnete alterat ferrũ:q ⁊ tẽ remota magnete medio exñte disposito sic disposit i pñtia magnet̃ ferrũ q alt'aret eo mõ sic alt'aret in pñtia magnet̃.qõ ē fl̃s:q: tũc abñte magnete:ferr̃ moueret localr: ⁊ nõ magis ad vnã dẽã põnis: ⁊ sic moueret motib̃ ꝗrijs.qõ est ipo^ls. ¶ Et si diceret q me^m nõ pot manẽ i ꝑsili disponẽ abñte magnete: ⁊ ipa pñte. Adhuc vi q rõ stet:q: po^lt ē q p imaginationẽ me^m maneat i eadẽ disponẽ i pntia: ⁊ in abñtia magnet̃.ſ nõ ē po^lt p imagiationẽ q ferrũ sil' moueat motib̃ ꝗrijs:qõ tũ sequtur si me^m eẽt totũ alteratũ ferrũ: ⁊ ex po^ls ſ imagiationẽ nõ sequit̃ po^lt ſ imagiationẽ: qõ tũ seq̃ret si me^m eẽt totũ alt'ans.q̃ me^m nõ ē p̃cila cã: ⁊ total', ppe alt'atiõis. ¶ Item aliqs exñs i aq̃ calefacta a sole magis calefit i pñtia solis q̃ calefiẽt i abñtia solis aq̃ remanẽte eq̃lit̃ calida sic fuit pñte sole.qõ nõ eẽt nisi tũ aq̃ q̃ sol alt'aret ⁊ nõ solũ aq̃. ¶ Item radio solis intrãte p fenestrã dom̃ aliq̃ ps pfecti̇ ⁊ itẽsi̇ illuminat.s.ps iterior dom̃ q̃ directe opponit̃ fenestre: iter quã ptẽ ⁊ solẽ nõ ē parics medi̇.ps dom̃ immediata radio iter quã ⁊ solẽ ē pies medi̇ ut p̃s ad sẽsũ qõ nõ eẽt si solus radi̇ cãret lumẽ i domo: q: ps inrior dom̃ directe opposita fenestre. ⁊ ps immediata radio nõ directe opposita fenestre fũt eq̃ disposite ad receptionẽ lumis: ⁊ fũt eq̃ ppique radio illuminãti utrãq̃. ⁊ nõ est mai̇ ipedimẽtũ ex vna pte q̃ ⁊ alia.igit si solus radi̇ cãret lumẽ eq̃ i tẽse illumiaret oẽm ptẽ dom̃ eq̃lit̃ dispositã approximatã.qõ nõ ē ueꝝ: ut p̃s ad sẽsũ. ſ nõ solus radi̇ illumiat ptes dom̃.ſ radi̇ ⁊ sol simꝗ illumiãt ptes dom̃. ¶ Ista rõ fũdat sup illã ppõnẽ.v3 q idẽ agẽs sufficãs ad totale eq̃lit̃ approximatũ diuersis passiuis eodẽ mõ disposit̃ cãt i eis eq̃lẽ ⁊ eq̃ itẽsũ effectũ.cũ igit radi̇ solis sic itrãs p fenestrã nõ cãet eq̃ itẽsũ effectũ i oi pte mediĩ eq̃ disposita ei eq̃lit̃ approximata.p̃s q radi̇ nõ ē cã total' illuminatiõis medij.ſ radi̇ cũ sole: ⁊ sic mltũ distãs sol ab aliq̃ pt agẽ i illõ ime^tt ⁊ nõ dico ime^tt fm situ:sed imediate fm causalitatem. quare ⁊ c̃.

¶ Et q̃d auget:⁊ augẽs. Appõ enĩ q̃dã ē augmẽtũ. Quare sit fũt:⁊ q̃d auget:⁊ augẽs ⁊ detrimẽtũ. Detrimẽtũ enĩ cã ē ablatio q̃dã. Manifestũ igit q̃d mouentis ultim:⁊ moti primi nullũ est mediũ:fm medium mouentis:⁊ eius quod mouetur.

¶ Hec ē 3^a ps 2^e ptis p̃n^lio bui̇ capl'i i q̃ declat' k̃tia ps maioris p̃n^lio demõstratiõis.v5.q i oi motu augmẽtatiõis ⁊ dimiutiõis mouẽs primũ ⁊ motũ fũt sil'. ⁊ hẽ ē 7^a q̃ de ãneris q̃ pbat sic. Augmẽtũ ē q̃ dã appõ.sed iter illõ qõ addit ⁊ illõ cui additur nullũ ē me^m.q̃ iter augẽs ⁊ illõ qõ auget nullũ ē mediũ. ⁊ p̃ ñs augẽs ⁊ illõ qõ auget fũt sil'. igr i oi motu augmẽtatiõis mouẽs primũ ⁊ motũ fũt sil'. Sil'r decremẽtũ ē q̃dã ablatio.sed iter illõ qõ auferr̃. ⁊ illõ a q̃ auferr̃ nullũ ē mediũ.q̃ i oi motu decremẽti siue dimiutiõis iter mouẽs ⁊ motũ nullũ ē me^m. Ex oib̃ igit̃ his pbs pcludit q̃nẽ p̃n^lcm bui̇ ca.v5.q iter mouẽs primũ ⁊ p̃^m motũ ab eo nullũ ē me^m. ⁊ ſ ē p̃n^lc itẽtũ i ſ capl'o. ¶ Sz circa hũc rõnẽ pbi p quã rõnẽ pbs pbat q i motu augmẽtatiõis ⁊ dimiutiõis nullũ ē mediũ iter mouẽs ⁊ motũ ē dubiũ.nã rõ pbi solũ accipit q iter illõ qõ addit ⁊ illõ cui addit. ⁊ iter illõ qõ auferr̃ ⁊ illõ a q̃ auferr̃ nullũ ē mediũ.sed p ſ nõ vi pbare q iter mouẽs ⁊ motũ nullũ ē mediũ:qm̃ i motu augmẽtatiõis illõ qõ addit̃ aucto nõ ē mouẽs:iõ aia uegetatiua: ⁊ calor nãlis mouẽt i augmẽtatione:ut p̃s 2° de aia.sed nec i dimiutiõe ē mouẽs illõ qõ auferr̃ a diuuto.igit rõ pbi ſ nõ pcludit q i ter mouẽs ⁊ motũ i istis motib̃ nullũ ē medium. ¶ Dicẽdũ q i motu augmẽtatiõis illõ qõ addit̃ alt'at̃ ab eo cui ime^tt addit:q: alt'r alimẽtũ nõ posset puerti i nãm aliti. ⁊ sic alimẽtũ qõ addit̃ ē alteratũ. ⁊ illa ps aliti cui alimẽtũ addit̃ ē primũ alterãs.sed iter alterãs primũ ⁊ alteratũ nullũ ē mediũ: ⁊ iõ p ſ q illõ qõ addit̃ ē sil'cũ eo cui addit̃ satis hẽtur q i motu augmẽtatiõis,primũ mouẽs ⁊ primũ motũ fũt sil'. Et eodẽ mõ põt saluari q i dimiutiõe mouẽs ⁊ motũ fũt sil'.q: illõ qõ auferr̃ a dimiuto alterat̃: ⁊ i alteratiõe mouẽs ⁊ motum sunt sil':iõ in dimiutione opz q mouẽs ⁊ motũ sil' sint:ut prius probatur.quare ⁊ c̃.

Q Quoniã aũt que alterãtur:alterant̃ q oĩa a sensibilibus:⁊ solũ horũ alteratio est:quecũq̃ fm se dicũtur pati ab his:ex his considerabimus.

¶ Istõ ē 2^m capl'm bui̇ k̃tat' i q̃ pbũs oñdit q solũ ad q̃litates sensibiles fit p se alteratio ⁊ ptinet 4^or ptes p̃n^lcs:q: i p̃^1 pbs pponit itẽtionẽ suã. i 2ª ibi|_Alioꝝ enĩ maxime.| Probat q ad ea q̃ sunt de 4ª spe q̃litat̃ nõ ē p se alt'atio.i 2ª ibi|_Neq̃ in bñtib̃ ⁊ c̃.| Oñdit q ad ea q̃ fũt i p̃^a spe q̃litatis nõ ē p se alt'atio.i 4ª ibi|_Manifestũ igit ē.| Concludit pbs ex pcedẽtib̃ q̃nẽ pncipal'r itẽtã i ſ capl'o. In p̃^1 igit̃ pte pncipali bui̇ capl'i pbs ponit itẽtionẽ suã dicẽs.q ex sequẽtib̃ p̃siderãdũ est q oĩa q̃ alt'ant̃ ſ q̃litates sensibiles. ⁊ p̃ ñs illis solũ cõpetit p se alt'ari q̃ p se patiunt̃ a q̃litatib̃ sensibilib̃.vñ p^lor.v.sic. Cõsiderãdũ ē utꝝ mot̃ alt'atiõis iueniat̃ i oib̃ q̃litatib̃ sensibilib̃ aut i qbusdã. ⁊ dicit q ē manifestũ q illa alt'atio iueniẽt i p̃^a ꝗrietate q̃ ē i actu.v3.in frigiditate:caliditate: humiditate ⁊ siccitate. ⁊ sil'r vi eẽ i q̃litatib̃ sequtib̃ illas.ut i duritie:mollitie.tñ ē p i q̃litatib̃ p̃mis. 2° vo i istis mediãtib̃ p̃mis. ⁊ sil'r ē i gustu.i somis aũt vi q alt'atio ē i gũi ⁊ leui mõ equoco cũ istis cũ son̄ fit passio fcã ab aere a pcussiõe coꝝpoꝝ. in olfatib̃ aũt q̃dã q̃litates uariate fũt.sed ꝗria latẽt i eis ut dcm̃ ē i libro de aia. ⁊ cũ ita sit cũ oirit. Et alt'r alt'ant̃ a sensibilib̃.itelligẽdũ ē ab oib̃ sensibilib̃.sed si itellexerim̃ ul'tatẽ sui. Si aũt excipiem̃ sonos ⁊ sequtur qõ manifestũ ē q mot̃ alt'atiõis istius gñis ē tñ de p̃dicamento q̃litat̃. ¶ Ulti et his pñt tria nõri fm p^rem.p̃^m ē q pbs nõ loqtur ſ nisi de alt'atiõe coꝝptiua q̃ ē a q̃litate ꝗria i q̃litatem ꝗriã.2^m ē q b^o alt'atio de q̃ ſ loqtur ē p iter pmas q̃litates tãgibiles q̃ fũt caliditas:frigiditas: hũiditas: ⁊ siccitas.sed ario vo ē iter ꝗria tãgibilia q̃ sequtur q̃litates pmas ut fũt mollities ⁊ durities. ¶ Tertiũ ē q iter q̃litates ꝗrias sensibiles ab aliis sensibilib̃ ut fũt color ⁊ odor:ē alt'atũ ſ nõ p̃ sed mediãtib̃ p̃mis q̃litatib̃: ⁊ nõ ē istãtia i aliqbus q̃litatib̃ p se sẽsibilib̃:nisi fit i sonis q̃ pcipũ tur ab auditu:qm̃ i oib̃ his q̃litatib̃ p se sensibilib̃ ē alteratio pter q̃ i sensibilib̃ ab auditu:uertũ utꝝ fit istãtia i illis ul'r nõ p^lor nõ det̃miat ſ. ¶ Notãdũ q iter q̃litates alias a p̃mis q̃litatib̃ sensibilib̃ ē alt'atio p se ſ ꝗ nõ p̃:q: alteratio inter istas q̃litates secundas est per se alteratio in ꝗriis: ⁊ nõ est sic de qualitatibus de p̃ma spe q̃litatis ut p̃s.

¶ Alioꝝ enĩ maxie uniꝝ qs existimabit i figuris ⁊ trãslatiõib̃: ⁊ hũidib̃:⁊ eoꝝ remotiõib̃ ⁊ acceptiõib̃:vi enĩ eẽ q alteratiõis. Nõ ē aũt neq̃ i his ſ fiũt hec cũ quedã alterãtur.dẽsata enim aut rarefacta:aut cum fiat calida:aut frigida materia:alteratio autem non est.

¶ Hec ē 2^a ps p̃n^lio bui̇ capl'i i q̃ declat' q i his que fũt de 4ª spe q̃litat̃ nõ ē p se alt'atio. Uñ i rota ista pte ⁊ i pte sequti oñdit pbs q solũ p̃m q̃litates sensibiles de 3ª spe q̃litat̃ ē p se alt'atio: ⁊ h^c ē 5^a q̃ p̃ncipalis bui̇ libri. ⁊ q: h^c q̃ ē q̃dã exclusiua cui ex ponẽtẽ affirmatiua pbs ſ suppõit tanq̃ mãifestã s.q q̃litates de 3ª spe q̃litat̃ est p se alt'atio.iõ pbs oñdit ſ solũ exponentẽ negatiuã.vñ pbatio q̃nis p̃n^lio p̃t sic fozari:ſ q̃litates de 3ª spe q̃litat̃ ē p se alt'atio: ⁊ ſ nl'as q̃litates de alijs spẽb̃ q̃litat̃ ē p se alt'atio.q̃ solũ ſ q̃litates sẽsibiles de 3ª spe q̃litatis ē p se alt'atio.p̃ña tenet q: arguit̃ ab exponẽtib̃ ad expositũ.p̃mã vo ptẽ ñtis.i.exponẽtẽ affirmatiuã pbs supponit tanq̃ manifestã.v3.q ad q̃litates sẽsibiles de 3ª spe q̃litat̃ ē p se alt'atio.alteram ãt pte pbat.i.exponẽtẽ negatiuã.v3.q fm nullas q̃litates a q̃litatib̃ de 3ª spe q̃litat̃ ē p se alt'atio. ⁊ q: de q̃litatib̃ de 2ª spe q̃litat̃ ē manifestũ q ad illas nõ ē p se alt'atio:q: nalis põ ul'ipõ q̃ fũt de 2ª spe q̃litat̃ sequũtur formã sbalẽ.nec bñt fieri successiue circa idẽ ens i actu.iõ pbs ſ supponẽs nõ fac mẽtionẽ de his q̃ fũt i 2ª spe q̃litat̃ sed solũ probat q ad q̃litates q̃ fũt de p̃^a ⁊ 4ª spe q̃litat̃ nõ est p se alt'atio. Uñ ſ i 2ª pte p̃n^lio bui̇ capl'i pbs pbat q ad q̃litatẽ de 4ª spe q̃litat̃ cuiusmodi fũt foꝛa ⁊ figura nõ ē p se alt'atio:de qb̃ trũ maxie vi q ad illas fit p se alt'atio.nã ad ꝓsiões ⁊ remotiões eaꝝ vi eẽ p se alt'atio.ſ q ad q̃litates de 4ª spe q̃litat̃ nõ fit p se alt'atio.pbat pbũs: ⁊ h^c ē 8^a q̃ de ãneris q̃ tripl'r.pbat. ⁊ ſ ſ b^c ps ptiet tres ptl^ies.2ª ibi|_Ex q̃ qdẽ ⁊ c̃.|_3^a ibi|_Ampli̇ ⁊ alt'r.| In p̃^a igit̃ pte cl'a bui̇ ptis.pbat illa q̃ sic.ad illas q̃litates q̃ solũ acqrũtur p trãsmutatiões ad alias q̃litates nõ ē p se alt'atio ut p̃s de se.sed q̃litates de 4ª spe q̃litat̃ acqrũtur solũ p trãsmutationẽ factã ad illas q̃litates:ut p alt'atiões ad q̃litates p̃mas.q̃ ad q̃litates de 4ª spe q̃litat̃:ut fũt foꝛa ⁊ figura nõ ē p se alteratio.maioꝝ ē mãifesta. ⁊ mioꝝ declat' declatiõe exẽplari.nã cũ mã ſbta istis q̃litat̃. v3.foꝛa ⁊ figure p̃dẽtat aut rarefit ul'r frigefit siue calefit fit mutatio ad formã ⁊ figurã de 4ª spe q̃litat̃. ¶ Notãdũ fm expositores ſ q foꝛa ⁊ figura sic dicũt qm̃ figura ipoꝝtat det̃miationẽ q̃litat̃.qm̃ figura ē illa que k̃mio ul'r k̃mis claudit siue cõpꝛehẽdit. figura enĩs repit̃ tã i reb̃ artificialib̃ q̃ i reb̃ nãlib̃. sed figura de q̃ ſ logtur pbũs ē foꝛa rei artificialis dãs eẽ specificũ artificiato ut ē foꝛa accũtalis.qm̃ foꝛe artificioꝝ fũt accũtia. ¶ Notãda fũt ſ duo ſ p^r.s.p̃ ē notãdũ q gñatio foꝛaꝝ ⁊ figuraꝝ sequtur alterationẽ mãe.qm̃ mã p̃dẽtat̃ aut rarefit fm dicẽtes q raritas ⁊ dẽsitas fũt cã gñatiõis ⁊ coꝝptionis. aut qm̃ calefit: ⁊ ē t ifrigidat̃ fm q ē ueꝝ in se. ¶ 2° est notandum fm p^rem q raritas ⁊ densitas sunt qualitates pñtes calidũ ⁊ frigidũ.hec p^lor. Intelligẽ q rarũ ⁊ densum vno modo possunt dici qualitates. alio mõ ppositiões ut p̃s ex libro p̃dicor.

¶ Ex q̃ qdẽ enĩ ē foꝛa statue:nõ dicim̃ formã:neq̃ ex q̃ figura piramidis ē.aut lecti:ſ denominatiões fũt ſ qdẽ eneũ:illõ vo cereũ:aliud aũt ligneũ. Nõ aũt alteratur es dicim̃. Es qdẽ enĩ humidũ eẽ dicim̃:aut forte aut calidũ. Et nõ solus sic:ſ humidũ ⁊ calidũ es q̃liter dicẽtes passionis mãz. Uñ igit̃ ex q̃ qdẽ foꝛa:⁊ figura:⁊ qõ fcũ ē equoce nõ dñr cũ figuris:q̃ ē ex illo sunt q̃ ãt alterãt̃:cũ passiõib̃ equoce dñr:mãifestũ q i solũ sẽsibilib̃ alteratio ē

¶ Hec est 2ª pticl'a 1^e ptis p̃nc^lio bui̇ capl'i i q̃ ponit 1^a rõ q̃ talis ē. Illa ex qb̃ fiũt foꝛe ⁊ figure de 4ª spe q̃litat̃ nõ cõicãt i noiecũ formis ⁊ figuris. sed illa q alterãtur cõicãt i noie cũ q̃litatib̃ fm q̃s alterãtur.q̃ illa q̃ alt'ant̃ nõ alt'ant̃ fm foꝛas ⁊ figuras. ⁊ p̃ ñs ad foꝛas ⁊ figuras de 4ª spe q̃litatis nõ ē p se alt'atio.maior dcl'at.qm̃ cũ de ere fit idolũ nõ dicim̃ q es ē idolũ. ⁊ cũ ex ligno fit lect̃ nõ dicim̃ q lignũ ē lect̃ q̃uis dicam̃ q lect̃ ē ligneus. Uñ foꝛa ⁊ figura de 4ª spe qualitat̃ nõ p̃dicãtur de ſbo ex q̃ fiũt.nec i pcreto nec i abstrato q̃uis ſbm p̃dicẽt de eis i pcreto ut lect̃ ē idolũ ē ereũ. ⁊ sic p̃s maior.v3.q qualitates i 4ª spe q̃litat̃ nõ p̃dicãtur de ſbis ex qb̃ fiũt.minor aũt p̃s.q: ille qualitates q̃ ãs ē p se alt'atio p̃dicãtur i pcreto de suis ſbis.nã q: ad caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ ē p se alteratio.iõ dicim̃ q illõ qõ alt'at in fine alterationis est calidũ aut frigidũ. ⁊ sic qualitates ad quas est per se alteratio p̃dicãtur denominatiue de suis ſbis quod tamen non accidit in qualitatibus de 4ª spe q̃litat̃. ¶ Sz dubitat̃ q: sicut ē in illis de 3ª spe q̃litat̃ q foꝛa ad quã ē alteratio nõ p̃dicat̃ de ſbo i abstracto:ſ i pcreto.qm̃ si lignũ fiat albũ:hec nõ ē v̄a i abstracto.lignũ ē albedo.ſ hec ē v̄a i pcreto.s.lignũ ē albũ. ⁊ sic ē de illis de 4ª spe q̃litat̃.q: nõ p̃dicãt de suis ſbis i abstracto. ſ i pcreto:q̃uis enĩ hec sit fl̃a.cũ illa ē v̄a.es ē figura tũ. ⁊ sic nõ est diuersitas q̃tũ ad ſ iter q̃litates de 3ª spe q̃litatis ⁊ de q̃rta.q: utraq̃ p̃dicat̃ i pcreto de suo ſbo ⁊ nõ i abstracto. Item si aliq̃ q̃litates de 4ª spe q̃litat̃ nõ p̃dicant̃ de suo ſubo ſ nõ eẽt nisi pp penuriã noiuꝝ.i.q: nõ bñt denoiatiua.si tñ haberẽt noia denoiatiua illa p̃dicarent̃ de ſbstãtijo illarũ q̃litatũ. Ista igit̃ diuersitas nõ ē nisi i mõ loquẽdi. ⁊ sic vi q illa rõ fũdet i aliq̃ reali. ⁊ p̃ ñs nõ pcludit rõnabilt'r. ¶ Dicẽdũ ē igit̃ ut mihi vi q cõcretũ ē duꝝ.s.qõ dã primũ. ⁊ qõ dã remotũ. In

Logica

illis ad q̃ ē p se alteratio cōcretū ,primū q̃litat̃ ad
quā ē alteratio p̃dicat de ſbo alteratiōio:ſic albū
ē ,primū ,cretū b⁹ abſtracti qō ē albedo. ⁊ illud
,cretū p̃dicat de ſbo trāſmutato ad albedinē p al
terationē:qm̃ illa ē va.lignū ē albū. ſz i illis q̃ ſūt i
q̃rta ſpe q̃litat̃ cōcretū ,primū nō p̃dicat de ſbo il
lat̃ q̃litatū:ſz cōcretū remotū foꝛe ⁊ figure bn̄ p̃di
cat de ſuis ſbis:ut foꝛatū ⁊ figuratū ve p̃dicāt de
bis q̃ ſūt trāſmutata ad foꝛaz ul̄ad figurā. ¶ Et ſi
dicat q̃ illa noia. v3. lect⁹ ⁊ ſtatua ſūt abſtracta. ⁊
iſta noia q̃ ſūt abſtracta nō p̃dicant de ſbtis foꝛaꝫ
⁊ figuraꝫ:iō pb̄s vult q̃ ad formā ⁊ figurā nō ſit
p,ſe alt̄atio:ſz idē accidit i illis q̃ ſūt de 2ª ſpe q̃lita
tis:qm̃ in illis noia abſtracta foꝛaꝫ nō p̃dicant̃ de
ſbis foꝛaꝫ. qm̃ iſta ē falſa. lignuꝫ ē albedo. ſic illa.
lignū ē lect⁹. p eādē igit̃ rōnē ad q̃litates de tertia
ſpe qualitat̃ nō eēt p ſe alteratio. cui⁹ ꝗriū dic̄ pb̄ſ
hic. ¶ Ad illō ē dicēdū ut mihi vī q̃ oē nomen ſi
gnificās cōpōnē ex mā ⁊ forma: uel ex māli ⁊ for
malī ē nomē ,cretū. ⁊ nomē ſignificās formā tm̃ ē
nomē abſtractū. ⁊ ,cretoꝫ qōdā ē ,cretū ,primū:
ut nomē ſignificās p̃cise cōpoſitū ex mā ⁊ forma: ſi
ne illa forma ſit ſbalis ſiue accītalis: ⁊ ,cretus ⁊ re
motū nō ſolū ſignificat cōpōnē ex mā ⁊ forma: ſz
ēt ſignificat ul̄ cōnotat aliq̃s aliā cām a mā ⁊ foꝛa:
ul̄ rē alīs p̃dicamēti. v. g. hec noia bō:aial: aſin⁹:
⁊ ſic de alijs noib⁹ ſbe ſignificāt ſbam cōpoſitā p̃
cise: ⁊ hec noia lect⁹:dom⁹: ⁊ ſic de alijs ſignificāt
p̃cise cōpoſita ex mā ⁊ forma. ſed hec noia bōana
me domificat⁹ ul̄t mām ⁊ formā ipoꝛtāt aliā cām
effectiuā. qm̃ cū dī domificatū ē figuratū ſignifica
tur q̃ dom⁹ ē fcā. dico igit̃ q̃ illa noia lect⁹:dom⁹:
ſtatua: ⁊ ſic de ſil̄ib⁹ ſūt ,creta p̃ ſeu ,prima. ⁊ i il
lis i gb⁹ ē p ſe alt̄atio ,primū cōcretū p̃dicatur de
ſbo forme:qō nō cōtingit in illis q̃ ſūt de 4ª ſpe q̃
litatis. ¶ Sciēdū q̃ ,creta ,pria ſbe ⁊ qualitati
de 4ª ſpe qualitat̃ nō p̃dicātur ve de ſuis mābus
qm̃ illa ē fl'a.mā hois ē hō. ⁊ hec ſil'r co:p⁹ hois
ē hō. ⁊ ēt illa ē fl'a:cuꝫ ē ſtatua. lignū ē lect⁹. la
pides ⁊ ligna ſūt dom⁹: ⁊ ſic de alijs. iſta enī dīr
cōcreta qꝛ cōcernūt ſuppoſita. i. ididua p ſe exiſtē
tia. ſed ,creta ,prima alioꝫ accītiū ve p̃dicant de
ſuis mābus ,pping⁹. qm̃ iſta ē va. lignū ē albū. q̃ſ
tū. ſil'e. ⁊ ſic de alijs ,cretis alioꝫ p̃dicamētoꝫ. q̃dā
enī ,creta ,cernūt ſua ſuppoſita. b ē ididua per ſe
exiſtēia ⁊ q̃dā ,cernūt mām: ſic q̃ ve p̃dicantur de
ſua mā ⁊ ſupponūt ,p ea. ¶ Ūn̄ ſciēdū q̃ q̃dā di
cūt q̃ ,pp b̄ forme ⁊ figure nō cōicāt i noie cū ſbis
foꝛmaꝫ ⁊ figuraꝫ: ſed cōicāt i eē cū ſbis foꝛmaꝫ ⁊
figuraꝫ: qꝛ nō ſūt alie res a ſuis ſbis. ſed ſz vītatē
iſti ꝗdicūt ſibiipſis: qꝛ ſi ſint eedē res cū ſuis ſbis
cōicāt i codē noie cū ſuis ſbis. qm̃ ſi lect⁹ ſit idē qō
lignū: ⁊ nō dicat aliā rē a ligno: tūc illa ē va. lignuꝫ
eſt lectus: qꝛ ſi lignū nō eſt lectus: ⁊ liguum eſt: ⁊
lect⁹ eſt. igitur lignū non eſt aliō a lecto. ⁊ p ,pñs
eſt alia res a lecto.

¶ Ampli⁹ ⁊ aliter dicē icōueniēs eſt. Dicē
enī hoiez alteratū eē: aut domū accipiētē
finē ridiculū ē: ſi pfectionē dom⁹ tectionē
aut laterationē dicim⁹ alterationē eē: do
mo aūt laterata: aut coopta alterari do
mū. manifeſtum aūt eſt quia quod eſt al
terationis: non eſt in his que ſunt.

¶ Hec ē 3ª ,pticl'a 2ª ,ptis ,pncipalis hui⁹ capl'i i q̃ po
nit 3ª rō ,pbās q̃ ad illa q̃ ſūt de 4ª ſpe q̃litat̃ nō ē
p ſe alt̄atio. ⁊ rō ē illa: ſi ad q̃litates de 4ª ſpe qua
litat̃ eēt p ſe alt̄atio: tūc res alt̄areē qm̃ reciperē q̃lita
tē de 4ª ſpe q̃litat̃. ſ. qm̃ acgreret formā uel figu
rā. ,pñs p3 de ſe: qꝛ qm̃ ſbm acgrit aliq̃s q̃litates ad
quā ē p ſe alt̄atio: tūc ſbm alteraſ: qꝛ ſtmutatur
trāſmutatiōe q̃ē alteratio. falſitas ,pñtis p3: qꝛ qm̃
res pficit ⁊ gñat̃ acgrit q̃litatē q̃ ē de 4ª ſpe q̃litat̃
qm̃ qm̃ dom⁹ pficit ⁊ gñat̃ manifeſtū ē q̃ acquirit
nouā formā ⁊ nouā figurā. ſed b ē falſm. qꝛ qm̃ res
gñat̃ ⁊ pficit̃ alteraſ. Ridiculū enī ē dicē aliqd al
terari qm̃ pficit ⁊ gñat̃. b igit̃ ,pñs ē falſū. qꝛ res al
teraſ qm̃ acgrit q̃litatē de 4ª ſpe q̃litat̃. ⁊ p ,pñs ad
q̃litatē de 4ª ſpe q̃litat̃ nō eſt p ſe alt̄atio. Ūn̄ ,ꝛor
format hāc rōnē ſic. Jn alterationē manet idē ſbm
eno i actu i p̃n⁹ alterationis ⁊ i fine. ſz i acqſitiōe for
me ⁊ figure de 4ª ſpe q̃litat̃ nō manet idē ſbz i p̃n⁹
illi⁹ trāſmutatiōis ⁊ i fine. q̃ trāſmutatio q̃ eſt ad
formā ul̄ figurā de 4ª ſpe q̃litat̃ nō ē alt̄atio. ma
ioꝛ p3 de ſe. ⁊ minoꝛ, pbat: qꝛ qm̃ gñat̃ dom⁹:dom⁹.
acgrit nouā formā ⁊ nouā figurā. ſz i gñatiōe do
mus nō manet idē ſbm i actu i p̃n⁹ gñationis ⁊ i fi
ne: qꝛ i fine addit̃ aliq̃ res noua q̃ ē ,pe ſbi ut coop
toriū ut tegt'e ul̄ aliqd b⁹. ¶ Sciēdū tm̃ q̃ illa rō
nō ē gñalis i oi acqſitiōe figure: qꝛ ſuſtētat̃ ſup b.
v3. qꝛ nō manet idē ſubm i p̃n⁹ illi⁹ trāſmutatiōis
⁊ i fine. qō nō ē ul̄r uerꝛ: qꝛ i trāſmutatiōe cere de
vna figura ad aliā manet idē ſubm i actu i p̃n⁹ trāſ
mutatiōis ⁊ i fine. vñ mihi vī q̃ illa rō ſolū ,pbet
q̃ qm̃ fit trāſmutatio ad aliq̃s figurā nālē alicui ſb
iecto ⁊ inſepabile ab eo: tunc illa trāſmutatio non
ē alteratio: qꝛ tūc res alt̄areē qm̃ pficereē ⁊ gñareē.
qō nō ē uerꝛ. Jō vī mihi q̃ p̃ rō q̃ fūdat̃ ſup b̄ q̃
qualitates de 4ª ſpe qualitatis ſolū acgruntur per
trāſmutationes per ſe ad alia cū hoc addito q̃ b⁹
trāſmutationes ſunt neceſſario a ꝗrio in ꝗriuꝫ. eſt
rō ſuper quam pbūs hic fundatur. quare ē.

¶ Neqꝫ i hitib⁹: habit⁹ enī ,ꝟtutes ⁊ mali
tie ſūt. Airt⁹ āt oīs ⁊ malitia ad aliqd ſūt
ſic ſanitas q̃dē calidoꝫ: ⁊ fridoꝫ meſura
tio q̃dā ē: aut coꝫ q̃ ſūt ifra: aut ad aliqd
,ptinēs. Sil'r aūt ⁊ pulchꝛitudo: ⁊ macies
ad aliqd ſūt. Diſpōnes enī q̃dā pfectio ad
optimū ſūt. Dico āt pfectio: qō ſanat: ⁊ diſ
poſitū eſt circa nāz. Qm̃ q̃ ,ꝟtutes ⁊ mali
tie ſūt ad aliqd. hec āt neqꝫ gñationes ſūt:
gñatio ipoꝛ. neqꝫ alteratio oīno māife
ſtū ē q̃ nō ē oīo. q̃d ē alt̄atiōis circa hit⁹.

¶ Hec ē 3ª ,ps ,pncipalis hui⁹ capl'i i qua pbūs oſtē
dit q̃ ad illa q̃ ſūt i p̃ ſpe qualitat̃ nō ē p ſe alterā
tio ⁊ ,ptinet tres ,ptes: qꝛ i p̃ oſndit q̃ ad hit⁹ ⁊ ad
diſpōnes coꝫpis nō ē p ſe alt̄atio. Jn 1ª ibi. Neqꝫ
circa aie ,ꝟtutes. Joſndit q̃ ad hit⁹ ⁊ ad diſpōnes
aie q̃ ſūt i ,pte appetitiua nō eſt alteratio. Jn 3ª ibi
At vo neqꝫ ⁊ c. Joſndit q̃ ad hitus ⁊ diſpōnes
aie q̃ ſūt i ,pte itellectiua nō ē p ſe alt̄atio. Jn 3ª igit̃
,pticula hui⁹ ,ptis pb̄s oſndit q̃ ad hit⁹ coꝫpales nō
ē p ſe alteratio. ⁊ hec ē 9ª q̃ de annexis q̃ pbat vni
co medio ſic. Ad illa q̃ ſūt ad aliqd nō ē p ſe altera
tio ſed hit⁹ coꝫpales ſūt ad aliqd. q̃ ad hit⁹ coꝫpa
les nō ē p ſe alteratio. maioꝫ p3 quto hui⁹: ⁊ mioꝫ

decl'aſ ſic: hit⁹ coꝫpales ſūt ,ꝟtutes ⁊ malitie coꝫpo
rales: ſed ,ꝟtutes ⁊ malitie ſūt ad aliqd. q̃ hit⁹ coꝫ
porales ſūt ad aliqd. Ūn̄ p ,ꝟtutē coꝫpalē pb̄s itel
ligit hitū ſm quē coꝫp⁹ bn̄ ſe hēt ⁊ opaē ut p3 de ſa
nitate. ,ꝟt⁹ enī cuiuſlibet rei bn̄tis ,ꝟtutē ē q̃ bonuꝫ
facit bn̄tē: ⁊ op⁹ eī⁹ bonū reddit: ut p3 p ethicorū.
ſed eōrio ē de malitia coꝫpali: qꝛ ipſa reddit coꝫp⁹
male i ſe diſpoſitū ⁊ ad opandū ut p3 de egritudi
ne. Q: aūt ,ꝟtutes coꝫpales ⁊ malitie ſint ad aliqd
decl'aſ exēplarit: qm̃ ſanitas q̃ ē q̃dā ,ꝟt⁹ coꝫpalis
ē q̃dā cōmēſuratio calidoꝫ ⁊ frigidoꝫ ſm debitā
,ppoꝛtionē humoꝫ adiuicē. ⁊ ad ,ptinēs. i. ad totū
coꝫp⁹ qō ,ptinet humores: ul̄ ad aerē ,ptinētē: ⁊ illa
cōmēſuratio: ul̄ cōtempatio humoꝫ ē ad aliqd: qꝛ
eadē cōmēſuratio: q̃ eēt ſanitas in leone nō eēt ſa
nitas in boie ſz eī⁹ extrictio: qꝛ humana nā nō poſ
ſet eā ſufferre. Sil'r eadē cōmēſuratio humoꝫ q̃ ē
ſanitas i vno ,ptinēte. ut i aliq̃ aere eēt egritudo in
alio ,ptinēte. ⁊ ſic p3 q̃ b⁹ hit⁹ ſūt ad aliqd: qꝛ qō ē
abſolutū nō eſt vnū i vno: ⁊ aliō i alio: ſed ſp idē i
q̃cūq̃ inuenit. Sil'r pulchꝛitudo ⁊ macies ſunt ad
aliqd: qꝛ ſūt diſpōnes illi⁹ qō ē pfectū p cōparatio
nē ad optimū. qō exponit̃ dupl'r. Uno⁹ itelligēdo
p optimū aliqō extrīſecū: ut qō pulchꝛū dicat̃ per
comparationē ad pulcherrimū: ⁊ ſanū dicat̃ p cōpa
rationē ad ſaniſſimū. Alio mō p optimū pōt itelli
gi finis: q̃ ē ,ppꝛie opatio. nā er b b⁹ opatiōes dīr
,ꝟtutes. qꝛ bonū faciūt bn̄tē ⁊ op⁹ eī⁹ bonū reddūt.
Sic igit̃ p3 q̃ habit⁹ coꝫporales ſunt ad aliqd. ⁊ iō
ad illos nō ē p ſe alteratio. Ūn̄ ,ꝛor format illā rō
nē: ſic ⁊ in p̃ma figura. Jn p̃dicamēto de ad aliqd
nō eſt alteratio: nec eſt trāſmutatio neqꝫ gñatio: ut
decl'atū eſt in 5º hui⁹. ſed forme coꝫpales ſunt ad
aliqd. q̃. ¶ Sed dubitat b. ſ. an illa q̃ ſunt i 3ª ſpe
q̃litatis ſunt ad aliqd. ⁊ videt q̃ nō. qꝛ gñis abſo
luti ſunt ſpes abſolute. ſed q̃litas eſt gen⁹ abſolutū
q̃ quelibet ſpes eius eſt res abſoluta: ſed abſolutū
nō ē ad aliqd. q̃. ¶ Itē ipo^lc eſt idē eē in diuerſis p̃
dicamētis. ſed illa que ſūt in p̃ma ſpe q̃litatis ſunt
in p̃dicamēto qualitatis: ut manifeſtū ē. q̃ nō ſunt
in p̃dicamēto rel'onis. ⁊ per ,pñs nō ſunt ad aliqd.
maioꝫ p3. qꝛ ſi idē eēt in diuerſis p̃dicamētis ut in
p̃dicamēto q̃litatis: ⁊ rel'onis: illud ſuſcipet p̃dica
tionē utriuſq̃. ſit igit̃. a. vnū ididū qō ſit i p̃dica
mēto qualitatis ⁊ relatiōis. tūc illa eēt va. a. eſt q̃li
tas. ⁊ ſil'r illa. a. eſt ipaſſibilis: qꝛ p p̃m p̃ poſte^r.
oīs negativa eſt imediata in qua vnū gen⁹ gñaliſſi
mū negat̃ ab alio. iſta igit̃ eſt va. nulla rel'o eſt q̃li
tas. q̃ ſua ꝗdictoria eſt falſa. v3. relatio eſt q̃litas.
q̃ falſū eſt dicere q̃. a. eſt q̃litas. ⁊ q̃. a. eſt relatio.
¶ Sed in ꝗriū videt b pb̄s. Dicēdū q̃ pp rōnes
dictas ipo^lc eſt idē eē per ſe in diuerſis p̃dicamentis
tanq̃ ſpes ul̄ ididuū illoꝫ gñoꝫ. ¶ Sciēdū tm̃
q̃ aliqd dī ē ad aliqd tripl'r. ul̄ qꝛ ad iſm neceſſa
rio ſegtur relatio. v. g. ad q̃litatē que eſt ſcia neēio
ſequit̃ relatio que eſt ad ſcibile: ⁊ tale nō ē ad ali
qd ſm eē: ſed ſolū ſm dici. nec b nomē rel'o p̃dicat
de illo. Alio mō illud dī eē ad aliqd qō ſm illō qō
eſt ad aliqd eſt. ⁊ ſic paternitas ⁊ filiatio ⁊ alie p
ſe rel'ones. ſunt per ſe in gñe rel'onis. ⁊ nullo mo
do ſuſcipiūt p̃dicationē q̃litatis. Tertio mō illud
dicit̃ eē ad aliqd qō eſt aggregatū ex rel'one ⁊ ſuo
fundamēto: ut aggregatū ex q̃litate ⁊ rel'one. vbi
gra. ſanitas eſt ,ppoꝛtio uel cōmēſuratio q̃litatum
ſuaꝫ aggregataꝫ. q̃ ex illa cōmēſuratiōe: ⁊ quali
tate cōmēſurāte: ⁊ qualitatib⁹ cōmēſuratio eſt ag
gregatū ex qualitate ⁊ rel'one. Sil'r albū ⁊ ſil'e di
cit aggregatū ex q̃litate ⁊ relatione: qꝛ ex albedine
⁊ ſil'itudine. Dico igit̃ q̃ b⁹ aggregata nō ſunt
per ſe ⁊ ēntialiter in aliq̃ determinato genere ſz
Aluicē. ſed dicūtur eſſe in diuerſis generib⁹ ratiōe
ſuaꝫ partiū. qꝛ rōne materie que eſt fundamētum
dicuntur eē in genere q̃litatis. ⁊ rōne forme. i. rō
ne relationis dicūtur eſſe in p̃dicamēto relationis.
¶ Dico ergo q̃ pbūs hic ,pbando q̃ ad ea que ſūt
in p̃ma ſpe q̃litatis non eſt alteratio itelligit b⁹ ag
gregata que rōne materie ſunt in gñe qualitatis.
⁊ rōne forme ſunt in gñe relationis. Et q̃ pb̄s lo
quat̃ de b⁹ aggregato apparet qꝛ oīs mot⁹: ⁊ oīs
gñatio per ſe terminatur ad cōpoſitionē: ut ,pbat
pbūs 7º metha^ce. ⁊ ad quēdā cōpoſita per ſe t̄mi
nant̃ motus. ⁊ ad quēdā nō. iō pbūs hic declarat
ad que cōpoſita genere qualitat̃ nō eſt alt̄atio oñendo q̃ ad cōpoſita ex qualitate ⁊ relatione
nō eſt alteratio per ſe. Dico igit̃ q̃ habit⁹ ⁊ diſpoſi
tiones coꝫporis ⁊ aie ad quas nō eſt mot⁹ ſz pb̄s
ſunt aggregata ex qualite ⁊ relatiōe. ⁊ nec ſūt q̃li
tates nec relationes: ſunt tamē in utroq̃ p̃dicamē
to: ſed ratiōe ſuarū ,ptiū. Si vo inuenitur ab aliquo
auctore q̃ iſta ſint qualitates ſiue relatiōes. Dico
q̃ tales ,ppoſitiones nō ſunt uere de ,ꝟtute ſm̃ oniſ.
ſed tamē admittūtur ex uſu loquēdi. vñ in talibuꝫ
eſt p̃dicatio rōne partis uel partiū. quoniā cū dicit̃
q̃ talis habit⁹ eſt qualitas illa eſt p̃dicatio ma
terialis: ⁊ intellect⁹ auctoris eſt hic dicēdo q̃ talis
habit⁹ hēt q̃litatē ,pro mā. ⁊ cū dicit̃ q̃ talis habi
tus eſt relatio admittit̃ ſm iſtū intellectū q̃ talis
habitus hēt relationē ,pro ſua forma. ¶ Sed dubi
tat̃ an ex cōmixtiōe qualitatū ,pmaruꝫ reſultet ali
qua qualitas ex eis que dicāt ſanitas uel imedia
tū fundamētū relationis. ,pbabilit̃ pōt dici q̃ nō.
qm̃ ſanitas imediate reſultat ex debita ,ppoꝛtiōe
,pmatū qualitatū in cōparatione ad aial. nā poſit̃
iſtis qualitatib⁹ ſub debita ,ppoꝛtione conuenien
te aiali ſine oī alia re abſoluta ſupaddita eſt aial ſa
nuꝫ. ⁊ ſic eſt de pulchꝛitudine. quoniā poſito q̃ coꝫ
pus habeat quātitatē cōueniētē: ⁊ colorē ⁊ figu
rā conuenientes. ⁊ ſic de alijs ſine omni alia re ab
ſoluta addita erit animal pulchꝛū. ⁊ ſic pulchꝛitu
do nō eſt qualitas abſoluta. nec requirit aliquā q̃
litatē reſultātē, ex ,pproꝛtiōe p̃dictorū. ſ. q̃ titatis:
figure: coloris ⁊ c. ¶ Et ſi dicatur q̃ per illā ratio
nem nec ſanitas: nec pulchꝛitudo dicūt aliquā res
aliā ab illis abſolutis ,pdictis ſub certa ,ppoꝛtione cū ſine oī alia re ſuperaddita ponuntur ſani
tas ⁊ pulchꝛitudo qō non eſſet uerū ſi eſſent res
alie a rebus abſolutis. ¶ Dicendū q̃ impoſſibile
eſt ponere huiuſmodi abſoluta cōmenſurata niſi
ponatur huiuſmodi cōmenſuratio que eſt relatio:
ſicut impoſſibile eſt ponere duo alba ſine ſimilitu
dine: que tamen eſt res alia a rebus albis ſicut po
nit doctrina communis.

¶ Neqꝫ itaqꝫ circa aie ,ꝟtutes ⁊ malitias.
Airt⁹ enī q̃dā pfectio ē. Ūnūquodq̃ enī
tūc maxie pfectū ē: cū attigit ,ppꝛie ,ꝟtuti:
⁊ tūc ē maxie ſz nāz: ut circulus tūc maxi
me ſm nām eſt. cū maxime circulus ſit.

¶ Hec ē 2ª ,ps 3ª ,ptis ,pn^lio hui⁹ capl'i i qua decl'aſ q̃

ad hit⁹ morales q ſũt i pte aie appetitiue nõ ẽ p ſe alt'atio. ⁊ b' c ⁊ o⁹ ꝛ̃ deanerio: q. pbat dup'. ⁊ ſm B iſta pti⁹ ꝓinet duas pticlas. 2⁹ icipit ibi ⌊ Fit q. dẽ igit. ⌋ In p⁹ igit pte hui⁹ pticl'e pbũs p. pbat ꝛ nẽ de vtute morali. 2⁰ pbat eadẽ ꝓnẽ de vitio oppo ſito vtuti. Prio igit. pbat ꝙ ad vtutẽ moralẽ nõ ẽ p ſe alt'atio. ⁊ pbat ſic. Nihil alterat p ſe i acgrẽdo ſuã. ppriã pfectionẽ. ſed vt⁹ moralis ẽ. ppria pfectio illi⁹ cui⁹ ẽ vt⁹ moralis. g̃ nihil alt'at p ſe i acgrẽdo vtutẽ moralẽ. hui⁹ rõnis p. decl'at mio: p B: q: vnũqõq; ẽ marie pfectũ: ⁊ marie ſm nãs cũ attigit. ppriã pfectionẽ: ut circulus eſt marie ꝗ nãs qñ marie ẽ circulus. igit vt⁹ ẽ pfectio. maiorẽ hic pB ſupponit. ꝗ 2⁰ ea decl'at ſic. Oĩs alt'atio eſt ad rẽ diſibilẽ ſm magis ⁊ min⁹: ſed pfectio nõ ẽ diſibilis ꝗ magis ⁊ min⁹. g̃ ad pfectionẽ nõ ẽ p ſe alteratio. ꝙ ãt pfectio ſit idiſibilis. pbat pB ⁊ B: q: pfectio ẽ finis rei nãlis. ꝗ finis ẽ idiſibilis. ⁊ p ꝓſ nõ acgrit niſi i mẽſura idiſibili. ꝙ ãt finis ſit idiſibilis: decl'at exẽplarit' i circl'o: q: circl'us ẽ pfectio idiſibilis. qñ circulus nõ ẽ magis circulus: q: circulus nõ ẽ añ finẽ: ꝗ ſolũ i fine. vñ q̃ſi itẽdit argure ſic. pbando pfectiones eẽ idiſibiles. Perfectiones ſunt ſil'es pfectioni circuli. quẽ ad modũ igitur circl'us nõ ẽ circl'us añ finẽ: ſil'r ẽ i alijs pfectioib⁹

¶ Malitia ãt corruptio hoꝝ ⁊ remotio ẽ.

¶ Cũ igit pB decl'auit ꝙ vt⁹ ẽ idiſibilis decl'at B i vitio. ſ. ꝙ vitiũ ẽ idiſibile. ⁊ ſm 2ᵐ pbat ſic: vitium ẽ ſepatio ⁊ remotio a vtute q̃ ẽ idiſibilis: ⁊ vitium marie diſtat a vtute: ꝗ ꝙ marie diſtat a perfectiõe idiſibili ẽ idiſibile. g̃ vitiũ ẽ idiſibile. vñ 2ᵒʳ addit dicẽs ꝙ nõ ẽ me^m iter vtutẽ ⁊ vitiũ. ⁊ mot⁹ nõ ẽ niſi i eis iter q̃ ẽ me^m: ut p3 i 5⁰ hui⁹. Et dicit 2ᵒʳ ꝙ B totũ ẽ itellectũ ex ſuis vbis. ꝗ cõis exposito: dic ꝙ illa rõ 2ᵐᵃ nõ valet. q: q̃ꝫ uis pfectio ſit ſimp' idiſibilis: tũ recedẽ a pfectiõe nõ ẽ ſimp' indiſibile: q: mlt'ip'r ꝓtigit recedẽ ab idiſibili: nõ dic ꝙ meli⁹ ẽ dicẽ ꝙ pbũs arguit B de vitio ſic pri⁹ arguit de foꝛa ⁊ figura: q: ſiẽ nihil dĩ alt'ari qñ pficitur eadẽ rõne nec qñ corrũpit. cum igit malitia ſit corruptio vtutis ſegtur ad malitiã nõ eẽ alterationem: q: malitia eſt ipſa corruptio vtutis: vel ſil' cũ corruptione virtutis: ut patet ſatis.

¶ Fit qdẽ igit cũ q̃ddã ,alterat ⁊ acceptio vtutis: ⁊ remotio malitie: alteratio tũ horũ neutrũ ẽ. Quod aũt altereẽ aliqd: mãifeſtũ eſt. Airt⁹ qdẽ enĩ: aut ipaſſibilitas q̃dã eſt: aut paſſibile eſt ſic. Malitia aũt paſſibilis: cõtraria paſſio virtuti eſt.

¶ Nec ẽ 2ᵃ ps 2ᵉ pti^le 3ᵉ ptio pn^le hui⁹ capl'i i q̃ põit 1⁹ rõ. pbas ꝙ ad hit⁹ aie q ſũt i pte appetitiua aie nõ ẽ p ſe alt'atio. vñ rõ ẽ illa. Ad illa nõ ẽ p ſe alt'atio q̃ ſolũ acgrũtur p alt'ationẽ factã circa alia: ut p3 ex pcedẽtib⁹. ꝗ hit⁹ morales exrites i pte appetitiua aie ſolũ acgrũtur p alterationẽ factam circa alia ⁊ termiatã ad illa. g̃. Maio: p3 de ſe. qñ illõ qõ cõpetit alicui ſolũ rõne alteri⁹ nõ cõpetit ei per ſe: ut p3. ſed ad ſil'itudinẽ nõ ẽ p ſe alteratio: q: ſil'itudo acgrit ſolũ p trãſmutationẽ factã circa aliõ: ⁊ terminatã ad aliõ: ⁊ ſic p3 maior. mio: vo decl'atur dup'. p. q: vt⁹ acgritur per alterationẽ factã circa paſſiões: qñ virtus uel eſt q̃dã ipaſſibilitas. i. carentia ⁊ remotio omniũ paſſionũ: ut dicũt ſtoici. uel virtus eſt q̃dã moderatio paſſionũ. ⁊ vitium ſiue malitia aut malitia ẽ quedã paſſibilitas: ita ꝙ oĩs paſſio ſit malitia. aut malitia ẽ nõ q̃libet paſſio: ſ paſſio ipoꝛtãs ſupabũdãtiã. aut defectũ que ſũt ꝛria vtuti: ſed ſiue vt⁹ ſit ipaſſibilitas ſiue paſſio moderata acceptio vtutis nõ eſt ſine alterationẽ facta circa paſſiões. Vñ itelligo B p paſſiones q̃litates corpales q̃ ſunt p̃n⁹ motuũ appetit⁹: nõ aut motus ipſos. Simil'r ſiue malitia ponat quecũq; paſſio ſiue ponat ſola paſſio ſupabũdãs ſiue deficiẽs tũ q̃libet paſſio ſiue ſit abũdãs ſiue deficiens ſiue moderata nõ fit ſine alterationẽ facta circa paſſiões ſegtur ꝙ malitia nõ eſt ſine alterationẽ circa paſſiones. b: cuiter igit rõ ẽ illa. Motus morales qui ſũt in pte appetitiua aie nõ acgrũtur ſine alteratione facta circa alia. i. circa paſſiões. igit ad eas nõ ẽ p ſe alteratio. ¶ Intelligẽdũ ẽ hic ꝙ vt⁹ moralis nec eſt paſſibilis. nec eſt moderatio paſſionũ. ſed ẽ circa moderãtiã paſſionũ. Vñ hec eſt p̃dicatio moralis vtus eſt paſſio moderata uel paſſiones moderate: ſed de vtute ſmonis eſt falſa. ſed itellect⁹ auctoris B dicẽtis eſt uer⁹. ⁊ eſt ꝙ mã vtutẽ moralis circa quã eſt: ſunt paſſiones. ⁊ ſic patet ueritas hui⁹.

¶ Et totã moralẽ vtutẽ in uoluptatibus ⁊ triſtitijs accidit eẽ. Aut enĩ ſm actũ gdẽ uoluptatis: aut per memoriã: aut ſpẽ. Si quidẽ igitur ꝗ actũ: ſenſus eſt cã. Si vo per memoriã: aut per ſpẽ: ab ipſo eſt: aut eni inſũt q̃lia paſſi ſumus reminiſcentib⁹ uoluptat aut qualia patiemur ſpantib⁹.

¶ Scdo. pbat eadẽ maior. ſ. ꝙ habit⁹ morales ſolũ acgrũtur p alterationẽ factã circa alia. ⁊ rõ ẽ illa: oĩs delectatio ⁊ triſtitia. ſ. ſenſualis ſegtur alt'ationẽ factã ſm ſenſum: ſed oĩs vtus moralis ꝓſiſtit in delectatiõib⁹ ⁊ triſtitijs ut i acgrẽdo delectabile ⁊ fugiẽdo triſtabile ꝗ ꝙ ops ⁊ qñ ops. ⁊ ſic de alijs circũſtãtijs: qñ oĩs opatio vtutꝭ moralis ad delectationẽ ⁊ triſtitiã ẽ miaf: ut p3 2⁰ ethicoꝝ. cũ delectatio ꝓſegtur ex adeptiõe ei⁹ i q̃ deſideriũ tentabat. ⁊ triſtitia ex ſupuẽtiõe ei⁹ q̃ appetit⁹ refugit cũ igit delectatio ⁊ triſtitia ꝓſequãtur alt'ationẽ factã ſm ſenſũ: ⁊ oĩs vtus moralis cõſiſtit in delectationib⁹ ⁊ triſtitijs. ſegtur ꝙ oĩs vt⁹ moralis ſequat alterationẽ factã ⁊ terminatã ad aliõ. Maior hui⁹ rõnis. v3. ꝙ oĩs delectatio ⁊ triſtitia corpalis ſm ſenſũ ſegtur alt'ationẽ factã ꝗ ſenſũ decl'at: q: delectatio corpalis põt tripl'r ꝓtingẽ. aut q: delectabile nobiſ actual'r ꝓiũgit: aut q: rememoram⁹ nos talẽ ꝓiũctionẽ delectabilẽ hũiſe. aut q: ſpam⁹ talẽ cõiũctionẽ nobis fieri: ſed q̃cũq; modoꝝ iſtoꝝ fiat delectatio p actualẽ ꝓiũctionẽ ſp fit p alt'ationẽ ſẽſus: qñ ſi fiat delectatio p actualẽ ꝓiũctionẽ delectabilis: tũc fit delectatio p alt'ationẽ ſenſus i actu: q: p actualẽ ſenſationẽ. ſi aut fiat p rememorationẽ ꝓterite ꝓiũctiõis delectabilis: tũc fit p alteratio nẽ potẽtie rememoratiue. ſi vo fiat p ſpẽ future cõiũctiõis: tũc delectatio fit per alt'ationẽ potẽtie imaginatiue. ⁊ eodẽ mõ ẽ de triſtitia. ⁊ ſic p3 ꝙ delectatio corpal' ẽt triſtitia fit p alt'ationẽ factã ⁊ miatã ad aliõ: q: fiũt p alt'ationẽ fcãꝗ exrites i aliq̃ ſẽſu exriori ul'interiori q̃rũ neutro ẽ vt⁹ moral'. Et eadẽ rõ ẽ de malitia oppo⁹ virtuti moralĩ. ¶ Sz circa dcã pbi ⁊ 2ᵐᵃ i p⁹ rõne. pbãte ꝙ ad hit⁹ morales

nõ ẽ alt'atio p ſe occurrũt dubitatiões gnq;. p̃ dubitat circa illõ. ſ. ꝙ ad pfectionẽ nõ ẽ mot⁹ nec alt'atio: q: ſi B itelligit de oĩ pfectione ſbali ul' acciũtali gñal'r: ſic illõ dcm ẽ fl'z: qm foꝛe acciũtales ad q̃s ẽ p ſe mot⁹ ſũt pfectiões acciũtales ſuoꝝ ſbozꝝ ut aq̃ calefacta derelicta, ppie nãe mouet ad frigiditatẽ ſic ad ppriã pfectionẽ. ⁊ ſil'r g̃ue exrũs ſurſũ nõ p bibitũ mouet ad locũ ul' ad ubi deo: ſũ ſic ad ppriam ſuã pfcõnẽ. igit ⁊ c̃. ¶ Et p̃firmat q: 2ᵒʳ ſup 3⁰ hui⁹ dic. ꝙ mot⁹ ẽ gñatio ptio poſt ptẽ illi⁹ pfectionis ad quã tẽdit mot⁹ q̃ nõ eẽt niſi mot⁹ eẽt ad pfectionẽ. g̃ pt ul'r itelligi de oĩ pfectiõe. ſ. ꝙ ad eaꝝ nõ ſit mot⁹. ſi vo itelligit de pfectiõe ſbali tũ: tũc nihil ẽ ad ppo^m: q: vt⁹ moral' nõ ẽ pfectio ſbalis ꝗ acciũtalis. Et itez foꝛe ſbales iaiatoꝝ ſũt pfectiões ⁊ tũ ſũt diſibiles: q: foꝛa ſbalis lapidis ẽ diſibilis ⁊ extẽſa ad extẽſionẽ ſue mãe. ¶ 2⁰ dubitat circa illõ q̃ dĩ ꝙ vt⁹ moralis ẽ idiſibilis ſm magis ⁊ min⁹. B nõ vĩ uerũ: q: vn⁹ hõ ẽ vtuoſior alio. q̃niaꝝ vn⁹ hõ ẽ magis foꝛti ⁊ magis tpat⁹: ⁊ magis iuſt⁹ alio. q̃ nõ eẽt niſi vt⁹ moralis ſuſcipiet magiſ ⁊ minus. g̃. ¶ Itẽ vt⁹ moralis ẽ i appetitu ſenſitiuo ut coit ponit. ⁊ ſic ẽ i ſbo diſibili. ⁊ p ꝓſ ẽ diſibilis ꝗ diſionẽ ſbi. ¶ 3⁰ dubitat circa illõ q̃ dĩ ꝙ circulus nõ ẽ circulus niſi i fine: nõ ad circulũ nõ ẽ motus. Et eodẽ mõ arguit de vtute. B ãt nõ vĩ uerũ: nec ꝓſa vĩ ualẽ: q: ſm B ad nullã formã eẽt mot⁹: q: foꝛa ad quã ẽ mot⁹: nõ ẽ añ finẽ mot⁹. g̃ ad talẽ formã nõ eẽt mot⁹. ⁊ ſic ad ẽminũ mot⁹ nõ eẽt motus: q: ẽmin⁹ mot⁹ nõ eſt añ finẽ mot⁹. ¶ Itẽ ſi ſic eẽt: ſequẽret ꝙ ad pfectiſſimũ ⁊ itẽſiſſimũ gdũ foꝛe nũq̃ eẽt mot⁹. q: pfectiſſim⁹ gdus foꝛe nõ acgrit niſi i fine: ⁊ ita ad itẽſiſſimũ gdũ caloris nũq̃ poſſet eẽ mot⁹: q̃ ẽ fl'z. ¶ 4⁰ dubitat circa vitiũ. q: nõ vĩ ꝙ vitiũ ꝓſiſtat i idiſibili. imo vĩ ꝙ ſuſcipiat magiſ ⁊ min⁹ q: q̃ uis vt⁹ eẽt pfectio idiſibilis: tũ recedẽ a pfectiõe nõ ẽ ſimp' idiſibile. cũ igit vitiũ ſit receſſus a vtute vĩ ꝙ vitiũ ſit diſibile. ¶ Et p̃firmat p pB 3⁰ ethicoꝝ. vſus fine. ubi dic: q: bũ facẽ ẽ vno⁰ tm. ⁊ malefacẽ ⁊ peccare ꝓtigit multꝭ modis: ſic attigẽ eẽtrũ circl'i ẽ vno⁰ tm: recedẽ ꝙ a cẽtro multis modis ꝓtigit. ⁊ ſic q̃ uis vt⁹ ſit idiſibil'. ex B tũ nõ ſegtur q̃ vitiũ ſit idiſibile. imo vitiũ eſt diſibile ſuſcipiẽs magis ⁊ min⁹: q: mlt'ip'r ꝓtigit ⁊ nõ vno⁰ tm. ¶ 5⁰ dubitat circa illõ q̃ 2ᵒʳ. d. B. v3. ꝙ inter vtutẽ ⁊ vitiũ nõ ẽ mediũ: B nõ vĩ ue: q: oĩs trãſitus iter imeᵗᵃ ẽ ſbit⁹ ⁊ mẽſurat iſtãti: ſi igit iter vtutẽ ⁊ vitiũ nõ ſit mediũ. ſegtur ꝙ ſtati cũ aliqs incipit recedẽ a vitio ꝙ ille ſit ſb vtute ⁊ eꝗ. q̃ ẽ fl'm. ⁊ ꝓſa p3 p pB m 2⁰ ethicoꝝ. ⁊ ẽt i libro pdicat^ovꝝ. Sil'r tũc facilimũ eẽt acgrẽ vtutẽ: cũ ſtati ẽ ſbito acgrere. q̃ ẽ ꝗ pB m dicẽtẽ. ꝙ vt⁹ nõ acgrit niſi p lõgã ſuetudinẽ. Itẽ m'ti boies ſũt q̃ nõ ſũt nec vtuoſi nec vitioſi: ut illi q̃ nunq̃ laborauerunt circa acgſitionẽ vtutꝭ ul' vitij. ⁊ p ꝓſ iter vtutẽ ⁊ vitiũ ẽ mediũ. ¶ Circa iſtas dubitatiões ſũt ponende tres diſtictiões p q̃s dcã dubia ſoluẽtur. Pria diſtictio ẽ q̃ pfectio ẽ dup'. q: q̃dã ẽ pfectio deẽmiata. ⁊ q̃dã idẽmiata. Perfectio deẽmiata ẽ illa cuius nã ꝓſiſtit i aliq̃ certo. ita ꝙ ſibi nõ põt fieri additio. nec ab illo pt fieri ſbtractio manẽte eadẽ nã ſm ſpẽ: ut p3 i nũis: ſic binario trinario ⁊ c̃. q: ſi binario addat vnitas: illõ q̃ reſultat ex binario: ⁊ vnitate ſupaddita nõ erit binari⁹: ⁊ ſic de alijs numeris. Idẽ p3 de gbuſdã q̃ſtitatib⁹ ꝓtinuis: ut de bicubito tricubito ⁊ c̃. ut p3 i libro pdicamẽtorꝝ. Alia vo ẽ pfectio idẽtermiata: ut illa q̃ recipit addiionẽ ⁊ dimiutionẽ manẽte eadẽ nã ſm ſpẽm: ut ſũt q̃litates p ſe ſẽſibiles: ut calor: frig⁹: albedo: nigredo: ⁊ ſic de alijs. Vñ iſta diſtictio accipit a pB i libro pdicamẽtorꝝ. capl'o de q̃ſtitate. ubi diſtinguit q̃ſtitatẽ i q̃ſtitatẽ dẽtermiatã: ut bicubitũ ⁊ tricubitũ. ⁊ i q̃ſtitatẽ idẽtermiatã ut ſũt magnũ ⁊ paruũ. mltũ ⁊ pauciũ. ⁊ eadẽ diſtictio quã ponit de q̃ſtitate vĩ eẽ ponẽda de pfectiõe. ¶ Scda diſtictio ẽ de idiſibili. q: idiſibile q̃ſtũ ad ppoſitũ ꝓtigit tripl'r ut idiſibile ꝗ q̃ſtitate q̃ nõ habet ptẽ ⁊ ptẽ. ⁊ ſic pũct⁹ ẽ idiſibilis. Alio⁰ dĩ idiſibile ꝗ formã q̃ pp B dĩ idiſibile ſm formã. q: nõ ẽ diſibile i ptes q̃ ſunt eiuſdẽ ſpẽi cũ toto. ⁊ ſic bõ dĩ idiſibilis ſm formã q: nõ ẽ diſibilis i boies. 3⁰⁰ dĩ idiſibile ſm magis ⁊ min⁹. ⁊ ſic foꝛa q̃ nõ põt itẽdi nec remiti dĩ idiſibilis. ¶ 3ª diſtictio ẽ de vtute ⁊ vitio. q: tã vt⁹ q̃ſ vitiũ dĩ dupl'r. v3. abſolute ul' ſimp': ⁊ i reſpectu. vt⁹ abſolute ſeu ſimpl'r ẽ illa q̃ ꝓſiſtit i eq̃litate q̃ ẽ medietas iter ſupabũdãtiã ⁊ defectũ: ſed vt⁹ i reſpectu dĩ p appꝛopinq̃tionẽ ad vtutẽ ſimpl'r: ⁊ abſolute accepta. Vitiũ q̃ ſimpl'r ẽ illõ q̃ dĩ marie diſtat a vtute ſimpl'r: ſed vt⁹ i reſpectu dĩ p appꝛopinq̃tionẽ ad vitiũ ſimpl'r aut p clõgationẽ ad vtutẽ ſimp' ut patebit ſoluẽdo dubia pdcã. ¶ Ad dubitatiões ãt iductas: ad p̃maꝝ q̃ erat de pfectiõe ſoluit p 4⁰⁵ diſtictionẽ. qñ dĩ ꝙ ad pfectionẽ vĩ eẽ mot⁹. illud ſoluit ſic. v3. ꝙ ad pfectionẽ idẽtermiatã põt eſſe mot⁹. ⁊ B pclũdit arg^m: ſed ad pfectionẽ deẽminatã nõ põt eẽ mot⁹. ⁊ B itelligũt pbũs ⁊ 2ᵒʳ q: tal' pfectio ẽ idiſibilis ſm formã: ⁊ ẽt ſm magis ⁊ minus: dico igit ꝙ illõ dcm pbi. v3. pfectiões ſũt idiuiſibiles ẽ itelligẽdũ tã de pfectiõe ſbali q̃ de pfectiõe acciũtali determiata. Et cũ dĩ ꝙ foꝛa ſbalis ẽ diſibilis: dico ꝙ aliq̃ foꝛe ſbales ſũt diſibiles q̃ſtitatiue. q: bñt ptẽ ex ptẽ: tũ nulla foꝛa ſbal' pfecta ẽ diſibilis ſm magis ⁊ min⁹. ¶ Ad 1ᵐ dubiũ dico ꝙ ſi vt⁹ moralis ſit i appetitu ſẽſitiuo tẽ ẽ diſibilis q̃ſtitatiue: q: extẽdit ad extẽſionẽ ſui ſbi: ſi vt⁹ moralis ſimp' ⁊ abſolute dcã nõ ẽ diſibilis ꝗ magis ⁊ min⁹. q: ꝓſiſtit i q̃dã eq̃litate ul' cõmẽſuratiõe inter ſupfluũ ⁊ diminutũ: ſed eq̃litas ⁊ cõmẽſuratio reſpectu eorũdẽ termiꝝ ul' extremoꝝ nõ ẽ diſibil' ſm magis ⁊ min⁹ qm q̃cũq; addito eq̃li iter aliq̃ extrema: aut q̃cũq; remoto ab eo iã nõ remãet eq̃le. ⁊ ſic vt⁹ ſimp' accepta nõ didit ſm magis ⁊ minus ſiẽ nec eq̃le. Et p̃firmat ſic. Cui⁹ hit⁹ opatio nõ ſuſcipit magis ⁊ min⁹ ille hit⁹ nõ ſuſcipit magiſ ⁊ min⁹: ſ opatio vtutꝭ ſimpl'r accepte non ſuſcipit magis ⁊ min⁹. g̃. maior ẽ de ſe nõ. q: a pfectiori habitu egrediẽ pfectioꝝ opatio. g̃ ſi opatio nõ põt eẽ magis ⁊ min⁹ pfecta ſegtur ꝙ hit⁹ nõ poſſit eẽ magis aut min⁹ pfect⁹. ⁊ p ꝓſ nõ ſuſcipit magis aut min⁹. mior aũt decl'at q: opatio ⁊ opari ꝗ vtutẽ ẽ opari tm q̃ſtũ ops ut ops ⁊ ſic de alijs nec plus nec min⁹. ſed operari q̃ſtũ opo: tet aut ubi ops ⁊ ſic de alijs: ⁊ nec plus nec minus non ſuſcipit magis aut minus: quoniã quocũq; addito tali opationi reſultat pluꝭ opari q̃ ops ⁊ q̃cũq; remoto remãet min⁹ opari q̃ ops. q̃rũ neutrũ ẽ opatio ꝗ vtutẽ. quoniã nec plus opari q̃ ops nec min⁹ opari q̃ ops ẽ opari: ſm vtutẽ: ⁊ hoc vĩ eẽ de itẽtiõe pbi 1⁰ ethicorũ vſus fine. ubi ipe aſſimilat vtutẽ cẽtro circl'i dicẽs. ꝙ ſic attigẽ cẽtrũ ẽ difficile ita attigẽ vtutẽ ẽ diffi-

esse. qm̄ tm̄ vnoᵒ ↄtigit attigē cētrū: ita ēt attigere v̄tutē ē difficile: q2 tm̄ vnoᵒ ↄtigit attigē v̄tutē. ꝛ loqtur de v̄tute simpl'r accepta: s3 hoc nō eēt uerū si v̄tᵒ eēt simpl'r diuisibilis ꝭm magis ꝛ minᵒ. qm̄ tunc mult̄ modis ↄtigēt attigē v̄tutē. Sic igr̄ dr̄ ut mihi vr̄ ꝙ v̄tᵒ simpl'r nō suscipit magis ꝛ minᵒ nec ꝭ3 v̄tutē simpl'r ē vnᵒ hō v̄tuosioꝛ alio: nec est idē hō magis v̄tuosus i vno tp̄e q̄3 i alio. qm̄ v̄tᵒ simpl'r ē optimū: ꝛ sic ē extremitas ut p3 2ᵒ ethicoꝝ. s3 optimū nō suscipit magis ꝛ minᵒ: tn̄ v̄tᵒ dcā i respectu q̄ solū dr̄ v̄tᵒ ꝑ approximationē ad v̄tutē simplicit̄ suscipit magis ꝛ minᵒ. qm̄ ↄtigit approximari v̄tuti simpl'r ꝭm magis ꝛ minᵒ: ꝛ iō ꝭ3 v̄tutē dictaȝ in respectu vnᵒ hō dr̄ magis v̄tuosus q̄3 aliᵒ. Un̄ hāc distictionē de v̄tute i respectu ꝛ simpʳ inuit phūs 2ᵒ ethicoꝝ v̄sus finē dicēs: v̄tutē simpʳ ↄsistē in medio iter plus ꝛ minᵒ: siue iter sup̄abūdātiā ꝛ defectū: s3 determiare seu inuere hᵒꝰ mediū: nō ē facile ꝛ ita p3 ꝙ ē q̄dā v̄tᵒ q̄ ↄsistit i medio simpʳ: ꝛ ꝙ sit q̄dā v̄tᵒ i respectu p3. q2 ꝭ3 ph̄3 ibidē: q paꝝ trāsgredit̄ a medio nō vitupat̄: neq3 ad magis neq3 ad minus: s3 q ad plus: qn̄q3 eni deficiētes laudamᵒ: ꝛ qn̄q3 sup̄abūdātes. Et ꝑ h̄ p̄t accipi ꝙ ē aliqs habitᵒ q dr̄ v̄tᵒ i respectu: qm̄ nullus est laudabilis ꝓ aliq̄ hitu nisi ꝓ hitu v̄tuoso: sed ꝓ habitu deficiēti ꝛ ēt ꝓ habitu sup̄abūdāti ē aliqs laudabilis. g̃ talis hitus ē v̄tᵒ ꝛ nō ē v̄tᵒ simpʳ. ē g̃ solū v̄tᵒ i respectu: s3 ad quē t̄minū ē aliqs laudabilis tanq̄3 v̄tuosus: ita ꝙ ult̄ illū t̄minū ē vitupabilis nō est facile ꝭmone det̄miare ut. d. ph̄s. nec h̄ det̄mio ego: tn̄ i reꝝ nā̄ ē aliqs talis t̄minᵒ. Et eodē mō de vitio distiguēdū: q2 q̄dā ē vitiū simpʳ q̄. s. distat marie a v̄tute simpʳ. ut. d. ↄᵗᵒʳ h̄. Et q̄dā ē vitiū i respectu q̄ solū dr̄ vitiū ꝑ approximationē ad vitium simpʳ. q̄ marie distat a v̄tute. Un̄ talē distictiōeȝ ponit Aui. de q̄litatibᵒ sēsibilibᵒ 2ᵒ libro sue sufficiētie dicēs sic. Qualitates sensibiles ↄrias eē eiusdē spēi sp̄ālissime ꝛ q̄litatibᵒ sensibilibᵒ ↄrijs q̄ maxime distāt cōpetūt noīa ↄrioꝝ simpʳ. ꝛ oībᵒ int̄medijs cōpetūt noīa extremoꝝ i respectu. v̄bi grā. Caloꝛ i sūmo ē caloꝛ simpʳ. ꝛ oēs foꝛe medie inter frigiditatē sūmā ꝛ caliditatē sūmā sūt caliditates ꝛ frigiditates i respectu. ꝛ sic ip̄e distixit calorē i calorē simpʳ ꝛ i calorē i respectu. Ita ꝛ ego distinguo v̄tutē i v̄tutē simpʳ ꝛ v̄tutē i respectu: q̄ v̄tᵒ in respectu ē habitᵒ laudabilis ꝑ appropinq̄tionē ad v̄tutē simpʳ. ¶ Ad 3ᵐ dubiū dico ꝙ i motu alterationis foꝛa ad quā ē motᵒ ꝭ3 spēȝ d3 p̄cedē t̄minum motᵒ q̄ nō cōtigit i circl'o: q2 i factiōe circl'i nō fit aliqd de sp̄e circl'i an̄ finē circl'i: q2 nl'a ps circl'i ē circl'us. Un̄ circl'us ē idisibil' ꝭ3 foꝛmā: q2 nō diuidi tur i circl'os. s3 ois foꝛa ad quā ē alt̄atio ē diuisibilis ꝭ3 foꝛmā. Un̄ cū dr̄ ꝙ foꝛa ad quā ē motᵒ nō ē an̄ finē motᵒ: ueꝝ ē ꝙ eadē foꝛa ꝭ3 nūȝ nō ē an̄ finē motᵒ: eadē tn̄ foꝛa ꝭ3 spēȝ cū t̄mio motᵒ ē an̄ finē motus. ¶ Et qn̄ dr̄ ult̄ᵒ ꝙ ꝭ3 h̄ ad ꝑfectissimū gradū foꝛe nō eēt alt̄atio. dico ꝙ nō seqtur. q2 q̄uis ꝑfectissimᵒ g̃dus foꝛe nō fit an̄ finē alt̄atiōis: tn̄ aliqs g̃dus eiusdē spēi cū ꝑfectissimo g̃du foꝛe ē an̄ finē alt̄atiōis. ¶ Et si dicat̄ ꝙ aliqd q̄ acqrit̄ an̄ iductionē v̄tut̄ simpʳ ē eiusdē spēi simpʳ cū v̄tute simpʳ ꝛ ꝑ ↄn̄s ad v̄tutē simpʳ p̄t eē motᵒ nō obstāte ꝙ v̄tᵒ simpʳ ↄstet i idisibili. Dicēdū ꝙ siue illō q̄ acqrit̄ an̄ iductionē v̄tut̄ simpʳ sit eiusdē spēi cū t̄mio simpl'r siue nō: nō seqtur ꝙ ad v̄tutē simpʳ sit motᵒ. q̄-

niā si nihil acqrit̄ an̄ iductionē v̄tut̄ simpʳ siue eiusdē spēi cū v̄tute simpʳ siue nō eiusdē spēi: nō sequit̄ ꝙ ad v̄tutē simpʳ sit motᵒ. si v̄o aliqd q̄ acqrit̄ an̄ iductiōeȝ v̄tut̄ simpʳ sit eiusdē spēi cū v̄tute simpʳ adhuc nō seqtur ꝙ ad v̄tutē simpʳ sit motᵒ. q2 trāsmutatio ad v̄tutē simpʳ nō ē trāsmutatio a ↄrio i ↄriū. ¶ Ad 4ᵐ dubiū q̄ iducit̄ de vitio dicēdū ē ꝙ vitiū diuidit̄ i vitiū simpʳ: ꝛ i vitiū i respectu. vitiuȝ simpl'r ē illō q̄ marie distat a v̄tute: ꝛ illō ē idisibile ꝭ3 magis ꝛ minᵒ. nō eni ē poˢˢᵉ ꝙ aliqd magis distet marie ab aliq̄. ꝛ aliqd minᵒ distet marie ab eodē. q2 q̄ ꝑ sup̄abūdātiā dr̄ vni soli ↄuenit: s3 vitiū i respectu q̄ solū dr̄ vitiū ꝑ respectū ad vitiū simpl'r suscipit magis ꝛ minᵒ. Un̄ nō ois recessus a v̄tute simpl'r ē vitiū simpʳ ut p3 de se. ¶ Ad 5ᵐ dubiū q̄ ē de imediatiōe v̄tut̄ ꝛ vitij dicēdū ꝙ v̄tᵒ moralis ꝛ vitiū sibi oppoᵐ s̄t imeᵗᵃ ꝭ3 spēȝ: q2 nō ē spēs media int̄ v̄tutē ꝛ vitiū. tn̄ nō sūt imeᵗᵃ ꝭ3 s̄b3 sic ꝙ ꝑ alteꝝ hoꝝ iest s̄bo apto nato nato ad recipiēduȝ illa media: nā sic argutū ē nō op3 ꝑ alteꝝ hoꝝ iee s̄bo qn̄ aliqs hō ē q nec ē v̄tuosus nec vitiosus. ꝛ q̄uis iter v̄tutē ꝛ vitiū nō sit hitᵒ mediᵒ differēs ꝭ3 spēȝ ab utroq3. tn̄ sūt ml'te dispōnes medie: iō non stati s3 de difficili ꝑuenit̄ a vitio i v̄tutē ꝛ eↄ. Et cū dr̄ ꝙ aliqs hō nec est v̄tuosus nec vitiosus: dicēdū ꝙ ueꝝ ē. ꝛ ꝑꝑ h̄ iter v̄tutē ꝛ vitiū est mediū ꝭ3 s̄b3 sed iter ea nō est mediū ꝭm foꝛmā. ut dictum est.

¶ At v̄o neq3 i itellectiua p̄te aīe ē alteratio. Sciēs eni ad aliqd marie dr̄. h̄ āt manifestū. Scīoꝝ eni nullā pōȝ i mouētibᵒ scīm ē q̄d ē scie: s̄ cū extiterit q̄dē. Ex ea eni q̄ ē ꝭ3 p̄tē expiētia: accipimᵒ u͂lem scientiā.

¶ Hec ē 3ᵃ p̄tiˡᵃ 3ᵉ p̄tis p̄nˡᶦˢ huiᵒ ca. i q̄ d̄cl'at̄ ꝙ ad hitᵒ ꝛ ad opationes existes i p̄te itellectiua aīe nō ē ꝑ se alt̄atio: ꝛ hᵉ est 11ᵃ ↄ de anexis q̄ ꝓbat̄ tripl'r ꝛ p̄ sic. Ad ea q̄ sūt ad aliqd nō ē ꝑ se alt̄atio. s3 hitus ꝛ opatiōes q̄ sūt i p̄te itellectiua aīe sūt ad aliqd. q2 sciens per scientiam maxime dicitur ad aliqd: q2 ad scibile. g̃ maioꝛ p3 5ᵒ huiᵒ. mioꝛ v̄o d̄cl'at̄ ꝑ h̄: q2 h̄ vr̄ eē ꝓpriū his q̄ sūt ad aliqd. s. ꝙ p̄nt de nouo aduenire alicui ip̄o nō mutato nec alt̄ato. nūc āt videmᵒ ꝙ nl'a mutatiōe fcā i p̄te itellectiua: s̄ ꝑ solā mutationē factā i p̄te sēsitiua fit scia i p̄te intellectiua. q2 ꝑ expiētiā p̄ticl'ariū q̄ p̄tinet ad p̄teȝ sēsitiuā fit i itell'u scia ip̄iᵒ u͂lis. ut p3 2ᵒ posterioꝝ. ꝛ p̄ methaᶜᶜ. cū igr̄ i ad aliqd nō sit motᵒ seqtur ꝙ i acceptiōe scie nō sit alt̄atio. ¶ Notādū ꝙ ph̄s h̄ ꝑ sciaȝ itelligit aggregatū ex q̄litate absoluta ꝛ relatiōe ad scibile. qm̄ illō aggregatū nō ē ꝑ se i aliq̄ gn̄e: s3 rōne sui mālis ē i p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄. ꝛ rōne relōnis ē i gn̄e relōnis: tn̄ ꝭ3 se totū n̄ ē i aliq̄ vno gn̄e.

¶ Neq3 igr̄ actᵒ gn̄atio ē: nisi aliqs respectionē: ꝛ tactū gn̄atiōis dicat. Omōi eniȝ actᵒ. Que āt ex p̄nᵒ accepto scie: nō ē gn̄atio neq3 alteratio. In qetari eni ꝛ residē aīa sciēs fit ꝛ p̄udēs. Sic igr̄ neq3 cū dormiens excitet̄ aliquis: aut ebrius pauset: aut ifirmās oꝛdinet̄ factus est sciēs: q̄uis prius nō poterat uti: ꝛ ꝭm sciam agē: sed mutata perturbatione: ꝛ in statū reueniente mēte ierat pō ad scie ↄgruitatē.

Quiᵒ igitur aliqd fit ex p̄ncipio in scie existētia. Turbatiōis eni qes q̄dā ꝛ residētia.

¶ Scd̄o ꝓbat̄ idē sic. scia fit i nobis ꝑ actū ↄsiderandi sic alij hitᵒ gn̄ant̄ ꝑ suas opatiōes. ut ars edificādi gn̄at̄ ꝑ actū edificādi: s3 actᵒ ↄsiderādi ut intelligē nō ē alteratio. g̃ scia nō fit i nobis ꝑ alterationē. ꝛ ꝑ ↄn̄s ad sciaȝ nō ē ꝑ se alteratio: ꝙ āt actᵒ ↄsiderādi ut itelligē nō fit alteratio ꝓbat̄ sic ꝑ sil'e Actᵒ vidēdi. i. ip̄a visio ꝛ sil'r actᵒ tāgēdi. i. tāgere q̄ ē opatio tactᵒ nō ē alteratio. igr̄ cū actᵒ ↄsiderādi sit q̄dā actᵒ sensus sic ē tāgē ꝛ vidē seqtur ꝑ locū a sil'i ꝙ actᵒ ↄsiderādi ut ↄsiderare ꝛ itelligē nō ē alteratio. Un̄ q̄dā dicūt ꝙ illa rō sp̄āliter ꝓbat ꝙ ad opatiōes q̄ sūt i p̄te itellectiua aīe nō ē ꝑ se alteratio. ꝛ h̄ ꝓbat̄ ꝑ sil'e. q2 ad vidē ꝛ tāgē nō ē ꝑ se alteratio: ꝛ ꝑ locū a sil'i ad ↄsiderare ꝛ itelligere nō ē ꝑ se alteratio. ¶ Intelligēdū h̄ ꝙ actᵒ scd̄s potētie sēsitiue seu itellectiue nō ē ꝓprie gn̄atio nec alteratio. Nā de rōne opatiōis nō ē ꝙ sit ad aliq̄3 foꝛmā ul' habitū: vn̄ itelligē nō ē gn̄atio ul' alteratio: tn̄ pōt ↄseq ad gn̄ationē ul' alterationē alicuiᵒ alteriᵒ sic vidē seqtur ad mutationē sensus a sensibili. Et mihi vr̄ ꝙ illa rō possit ↄcludē taȝ de actu q̄3 de habitu. Cōcludit eni de habitu ꝑ h̄ q2 habitus gn̄at̄ ꝑ actᵒ q̄rū nullus ē alteratio. ↄcludit etiā de actu ꝑ h̄ q2 ad actū cogitādi nō fit alteratio ut p3 de actu vidēdi ꝛ tāgēdi: q nō sūt ꝑ se ꝑ alteratio nē. ꝛ eadē rōne nec ad actū itelligēdi ē ꝑ se alteratio. ¶ Que autē ꝛ c. 3ᵒ ꝓbat̄ eadē ↄ. v3. ꝙ nec ad actū nec ad habitū itellectᵒ ē ꝑ se alteratio: hᵉ ↄ ꝓbat̄ sic. Ad illō q̄ fit ꝑ qetē ꝛ ipedit̄ ꝑ motū nō ē ꝑ se alteratio nec motᵒ: sed tā opatio itellectᵒ q̄3 ēt habitᵒ fit ꝑ qetē ꝛ ipedit̄ a suo fieri ꝑ motū. g̃ nec ad opationē nec ad habitū itellectᵒ ē ꝑ se alteratio aut motᵒ: maioꝛ p3 q2 illō ad q̄ ē motᵒ fit ꝑ se per motū ꝛ nō ipedit̄ a suo fieri ꝑ motū ut manifestū ē de se: ꝛ mioꝛ decl'at̄ q̄3tū ad utrāq3 p̄tē: ꝛ p̄ decl'at̄ ꝙ opatio itellectᵒ fit ꝑ qetē ꝛ ēt ipedit̄ a suo fieri ꝑ motū: ꝛ h̄ decl'at̄ exēplariter i dormiēte ebrio ꝛ ifirmo q ꝑꝑ ꝑturbationē motuū i eis nō p̄nt uti scia quā hn̄t: s3 sedat̄ ꝑturbatiōibᵒ motuū i eis tūc p̄nt uti scia ꝛ hīe actū ↄsiderādi speculādi ꝛ sillogiȥandi. Un̄ ꝑ qetē a motibᵒ coꝛpalibᵒ fiūt opatiōes intellectᵒ ut scie. ꝛ ꝑ motus coꝛpales ipediūtur hᵒꝰ opatiōes: ꝛ sic p3 p̄ᵃ ps mioris. Cessantibᵒ eni motibᵒ coꝛpalibᵒ q sūt i dormiēte ebrio ꝛ ifirmo fiunt ↄsideratiōes ꝭm itellectū ꝛ sciaȝ. ꝛ ꝑ hᵒꝰ motᵒ ipediūtur a ↄsiderādo ꝛ speculādo. ¶ Que aūt ē 2ᵃ. ista ē ps mioris. s. ꝙ habitᵒ itellectᵒ fit ꝑ qetē ꝛ ipedit̄ a suo fieri ꝑ motū: p3 qm̄ scia q̄ ē habitᵒ speculatiuus itellectᵒ ꝛ p̄udētia q̄ ē habitᵒ p̄cticᵒ itellectᵒ adueniūt aīe ꝑ qetationē ꝛ residētiā coꝛpaliū motionū ꝛ sensibiliū passionū. Sic eni ꝑꝑ motū coꝛporalē ꝛ ꝑꝑ ꝑturbationē coꝛpaliū passionū nō p̄t hō uti scia quā h3. ut p3 de ebrijs ꝛ dormiētibᵒ ꝛ ifirmis. ita ꝑꝑ motū coꝛpalē ꝛ ꝑꝑ ꝑturbationē passionū nō pōt hō de nouo acqrere sciam: s3 magis acqritur scia de nouo ꝑꝑ qetationē a motibᵒ coꝛporalibus ꝛ per residētiā passionū sensibilium. g̃ ꝛ c̄.

¶ Neq3 igr̄ ifātes p̄nt adiscē: neq3 iudicare sensibus. sil'r posteriores senioribus. Multa eni perturbatio circa ip̄os ꝛ motus. Statur autem ꝛ pulsat̄ turbatio: aliquando quidem a natura.

¶ Hoc ēt p̄t ꝓbari ꝑ q̄dā signū tale. Infantes non p̄nt eq̄ de nouo adiscē ꝛ eq̄ ꝑfecte iudicare sic senes. Cuiᵒ cā nō pōt assignari alia nisi q2 i ifantibᵒ abūdāt ꝑturbatiōes ꝛ motᵒ ml'to magis q̄3 i senibus: ꝛ iō q̄3to in eis magis cessat talis motᵒ ꝛ perturbatio tanto sunt habiliores ad discendū ꝛ iudicandum. talis igitur perturbatio ꝛ motᵒ cessat in eis aliqn̄ actu a natura ꝭ3 ꝙ ad senectutē accedūt.

¶ Aliquando autem ab alijs. In utrisq3 autem his alteri aliquid accidit: sicut cuȝ surgat ꝛ fiat vigilans ad actum.

¶ Hoc ē a disciplia ꝛ bonis ↄsuetudībᵒ actuū moraliū ꝭm ꝙ hoīes adiuicē ad rep̄hēsionē passionū se ifoꝛmāt. Istō tamē ē cōe tā dormiētibᵒ q̄3 ifirmis ebrijs ꝛ pueris. q2 qn̄ utūtur scia q̄ p̄riᵒ uti nō poterāt aut acqrūt de nouo sciam quā p̄us acqrē nō poterāt aliqd alterat̄ i eis. q2 coꝛpᵒ alterat̄ ut p3 in his oībᵒ iductiue. Un̄ ↄᵗᵒʳ sup̄ illō v̄bū. Aliqn̄ aūt ab iuicē ꝛ c̄. dic̄ sic. Exercitiū largit̄ nāe hoīs ꝑ p̄parationē q̄ i eo nō erat an̄ ꝛ nō ē remoᵐ ut v̄tᵒ moralis opet̄ i h̄ ꝛ marie castitas. Intelligēdū ꝙ ille rōnes ꝓbātes ꝙ aīa itellectiua nō alterat̄ nō vident̄ ↄcludē. qm̄ p̄ᵃ rō fūdat̄ sup̄ fl'm. s. ꝙ scia sit ad aliqd. qm̄ scia ē i p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄ ut p3 ex libro p̄dicamētoꝝ. ꝛ diuersoꝝ gn̄uȝ nō s̄balt̄nati positoruȝ diuerse sūt spēs ꝛ dn̄e. ¶ Et si dicat̄ ꝙ scia q̄ ē relō nō ē i p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄. Cōtra. phūs itēdit h̄ ꝓbare ꝙ ad illa q̄ sūt de p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄ nō ē relō ꝑ se. si igitur scia q̄ ē relō nō sit i p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄: ph̄s ꝑ h̄ ꝙ ad scientiā q̄ ē relō nō ē alt̄atio nō ꝓbat ꝙ ad illō q̄ ē i p̄ᵃ sp̄e q̄litat̄ nō ē alt̄atio tn̄ itēdit hic ꝓbare ph̄s. ¶ Et si dr̄ ꝙ scia q̄ ē i gn̄e q̄litat̄ ē ad aliqd: q a ad ip̄aȝ necio seqt̄ relō ad scibile. ꝛ ꝑꝑ h̄ ad ip̄3 nō ē motᵒ. Cōtra. ꝭm hāc rn̄sionē ad nullā q̄litatē eēt ꝑ se motᵒ aut alt̄atio. qm̄ ꝑ se 2ᵒ mō ↄseqt̄ q̄3libet q̄litatē tanq̄3 ꝓprie ꝓpriū q̄ ꝭ3 eā aliqd dicat̄ sil'e ul' dissil'e q̄ ꝑ se ipoꝛtāt relōnē. g̃ ꝭ3 illā rōnē ad nullā q̄litatē eēt ꝑ se alt̄atio. q̄ ē fl'3 ꝛ ↄ ph̄3. ¶ Itē ꝭm illā rōnē seqtur ꝙ ad caliditatē nō eēt ꝑ se motus: qm̄ ad nāȝ caliditat̄ ꝭm se cōseqtur ꝙ sit calefactiuū calefactibili sibi debito mō approximari. cū igr̄ calefactiuū ipoꝛtet relōnē ad calefactibile: sequit̄ ꝙ ad caliditatē nō eēt ꝑ se motᵒ. q̄ ē fl'3. ¶ Illud ēt q̄ adducit̄ ꝙ ad sciam nō ē motᵒ: q2 nobis non motis ꝭm p̄tē itellectiuā fit i nobis scia u͂liū: q2 ꝑ expiētiā singl'ariū q̄ ē cognitio sensitiua fit in nobis cognitio u͂liū. Hoc nō ualet q2 nō ꝓbat ꝙ nl'a motio fit i p̄te itellectiua q̄ acqrit̄ scia: q̄3uis eni in acq̄sitiōe scie fiat mutatio in p̄te sensitiua: cū h̄ tn̄ stat ꝙ aliq̄ mutatio fiat in p̄te itellectiua ꝑ quā acqrimᵒ sciaȝ u͂liū. Un̄ nō seqtur in acq̄sitiōe scie ps sensitiua nō alterat̄. igr̄ i acq̄sitiōe scie ps itellectiua nō alt̄at̄. g̃. ¶ Sil'r 2ᵃ rō nō ꝓcedit ex ꝑ se manifestis q2 nō ē ꝑ se notū ꝙ vidē ꝛ tāgē nō sint alterationes: iō vr̄ ꝙ vidē ꝛ tāgē sint alterationes. ¶ Et sil'r 3ᵃ rō nō vr̄ ualē: nā ex h̄ ꝙ scia ꝛ ēt speculari ꝭm sciaȝ fiūt i nobis cessantibus motibᵒ coꝛporeis ꝛ passionibᵒ sedatis. ex h̄ nō seqtur ꝙ in acq̄sitiōe scie ꝛ actu speculandi pars itellectiua nō moueat̄: quoniā multotiens vnᵒ motᵒ fit ipedimētuȝ alt̄iᵒ motᵒ. Un̄ hᵉ rō nō ꝓbat ꝙ ps itellectiua non mouet̄ in acq̄sitiōe scie: s3 solū ꝓbat ꝙ homo non

mouet motib⁹ corpcis uehemētib⁹: sed magis gesciť ab occupatiōib⁹ exťriorib⁹ ⁊ a passiōib⁹ partē appetitiue i acqsitiōe scie: ⁊ tñ stat q̄ aia itellectiua moueať in acqsitiōe scie. ¶ Uñ sciēdū ē �means expositionē ꝑ⁰ qz snia quā ponit B pbs circa acqsitionē scie nō ē eiꝰ snia ꝓpria sz magis snia Platonis q posuit q̄ sic idee separate sē cāe gnātiōis ⁊ existētie rez nālū p B q̄ mā corpalis aliqlit ꝓticipat hꝰ foias separas. ita ēt sūt cāe scie i nobis p B q̄ aia nra eas aliqlit ꝓticipat: ita q̄ ipa ꝓticipatio forma ⁊ separata ⁊ aia nra ē scia. ⁊ sic aia itellectiua stat a ꝑnº sui ē bēt sciaz: q: a ꝑnº ꝓticipat ideas separatas ⁊ sic scia nō acqrit aie itellectiue per aliqz uerā alterationē. sed aia itellectiua nō pōt semp uti scia quā bēt qa impedit per motū passionū. ⁊ per solā getationē corpaliū ⁊ sensibiliū passionū gbꝰ usus scie ipediebať pt aia uti scia quā ab initio habuit. ⁊ sic ē uez q̄ scia nō acqrit ꝑ alťationē aie itellectiue. nec ēt usus scie acqrit ꝑ alťationē ptis aie itellectie: sz sola mutatiōe scā i itellectu ad solā ꝓtiā sē sibiliū q̄rū expiētiā accepimꝰ fit bō scies i actu sic accidit de relatiuis. Uñ sensibilia sz Platonē nō sē necia ad sciaz nisi ut ab eis aia itellectiua q̄dāmō excitet ad actū ꝓsiderādi: ⁊ �means B nihil ꝓtigit scie de nouo. q: scire nō ē aliō q̄z remisci. ¶ Uñ breuiť oia dcā B circa acceptionē scie sūt dcā sz opinionē Platonis. ⁊ nō sz opionē ꝓpriā pbi. Nec ē icōueniēs q̄ pbs utať B opione Platonis. qm̄ ꝓsuetudo eiꝰ ē uti opionib⁹ aliozꝝ anteq̄z suā. pbet opionē sic i z⁰ buiꝰ ponit q̄ oē corpꝰ sensibile bēt gnitatē ⁊ leuitatē fm opionē Platonis cui⁹ tñ ꝓriū ipe i p celi oñdit. Opio vo ꝓ⁰ B sic appet ē q̄ pbs loqtur B. sz ꝓpriā opionē q: loqtur de pte itellectiua q̄ ē q̄dā itelligētia separata ⁊ abstracta a mā q̄ fm ipz nō pt alťari nec aliqz rē nouā i se recipe: sz nos dicim̄ p eā itelligē q: ipamet ē cognitio q̄dā. tñ illa scia q̄ ē itelligētia separata nō ē nobis scia neq̄z cognitio nisi qñ a nobis passiōes ⁊ motꝰ corpales sūt sedati ⁊ fātasmata debito mō ordinata. ⁊ qñ illa itelligentia ē debito mō copulata cū fātasmatib⁹ tē nobis ē scia ⁊ cognitio: ⁊ iō sz q̄ i diuersis fātasmata uarie sūt disposita fm B illa itelligētia ē hoi vni scia ⁊ alij nō ē scia: ⁊ p illā itelligētiā pfecťꝰ fcit: ⁊ itelligit vnꝰ hō q̄z aliꝰ. Et q̄ ista sit ꝓ⁰ itēctio appet ex suis ꝟbis ꝓ⁰ 2º buiꝰ li. ubi dicť q̄ circa cōpzehēsionē i nobis nō ē aliqd fcm̄ i se: sed i respectu ad nos ut qñ aia fuerit ꝑparata ad recipiēdū illas cōpzehēsiōes ut ferrū p trāsmutationē ꝑparať ad recipiendū lucē ⁊ alios colores ⁊ foias nō q̄ cōpzehēsiones gñent sic q̄ nō erāt añ. ⁊ postea. d. ꝓ⁰ q̄ cognitio nō fit i cogſcēte ita q̄ ps cogſcētis sit transmutata: sz scit qñ aliqd aliō trāsmutať sic ē disposi oib⁹ relatinis. ꝟbi gra de colūna. Colūna eni non trāsmutať i se qñ de sinistro ē posita i dextro sz aliqd aliō. ꝟbi gra. scz. ⁊ silr ē disposi i fixiōe cognitionis. qm̄ B nō fit sic q̄ ps cogſcenꝫ trāsmutet: sz qa aliqd trāsmutať. ⁊ ē illō i respectu cui⁹ illa dicť cognitio. ¶ Itē. d. ꝓ⁰ q̄ cognitio fit i nobis qñ trāsmutať p receptionē ꝑticlariū ⁊ ꝓsiderationē eaz. qm̄ cū ꝓsideranimꝰ ꝑticlaria fit ex B cognitio ulſ i nobis sz relōnē ad illa: B ē illa cognitio q̄ ē itelligētia separata fit i nobis cognitio ulis p B q̄ recipimus cognitionē ꝑticlariū q̄ cognitio ꝑticlariū ē i pte sensitiua. Dicť ēt q̄ cognitio fit i nobis sine gnōne. s. scie. Uñ sz B nō dz ꝓcedi q̄ cognitio itellectiua fit ul' gnať simplr sine additiōe. sed dz ꝓcedi q̄ cognitio itellectiua fit i nobis: vñ bō de nouo cogſcit nō cognitiōe noua. sed antiq̄ q̄ pus nō cogſcebat nec fit bō cogſcēs illa cognitione antiq̄ nisi qñ q̄uit ⁊ rectificata fuerit accñtia aie apō sepationē a pueritia ut. d. ꝓ⁰. ¶ Uñ cognitio itellectiua nō alť gnať nisi qa fit de nouo cognitio scienť nō pp nouitatē cognitiōis ul' scie sz pp nouitatē bois scietis ul' disponū registaz ad B q̄ sit sciēs. Uñ nō ē sciēs qō ē itelligētia separata i se. segtur alťationē gaꝑcedit eā. sz ē ei⁹ i nobis segtur alťationē. s. corporis ⁊ virtū sensitiuaz: ⁊ ipa itelligētia dī ē alťata p accñs: nō q: aliqz rē nouā recipit p accñs: sz q: per alťationē corpis fit alťi scia. q: bꝰ ē p accñs. itelligētia separata ē scia bui⁹ hois. ⁊ bꝰ ē ꝑa. sz p accñs p alťationē corpis. q: p alťationez corpis fit scia illi cui nō erat pus ⁊ sic illa itelligētia fit scia alicui sine sui trāsmutatiōe. sz p trāsmutationē alťi' sic colūna fit alicui dextra cui pus non erat dextra sine trāsmutatiōe colūne. ¶ Dec q̄ ē snia totꝰ bui⁹ partis q̄ ē de cognitiōe itellectiua fm ꝓ⁰rem. ⁊ vī satis posse trahi ad textū. tñ sz vitatē illa nō ē snia ꝑpa Arꝰ. qz pbs recitat illā sniam fm opionē aliozꝝ. Et vī ꝓ⁰ inuē q̄ pbs itēdebat i B loco q̄ aia nō ē trāsmutata nisi p accñs. s. i nobis nō q̄ bꝰ sit opiō eiꝰ sz itēdebat demōstrare vī ⁊ vitatē illiꝰ opinionis. ¶ Quare sz opionē pbi ē dicēdū q̄ scia fit de nouo i aia i pte itellectiua tanq̄z res alia ab itellectu: ⁊ fit scia de nouo i aia p B q: spēs itelligibiles abstracte p itellectū agētē recipiūtur i itellectu pos de nouo ut p z⁰ de aia: ⁊ ibidē dī q̄ itelligē ē q̄dā pati. ⁊ q̄ aia i tellectiua ē sic tabula rasa i q̄ nihil est depictū: pfit tñ foie i ea depigi. Uñ sic tabula rasa ⁊ mūda nulla pictura i se bēt: sed pōt oēs picturas recipe ita intellectꝰ nr i ꝑnº nulla forma itelligibile bēt i se: pt tñ oēs formas itelligibiles recipe: ⁊ sic intellectꝰ nr recipit foias itelligibiles de nouo q̄z pus nō habuit. ¶ Dicūt tñ aliq q̄ itellectꝰ nō alťať p se i acqsitiōe scie. q: intellectꝰ q̄z ē de se ē sūme disposit ad recipiēdū scia z: cū scia nō bēat ꝓriū i itellectu: sz solū ꝑuatiue oppoꝰ. s. igrātiā: ⁊ cā pp quā itellectꝰ stati recipit scia z foias itelligibiles ē q: intellectꝰ ē actꝰ corpis. ⁊ nō pōt recipe spēs itelligibiles nisi mediātib⁹ potētijs sēsitiuis sic nec mediū i domo recipit lumē fenestris clausis. vñ dī q̄ susceptiū respectu foie quā suscipit pōt se bīe tripłr. vno⁰ sic. v3. q̄ sit in ultima dispōne respectu forme ul'o extriseco ipediente. sicut se habet aer respectu illuminationis. Allio modo q̄ nō fit in ultima dispositione: ⁊ tunc regritur alteratio per quā mā disponit ut appzoprieť tali forme ut cū ex aere fit ignis. Tertio modo dicť susceptiū quātū est in se in ultima dispositione respectu forme: tamē nō recipit stati ꝓpter aliqō impedimētū extrinsecū sicut mediū in domo qō de die non recipit lumē ꝓpť aliqō extrinsecū impediēs ut ꝓpter clausionē fenestre: ⁊ isto tertio mō se bēt noster itellectꝰ respectu cuiuslibet spēi intelligibilis ⁊ ctiā respectu scie. qa q̄z tū est ex se est sūme disposit⁹ ad recipiēdū dispositionē cuiuslibet spēi intelligibilis: sed q: est actus corpis nō pōt recipe spēs itelligibiles nisi mediātib⁹ potētijs sensitiuis sic nec mediū in domo recipit lumē fenestris clausis. Tūc dicūt ad ꝓpositū q̄ co ipo q̄ itellectꝰ ē q̄z tū ē de se fit sūme dispositus ut recipiat scia z: ⁊ B sufficit q̄z tū ad itēctionem

pbi. s. q̄ acqsitio scie nō est p se alťatio. ¶ Sz 3º B pōt argui sic. Mā pª q̄z tū est de se est sūme disposita ad recipiēdū oēs formā. q: nō icludit ꝓriū alicui⁹ foie mālis. q̄z si sūma dispō susceptū q̄z tū est de se ad formā recipiēdā sufficēt ad B q̄ ad formā nō eēt p se alťatio. segť q̄ ad nullā formā māles eēt p se alťatio. ¶ Et si dicať q̄ nō est sile de scia ⁊ de foia māli: q: scia nō bēt ꝓriū q: foia mālis bēt ꝓriū. ista rñsio nō valet. q: scia bēt ꝓriū: q̄z uis eni igrātia negatiōis q̄ ē pura ꝑuatio scie nō ꝓrieť scie: tñ igrātia dispōnis que est opio erronea ꝓriať scie. ⁊ iō itellectꝰ nō est sūme disposit⁹ ad scia z: qm̄ itellectꝰ iformat⁹ opione ꝓrie scie nō est sūme dispositus ad scia z. ¶ Dicēdū est circa istā mā q̄ sustinēdo q̄ aia itellectiua sit foia corpis pficiēs corpꝰ ⁊ multiplicata ad multiplicatiōez corpis sic vī eē de itētiōe pbi. Quis ꝓ⁰ ⁊ multi alij dicāt ꝓriū q̄ ad habit⁹ aie itellectiue ut ad scia z nō est per se alteratio. ¶ Cui⁹ rō est q: ois per se alteratio est per se ⁊ necio a ꝓrio in ꝓriū ut ꝑs ex qnto bui⁹. sed acquisitio scie non est per se ⁊ necio a ꝓrio in ꝓriū: q̄z acqsitio scie nō est per se alťatio. maior: ꝑs. ⁊ minor: de alťat. q: nō ois acqsitio scie est ab errore ꝓrio scie ad ipa z scia z. ꝑt eni aliqs q̄ nunq̄z errauit circa aliqua ꝓnē acgrere de nouo scia z illi ꝓnio. ⁊ sic nō ē necīū q̄ acqsitio scie sit a ꝓrio in ꝓriū: sz B accidit: ⁊ pp B ad scia z nō est per se alteratio. Uñ credo q̄ rōnes iducte in tertu nō ꝓcludāt nec sūt rōnes p q̄o fundeť opio Arꝰ. sed rōnes alioꝝ ⁊ opio quā recitat nō est sua: sz alioꝝ ut dcm̄ est superius. Si vo rōnes iducte aliqd ꝓbēt solū ꝓbāt q̄ in pte intellectiua non est pmo alteratio. sz mutatio que est in tpe. intellectiua necio segtur pmā alterationem.

¶ Manifestū igit q̄z tū ipm alterationis in sensibilibus est: ⁊ in sensibili parte aie. In alio autē nullo: nisi fm accidens.

¶ Nec est 4ª ps ꝑnlis⁰ bui⁹ capłi in q̄ pbus ꝓcludit ex ꝑdicť ꝑnē ꝑucipalť itētā in B capło. v3. q̄ solus ad q̄litates sensibiles de z ª spē q̄litaz est p se alťatio. Uñ. d. pbus. Mānifestū igit ē ex ꝑcedētib⁹ q̄ alťatio ē i sensibilib⁹. s. q̄litatib⁹ p se sensibilib⁹ ⁊ i pte aie sensibili: ⁊ in nll'a alia pte aie ē alťatio nisi fm accñs: vñ ex ꝑcedētib⁹ appet q̄ alťatio ē p se sz q̄litates sensibiles ⁊ nō fm aliqs alias qualitates: ⁊ alťatio ē i pte sensitiua p se: nō aūt i pte itellectiua nisi p accñs. ¶ Notāda sūt B duo fm ꝓ⁰rem. Prio notādū ē q̄ pbs p sensibilia itelligit tāgibilia: ⁊ colores: sapores: ⁊ odores: ⁊ p ptē corpalē sensibilē aie passiōes factas i vtute ꝑcipiscibili quas sequūtur passiōes corpales ut rubor: vēcūdia pallor ⁊ timor: ⁊ uocauit hāc ptē aie corpalē. q: i diget corpe ⁊ iō nullus existimat q̄ illa ps aie possit separari. ¶ Scō est notādū q̄ ꝓ⁰ mouet B ⁊ soluit vna z q̄nē dicēs sic. Sed q̄rit hic quare tacuit spēs qualitatis q dī nālis pō ul' ipotētia. Et rñdet Alex. fē tētia dicēs q̄ iā declarātū ē dupr q̄ nō ē q̄litas. i. q̄ pō ⁊ ipō nālis nō ē q̄litas. Quā tñ snia z. v3. Alex. ꝓ⁰ expōit dupr. vno⁰ q̄ Alex. itelligit q̄ nālis pō ⁊ ipō sē sbe: sz ut mihi vī Alex. itelligit q̄ reo agāt p suas foias ⁊ patiātur p suas mās ⁊ foie ⁊ mā necio sē sbe. ¶ Alť ēt expōit ꝓ⁰ dcm̄ Alex. sic. v3. q̄ Alex. itelligit q̄ nālis pō ⁊ ipō nō sūt q̄litates alťabiles. d. q̄ foie Alex. itelligit q̄ declarātū ē ul'ruerū. s. q̄ nālis pō ⁊ ipō nō sūt qualitates alťabiles dicēs. qm̄ ē foia. s. deťmiata ⁊ declarātū est q̄ ēt taliū formarū nō est alteratio: sed segtur alťationē ¶ Nec ꝓ⁰r: ⁊ sic hoc sufficit ad propositum.

Abitabit aūt utiqz aliqs utrus ois motus oi comparabilis sit aut nō.

¶ Iste ē z ª tēctať buiꝰ li. i q̄ pbs ōtermiat de cōparatiōe motū adiuicē. q: eni pbs i 8º buiꝰ cōparat motꝰ adiuicē sz poritatē ⁊ posterioritatē uelocitatē ⁊ tarditatē oñdēdo motū circlarē cē pm ⁊ uelocissimū iter oēs motꝰ. ⁊ i fine buiꝰ septimi oñdit q̄ si pō motiua sit eqlis pōe motiue motꝰ ē eqlis motui: ⁊ iō ad boz itelligētia ingrit pbs B qs motꝰ cui motui sit cōparabil. ut Lico. d. B. vñ tēctať iste ꝓtiet duo capła. qm̄ pm ē de cōparatiōe motū adiuicē. 2m vo ē de cōparatiōe pōrū motiuarū ad resistētia motuū ⁊ motuū ⁊ motores. ⁊ icipit ibi [Qm̄ aūt mouēs ⁊ c.] Prim capłz ꝓtiet duas partes pnles. qm̄ i pª pbus mouet dubitationē ⁊ argu it ad utrāq̄ ptē. i 2ª ibi [Sz q̄cūq̄ ⁊ c.] Soluit illā dubitationē. Pria ps ē inglitiua ul' disputativa ⁊ ꝓtiet duas ptes. qm̄ i pª pbus mouet q̄nē ⁊ arguit ad ptē negatiuā q̄nis. i 2ª ibi [Jn circlo aūt ⁊ spis.] arguit ad ptē affirmatiuā q̄nis. Pria ptis ꝓtiet tres ptes. q: i pª mouet q̄nē. i 2ª ibi [Si g.] arguit ad ptē negatiuā i motib⁹ eiusdē gnis. In 3ª ibi [Amplis alťatio.] arguit ad eādē ptē i motib⁹ diuersoz gnuz. In pª igr pte buiꝰ ptis pnles pbus mouet q̄nē. d. q̄ aliqs dubitabit an oīs motꝰ sit oi motui cōparabilis. Uñ ꝓ⁰r. d. q̄ ista ē 4ª q̄ō hꝰ septimi. qm̄ i pª q̄ō buiꝰ septimi erat an oē q̄ō mouetur moueať ab illo. 2º q̄ō erat: an oia mota fm locū habeāt reduci ad pm motū q̄ō mouet a p̄ motore in ipo. 3ª q̄ō an oīs motꝰ sit silť cū eo q̄ō mouet ab eo i loco. 4ª q̄ō an oīs motꝰ bēat ꝓportionē seu cōparationē cū oi motu. Uñ ē itellegēdū q̄ pbus logť hic de cōparatiōe motuū sz uelocitatē ⁊ tarditatē Unde intellectus q̄nis est utrū gbuscūq̄z duoꝰ motib⁹ dat sit uez dicē q̄ vnꝰ illoz motuū sit uelocior ul' eq̄ uelor aut tardior reliq̄ illoz ul' q̄ neuter boz motuū ē uelocior ul' eq̄ uelor aut tardior alio

¶ Si igr oīs cōparabil ē: ⁊ eqliter uelox ē: q̄ō i eqli tpe eqle mouet erit circularis aliqs eqlis recto: ⁊ maior etiam ⁊ minor.

¶ Nec ē 1ª ps ꝑ ptis ꝑ ptis pnlis⁰ buiꝰ ca. i q̄ pbus arguit ad ptē negatiuā i motib⁹ eiusdē gnis oñdēdo q̄ nō oēs motꝰ eiusdē gnis sūt adiuicē cōparabiles sz uelocitatē ⁊ tarditatē. qm̄ oñdit sic. Motꝰ circlaris ⁊ motꝰ rectꝰ sūt motꝰ eiusdē gnis: ⁊ tñ nō sūt cōparabiles fm uelocitatē ⁊ tarditatē neq̄z fm magis ⁊ minꝰ. neq̄z sz eqle. q̄z ē. mior. pbať. nā motib⁹ eq̄ uelocib⁹ motlis ptrāseūt eqlia spatia in eodē tpe. ⁊ motu uelociori motlis ptrāsit maiꝰ spatiū i eodē tpe. ⁊ motu tardiori motlis ptrāsit minꝰ spatiū in eodē tpe: sz igr motꝰ circlaris ⁊ motꝰ rectꝰ eēnt cōparabiles sz uelocitatē ⁊ tarditatē seqrēť q̄ spatia ptrāsita eēnt cōparabilia sz eqle ul' sz magis ⁊ minꝰ. cū igr p motū circlarē ptrāseať spatiū circlare ⁊ p motū rectū ptrāseať spatiū rectū. segtur q̄ spatiū circlare ⁊ spatiū rectū sint cōparabilia sz magis ⁊ minꝰ ul' sz eqle. ⁊ sic spatiū circlare erit eqle uel magis ul' minꝰ spatio recto: ⁊ illō segť ad illō q̄. s. motꝰ rectꝰ ⁊ motꝰ circlaris sť ꝓpalis sz uelocitatē ⁊ tarditatē. igr illō ē fls. ¶ Uñ ꝓ⁰r. d. B q̄ pbs per

cõparationẽ itelligit suppõnẽ:ita ꝙ illa q̃ sunt eq̃lia si supponant nullũ eorũ excedit reliquũ. qm̃ si due linee eq̃les supponant neutra excedit reliquã si vo ieq̃lia supponant alter reliquũ. Et itelligẽ ꝙ sic loquẽdo de cõparatiõe spatiũ rectũ ⁊ spatiũ circulare nõ sũt cõparabilia adiuicẽ. q: nõ pñt iuicez supponi ita ꝙ cõmẽsurẽt semnicem.

¶ Ampl⁹ alteratio:⁊ loci mutatio q̃dã eq̃lis cũ i eq̃li tpe:aliõ qdẽ alteret:aliud vo ducat erit g̃ passio eq̃lis lõgitudini. Sz impossibile ẽ. Si g̃ i eq̃li tpe ꝯ eq̃le mouea tũc equal⁹ uelox ẽ eq̃lis ãt nõ ẽ passio oĩs lõgitudini:q̃re nõ erit alteratio loci mutationi equalis neq̃ minor. Quare nõ omnis comparabilis.

¶ Hec ẽ 3ª ps 5ª pticule 5ᵉ ptis p̃n⁹ᵒ⁹ bui⁹ ca. i q̃ pbs arguit ad eãdẽ ptẽ. ſ. ad ptẽ negatiuaz in motibus diuersoꝝ gñuz oñdẽdo ꝙ nõ oĩs mot⁹ ẽ oi motui cõparabilis ꝓm uelocitatẽ ⁊ tarditatẽ. q: mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alterationis sũt mot⁹ diuersoꝝ gñum. ⁊ tñ nõ cõparant adiuicẽ ꝯ uelocitatẽ ⁊ tarditatẽ. qõ ꝓbat ꝙ B. q: i motu locali p̃trãsit spatiũ ⁊ in motu alterationis ptrãsit passio idest q̃litas passibilis. cũ igit motib⁹ eque uelocib⁹ ptrãseant eq̃lia in eodẽ tpe. sequtur ꝙ si mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alterationis sint eq̃ ueloces ⁊ q̃litas poⁱᵒ ⁊ spatiũ erũt eq̃lia: qõ ẽ iconueniẽs. Et idẽ iconueniẽs sequit si mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alterationis eẽnt cõparabiles in uelocitate ꝓm magis ⁊ min⁹: q: ꝓm B̃ seqrer ꝙ posset eẽ cõparabiles in uelocitate ꝓm eq̃le: ⁊ ita magnũ iconueniẽs est ꝙ spatiũ sit maⁱ⁹ ul⁹ min⁹ q̃ q̃litas si cut ꝙ spatiũ sit eq̃le q̃litati. ¶ Sed B̃ dubitat: ga pbs bẽt p:o iconueniẽti: ꝙ q̃litas sit eq̃lis lõgitudini seu spatio: B̃ enĩ nõ vĩ iconueniẽs: qm̃ ꝑ pbs in p̃dicamẽtis tãta est albedo q̃tã est supficies. g̃ q̃litas ut albedo est eq̃lis lõgitudini: q: est ita lõga sicut supficies in qua extẽdit. ¶ Huic põt rñderi ꝙ q: pbs ꝓcedit B̃ ingstiue ⁊ disputatiue. iõ nõ opꝰ ꝙ oẽ dcm̃ suũ i hac pte sit auctẽticũ: q: nõ logtur hic nisi ingrẽdo ⁊ nõ det̃minãdo vitatẽ. Alt̃ ẽt põt dici ⁊ melⁿ. ſ. ꝙ q̃litas duplex est. vz. q̃titatiua ⁊ q̃litatiua. Eq̃litas q̃titatiua est eq̃litas ꝓm q̃titatẽ: sed eq̃litas q̃litatiua est eq̃litas i g̃du forme. Due enĩ albedĩes in eodẽ g̃du seu eq̃ itese q̃rũ una extẽdit i magno corpe ⁊ alia in puo corpe sũt. eq̃les q̃litatiue sed nõ sũt eq̃les q̃titatiue. q: una extẽdit in maiori corpe q̃ alia. Dico g̃ ꝙ pbs logtur hic de eq̃litate q̃litatiua. d. eẽ iconueniẽs q̃litatẽ eẽ eq̃lẽ magnitudini. Illõ enĩ est inconueniẽs: ga magnitudo ꝯ se nõ itẽdit neq̃ remittit: ⁊ iõ non põt ꝓm se eẽ eq̃ intẽsa cũ q̃litate. Uñ q̃litas ⁊ magnitudo nõ pñt eẽ eq̃les eq̃litate q̃litatiua. sunt tñ eq̃les eq̃litate q̃titatiua: ut ꝓbat rõ. Et ꝙ pbs loquat hic de eq̃litate q̃titatiua ꝯz. qm̃ pbs loquitur hic de illa eq̃litate ꝓm quã una alteratio dr eẽ eq̃lis alteri. sed una alteratio dicitur esse equalis alteri alterationi rõne eq̃litatis graduũ acq̃sitoꝝ p utrãq̃z alt̃ationẽ sicut vn⁹ mot⁹ localis dr eq̃lis alt̃i motui locali rõne eq̃litatẽ magnitudinũ ptrãsitaꝝ in eodẽ tpe p utrũq̃z motũ. Uñ q: pbs loquitur hic de eq̃litate ⁊ ieq̃litate ꝓm q̃s attẽditur successio in motu alterationis ⁊ ille sũt eq̃litates q̃litatiue ꝓm g̃du: iõ pbs logtur de eq̃litate q̃litatiua ꝓm quã q̃litates ⁊ magnitudines in se nõ sũt inuicẽ cõparabiles. Põt ẽt 3º mõ dici. vz. ꝙ pbs bẽt ꝓ iconueniẽti ꝙ q̃litas coꝝpis moti motu alt̃ationis sit eq̃lis q̃titatiue magnitudini q̃ ptrãsit q̃ ad motũ localẽ q: sic q̃litas coꝝpis pui eẽt eq̃lis coꝝpi magno. qõ est iconueniẽs. qõ tñ seqrer si mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alt̃ationis eẽnt cõparabiles in uelocitate ꝯ eq̃litatẽ ut ꝯ de se. Uñ accipiãtur duo moⁱᵒ quorũ utrũq̃z sit pedalis q̃titatis: ⁊ alteret vnũ ⁊ reliquũ mouea⁹ localr ꝓ spatiũ cẽtum pedũ. Et sit. a. moⁱᵒ qõ alterat: ⁊ .b. sit moⁱᵒ qõ mouet localr. si tẽ mot⁹ alt̃ationis ipi⁹. a. ⁊ mot⁹ localis ipi⁹. b. sint eq̃les q̃titatiue. sequtur ꝙ q̃litas ipsi⁹. a. ꝓm quã alterat. ⁊ spatiũ qõ. b. pertrãsit qõ est cẽtũ pedũ eẽnt eq̃lia in q̃titate ⁊ sic eq̃litas vnius pedis eẽt eq̃lis spatio centum pedum. quod est impossibile.

¶ In circulo autẽ ⁊ recto quõ continget. Inconueniens quidẽ enĩ est: nisi sit in circulo simil⁹ hoc aliqd moueri: ⁊ hoc in recto. Sed mox necesse est: aut uelocⁿ: aut tardius: sicut sit hoc deo: sũ: B̃ aũt sursuz.

¶ Hec est 2ª pts 1ª ꝑ ptis p̃n⁹ᵒ⁹ bui⁹ capl⁹ in qua pbs arguit ad ptẽ affirmatiuã oñdẽdo spãlit ꝙ motus rect⁹ est cõparabilis motui circulari: ⁊ linea recta linee circulari. ⁊ ꝓtinet tres ptes. q: in p̃ pbs ostẽdit ꝙ est ꝓbabile ꝙ mot⁹ rect⁹ sit cõparabilis motui circulari in uelocitate ꝓm magis ⁊ min⁹. In 2ª ibi [Ampl⁹ nihil dẽt.] oñdit ꝙ si mot⁹ rect⁹ ⁊ motus circl⁹aris sint cõparabiles in uelocitate ꝯ magis ⁊ min⁹ ꝯz ꝙ sint cõparabiles ꝓm eq̃le. In 3ª ibi [At vo si sint.] arguit in ꝓriũ sic pus arguebat oñdẽdo ꝙ mot⁹ rect⁹ ⁊ motus circularis nõ sunt adiuicẽ cõparabiles ꝯ uelocitatẽ ꝓm magis ⁊ minus. In p̃ igitur pte bui⁹ pticule pbs itẽdit talẽ rõnẽ. Mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis pñt eẽ uelocꝯ. Est enĩ aliqs mot⁹ circularis uelox: ⁊ ẽt aliqs motus rect⁹ est uelox. sed gbusctũq̃z ꝑuenit uelocitas eisdẽ ꝑuenit uelocitas ꝓm magis ⁊ min⁹: aut cõuenit eisdẽ ꝯ eq̃litatẽ ut ꝯ. q: motui locali recto sursũ: ⁊ motui locali recto deorsũ ꝑuenit uelocitas. iõ ꝑuenit eis ꝓm magis ⁊ min⁹: uel ꝓm eq̃le. qm̃ pbs mot⁹ rect⁹ sursũ eẽ ita uelox sicut mot⁹ deorsũ esse põt eẽ uelocior ⁊ etiã tardior. g̃ eodẽ mõ cũ motu recto ⁊ motu circl⁹ari ꝑueniat uelocitas. vĩ. ꝓbabile ꝙ eis cõueniat uelocitas ꝓm magis ⁊ min⁹: uel ꝓm eq̃le. igit ⁊ ẽ. ¶ Notãdũ ꝙ illa ꝓpositio ẽ ualde ꝓbabilis. vz. oĩs forma vniuoca ꝑueniẽs duobus ꝑuenit eis ꝓm magis ⁊ minus: ul⁹ ꝓm equale. Ista enĩ diuisio vĩ eẽ sufficiẽs ⁊ imediata. vz. a. cõuenit. b. ⁊. c. ⁊ nõ equoce. igit ꝑuenit eis eq̃lit: uel vni magis ⁊ alteri min⁹: si g̃ uelocitas ꝑueniat nõ equoce motui locali recto: ⁊ etiã motui circulari: vĩ ꝙ ꝑueniat eis eq̃liter: uel ꝓm magis ⁊ minus. ⁊ sic mot⁹ rectus ⁊ motus circularis sunt comparabiles in uelocitate ꝓm magis ⁊ min⁹ ul⁹ ꝯ eq̃le.

¶ Ampl⁹ nihil differret in rõne: si aliquis dicat necessariũ eẽ uelocⁿ: mox aut tardius moueri. Erit aũt maior ⁊ minor circularis recto: q̃re ⁊ equalis. Si enĩ in .a. tpe ip̃z. b. trãsit: aliõ aũt ip̃z. c. maⁱ⁹ erit. b. ipso c. sic enĩ uelocius eẽ dcm̃ est. Ergo si ⁊ in minori eq̃le: uelocius est: quare erit aliq̃

pars ipsius. a. in quo ipsius. b. circuli trãsibit: cum in toto. a. ipsum. c.

Demonstratio.

A tpo in quo mobile ptransit. b. ⁊. c.

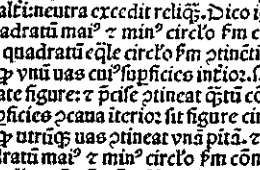

¶ Hec est 2ª pts 2ª pticule 5ª ptis p̃n⁹ᵒ⁹ bui⁹ ca. q: enĩ posset aliqs dicẽ ꝙ mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis sũt cõparabiles in uelocitate ꝓm magis ⁊ min⁹: ⁊ nõ ꝓm eq̃le. iõ pbs in hac pte oñdit ꝙ si mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis sẽt cõparabiles in uelocitate ꝯ magis ⁊ min⁹: sũt ẽt cõparabiles ꝓm eq̃le. ⁊ hec ẽ 1ª ꝑ de annexis. Uñ si nõ sit iconueniẽs ꝙ mot⁹ circularis sit uelocior aut tardior motu recto: ẽt nõ erit iconueniẽs motũ circularẽ ⁊ motũ rectũ eẽ eq̃ uelocꝯ. Uñ ꝓ⁷ᵒʳ dicẽ hic ꝙ oẽ illõ in q̃ pt eẽ uelocitas ⁊ tarditas põt eẽ eq̃le. Circa quã ꝑuẽ pbs ꝑ ꝑpo nit vitatẽ ꝑnis. d. ꝙ nihil dẽt q̃tũ ad ꝓmissa rõnez motũ circularẽ eẽ uelociorẽ aut tardiorẽ motu recto: ⁊ motũ circularẽ eẽ eq̃lẽ. i. eq̃ uelocẽ cũ motu recto. ¶ Deide pbs declat ꝑnẽ in termis sic. Sit a. tpo in q̃ uelocⁿ ptrãsit circulũ. b. ⁊ linea recta. c. cũ igit uelocⁿ in eodẽ tpe ptrãsit maⁱ⁹ segtur ꝙ. b. circulus sit aliqd maⁱ⁹ q̃. c. linea recta. qm̃ uelocⁿ in eodẽ tpe ptrãsit maⁱ⁹ spatiũ: ⁊ in minori tpe ptrãsit eq̃le. ut ꝯ 6º bui⁹. cũ igit in eodẽ tpe in q̃ mobile uelocⁿ ptrãsit. b. mobile tardⁿ ptrãsit. e. ⁊ moⁱᵉ uelocⁿ in minori tpe ptrãsit eq̃le: sequit ꝙ mobile uelocⁿ in minori tpe q̃ ẽ. a. ſ. in aliq̃ pte ipi⁹. a. per trãsit aliquã ptẽ ipi⁹. b. eq̃lẽ ipi. c. ⁊ ꝑ ꝑs aliq̃ ꝑs ipi⁹. b. ẽ equalis ipi. c. q: si mobile uelocⁿ ptransit maⁱ⁹ spatiũ in eq̃li tpe ꝯz ꝙ ptrãseat eq̃le spatiuz in minori tpe. g̃ in aliqua pte ipi⁹. a. mobile uelocⁿ ptrãsit aliquã ptẽ ipi⁹. b. equalẽ ipi. c. ⁊ ꝑ ꝑs aliq̃ ꝑs. b. est equalis ipi. c. ¶ Et ex B̃ põt argui ulterⁿ ⁊ B̃ sic. Per spatia equalia pñt aliqua mobilia moueri in eodẽ tpe. g̃ ꝑ pte. b. equalẽ ipi. c. ⁊ ꝑ. c. pñt aliqua moueri in eodẽ tpe. g̃ eq̃ uelocit⁹ mouebũt. q: in eodẽ tpe mouebunt ꝑ eq̃lia spatia. ſz vnũ illorũ mobiliũ mouet motũ circulari: ⁊ aliõ motu recto. igit mot⁹ circularis põt eẽ eq̃lis motui recto. Et q̃ loco accipit ꝙ ubicũq̃z est dare magis ⁊ minus ibi est dare eq̃le. ut si est dare uelocⁿ ⁊ minus uelox: pole est dare eq̃ uelox. Et rõ bui⁹ põt eẽ. q: si duoꝝ vn⁹ sit maⁱ⁹: ⁊ aliõ min⁹: ⁊ a maiori auferat ꝑcise illõ in quo maⁱ⁹ excedit min⁹: residua sũt eq̃lia. Uer. g. Trinari⁹ excedit binariũ in una vnitate. si a trinario auferat vnitas: que remanẽt erũt eq̃lia. ¶ Cõtra. tñ illõ vĩ eẽ una dubitatio q: cõtingit dare q̃dratũ maⁱ⁹ circulo: ⁊ ẽt q̃dratũ min⁹ circulo ut ꝯz si describat vnũ q̃dratũ infra circulũ: ⁊ aliõ q̃dratũ ex circulũ: q̃dratũ cõtinẽs ẽ maⁱ⁹ circulo: ⁊ quadratũ cõtẽtũ ifra circulũ est min⁹ circulo: ⁊ tñ nõ est dare q̃dratũ eq̃le circulo. ¶ Dicẽdũ ꝙ eodẽ mõ quo est dare maⁱ⁹ ⁊ min⁹: eo mõ est dare eq̃le. Est aũt equalitas q̃titatiua de qua B̃ loquimur quãtũ spectat ad ꝓpositũ duplex. vz. equalitas cõtinẽtie ⁊ eq̃litas cõmẽsuratiõis. Ista sũt eq̃lia eq̃litate ꝓtinẽtie q̃ tñ pcise ꝓtinẽt ꝙ vnũ nõ ꝑt plus ꝓtinẽ q̃ aliũ. ⁊ illa sũt eq̃lia eq̃litate cõmensuratiõis: quoꝝ vnũ alt̃i suppositũ: neutꝝ excedit reliquũ. ut due linee recte: quarũ utraq̃z ẽ vnⁱ⁹ pedis tñ sũt equales equalitate cõmẽsuratiõis: q: si vna supponat alt̃i: neutra excedit reliq̃. Dico igit ꝙ q: ẽ dare quadratũ maⁱ⁹ ⁊ min⁹ circl⁹o ꝓm cõtinẽtiã. iõ ẽ dare quadratũ eq̃le circl⁹o ꝓm ꝓtinẽtiaz. qm̃ possibile ẽ ꝙ vnũ uas cuⁱ⁹ supficies inẽrior. ſ. cõcava sit quadrate figure: ⁊ ꝑfse ꝓtineat q̃tũ cõtinet uas cuⁱ⁹ supficies ꝓcava iterior: sit figure circularis. q: poⁱᵉ ẽ ꝙ utrũq̃z uas ꝓtineat vnã pitã. ⁊ tñ nõ ẽ dare quadratũ maⁱ⁹ ⁊ min⁹ circl⁹o ꝓm cõmẽsurationẽ. q: circl⁹us nõ põt cõmẽsurari quadrato supposito ꝙ quadratũ sit rectaꝝ lineaꝝ: nec ꝯ se totũ: nec ꝓm aliquã eⁱ⁹ ptẽ. q: circulus tãgẽs tale quadratũ nõ tãgit nisi ꝓm pũctũ: nõ ꝓm aliquã ptẽ q: si aliqua ꝑs circl⁹i tãgeret ꝯz totũ suũ ultimũ aliquã ptẽ quadrati: illa ultima ptiũ eẽnt sil⁹ adequatezita ꝙ totũ ultimũ vnⁱ⁹ tãgeret totũ alteriⁿ. ⁊ ꝑ ꝑs illa ꝑs circl⁹i ⁊ illa ꝑs quadrati eẽnt eiusdẽ figure. ſz B̃ ẽ iconueniẽs. q: ẽ ꝑlibet ꝑs cõuexa circl⁹i ẽ figure ꝓpice. ⁊ sic ꝑs q̃drati q̃ tãgit a pte circuli eẽt figure ꝓpice. qõ ẽ fl⁹m. q: supponit ꝙ oia lat⁹a quadrati sint figure recte ⁊ sic nõ põt circulus cõmẽsurari quadrato nec ꝓm totũ. q: tũc eẽnt eiusdẽ figure. nec ꝓm ptẽ. q: sic ꝑs ꝑuexi circl⁹i eẽt eiusdẽ figure cũ pte quadrati. qõ ẽ iconueniẽs. Et hec ẽ rõ quare circl⁹us siue spa tangẽs planũ tãgit solũ in puncto. Uñ q: circulus ⁊ quadratũ nõ pñt cõmẽsurari nec iuicẽ supponi: nec ꝓm totũ nec ꝯz ptẽ. iõ nõ est dare circulũ maiorẽ ul⁹ minorẽ quadrato ꝯz cõmẽsurationẽ: nec ẽt ẽ dare circulũ q̃drato equalẽ eq̃litate cõmẽsuratiõis. ¶ Intelligẽdũ q̃ illa sũt equalia simpl⁹r ꝓm cõmẽsurationẽ q̃rũ vnũ suppositũ alteri: neutrũ ex aliqua pte excedit reliquũ. ⁊ ꝑ ꝑ ꝑ equalia simpl⁹r ꝓm cõmẽsurationẽ sũt sil⁹ i eodẽ loco ul⁹ situ adequato. ⁊ q: duo coꝝpa nõ pñt eẽ sil⁹ i eodẽ loco ꝑ. iõ nõ pñt duo coꝝpa eẽ simpⁿ eq̃lia ꝯz cõmẽsurationẽ. sed due linee ul⁹ due supficies pñt eẽ simpl⁹r equales ꝓm cõmẽsurationẽ q: pñt se vndiq̃z tãgere. Uñ equalia simpl⁹r ꝯz cõmẽsurationẽ total⁹r tãgũt se sic ꝙ totũ tãgit totũ. ⁊ ꝑ ꝑs in toto isto ꝓcessu logr de eq̃litate ꝯz cõmẽsurationẽ tñ.

¶ At vo si sint comparabilia: accidit modo dictum equale esse tectuz circulo: sed nõ comparabilia sunt: neq̃z ergo mot⁹.

¶ Hec ẽ 3ª ꝑs 1ª ꝑ pticle 1ª ꝑ ptis p̃n⁹ᵒ⁹ bui⁹ ca. i qua pbs ponit rõnẽ i ꝓriũ. ꝓbãtẽ ꝙ mot⁹ circl⁹aris ⁊ motus rect⁹ nõ sũt adiuicẽ cõparabiles ꝓm equalitatẽ. q: si sic seqrer ꝙ spatiũ rectũ ⁊ spatiũ circl⁹are essent cõparabilia ꝓm equalitatẽ. qm̃ ẽ fl⁹z. qm̃ spatiũ rectũ ⁊ spatiũ circulare nõ pñt eẽ equalia. g̃ nec motus sũt cõparabiles. nec pñt eẽ equales. ⁊ hᶜ rõ est supⁿ posita. ¶ Uñ ẽ itelligẽdũ ꝙ loquẽdo de eq̃litate cõmẽsuratiõis q̃ ẽ suppositio totiⁿ sup totuz sic ipoⁱᵉ ẽ ꝙ spatiũ circulare manẽte circularitate sit equale ul⁹ maⁱ⁹ ul⁹ minⁿ spatio recto manẽte rectitudie: q: vnũ nõ põt supponi alt̃i ꝓm totũ ul⁹ ꝯz ptẽ manẽtib⁹ his figuris: mutaꝝ tñ figuris ut si rectũ fiat circulare aut ecõuerso fozte pole est ꝙ cõmensurent se: ⁊ ꝙ vnũ fiat equale alteri ul⁹ maius ul⁹ minus: sed de hoc videbitur magis infra.

¶ Et quecũq; nõ equoca: oĩa cõparabilia sunt: puta q̃re nõ cõpabile: utr̃ acut⁹ stillus: aut vinũ: aut ultia. Quia eni equoca nõ cõparãt. Sʒ ultia ei q̃ iuxta ultimã cõparabilis ẽ: qm̃ idẽ accidit acutũ i utrisq;: g̃ nõ idẽ uelox ⁊ hic ⁊ ibi. Multo aũt adhuc min⁹ in alteratiõe: ⁊ loci mutatione.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ps p̃n^lis hui⁹ capl'i i q̃ phũs soluit q̃ões de cõparatiõe motuũ adiuicẽ. Et ptinet duas pticulas. i p̃ᵃ iquirit in cõi qd regrit ad h̃ q̃ aliq̃ sint adiuicẽ cõpabilia. i 2ᵃ ibi Sic ⁊ circa motũ. põndit spãlit qd regrat ad cõparationẽ motuũ adiuicẽ applicãdo spãlit ad motũ illa q̃ regrunt ad cõpationẽ i cõi. Pria pti^la ptinet tres ptes sʒ q̃ phs põit tres cõparatiões uel ̃pditioẽs regsitas ad h̃ q̃ aliq̃ sint cõparabilia adiuicẽ. Pria pditio ẽ q̃ illa q̃ debẽt adiuicẽ cõparari nõ sint equoca. s. equoca sb̃ noĩe sʒ qd debẽt adiuicẽ cõparari. Hec igit ẽ p̃ᵃ pditio. s. q̃ illã i q̃ aliq̃ cõpant nõ dʒ pueire cõpat adiuicẽ equoce s; vniuoce. ¶ 2ᵃ pditio ẽ q̃ illõ i q̃ aliq̃ cõparant dʒ hẽre idẽ susceptiuũ p̃m i utroq; cõparatoꝝ adiuicẽ. ¶ 3ᵃ pditio ẽ q̃ illõ i q̃ aliq̃ cõparant dʒ eẽ eiusdẽ nãe specifice in utroq; cõparatoꝝ. ⁊ sʒ h̃ hec pticula ptinet tres ptes. q; i p̃ᵃ phs põit p̃mã cõditionẽ regsitã ad cõpationẽ. in 2ᵃ ibi Aut q; sũt i alio. põit scdaʒ pditionẽ regsitã ad cõparationẽ. vʒ. illõ i q̃ cõparãtur habeãt idẽ susceptiuũ p̃m i utroq; cõparatoꝝ. i 3ᵃ ibi Si vo nõ solũ. põit 3ᵃᵐ pditionẽ regsitã ad cõpationẽ. vʒ. q̃ illõ i q̃ aliq̃ cõpant sit vni⁹ nãe specifice i utroq; cõparatoꝝ. In p̃ᵃ igit pte hui⁹ pticule phs põit p̃ᵃᵐ pditionẽ regsitã ad cõparationẽ: ⁊ duo inuit. Primũ est q̃ qbuscũq; puenit aliqd nomẽ nõ equocũ illa pñt cõparari i illo noĩe adiuicẽ. 2ᵐ ẽ q̃ illa que sũt equoca. s. equoca sub aliq̃ noĩe nõ cõparant sʒ illõ nomẽ. Un̄ p̃ exẽplarit declãt utrũq; illorũ. 2ᵒ vo dubitat circa p̃m illoꝝ. ⁊ sʒ h̃ hec ps duas pticulas ptiet. q; i p̃ᵃ ondit q̃ sʒ nomẽ equocũ nõ fit cõparatio. in 2ᵃ ibi Aut p̃m. mouet talẽ dubitationẽ. vʒ. An s̃m oẽ nõ equocũ possint fieri cõparationes: ita q̃ oĩa qb⁹ cõuenit aliqd nomẽ nõ equocũ possint cõparari i illo noĩe. ¶ In p̃ᵃ igit pticula hui⁹ ptis phs p̃pponit q̃ q̃cũq; nõ sũt equoca sũt cõpabilia. i. qbuscũq; puenit nomẽ nõ equocũ illa sũt cõparabilia i illo noĩe. ⁊ q̃cũq; sũt equoca illa nõ sũt cõparabilia. ⁊ utrũq; hoꝝ phs declat exẽplarit. qm̃ q; acutũ dĩ de stillo ⁊ vino ⁊ ultia chorda seu neumate. iõ stillus ⁊ vinũ ⁊ neuma nõ sũt cõparabilia i acutie. Et q̃ equoce acutũ dicat̃ d istis pʒ p h̃ q; acutũ sʒ q̃ dĩ de istis hẽt diuersas diffões. q; qñ dĩ q̃ stillus ẽ acut⁹ tũc h̃ nomẽ acutũ ponit̃ loco hui⁹ diffõnis. s. potẽs fortit̃ penetrare durũ. qñ vo acutũ dĩ de vino põit̃ loco hui⁹ diffõnis. s. potẽs fortit̃ pũgẽ linguã. Sʒ qñ acutũ dĩ de ultia chorda ponit̃ loco hui⁹ diffõnis. s. potẽs fortit̃ pcutẽ auditũ. ⁊ sic diffões acuti sũt diuerse sʒ q̃ acutũ p̃dicat̃ de his trib⁹. ⁊ sic acutũ sʒ q̃ p̃dicat̃ de his trib⁹ ẽ equocũ. ⁊ ista tria p̃dicata sʒ acutũ nõ sũt cõpabilia. q; nõ ẽ ueꝝ dicẽ q̃ stillus ẽ acutior vino ul' chorda. s; q; acutũ nõ dĩ de ultia chorda equoce ⁊ de alijs chordis sibi ppinqs. iõ ille chorde pñt cõpari adiuicẽ sʒ acutũ ut dicat̃ q̃ ultia chorda ẽ acutior alijs. Et ita exẽplarit pʒ utrũq; ppositoꝝ. s. q̃ sʒ nomẽ nõ equiuocũ fiũt cõparatiões: ⁊ q̃ sʒ equocũ nõ fiũt cõparatiões. Ergo nõ sʒ idẽ. Ex h̃ igit̃ cõcludit phũs q̃ aliq mot⁹ nõ sũt cõparabiles sʒ uelocitatẽ. q; uelocitas nõ ẽ idẽ i oĩb⁹ motib⁹. h̃ ẽ uelocitas nõ ẽ i oĩb⁹ motib⁹ vniuoce. nõ eni ẽ idẽ uelox hic ⁊ ibi. i. i motu recto ⁊ i motu circulari. h̃ est uelox dĩ equoce ⁊ nõ vniuoce de motu recto ⁊ motu circulari. ⁊ iõ mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis nõ sũt cõparabiles s̃m uelocitatẽ: ⁊ multo min⁹ loci mutatio ⁊ alteratio sunt cõparabiles s̃m uelocitatem eo q̃ uelox dicitur de eis equiuoce.

¶ Aut p̃mũ qdẽ h̃ nõ ueꝝ est: q̃ si nõ sint equoca cõparabilia. Mltũ eni idẽ significat in aqua ⁊ in aere: ⁊ nõ sunt cõparabilia. Si aũt nõ duplũ quidẽ idẽ. Duo eniʒ ad vnũ: ⁊ non comparabilia sunt.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pti^la p̃ᵉ ptis p̃ᵉ pti^le 2ᵉ ptis p̃n^lis hui⁹ ca. i q̃ phũs mouet dubitationẽ circa p̃m dcm̃ i p̃ᵃ pte q̃ dubitatio ẽ illa. utr̃ sʒ oẽ nõ equocũ possint fieri cõparatiões: ita q̃ oĩa qb⁹ cõpetit idẽ nomẽ nõ equocũ possint cõparari i illo noĩe. Et p̃ arguit ad ptẽ negatiuã. 2ᵒ vo rñdet ad istãtiã īductã. Prio igr phũs arguit pbãdo q̃ nõ s̃m oẽ vniuocũ põt fieri cõparatio. q; mltũ ẽ vniuocũ aeri ⁊ aq̃ q; significat idẽ in utroq;: ⁊ tñ aer ⁊ aq̃ nõ cõparant̃ s̃m h̃ nomẽ mltũ. q; nõ dicim⁹ q̃ aer ẽ magis mult⁹ q̃ aq̃: s; si dicat̃ q̃ mltũ dĩ equoce de aere ⁊ aq̃. ⁊ iõ nõ cõparant̃ s̃m h̃ nomẽ multũ. ⁊ pp illã rñsiones adducit aliã istãtiã de duplo. q; h̃ nomẽ duplũ vĩ dici vniuoce de aere ⁊ aq̃. q; dĩ de eis s̃m idẽ nomẽ: ⁊ s̃m eandẽ rõnẽ. qm̃ diffõ dupli ẽ q̃ sit pportio duoꝝ ad vnũ. ⁊ illa diffõ dĩ de aq̃ ⁊ aere. ⁊ p pñs duplũ dĩ vniuoce de aere ⁊ aq̃. q; s̃m idẽ nomẽ ⁊ eãdẽ diffõnẽ: ⁊ tñ aer ⁊ aq̃ nõ sũt cõparabilia s̃m duplum. q; non potest dici q̃ aer est magis duplus q̃ aqua: nec econuerso.

¶ Aut ⁊ in his eadẽ rõ. ⁊ nãq; multũ equocũ. sed quorũdã ⁊ rões equoce sunt: ut si dicat aliqs q̃ mltũ est tamẽ: ⁊ adhuc ⁊ si aliõ aliqd tantũdẽ: ⁊ equale equocuʒ eẽt. Et vnũ aũt si contingit stati equocũ. Si aũt ⁊ hec: ⁊ duo. q̃re vniuocorũ cõparabilia alia quidem sunt: alia vo nõ: siquidem erãt vna natura.

¶ Hic phs soluit illã dubitationẽ dicẽs q̃ illa de qb⁹ obiectũ ẽ. s. magnũ puũ: mltũ paucũ: duplũ ⁊ dimidiũ nõ sũt va vniuoca. q; vniuoca va sũt illa quorũ diffõ ẽ eadẽ uoce ⁊ rõne. s; diffões illoꝝ sũt eedẽ s̃m uocẽ s; nõ sʒ rõnẽ. Un̄ mltũ ⁊ paucũ: duplum ⁊c. nõ dicũtur vniuoce de aere ⁊ aq̃. ⁊ qñ dĩ q̃ eadẽ ẽ diffõ mlti ⁊ ẽt dupli sʒ q̃ dĩ de aere ⁊ aq̃. dicẽdũ q̃ diffões istoꝝ sʒ q̃ dñr de aere ⁊ aq̃ sunt eedẽ s̃m uocẽ ⁊ nõ sʒ significationẽ. q; i diffõnib⁹ istoꝝ põit̃ aliqd equocũ. vñ q̃uis diffõ sit eadẽ sʒ uocẽ: nõ pp h̃ opʒ q̃ illõ sit vniuocũ: q; cũ vnitate uocis stat q̃ i diffõne põat̃ aliqd equocũ. ⁊ tũc illõ nomẽ cui⁹ ẽ diffõ nõ ẽ vniuocũ s; equocũ ⁊ sic ẽ i pposito de mlto ⁊ duplo. q; i diffõne mlti q̃cũq; sit illa accipit̃ aliqd equocũ. ⁊ ideo multũ ẽ equocũ q̃uis hẽat vnã diffõnẽ sʒ uocẽ. ⁊ silr i diffõne dupli accipit̃ equocũ. dĩ eni q̃ duplũ ẽ pportio duorũ ad vnũ. nã h̃ nomẽ vnũ acceptũ i diffõne dupli est equocũ. ⁊ nõ solum hoc nomen vnum est equiuocum. s; ẽt h̃ nomẽ duo ẽ equocũ. si enim vnuʒ sit equocũ opʒ q̃ h̃ nomẽ duo ẽt sit equocũ. Stat igr breuit̃ solõ i h̃ q̃ p̃dicta. i. mltũ paucũ duplũ ⁊c. dicant̃ equoce de aere ⁊ aq̃: nec dñr de eis sʒ eãdẽ rõnẽ vniuocã: s; sʒ eandẽ rõnẽ equocã. pp qd aer ⁊ aq̃ nõ cõparant̃ adiuicẽ. ¶ Un̄ ẽ notãdũ q̃ pᵗ or d. hic q̃ ista nõ sũt equoca pura s; sũt de nũo equocoꝝ que dñr ambigua. hec pᵗᵒʳ. ⁊ intelligo sʒ pʳᵉˢ q̃ equoca pura sunt illa que sunt eadem sʒ uocem ⁊ nõ sunt eadem s̃m aliquã diffõnem. sed equoca ãbigua sũt eadẽ sʒ uocẽ ⁊ hñt eãdẽ diffõnẽ s̃m uocẽ. nõ ãt s̃m significationẽ. ¶ Sed h̃ occurrũt tria dubia. Primũ ẽ circa istãtiã de mlto ⁊ pauco: magno ⁊ puo: q; vĩ q̃ aer ⁊ aq̃ possit cõparari sʒ ista ita q̃ hñ dĩ. aer ẽ magis mlt⁹ q̃ aq̃: ul' magis magn⁹ ⁊ eõ. q; multũ ⁊ magnũ recipiũt cõparatiõeʒ vñ mltũ sic recipit cõparationẽ mltũ plus plĩmũ. ⁊ magnũ ita recipit cõparationẽ. magn⁹ maior maxim⁹. Nũc ãt nomẽ cõparatiui g̃dus ualet idẽ qd suũ positiuũ acceptũ cũ h̃ aduerbio magis sic pʒ. nã idẽ ẽ dicẽ q̃ iste ẽ albior illo: ⁊ dicẽ q̃ iste ẽ magis alb⁹ q̃ ille. s; hñ ⁊ vẽ dĩ. h̃ ẽ plus de aere q̃ de aq̃. mãifestũ tñ ẽ q̃ plus ẽ de aere i tota spa aeris q̃ sit de aqua i secana. vñ i tota spa aeris ẽ plus de aere q̃ de aqua i secana. g̃ i spa aeris ẽ magis mltũ de aere q̃ de aq̃ i secana. ⁊ sic aer ẽ magis mlt⁹ q̃ aq̃. q; plus ⁊ magis ⁊ multũ eqpollẽt. ⁊ eodem mõ ẽ de magno q; aer ẽ maior q̃ aq̃. g̃ aer ẽ magis magn⁹ q̃ aq̃. ¶ 2ᵒ dubitat̃ q; vĩ q̃ sʒ duplũ pt fieri pparatio. q; sʒ pʳᵉˢ h̃ pᵗᵒ 28ᵒ dĩ q̃ istõ mel ẽ duplũ respectu isti⁹ aceti. ⁊ eodẽ mõ iste aer ẽ dupl⁹ respectu isti⁹ aque. ¶ Tertio dubitat̃ q; non vĩ q̃ illa noĩa. vʒ. duplũ ⁊ mltũ sint equoca q; h̃ nomẽ mltũ sigt vnũ pceptũ. ⁊ h̃ nomen duplũ silr. q; audiẽs h̃ nomẽ duplũ ul' mltũ ⁊ itelligẽs qd illõ nomẽ significet sp itelligit idẽ. s; oẽ nomẽ significãs vnuʒ cõceptũ ẽ vniuocũ. g̃. ¶ Ad p̃m dubiũ dicẽdũ ẽ q̃ aer ⁊ aq̃ sʒ vitatẽ pñt pparí sʒ mltũ ⁊ magnũ sic argutũ ẽ. s; sʒ usũ loquẽdi nõ cõpant̃ s̃m illa noĩa cũ h̃ aduerbio magis. q; nõ hẽm⁹ talẽ modũ loqndi. vʒ. dicẽdo h̃ ẽ magis mltũ uel magis magnũ. Un̄ nec due aq̃ sʒ cõeʒ modũ loquẽdi cõparant̃ i mlto cũ h̃ aduerbio magis. q; nõ dĩ q̃ illa aq̃ ẽ magis mlta q̃ alia. s; hñ dicim⁹ q̃ ẽ plus ul' maior q̃ illa vñ istãtia de mlto fũdat̃ i mõ loqndi ⁊ nõ i aliq̃ reali. ¶ Ad aliõ dubiũ dicẽdũ q̃ phs nõ itẽdit dicẽ q̃ vn⁹ aer nõ ẽ duplus respectu aq̃ ul' eõ. s; intẽdit dicẽ q̃ nomẽ pparatiuũ hui⁹ noĩs duplũ nõ dĩ de aere respectu aq̃ nec eõ q; nõ hẽt pparatiuuʒ. nec dĩ q̃ vnuʒ corpus est magis duplum respectu dimidij. q̃ aliud corpus respectu sui dimidij. q̃a duplum significat excessum determinatũ q̃ nõ recipit magis ⁊ min⁹. ¶ Ad 3ᵐ dubiũ dicẽdũ ẽ vno⁹. q̃ duplũ ⁊ mltũ pñt dupl'r psiderari. vʒ. ul' psiderãdo pceptũ utriusq; sʒ se ⁊ absolute: ⁊ sic rõ utriusq; ẽ vna sic rõ canis sʒ se ẽ vna. Alio⁹ psiderant̃ ut pcernũt diuersas mãs diuersaꝝ nãrũ. ⁊ isto⁹ loqtur phũs h̃ de istis. nã ex diuersitate nãe sb̃te: utputa aeris uel aq̃ pbit mltã diuersitatẽ. qm̃ plus de mã ẽ in vno pugillo aq̃ q̃ i vno pugillo aeris: cũ ex vno pugillo aq̃ possint fieri decẽ pugilli aeris. ¶ Qm̃ pp illõ. Illã rñsionẽ de mlto ⁊ pauco psiderãs phs mouẽdo q̃dã rõnẽ supposito q̃ rñsio supi⁹ fcã nõ sit va de equocatiõe mlti ⁊ dupli. qm̃ si dicat̃ q̃ sit vna nã mlti ⁊ dupli ⁊ alioꝝ h⁹ q̃ nõ sũt ppabilia sic coꝝ q̃ vniuoce p̃dicant̃ remanet qd q̃re q̃dã vniuocoꝝ sũt cõpabilia ⁊ q̃dã nõ. cũ de silib⁹ silr sit iudiciũ. cũ igit̃ nõ vĩ aliq̃ rõ q̃re q̃dã vniuoca sũt cõpabilia ⁊ q̃dã nõ ⁊ mltũ ⁊ duplũ nõ sunt cõpabilia sic sũt alia vniuoca vĩ q̃ mltũ ⁊ duplũ nõ sũt vniuoca.

¶ Aut q; sũt i alio p̃ susceptiuo. Equ⁹ qdẽ igr ⁊ canis ppabilia sũt: utr̃ eni albi⁹. In q̃ eni p̃ idẽ ẽ supficies: ⁊ magnitudo silr. Aq̃ ãt ⁊ uox nõ in alio nãq; subiecto sũt.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ps p̃ᵉ pti^le 2ᵉ ptis p̃n^lis hui⁹ ca. i q̃ phs ponit 2ᵃᵐ pditionẽ regsitã ad pparationẽ q̃ ẽ hẽre idẽ susceptiuũ p̃m i utroq; ppatoꝝ. ⁊ p̃ remouet opionẽ erroneã circa h̃ q̃ ẽ rñsio ad q̃õnẽ imẽᵗᵉ p̃cedẽteʒ. Opio igr tal' ẽ. vʒ. q̃ q̃dã sũt vniuoca sigtiua vnã nãʒ receptã i diuersis susceptiuis p̃mis: ⁊ s̃m tale nomẽ vniuocũ illa nõ sũt ppabilia qb⁹ cõpetit illõ nomẽ. v. g̃. Magnitudo cõpetit vniuoce aq̃ ⁊ sono ⁊ tñ aq̃ ⁊ son⁹ nõ sũt ppabilia. ut. s. aq̃ dicat̃ maior sono: ul' eõ: q; magnitudo hẽt i aq̃ ⁊ i sono diuersa susceptiua p̃ᵃ. qm̃ p̃m susceptiuũ magnitudis pueniẽs aq̃ ẽ sb̃a. ⁊ p̃m susceptiuũ magnitudis q̃ cõpetit sono ẽ q̃litas sẽsibil': ut son⁹ ul' uox. ⁊ iõ s̃m magnitudinẽ nõ cõparant̃ aq̃ ⁊ son⁹ q̃uis magnitudo sit eiusdẽ nãe cũ utroq;. q; magnitudo hẽt i his diuersũ ⁊ diuersũ susceptiuũ p̃m. Alia vo sũt vniuoca significãtia eãdẽ nãm receptã i eodẽ susceptiuo p̃. ⁊ sʒ illõ nomẽ vniuocũ fit cõparatio ita q̃ illa qb⁹ cõpetit illõ nomẽ sũt cõparabilia sʒ illõ nomẽ. ut albedo pueniẽs eq̃ ⁊ cani significat vnã nãʒ receptã i eodẽ susceptiuo p̃: q̃uis i diuersis susceptiuis remotis. ⁊ iõ illa qb⁹ puenit albedo sũt cõparabilia sʒ albediñẽ. Et ponit exẽplũ tale. Canis ⁊ equ⁹ s̃m suas sb̃as distiguũtur: ⁊ tñ sʒ h̃ nomẽ albũ sũt cõparabilia. q; vẽ dĩ q̃ equ⁹ ẽ albior cane. ul' eõ. ⁊ h̃ iõ q; albedo sigt vnã nãʒ receptã i vno susceptiuo p̃ ⁊ imẽᵗᵒ: q; p̃m susceptiuũ albedis: tã i eq̃ q̃ i cane ẽ supficies q̃ ẽ eadẽ i utroq;: ⁊ pp h̃ cõpant̃ s̃m albedinẽ: q̃uis susceptiua remota sint disticta sʒ spẽʒ.

¶ Aut manifestũ est q̃ erit oĩa sic vnũ facere i alio aũt vnũq̃dq; dicere esse: q̃ erit idẽ equale: ⁊ dulce: ⁊ album: ⁊ in alio.

¶ Istã opionẽ remouet phs pbãdo q̃ oẽ illõ i q̃ aliq̃ vniuocant̃ hñt idẽ susceptiuũ p̃m i utroq; vniuocatoꝝ. ⁊ h̃ ẽ 13ᵃ p̃ de ãneris: q̃ dup' pbat̃. ⁊ p̃ sic. Si ad vniuocationẽ nõ regreret̃ vnitas p̃mi susceptiui forẽ s̃m quã vniuoca vniuocant̃: tũc cũ diuersitate p̃mi susceptiui forẽ sʒ quã fit vnio staret vniuocatio forẽ. pñs de se pʒ. ⁊ falsitas pñtis ondit̃. q; si cũ diuersitate p̃mi susceptiui staret vniuocatio: tũc cũ diuersitate p̃mi susceptiui staret vnitas nãe i q̃ vniuoca vniuocant̃: sed h̃ ẽ fl'ʒ: q; si ita eẽt tũc possem⁹ dicẽ q̃ oẽs forẽ sunt vniuoce ⁊ eiusdẽ nãe: q̃uis sint i diuersis sb̃is p̃mis. ⁊ sic eq̃le eẽt vniuocũ i nũis ⁊ i magnitudib⁹. ⁊ itẽ aspeꝝ ⁊ dulce ẽt posset dici vniuocũ ad melodias ⁊ ad sapores. ⁊ albũ eẽt vniuocũ ad uocẽ ⁊ colorẽ. ⁊ sic posset dici q̃ oĩa eẽnt vniuoca: ⁊ nulla eẽnt equoca. q; posset dici q̃ nõ diuersificant̃ nisi pp̃ter diuersitatẽ recipiẽtiuʒ.

¶ Ampli⁹ susceptiuũ cuiuslibet accidentis nõ ptingens est: h̃ vnũ vnius est primuʒ.

Cr° ꝓbat eadē ꝗ sic. Ois vna nā recepta i vno susce
ptiuo bēt vnū pm susceptiuū .q. nō qcūq; recipit
idifferent z ptigent vnūqcūq: ſz det miatū recipit
det miatū. z oē illō i q̄ aliq̄ vniuocant ē vni⁹ nāe i
utroq; vniuocatoꝝ. q̄ oē illō i q̄ aliq̄ vniuocāt bēt
idē susceptiuū pm i utroq; vniuocatoꝝ. Ex his q̄ ē
mānifestū ꝙ ad cōparationē regrit vnitas ꝑmi su-
ceptiui z foie ſz quā fit cōparatio i utroq; cōpara
toꝝ: z b' ē .2a ꝑditio regsita ad cōparationē. Uñ ex
illo loco aliq̄ accipiūt ꝙ oē accñs q̄tūcūq; fit cōe
bēt aliqd ſbz ꝓprīū. Nā ſz albedo fit accñs cōe bo
mini z cani tñ bēt ſbz ꝓprimū qd ē ei ꝓprīuz. Qm
ut. d. pbs B. ſ. Ois vna nā bēt vnū susceptiuū ꝓpri
uz: cū nō qcūq; ſbm recipiet idifferēter quācūq;
formā. ſi vo ꝑ ſbz itelligit ſbz cui oi soli z ſp ꝓuenit
tal' foīa: sic dico ꝙ nō ē uerꝝ ꝙ oē accñs bēat ſbz ꝓ
prīū. qm̄ ſi sic eēt tē ad destructionē cuiuslibet acci
dentz seq̄ret destructio ſbe. qd ē fls. qz sic qñ hō ces
saret a currēdo aliq̄ ꝓs ſbe sue ōstrueret. qd nō est
uerꝝ. ꝓñia ꝑz. q: accipiat aliqd accñs z q̄ro de suo
ſbo ꝓprio: aut illō ē ſba: aut accñs. ſi ſba. nūc ad de
structionē illi⁹ accñtis seq̄ret destructio ſbe q̄ ē ꝓ
prīū ſbz illi⁹ accñtis. ſi vo det ꝙ sutū ſbz ē accñs tē
q̄ro sic ꝑus de ſbo illi⁹ accñtis. ſ. utꝝ sit ſba uel ac-
cidēs. ſi ſba: tē ad destructionē illi⁹ accñtis seq̄ret
destructio ſbe: ſz si sit accñs: tē q̄rēdū ē de ſbo illi⁹
accñtis an sit ſba uł accñs. z sic i ēntial' ordiatis
ꝓcederet. i ifm. qd ē icōueniēs ul' saltē seq̄t ꝙ ad
ōstructionē cuiuslibet accñtis segtur ōstructio ſbe
qd ē fls. qd tū seq̄t. si qdlibet accñs bēat sutū ꝓpri
us ſbz cōuertibile cū eo. C Dicēdū ē q̄ ꝙ oē accñs
bēt ꝓprīū ſbz ꝑ ipi⁹ ꝓprij posito i lib. 20 porphirij
qm̄ oē accñs bēt ꝓprīū ſbm cui soli ē est. nō tñ ꝙ
ſist oi tali. z sic posito ꝙ supficies sit ſbz albedis
ꝓprīū z ꝓprīū ſbz albedis ē supficies. nō qz albe
do ſist oi supficiei: ſz qz est soli supficiei. Et b' ē itē
tio ꝑbi B dicentz ꝙ vni⁹ nāe ē vnū susceptiuū ꝓpri
uz cui soli est z si nō oi tali. C Est tñ sciēdū ꝙ qdā
dicūt B ꝙ q̄tis vni⁹ accñtis sit vnū susceptiuū pm
tñ ē pl' ꝙ maior diuersitas sit i ſbo recipiēte ꝑ z
ꝓrio q̄ i accñte recepto qd sic ꝓbāt. Due albedi-
nes: q̄rū vna ē i boie: z alia i cane: nō dīnt ſpe. z tē
q̄rit aut ſba. ꝓria illaꝝ albedinū i boie z i cane dif
ferūt ſpe: aut nō. si sic: tē bētur ꝙ accñs ē vnū: z tñ
ſba. ꝓria nō sē vnū i ſpe. si vo det ꝙ ſba illaꝝ albe-
dinū. ꝓria nō dīnt ſpe. q̄ nō sē foīe ſbales boiꝝ z ca
nis. qz ille dīnt ſpe. z ꝑ ꝓñs sūt accñtia. q̄ dato q̄ri
tur de ſbis illoꝝ accñtiū: aut dīnt ul' nō. si sic. bētur
ꝓpo⁷ ut ꝑus. si vo nō: tē q̄rit de ſbis illoꝝ sic ꝓri⁹.
z tē ul' erit ꝓcessus i ifm: ul' qñq; erit deuenire ad
ſba q̄ plus dīnt q̄ accñtia in eis recepta. Mihi tñ
vī ꝙ illō nō sit uerꝝ ſz itēdēdo ꝑbi: imo oia accñtia
eiusdē ſpēi hūt ꝑus receptiua eiusdē ſpēi: z ēt acci
dētia diuersaꝝ ſpēriū z foīe ōrie hūt idē susceptiuū
pm ſz ſpēm. qm̄ maior ē diuersitas iter foīas recep-
tas: q̄z int' ꝑ ſba susceptiua foīaꝝ: ut ꝑz. qz maior
ē diuersitas iter foīas ſbales diuersas ſz ſpēs q̄z i-
ter ꝓmas i gb⁹ ille foīe ꝑ recipiūt: qz vna por
tio māe ꝑ: nō dīt ſpe ab alia portiōe māe ꝑ: sic for
me ſbales dīnt ſpe. Uñ vī maior ds eē vnitas ex
ꝓte susceptiuoꝝ q̄z ex ꝓte foīaꝝ susceptiuaꝝ. C Ad
rōnē autē ſriū dico ꝙ due albedies q̄ sūt eiusdez
ſpēi recipiūt i ſbis q̄ sūt eiusdē ſpēi i duab⁹ supficie
b⁹ q̄ sūt eiusdē ſpēi. Et qñ dī ꝙ illa ſba sūt accñtia.
ꝓcedo z dico ꝙ illa ſba suscipiūt i ſbis eiusdē ſpēi
ut i duab⁹ portiōib⁹ māe ꝑ: q̄ portiōes nō dīnt ſpe
Ois eni q̄titas ē i mā ꝑ tanq̄z i ſbo ꝑ q̄ mā ꝑ nō
distīguīt ꝑ dīias specificas. z nō ē ultr' ꝓcedēdū:
qz mā ñ hēt dīias specificas: ſz fōīal' r i se distincta.

C Sic q̄ nō solū ops cōpabilia nō equoca
eē: ſ nō hēre dūā neq; i q̄d neq; i q̄. Dic
o āt sic color hēt disionē: nō q̄ cōparabi
le ſm B ut utruz coloratū magis sit albū
q̄z nigrū. Nec eni cōparat nō ſm aliquē
colorez: ſ inquātū calor: sed ſm album.

C Hec ē 3a ꝑs ꝑ' ptic 2e ptis ꝑn⁷ⁿ bui⁹ ca. in q̄ ponit
pbs 3a ꝓditionē regsitā ad ꝓpationē: q̄ ē vnitas spe
cifica foīe ſm quā fit cōpatio dicēs ꝙ ad B ꝙ aliq̄
sint cōpa⁷ⁿ ſz aliqd nomē nō solū regrit ꝙ illō no
mē nō sit equocū: ſz ēt ꝙ illō nomē nō bēat dīias.
Nec ꝙ vnū i alio B ē ꝙ illō nomē nō sit disibile
ꝑ dīias: ita ꝙ nō sit cōe ad diuersas spēs z ēt reg-
rit ꝙ nō diffinīat ꝑ ſba diuersa de gb⁹ ꝑdicat. B ē.
ops ꝙ res significata ꝑ nomē nō sit cōis ad diuer-
sas spēs: z sic ops ꝙ sit spēs spālissima: z ēt regrit
ꝙ hēat vnū susceptiuū pm: z B ꝑz ex ꝓcedētib⁹ qa
vni⁹ nāe specifice ē tñ vnū susceptiuū pm: z qz B ē
ꝑus decl'atū: nō ꝑbs solū decl'at B pm. ſ. q nece est
ut illō i q̄ aliq̄ ꝓpanē sit vni⁹ nāe specifice z b' ē 14a
q̄ de ānexis q̄ ꝓbat ꝓbatiōe exēplari sic. Albedo
ē spēs spālissima ut suppōit. ex q̄ igr color ē genus
ꝓtinēs ſb se diuersas spēs ſz albedinē fit ꝓpatio qz
aliqd albū ē albi⁹ alio z aliqd minus albū. z ſz colo
rē nō fit ꝓpatio: qz nō dī ꝙ albū sit magis colora-
tū q̄z nigꝝ. b' eni cōpatio nō eēt ſz aliq̄z det miatā
spēz colorio: ſz ſz ip̄z colorē i cōi. ſz ſz albū qd nō
didit i spēs ꝑt fieri cōpatio. oia eni alba ꝑnt ꝓpari
ad albedinē: ul' ſz magis z min⁹: ul' ſz eqle: z sic ꝑz
exēplarit ꝙ ſz spēz fiūt ꝓpationes: z nō ſz gen⁹. Jn
telligēdū ē B ꝙ lz ſz sola spēz fiat ꝓpatio ꝓprissi-
me dcā tñ ſz trāslcēdēs pōt fieri ꝓpatio: z ēt ſz ge-
n⁹: qz ſz trāslcēdēs fit ꝓpatio qm̄ uerꝝ ē ꝙ ſba ē ma-
gis ens q̄z accñs. ſz gen⁹ ēt fit ꝓpatio colorati: qm̄
ꝓpatio colorati ēp se imutare visū. z b' ꝓpatio su-
scipit magis z min⁹. z ꝑ ꝓñs ſz cā fit ꝓpatio: z cuz
ꝓpatio suscipiat magis z min⁹: illō cui⁹ ē ꝓpatio su
scipit magis z min⁹. ut ꝑz ex lib. 20 de ꝓtib⁹ aialiū.
z ex 4o methaurorꝝ. Assūptū ꝓbat. Nā aliqd co-
loratū magis imutat visū z aliqd minus. qm̄ ma-
gis albū magis imutat visū q̄z min⁹ albū. igit' ali-
qd coloratū ē magis coloratū z aliqd min⁹. sit' ſz
visibile fiūt ꝓpationes: qm̄ aliqd visibile ē magis vi
sibile z aliqd min⁹. z visibile ē gnali⁹ q̄z coloratū:
q̄ coloratū suscipit magis z min⁹: z huic ēt cōcor-
dat usus loqndi. qz dicim⁹ ꝙ vnum vinum est ma
gis coloratum q̄z aliud. ꝓprijssime tamen fiunt
comparationes ſm spēm specialissimam.

C Sic z circa motū eq̄ uelox quod in eq̄li
tpe mouet eq̄le tante lōgitudinis in tali.

C Hec ē 2a ꝑt' 1a 2e ptis ꝑn⁷ⁿ bui⁹ ca. i q̄ ſpālit' ondit
qd regrat' i ꝓpationē motuū adiuicē applicādo spā
lit' ad motū illa q̄ regrūt' ad ꝓpationē motuū i cōi
z ꝓtinet tres ptes: qz i ꝑ ondit qd mot⁹ locales sūt
ꝓpabiles adiuicē i uelocitate. i 2a ibi | De alr'atiōe
āt. | Ondit q̄ alr'atiōes sūt adiuicē ꝓpabiles. i 3a
ibi | Et i gñione. | Jondit q̄ gñones sūt adiuicē ꝓpa
biles. z ēt q̄ corruptiōes sūt ꝓpabiles adiuicē. de
augmētatiōe vo nō fac mētionē: qz eadē est rō de

augmētatiōe z de loci mutatiōe: qz utraq; ē ſz aliq̄z
magnitudinē. Dzia ꝑs ꝑtiet 4or ꝑtl'a: qz i ꝑ pbs ap
plicat prī dcā de ꝓpatiōe i cōi ad motū. i 2a ibi | Si
āt aliō. | Pōit dubitationē circa diffōnē eq̄ uelocis. i
3a ibi | Utꝝ q̄ cā. | Jmouet z soluit vnā dubōnē q̄ ē de
cā q̄re mot⁹ rect⁹ z mot⁹ circl'aris nō sūt ꝓpabiles. z re
mouet vnā rnsionē q̄ daē ad illā dubitationē. i 4a ibi
| Quare q̄ ieq̄li z c. | Jcludit pbs ex ꝑdictis q̄ mot⁹ lo
cales sūt adiuicē ꝓpabiles narrādo q mot⁹ locales ſz
ꝑus dcā sūt eq̄ ueloces. Jn ꝑ igr ꝑticl'a bui⁹ partis
narrādo dīc pbs ꝙ sic i aliis reb⁹ ad B ꝙ aliq̄ sint cō
pabilia regrit ꝙ ꝓpabilia nō sint equoca equocata: z
illo i q̄ ꝓpanē: z ꝙ illō i q̄ ꝓpanē bēat idē susceptiuū i
utroq; ꝓpatoꝝ: z ꝙ sit eadē spēs ita ꝙ illō i q̄ ꝓpanē
fit vni⁹ nāe specifice: ita ēt circa modū eq̄ uelocē ē ꝙ i
eq̄li tpe trāsit tñ z eq̄le alr'i⁹ lōgitudis: ita ꝙ q̄lis ē
vna lōgitudo tal' sit alia longitudo. z si vna sit recta
alia erit recta i B. ſ. ſm mutationē eiusdē spēi. Unde
2or. d. B ꝙ illa q̄ sūt ꝓiūgibilia. i. ꝓpabilia debēt eē il
la q̄ cōueniūt i rōne B ē i diffōne i q̄ ꝓpanē z i ſbo B ē
i diffōne illi⁹ susceptiui ꝑmi. Jtē 2or 2re 29o bui⁹ li. d.
ꝙ ipo'e est de q̄titatib⁹ eē eq̄les nisi rectas tñ aut
circl'ares tñ. i. q̄ sūt eiusdē spēi cū iste sibi supponant
ō dicim⁹ ꝙ q̄titates curue nō eq̄būtur nisi eiusdes
circl'i sint. ꝙ āt dīt geometre linea recta z breuissima
linea ducta i duo pūcta dī large. z eq̄litas dī i eis fere
equoce. z sil'r B qd dicūt ꝙ circūferētia alicui⁹ circl'i
ē eq̄lis figure poligōie. dixit ēt geometer decipe i B qz
ipo'e ē existiare lineā rectā q̄ icurueē: z fiat circl'aris
z qz B accidit i mēte attribuit B ꝓprie geometre. hec
2tor. Uñ vī mihi ꝙ 2tor uelit dicē ꝙ linea recta nō pōt
fieri circl'as nec curua: nisi ſz imagiationē. cui⁹ tñ ꝓ-
riū vī uerꝝ. qz idē corp⁹ nūo qd ē rectū ꝑt fieri curuū
ut ꝑz de vga recta q̄ pōt icuruari. Eadē igr ē mā ꝑ in
corpe recto: z postea i corpe curuo: z cū igr q̄titas sit
iseparabil' a mā ops ꝙ eadē linea q̄ prī fuit recta vga
erīte recta sit postea curua. C Itē eadē difficl'tas ē
de corpe q̄ ēt ē de vga ul' de lica. qz si corp⁹ rectū pos-
set fieri curuū: ul' circl'are vī ꝙ corp⁹ curuū z corpus
circl'are posset eē eq̄lia. z post spatiū rectū z circl'are
ꝑnt eē eq̄lia. Uñ suitinēdo 2rds credo ꝙ 2tor ꝑ lineā re
ctā itelligit totū aggregatū ex linea z figura linee: z ꝙ
ꝑ lineā circl'arē itelligat aggregatū ex linea z figura cir
cl'ari linee z sic itelligēdo ē manifestū ꝙ linea recta nō
pōt fieri circl'aris qz vnū illoꝝ aggregatoꝝ nō ꝑt fieri
aliō: nā linea recta q̄ ē simp' q̄titas ꝑt fieri linea curua
z eē. Ul' forte 2tor sic itelligit. vz. ꝙ linea recta sepa
ra a q̄litatib⁹ sēsibilib⁹ ſz ꝙ imagiat geometer ñ ꝑt fie
ri curua. qz tal' linea nō ē i re ſz in sola imaginatione.

C Si aūt aliō qdē alteratū est: aliud vo du-
ctū. Eq̄lis q̄ hec alteratio: z sil'r uelox loci
mutatio: ſ icōueniēs. Cā āt qz mot⁹ hēt spēs.

C Hec est 2a ꝑt' 1a ꝑ' ptis 2e ꝑt' 1e 2e ptis ꝑn⁷ⁿ bui⁹ ca. in
q̄ pbs pōit quādā dubitationē circa diffōnē eq̄ uelo
cis tā i motib⁹ diuersoꝝ gñuz q̄z ēt i motib⁹ eiusdē ge
neris: z ꝑ i motib⁹ diuersoꝝ gñuz dubiū ē tale. Nas
dcñ ē ꝙ eq̄ uelox ē qd i eq̄li tpe ꝑ eq̄le mouet. Contra
hāc diffōnē obijcit sic. Mouēat aliqd corp⁹ eq̄lit'
local' z aliō corp⁹ eq̄le i eq̄li tpe ꝑ eq̄le alr'ēt. q̄ posi
to si ꝑdcā diffō sit vā alr'atio erit eq̄lis loci mutatiōe.
sil'r alr'atio erit eq̄ uelox. qd est icōueniēs. z cā q̄re B
sit icōueniēs ē qz mot⁹ hēt diuersas spēs. ſ. motū loca
lē z motū alr'atiōis. illa ꝓñia. ſ. ꝙ si eq̄ uelox ē illō qd
ꝑ eq̄lē lōgitudinē ꝑtrāsit eq̄le. q̄ mot⁹ local' ē eq̄lis al
r'atiōi. ꝓbat. qz pol'e ē ꝙ aliq̄ trāslatio iuciat i aliq̄ lō
gitudie det miata: z aliq̄ alr'atio iueniat i eadē lōgi-
tudie: ut si idē mo'r moueat local' ꝑ aliq̄z lōgitudinē
z sil'r alr'eē dū ꝑtrāsit illā lōgitudinē ex B segtur ꝙ si
diffō eq̄ uelocis sit bona ꝙ alr'atio sit eq̄lis trāslatio
ni. qd ē icōueniēs: z cā q̄re B ē icōueniēs ē qz motus
hēt diuersas spēs ut loci mutationē. z alr'ationē z sic
est icōueniens ꝙ loci mutatio sit equalis alterationi.

C Quare si q̄ in eq̄li tpe ducta eq̄li lōgitudi-
ne eq̄ uelocia: erit eq̄lis rect⁹ z circularis.

C Hic vo pbs mouet dubitationem circa diffōnē eque
uelocis i motib⁹ eiusdē gñis sic. Si eq̄ uelox ē qd mo
uet i eq̄li tpe ꝑ eq̄le spatiū cū pol'e sit ꝙ duo mo⁷ⁿ q̄z
vnū mouet motu recto z aliō motu circl'ari i eodē tē-
pore moueant ꝑ lōgitudies eq̄les. qm̄ pol'e ē ꝙ motū
circl'are i eodē tpe cōpleat circl'arionē i q̄ motū motu
recto ꝑtrāsit tātā magnitudinē quāta ē illa magnitu-
do circl'aris: segtur si diffō eq̄ uelocis sit bona ꝙ mo
tus circl'aris ē eq̄lis motui recto. qd est icōueniens.

C Atrū q̄ cā qz loci mutatio genus aut qz li-
nea gen⁹. Tps qdē eni sp idē at bomo spe.

C Hec est 2a ꝑt' 1a ꝑ' ptis 2e ꝑt' 1e 2e ptis ꝑn⁷ⁿ bui⁹ ca. in
q̄ pbs mouet z soluit vnā dubitationē q̄ ē de 24 ꝓpt
quā mot⁹ rect⁹ z mot⁹ circl'aris nō sūt adiuicē ꝓpabi-
les. z sil' cū B remouet vnā rnsionē q̄ posset dari ad il
lā dubitationē. Dubitatio igit' est illa. Suppositō ꝙ
mot⁹ rect⁹ z mot⁹ circl'aris nō sūt adiuicē ꝓpabiles:
ē dubitatio q̄ ē cā q̄re nō sūt cōpabiles. utrū cā bui⁹
sit: qz loci mutatio ē genus ſbis ſb se diuersas spēs:
aut qz lōgitudo sup quā ē mot⁹: ē gen⁹ cōtinēs sub se
diuersas spēs ut lōgitudinē circl'arē z rectā. ops eni
boꝝ alteꝝ cāz eē cū tps qd est idē spe nō posit eē cā.

C Aut qz sit illa spe differunt: z loci mutatio
spēs hēt sicdē spēs hēt illō sup qd mouet.

C Hic pbus remouet illam dubitationē dicens ꝙ illa
duo sūt sil' cā q̄re mot⁹ rect⁹ z mot⁹ circl'aris nō sunt
adiuicē cōpabiles. qm̄ tā cā mot⁹ q̄z linea hūt sub se
diuersas spēs: nā mot⁹ circl'aris z mot⁹ rect⁹ dīnt spe
z sil'r linea recta z linea circl'aris dīnt spe: mot⁹ ēt lo-
calis hēt diuersas spēs: si illō sup qd est mot⁹ hēt di-
uersas spēs. Uñ qz linea recta z circl'aris dīnt spe:
iō mot⁹ rect⁹ z mot⁹ circl'aris differūt spe. tñ cā poz
est ex ꝑte magnitudis. quoniā isti motus nō differūt
spe nisi qz magnitudines super q̄s sunt differūt spe.

C Aliq̄ aūt i q̄: ut si pedis ambulatio: aut si
ale uolatio: aut ñ ſ figuris loci mutatio alia

C Hic excludit q̄dam dubiū tale. qm̄ qñq; vī ꝙ mo
tus dīnt spe ꝑ diuersitatē istrorꝝ gb⁹ mouent mo⁷ⁿ.
z cōparabilitas mot⁹ ipedit ꝑ diuersitatē cāntium
motū. v. g. i motu uolatiōis ale sūt istrz. z i motu am
bulatiōis pedes sūt istra. z ꝑ B vī gbusdā ꝙ uolatio
z ambulatio differāt spe. z ꝙ sint cōpabiles i uelo-
citate. C Illō dubiū excludit ꝑbs dicēs ꝙ mot⁹ lo-
cales nō dīnt spe ꝑ diuersitatē istrorꝝ gb⁹ mouētur
mo⁷ⁿ: ſz dīnt ꝑ figurā magnitudis sup quā fit mot⁹
instra vo se tenēt ex ꝑte mobiliū z figura se tenet ex
ꝑte rei sup quā fit mot⁹. 2tor tñ al'r expōit. d. q̄ trāsla
tio nō differt i spe ꝑ diuersitatē istri q̄ fit trāslatio
qm̄ diuersitas istri facit in trāslatiōe diuersitatē fi-
gure. z diuersitas que ē i figura nō est ſm dīias cēn
tiales. Figura eni est i q̄litate trāslatiōis: ſz dīia de
bet eē de nā gñis qd est trāslatio. ſ. de nā ubi. b' 2tor.
Uñ diuersitas instrumētorꝝ facit diuersitatē figure:

q: fm alios ⁊ aliā figurā mouēt auis per alas ⁊ aial gressibile p pedes: ſz utrū ambulatio ⁊ uolatio differāt ſpe ul' nō. pbabile ē q differāt ſpe. q: magnitudines ſup qs fiūt differunt ſpe. ¶ Aliq tñ dicūt B ⁊ bñ q pB B p exēpla de iſtrumētis gb⁹ fiūt mot⁹ oſidit q ad vnitatē ſpecificā motū localū nō ſufficē q mobilia ſunt eiuſdē ſpēi: ſed etiā regrīē q iſtra p q fiūt motus ſunt eiuſdē ſpēi. ut p3. q: ſi vna auis uolat ⁊ alia ḡdiē mot⁹ eaq: nō ſūt eiuſdē ſpēi. nec ſūt. pp: ꝛc cōparabiles. ⁊ cā hui⁹ ē. q: iſtra p q fiūt illi mot⁹ non ſunt eiuſdē ſpēi: ⁊ iō pcludūt q ſolū illi mot⁹ ſūt cōparabiles qui ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ⁊ ad B q mot⁹ locales ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime regritur q iſtra mediantib⁹ qbus fiūt motus ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime.

¶ Quare q̄ in eq̄li tpe mouent ꝗz cādē magnitudinē ſunt eq̄ uelocia: ſed idē idifferēs ſpe ⁊ mouēri indifferēs ſpe. Quare B cōſiderandum que ſit differentia motus.

¶ Nec eſt 4ª pti⁹ p⁹ ptis 2ª pti⁹ 2ª ptis pn⁹ hui⁹ ca. i q̄ ⁊ p dict⁹ pcludit pB q mot⁹ locales ſūt iuicē cōparabiles: ⁊ narrat tria. ⁊ p. d. q mot⁹ nō ſūt cōparabiles niſi ſint vni⁹ ſpēi: ⁊ ſi ſūt mot⁹ locales eiuſdē ſpēi op3 q magnitudo ſup quā fit motus ſit eiuſdē ſpēi.

¶ Et ſignificat rō hec: q genus nō vnū aliqd ē B iuxta B latēt mltā: ſūtq; equocationū alie qdē mltū diſtātes: alie vo hntes quandā ſimilitudinē. Alie vo prie: aut gñe: aut ſilitudie. Añ nō videt equocationes cū ſit.

¶ Scdo pB ponit qdā incidens. d. q rō pus dcā p quā notificat q fm gen⁹ nō fit cōpatio: ſignificat q gen⁹ nō ē aliq̄d vnū B ē nō ē penit⁹ vniuocū ſz multa latēt ſub gñe q̄ videtur eē ſil'lia: ⁊ eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ⁊ tamē nō ſūt eiuſdē ſpēi ſz equocātur ſub gñe. ⁊ ponit tres modos equocorū ⁊ equocator. qm qdaz equocata iter ſe multū diſtāt ut illa i gb⁹ ē ſola cōitaz vocis ſicut ē de ſignificat⁹ hui⁹ nois canis. ⁊ qdā hnt quādā ſil'itudinem ut patet de hoie uero ⁊ hoie picto. ⁊ qdā ſūt prima ut illa q̄ ſūt in eodē gñe q̄rū eſt eadē diffō gñalis lz diffōnes ſpāles ſint diuerſe: ⁊ in illis nō vi ē ec equocatio cū tñ equocatio ſit in illis.

¶ Quādo igit altera ſpēs: ſi eadem in alio: aut alia in alio: aut alia in eodem.

¶ Tertio pB ingrit q̄lit pōt ſcirī q aliq̄ ſint in diuerſis ſpēb⁹: ⁊ qñ nō. ⁊ dic q q̄rī pōt qñ ē alt'a ſpēs: B ē qñ aliq̄ ſūt diuerſe ſpēs aut qñ nō. ſi idē nō alio: B eſt qñ idē ēi diuerſis ſbis: ita q aligd dicat diuerſe ſpēs ul'i diuerſis ſpēb⁹ pp B q ptigit eē i diuerſis ſbtis ſic q albedo ſit in diuerſis ſpēbus q: cōuenit diuerſis. hoi. cani. aut ē ita q ſp op3 q alta nā ſit i alio ⁊ alio. ſbo ita q p ſit diuerſitas nāe in ſe ⁊ nō ſolū pp ſbta.

¶ Aut qs terminus: aut quo diſcernum⁹ qd idē eſt albū ⁊ dulce: aut aliud q: in alia videtur altera: aut q: omnino non idem.

¶ Soluit dubitationē hāc intēdēs q p cognitionem ēmior. i. p diffōnē pōt ſciri an aliq̄ ſint eadē ſpē ſcu i eiſdē ſpēb⁹ aut diuerſis. Si eni termin⁹ albi ⁊ dulcis ſint idē albū ⁊ dulce ſit eadē. ⁊ ſi albū hēat diuersos ēmios. i. diffōnes ſpāles ⁊ eādē diffōnē gñalē: tē albū erit i diuerſis ſpēb⁹ ⁊ i eodē gñe: ⁊ ſi vnū albus ⁊ aliō albū nō ſūt idē ſic q nulla diffōnē vnā hēant nec gñalē nec ſpālē: tūc albū eſt equocū ſimpl'r. vnde breuiter p idētitatē ⁊ diuerſitatē diffōnū pōt cogſci idētitas ⁊ diuerſitas ſpērū: ut ſi albū diffōnē eādē hēat i oib⁹ de gb⁹ dī: tūc ē eiuſdē nāe i oib⁹ de gb⁹ dī. ⁊ ſi nō hēat eādē diffōnē fm quā dī de diuerſis nō eſt eiuſdē nāe ſpecifice i diuerſis. Et p⁹ dic B q ars inducēs ad cognitionē pueniētie ⁊ diuerſitat⁹ i ſpēbus cū nō fuerit manifeſte p ſe ē fm regl'as datas 7° topicor. ubi dati ſūt loci de eodē ⁊ diuerſo. ¶ Intelligēdū q ex dict⁹ pB ſat⁹ p3 q uelocitas dī equoce de motu circl'ari ⁊ motu recto. q: hēt aliā ⁊ aliā diſfinitionē fm q dī de motu circl'ari ⁊ de motu recto. qm diffō uelocioris fm q dī de motu recto ē q uelocī ē illō qō i miori tpe ptrāſit plus de ſpatio. ulta eni diffō cōpetit motui recto ⁊ nō cōpetit motui circl'ari q: motū circl'aritat⁹ nō ptrāſit de ſpatio q: ſp ē i eodē loco real'r q: nō mutat locū real'r: ſed diffō uelocioris ꝗz q dī de motu circl'ari ē q ī minori tpe cōplet eq̄lē circl'ationē. ⁊ ille diffōnes ſūt diuerſe. iō uelor dī equoce de motu circl'ari ⁊ de motu recto ſiē diſtantia dī equoce de diſtātia fm tpōs ⁊ de diſtātia ꝗz magnitudinē. qm magnitudo ⁊ tpōs nō ſūt cōpabilia: nō eni dī q plus ē de feſto paſche ad feſtū aſcēſiōis q̄ ē de Pariſij ad Paduā. ¶ Sed circa pdcā occurrunt dubitatiōes 4ᵒʳ. p⁹ ē utrū magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris ſint eiuſdē ſpēi. 2ª ē utr⁹ mot⁹ rectus ⁊ mot⁹ circl'aris ſint cōparabiles adiuicē i uelocitate. 3ª ē utrū ad B q aliq̄ ſint cōpabilia adiuicē regratur q ſint eiuſdē ſpēi. 4ª ē utrū gen⁹ ſit equocū ul' vniuocū. ¶ Ad pma dubōnē arguit pbādo q magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris ſūt eiuſdē ſpēi qm ipo'e ē idē ididuū migrare de vna ſpe i aliā ſpēz ut p3. q: i po'e ē q idē ididuū ſit p i ſpe bois ⁊ poſtea i ſpe aſini ⁊ eꝗ: ſz eadē magnitudo nūo q̄ mō ē recta pōt fieri circl'ario. q: lica q mō ē recta pōt fieri circl'aris ⁊ curua. g̃ lica recta ⁊ linea circl'aris ſūt eiuſdē ſpēi. g̃ ē. ¶ In ꝗrīū ē B pB ꝗ. d. q pp B mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circl'aris dīnt ſpe. q: magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris dīnt ſpe. Et iō dī q p magnitudinē rectā ⁊ magnitudinē circl'arē poſſum⁹ itelligē duo. v3. ul' illa q̄ iſti termini rectū ⁊ circulare denomināt: uel illa que iſti ēmini magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris ſoialiter ſignificāt. ſi p ea itelligant illa q̄ denoiantur ab iſtis denoiatiōib⁹ rectū ⁊ circl'are ſic dicēdū ē q magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris ſūt eiuſdē ſpēi. ut linea de q̄ denoiatiue pdicat B nomē rectū. ⁊ lica de q̄ denoiatiue pdicat B nomē circl'are ſūt eiuſdem ſpēi: ⁊ B ſat⁹ pbat arg^m fcm ad ptē affirmatiuā dubitatiōis. ſi vo p lineā rectā ⁊ lineā circl'arē itelligātur illa q̄ formal'r ⁊ pcīſe ſignificant p hos ēmios lica recta linea circl'aris ſic nō ſūt eiuſdē ſpēi: q: uterq; illorū termior. ſignificat aggregatū ex q̄ſtitate. i. ex magnitudie q̄ ē q̄ſtitas ⁊ ex q̄litate. ſ. ex figura q̄ ē de 4ª ſpe q̄litat⁹: ⁊ iſta aggregata nō ſūt i eadē ſpe. q: nō ſt p ſe i aliq̄ gñe q: ſūt aggregata p accīs eo mō q̄ ſūt i gñe ul' i ſpe. ſed rōne formar. i eis ſic dīnt ſpe q: figura circl'aris ⁊ figura recta dīnt ſpe. vñ pB ſupi⁹ ubi dic q linea recta ⁊ linea circl'aris dīnt ſpe: p lineā rectā ⁊ lineā circl'arē itelligit totalia pcīſa ſignificata illor. ēmiorū q̄ ſignificata ſūt aggregata per accidens. ¶ Sed ꝗ hoc pōt argui pbādo q magnitudo recta ⁊ magnitudo circl'aris nō ſūt eiuſdē ſpēi accipiēdo illa p illis q̄ denoiant ab iſtis termis rectū ⁊ circulare. Añ pB q pbat q b⁹ magnitudines q̄ ſolū includūt res de gñe q̄ſtitat⁹ nō ſūt eiuſdē ſpēi. q: ſi ſic. tūc cēt adiuicē cōparabiles fm magis ⁊ min⁹ aut fm eq̄le:

ita q linea recta eēt maior ul' minor q̄ linea circl'aris ul' eq̄lis ei qō videt q̄ p^rem B dicēdē q eq̄lia ſūt que ſupponūtur ſub vnū: ſed linea q̄ ē recta ⁊ linea q̄ eſt circl'aris nō poſſūt ſub vnū ſupponi. g̃ nō ſūt eq̄les nec p ſit linea recta ⁊ linea circl'aris cōparari adiuicē ꝗz magis ⁊ min⁹. q: ſic vna eēt lōgior ul' breuior q̄ altera. qō vī ꝗz. q: ſic vnū ſuppositū alt'r excedēt illō. qō ē ꝗz. q: nō poſſūt ſupponi nec fm totū nec ꝗz partem. ¶ Item non videt q iſti termini. Magnitudo recta ⁊ magnitudo circularis ſignificent aggregatum. q: iſti termini ſignificant aliquas res. ſed nulle res ſūt talia aggregata. g̃ ⁊ c̄. ¶ Ad p^m hoc ē dicēdū q linea recta ⁊ linea circl'aris p ſit eē eq̄les eq̄litate cōmēſuratiōis de q̄ ſupi⁹ dcm ē. Et tūc cū dī q p ſit ſupponi: dicēdū q poſſūt ſupponi abſq; diſſolutione ꝓtinuitat⁹ alicui⁹ illor. q: de linea curua ul' circulari pōt fieri linea ⁊ eꝗ abſq; diſſolutiōe ꝓtinuitat⁹ alicui⁹ illarū. Añ cōcedēdo q linea recta pōt ſupponi linee circl'ari. tñ iſta ē ipol'is. linea recta ſupponit linee circulari: ſic iſta ē va. v3. albū p̄t eē nigrū: tñ iſta ē ipol'is albū ē nigrū. Et cū dī q linea recta nō ē. longior nec breuior q̄ linea curua ul' circl'aris. dicēdū q aliquā lineā eē longiorē ul' breuiorē alia pōt vupl'r itelligi. Uno⁹ manēte eadē figura ſeu poſitiōe utriuſq; linee ptes vni⁹ magis ul' min⁹ diſtāt q̄ ptes alteri⁹: ⁊ fm B nō dicim⁹ lineā rectā eē lōgiorē ul' breuiorē q̄ linea curua ul' circl'aris. Alio⁹ pōt itelligi q vna lica ſit lōgior ul' breuior. alia: qm ſi utraq; ptēdat fm rectū abſq; diſſolutiōe ꝓtinuitat⁹ ⁊ rarefactiōe ⁊ condenſatiōe: ptes vni⁹ magis ul' min⁹ diſtāt q̄ ptes alteri⁹ ⁊ ſic dicim⁹ q vna chorda inuoluta iacēs i vno loco p uno cui⁹ oēs ptes pax diſtāt a diuicē ē lōgior q̄ alia cui⁹ ptes ptēſe ꝗz rectū diſtāt. Añ ſi aliq̄ chorda ſit p ptēſa fm rectū: ⁊ poſtea ſit inuoluta nō dicim⁹ q pp B ſit breuior q̄ pri⁹. ⁊ accepta lōgitudine iſto mō ſic vē dī q linea circularis eſt lōgior ul' breuior q̄ linea recta uel eq̄lis ei. vñ pōt fieri diſtictio de lōgitudine ul' breuitate. q: q̄dā dī lōgitudo ul' breuitas accepta fm ppinqtatē ul' diſtātiā ptiū ſic i acētiū ut nūc ſūt ſituate. Alio⁹ accipit longitudo fm ppinqtatē uel diſtātiā ptiū ptēſat⁹ fm rectū. ¶ Ad aliō cū dī. q nl'le res ſūt talia ſignificata ul' aggregata ex reb⁹ diuerſorū generū. dicēdū per hui⁹ iterēptionē qm pB 6° ⁊ 7° metha^ca ponit b⁹ aggregata q̄ dic eē accītia p accīs ⁊ talia excludit a p̄ſideratiōe metha^ca. Añ iſte terminus bō alb⁹ ſignificat aggregatū ex reb⁹ diuerſorū generū. ⁊ pōt ille termin⁹ ſupponē p aggregato ex hoie ⁊ albedine. ⁊ ſic illa ē va. bō alb⁹ eſt ens p accidēs: pōt ēt ſupponere p hoie qui denoiat alb⁹. ⁊ ſic ē hec va. bō alb⁹ ē ſba. ¶ Et ſi dicat q nullo mō fit vnū ex hoie ⁊ albedine nec ex reb⁹ diuerſor. genery. ¶ Cōtra B ē pB ꝗs exp̄ſſe ſcdo de aia. d. q ex cera ⁊ figura fit vnū. ⁊ b⁹ nō eſt alia cā niſi q: cera ē i potētia reſpectu figure. figura vo ē act⁹ cere. Añ. d. pB ꝗs q i artificialib⁹ ſūt mā ⁊ forma artificialis ex qb⁹ fit vnū. ⁊ ſic ex reb⁹ diuerſor. gñs fit vnū. Añ ſicut ex mā p̄ma q̄ ē ſba ⁊ forma ſbali fit vnū p ſe. ita ex materia cōpoſita ut ex ſbo in actu ⁊ forma accītali fit vnū p accīs. ⁊ q B negāt nō itelligūt pB. ¶ Sz adhuc ē dubiū circa pcēdētia: q: vī q linea ſit gen⁹ ad lineā rectā ⁊ lineā circl'arē. ⁊ per ꝗs linea recta ⁊ linea circularis dīnt ſpe: nā pB q̄rit B de cā pp quā mot⁹ localis rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis nō ſūt cōparabiles. utrū cā hui⁹ ſit q: loci mutatio eſt gen⁹ habēs ſub ſe ſpēs aut q: linea ē gen⁹ ⁊ reſpōdet q pp̄ter utrūq; horuz mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis nō ſunt cōparabiles: q loci mutatio ⁊ etiā linea eſt gen⁹ habēs ſub ſe ſpēs: ⁊ per ꝗſequēs linea circularis ⁊ linea recta nō ſūt ſpēs diuerſe. Dicēdū eſt q linea nō eſt vē gen⁹. nec B intēditpB. ſed eſt qōdā gñale ad lineā rectā ⁊ lineā circularē. ſicut hō eſt qōdā gñale ad hominē albū ⁊ hominē nigrū. vñ dico q oēs linee ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. q: vna linea nō hēt aliqd in ſua nā. pp̄ter qō ſpecifice differat ab alia linea niſi differat per figurā ſuā: ſed nō pōt differre ſpecifice ab alia p figurā: q: figura eſt de gñe q̄litat⁹ ⁊ accidit linee: iō dīia p figurā eſt differētia accītalis linee: ſed nō eſt dīia ſpecifica. ¶ Et ſi dicat q fm B triāgulus quadrāgulus ⁊ circulus eēnt eiuſdē ſpēi. dicēdū q triāgulus quadrangulus ⁊ circulus nō cōponunt ex ſolis lineis: ſz ēt ex figuris q̄ differūt ſpe uel q̄ ſūt figure ſpe differētes. ¶ Ad 1^m dubiū arguit pbādo q mot⁹ circularis ⁊ mot⁹ rect⁹ ſunt cōparabiles in uelocitate. qm ſol moueē circulariter: ſed mot⁹ ſolis ē uelocior motu teſtudinis mote motu recto. g̃. ¶ In ꝗrīū ē pB B. Dicēdū q aliquē motū eē circularē pōt tripl'r itelligi: vno mō a figuratiōe ſui ſbi tm: ut q: eſt in corpe ſpico ſeu circulari tanq; in ſbo. mot⁹ eni figurat ad figuratiōes ſui ſbi: ⁊ iō mot⁹ qui eſt ſbinē in corpe ſpico pōt dici mot⁹ circularis: ⁊ loquēdo de B motu circulari: mot⁹ circularis ⁊ mot⁹ rect⁹ ſūt cōparabiles adiuicē in uelocitate: q: pol'e ē q corp⁹ ſpicū moueat motu recto ſup ſpatiū rectū: ⁊ tūc certū eſt q ille mot⁹ extēſus ⁊ figurat⁹ ad figurationē corpis ſperici ē cōparabilis motui recto: q: pol'e eſt q corp⁹ ſpericū: ⁊ corp⁹ quadratū in eodē tpe ptrāſeat ſpatia recta eq̄lia. Scdo mō dicit motus circularis tm a figura ſpatij circa qō eſt mot⁹: ⁊ iſto mō corp⁹ nō circulare ut corp⁹ rectuz aut tortuoſū ſeu q̄dratū pōt moueri ſup circulū tranſeūdo totū circulū ab vno pūcto circulari ad eūdē pūctū: ut p3 de muſca mota ſup circulū. Tertio mō dicitur mot⁹ circularis tā a figura ſbi q̄ a figura magnitudinis circa quā ē uel ſtra quā eſt fm vitatē uel fm imaginationē. qm ptingit aliq̄ corp⁹ circulare ⁊ pcauū moueri circa magnitudinē circularez. ut patet de corporib⁹ celeſtib⁹. ⁊ ptingit aliq̄ corpus circulare moueri circulariter ſtra magnitudinē circularē uerā ut ſi corp⁹ ſpicū ſolidū moueat circulariter i aere. ⁊ nō circa magnitudinē circularē: ſed ſtra magnitudinē circularē q̄ ē va magnitudo circularis fm ei⁹ concauū. ⁊ ptigit corp⁹ ſpericū moueri circulariter circa magnitudinē circularē imaginatā. ut ſi imaginet aliq̄ corp⁹ ſpericū ſolidū motū circulariter in uacuo: illud corp⁹ moueret circulariter: ⁊ tamē nec moueret circa nec ſtra magnitudinē circularē uerā: ſed moueret circa magnitudinē circularē imaginatā. Añ ſi totus mūdus eſſet corp⁹ ſolidū ⁊ moueret circulariter non moueret circa magnitudinē circularē nec ſtra magnitudinē circularē uerā. ſed moueret ſtra magnitudinē circularē imaginatā. ⁊ partes corpis ſperici ſic moti nō aliter ſe haberēt q̄ pri⁹ reſpectu alicui⁹ magnitudinis uel partiū magnitudis uere: ſed reſpectu partiū magnitudis imaginate. Añ dicūtur aliē ſe hēre q̄ pri⁹: q: ſe habēt al'r q̄ pri⁹ reſpectu magnitudinis imaginate: uel ga ſe hērent al'r q̄ pri⁹ reſpectu magnitudis uere circūdātis ſi eēt talis magnitudo circūdās. ¶ Dis igit p̄missis dicēdū eſt q mot⁹ qui eſt circularis a circulatiōe mobilis tm. ⁊ motus rect⁹ ſunt cōparabiles adiuicē in uelocitate ut dictū eſt. dico etiā q mot⁹ circularis qui ſolū dicit circula-

rio pp magnitudinē circlarē circa quā ē compabilis motui recto i uelocitate:nā vna musca sup circulū mota pōt ita uelocit' moueri sup circulū sic alia musca super planū. mot⁹ ēt ptio circlarit' mote:q̄ ps ꝗ se totā mutat locū ⁊ ptrāsit spatiū:ē cōpabilis motui recto: dicim⁹ eni q̄ sol uelocī' mouet q̄ aliq̄ aial ꝗ iferi⁹: q: maius spatiū ptrāsit i die q̄ aial. ꝗ mot⁹ circlaris q dī circlaris pp figurā ibi: ⁊ ēt pp figurā magnitudis circa quā ul' ifra quā mouet nō ē cōpabil' motui recto i uelocitate. ⁊ B itēdit B pbs de uelocitate:na ꝗ de rōne mobil' sic circlarit' moti nō ē q ptrāseat aliqd de spatio. q: pōt sp ēē i eodē loco:si tn tal' mot⁹ circularis ēēt aliq̄ mō cōpabil' motui recto nō ēēt cōpabilis cōpatiōē ppzie dicta de q̄ pbs B logī. ¶ Ad rōnē igī ꝗ ꝗriū ē dicēdū cū dī q sol mouet uelocius q̄ aial ⁊ c. dōs ē pcedēdo q mot⁹ ptis corpio spici circularit' moti ē cōpabil' motui recto ut ꝗ ex dict. ¶ Ad 3ᵐ dubiū arguit' pbādo q ad B q aliq̄ sint cōpabilia nō regrif q sint eiusdē spēi. q: nix est albior cigno: ⁊ nix ⁊ cign⁹ dīnt spē: g̅ diuersa i spe sūt cōpabilia adinicē. ¶ Et si dicat q nix ⁊ cign⁹ nō sūt p ⁊ imeᵗᵉ cōparabilia adiuicē: sed mediāte superficie i q̄ albedo est imeᵗᵉ in utrocq̄. Cōtra illō nō solū q: argētū ⁊ ferrū sūt adiuicē cōpabilia i guitate. q: argētū ē gui⁹ ferro ⁊ ttū p̄m susceptiuū i utroq̄ nō ē idē f̄m spēs. q: i utroq̄ sba cōposita ē p̄m susceptiuū guitat: ⁊ nō est eadē sba cōposita f̄m spēs i utroq̄. ¶ Itē terra ē guior aq̄ ⁊ guitas ē imeᵗᵉ i sba utriusq̄. l. ēre ⁊ aq̄: ⁊ tm sba ēre ⁊ sba aq̄ dīnt spe. ¶ Itē. Corp⁹ spici pt ēē gui⁹ q̄ corpus triū dimēsionū ul' eē. ꝗ ista dīnt spe. g̅. ¶ In oppositū ē pbs. Dicēdū ē g̅ q ad cōpationē cōes nō regrif q q̄cūq̄ cōpabilia sint eiusdē spēi spālissime ut ꝗ p iltātias adductas: sed ad cōparationē, ppzie dictā regrif q prima susceptiua foze f̄m quā fit cōpatio sint eiusdē spēi spālissime. qm̄ ut vult pbs i B capitulo. foze eiusdē regrūt, ppziū susceptiuū eiusdē spēi. sic ga albedo q̄ ē i boie: ⁊ albedo q̄ ē i cane sūt eiusdē spēi: ⁊ nō bnt idē susceptiuū eiusdē spēi i boie ⁊ i cane. l. supficiē. Dico igī q ppzia sba foze ꝗ quā fit cōparatio debēt ēē eiusdē spēi: ⁊ ⁊ illa q̄ p sūt cōpabilia sūt eiusdē spēi: ꝗ nō os q oia cōpabilia sint eiusdē spēi: q: nō ops q cōpabilia remota sint eiusdē spēi. Et qñ dī arguēdo i ꝗriū q argētū ē gui⁹ ferro: pcedo: ꝗ primū susceptiuū guitat ⁊ argēto ⁊ ferro nō ē sba cōposita: sed ē corp⁹ de gñe q̄titat: q̄ ē idē ꝗ spēs i argēto ⁊ i ferro. Et eodē mō dico q i tra ⁊ i aq̄. primus susceptiuū gultat ē corp⁹ de gñe q̄titat: ops enīs ut mihi vī sic dicē q ē aliq̄ alia dispō eadē ꝗ spēs i oib⁹ gñib⁹ q̄ ē primū susceptiuū guitat ⁊ i oib⁹ gñib⁹: ꝗ tē ēēt eodē mō q̄rēdū de ꝗrio susceptiuo illi⁹ dispōnis. ⁊ sic pcederet ⁊ ifīm. ul' tādē deueniēdū ē ad q̄titatē q̄ erit ꝗmū susceptiuū. Et eadē rōne vī mihi q in pn⁹ pōt poni q ꝗmū susceptiuū guitat ē q̄titas. i. corp⁹ de gñe q̄titat: qñ guitas extēdit ꝗ logū: latū: ⁊ pfūdū: ⁊ ⁊ ops q ꝗmū susceptiuū guitat sit extēsū f̄m lōgū. latū. ⁊ pfūdū. sed nl'a q̄titas pter corpus sic extēdit. g̅. ¶ Sed adhuc dubitat q: f̄m illud nullū accīs cōe diuersis sbis ꝗ spēs ēēt i sba cōposita tanq̄ i ꝗmo sbo: qd vī icōueniēs. Itē. Si corp⁹ de gñe q̄titat ēēt ꝗmū ⁊ ppziū sbm guitat: tūc in oi corpe de gñe q̄titat ēēt guitas: ⁊ sic oē corpus foret gūe ⁊ c. ¶ Ad horū p̄m ē dicēdū q accītia cōia sūt i sbis cōib⁹ p ⁊ sic accītia ppzia sūt p ⁊ imediate in sbis ppziis. Dico igī pcedēdo q nullū accīs cōe diuersū f̄m spēs ē i sba cōposita tanq̄ i ꝗmo suscepti

uo: sed ē i sbo cōi diuersis sbis ꝗ spēs: ⁊ B vult pbs i li. de sēsu ⁊ sēsato: ⁊ idē vult 2ᵒ de aia: q q: oyaphaueitas nō iest aq̄ ꝗ q̄ aq̄ nec aeri f̄m q aer: nō oyaphaneitas iest p̄ alicui cōi aq̄ ⁊ aeri. ¶ Et si dicat q corpuo de gñe q̄titat nō ē cōe diuersis sbis cōpositi. g̅ accīs cōe diuersis sbis nō ē p i corpe de gñe q̄titat. Dicēdū q corp⁹ de gñe q̄titat nō ē cōe diuersis sbis f̄m p̄dicationē. ē tm cōe p ibertiū oib⁹ sbis cōpositis. ¶ Ad aliō qñ dī q ꝗ B oē corp⁹ hēret guitatē. Dicē dū q nō segtur q: corp⁹ nō ē ꝗmū hēret guitatē. 4ᵒᵒ p ꝗ ꝗ B, ꝗmū ē illō qd pūcit oi soli ⁊ sp: ꝗ ē imeᵗᵉ ⁊ ꝗmū p mō. ꝗ. q: guitas soli corpi iest imeᵗᵉ: ꝗ nō iest oi corpi. ¶ Et si grāt q̄re igī vna sba hēt guitatē ⁊ alia nō: cū cā oia guitat sit cēntialt' i utraq̄. Dicēdū q q̄tuis cā mālis, prima guitat sit in diuersis sbis ex B nō segtur q guitas erit i eisdē. q: sola causa mālis alicui⁹ foze nō suffīt ad pōnē foze: sed regritur cā agēs, prima q̄ sit eadē oiuꝗ sba: cōpositarum. ¶ Ad 4ᵐ dubiū qd ē de equocatiōe gñis dicēdum q aliqd dī vniuocū vniuocans tripl'r. v3. large stricte ⁊ magis stricte. vniuocū large ē oē illō qd hēt vnū cōceptū cōes multi sine ille pcept⁹ pueniat eis f̄m pri⁹ ⁊ posteri⁹ sine pueniat eis eqlit'. ⁊ illo⁹ trāsēdētia: ut ens. vnū ⁊ ē. sūt vniuocū ul' vniuoca. Sed stricte loquēdo illō dī eē vniuocū qd pl'ib⁹ puenit eqlīter sine dīa poris ⁊ posterioris: ⁊ sic gen⁹ ē vniuocū. q: pueniit oib⁹ suis spēb⁹ eqlit. 3ᵒ aūt mō illō dī vniuocum magis, ppzie qd hēt vnū pceptū idisibile ꝗ dīas specificas ⁊ illo⁹ sola spēs spālissima ē vniuocū. Eodē igī mō dico q equocū dī tripl'r: ut large stricte ⁊ magis stricte. Ūn large loquēdo oē illō dī equocū qd non hēt vnū pceptū idisibilē p dīas specificas: ⁊ illo⁹ genus ē equocū. ⁊ sic logī pbs de equoco. d. q i gñe latēt ml'te equocatiōes. S3 2ᵒ. l. stricte oē illō dī equocū qd nō hēt vnū pceptū eqlit' pūcictē oib⁹ de qb⁹ dī ⁊ illo⁹ ens. vnū. act⁹. ⁊ cet'a accītia transcēdētia dīr equoca. Magis vō stricte oē illō dī equocū qd non hēt vnū pceptū cōes illis de qb⁹ dī: ⁊ sic B nomē canis ⁊ alia equiuoca actu dīr equoca: patet igitur q̄liter genus est equiuocū ⁊ etiā qualiter est vniuocū.

¶ De alteratione aūt quō ē eqlīter uelox altera alteri: si iā q̄ est ꝗ sanari alterari. Est aūt hūc qdē uelociter: aliū tarde sanatū ēē: ⁊ simul quosdā quare: erit alteratio equalt' uelox: in equali enim tempore alteratū est.

¶ Hec est 1ª pⁿ 1ᵉ ptiᵗᵉ 1ᵉ ptis p̄nᵗᵉ buiᵒ ca. i q̄ det̄minat de cōpatiōe alt'ationū adiuicē. ⁊ ptiet duas pticlas: q: i p̄ᵃ dcl'at q̄lit' alt'atiōes sūt adiuicē cōpaᵗᵉ. i 2ª ibi. S3 qd alt'at.] Mouet ⁊ soluit duas dubitationes circa cōpaᵗᵉ alt'ationū adiuicē. In p̄ᵃ igī ptiᵗᵉ buiᵒ pt pbs ppōit itēctionē suā. d. q de alt'atiōe pdērādū ē oñdēdo qñ vna alt'atio est eq̄ uelox alteri. ¶ Et itaq̄ ⁊ c.] Nic pbs det̄miat oñdēdo q aliq̄ alt'atiōes pñt ēē eq̄ ueloces: ⁊ hᵗ ē 15ª q̄ de annexis q̄ pbat sic. Si sanari ē alt'ari ⁊ ptigit vnū hoiem sanari uelocit ⁊ aliū tarde: ⁊ ēt ptigit aliq̄s sil'sanari f̄m alt'atiōes q̄ sil' sūt eqles ⁊ eq̄ ueloces ē ēis pib⁹ g̅ poⁱᵉ ē duas alt'atiōes ēē eq̄ ueloces: q: si B nō ēēt poⁱᵉ B ēēt. q: nō pñt ēē i eqli tpe: ꝗ B nō ē uerꝗ. q: due alt'atiōes pñt ēē i eqli tpe: q: qñq̄ sūt simil'i eodē tpe oio. ¶ Intelligēdū q pbs nō asserit B q sanari sit alterari cū pus, pbauit q ad sanitatē nō ē mot⁹. Unde pbs nō logī B de sanitate nisi gra exēpli. ⁊ pt pōi exē

plū i bis ad q̄ ē p se alt'atio: q: ptigit aliq̄ calefactibilia in eqli tpe calefieri. ⁊ per pseqēs alterari. g̅ due alterationes possunt esse eque ueloces.

¶ Sed q̄d alteratū ē in q̄le ē: eqle ē: eqle eni B nō dī: B sicut i q̄titate eqlitat: ita B sil'itudo: B fit idē q̄d mutatū ē i eqli tpe eq̄ uelox. Utrū g̅ i q̄ passio aut passionē opꝫ cōpare. Nic qdē igīt q sanitas eadē sit ē accipe: aut neꝫ magis neꝫ min⁹: B sil'r existit. Si autē altera passio sit q̄ alterat q̄d fit albū ⁊ q̄d sanat his nihil idē neꝫ eqle neꝫ sil'e. aut iaꝫ hec spēs faciūt alterationis ⁊ nō ē vna: sicut neꝫ loci mutatio. Quare pslderādū quot sūt spēs alterationis: ⁊ q̄t loci mutationis. Si quidē igīt que mouētur: spe dīnt: q̄rū sunt mot⁹. f̄m ipa: ⁊ nō f̄m accīs ⁊ mot⁹ specie dīnt: si ꝗo gñe: gñe. Si aūt nūero: nūero.

¶ Hec est 1ª pⁿ 1ᵉ ptiᵗᵉ 1ᵉ ptis p̄nᵗᵉ buiᵒ ca. i q̄ pbs mouet duas dubitationes circa alt'ationē. q̄rū p̄ᵃ ē. Cū eqlitas, ppzie sit i q̄titate ⁊ nō i q̄litate ⁊ sil'itudo i q̄litate nō vī q i alt'atiōe ubi ē mot⁹ ad q̄litatem sit eqlitas ꝗ magis sil'itudo. ¶ Ad B pbs rndet p B q eqlitas i alt'atiōe attēdit penes q̄titatē tpis ⁊ nō penes q̄litatē. Ūn q: i eqli tpe sanat hō. ⁊ illō iō dī alt'atio eqlis alt'atiōi: ꝗ q: tpo ē extrisecū a q̄litate ⁊ a motu ad q̄litatē: si eqlis fuerit i sba mot⁹ ops plus q̄titatis addē ad eqlitatē alt'ationū ul' alterationis: ⁊ sunt duo alia addēda. l. q q̄litates ꝗ q̄o sunt alt'atiōes sūt eiusdē spēi spālissime: ⁊ q vna non fit itēsio: q̄ alia. Tria igīt regrūtur ad eqlitatē alt'ationū. v3. eqlitas tpis i q̄ sūt alt'atiōes ⁊ vnitas specifica q̄litatū f̄m q̄o fit alt'atio ⁊ sil'itudo q̄litatū i itēsione ⁊ remissiōe. Ita q vna q̄litatū f̄m q̄o sūt alt'ationes nō fit itēsio: q̄ alia. Quare ad scīēdū q̄ alt'ationes ul' q mot⁹ sūt cōpabiles pslderādū ē ad alt'ationes ⁊ mot⁹ utrū sint eiusdē spēi ul' nō: q: si nō sint eiusdē spēi nō sūt adiuicē cōpabiles. ¶ Intelligendū q eqlitas p ⁊ pncipal'r repit i q̄titate sil'itudo i q̄litate ⁊ identitas in sba. tn scōario vnūqq̄ eorꝫ repit i vno q̄q̄ istorꝫ pdicamētorꝫ: qm̄ eqlitas p repit i q̄titate scōario vo i q̄litate ⁊ i sba: sil'itudo ut p ⁊ pncipal'r repit i q̄litate. ⁊ scōario i q̄titate ⁊ sba: ꝗ identitas pnci pal'r inest sbe scōario vo aliis pdicamentis.

¶ Si igīt utruꝫ opꝫ ad passionē respicere: si idē: aut sint sil'es: aut eqlīter ueloces alterationes: aut in id quod alteratur: ut si huius quidem huius albatum sit: huius autē tm.

¶ Scōa qō quā mouet ⁊ soluit pbs est ista. Cū i ipa alterātiōe sint duo. v3. q̄litas ꝗ quā alt'atio attēdit ⁊ sbm deferēs alt'ationē ē dubitatio utꝫ equalitas alterātiōis sit accīs solū f̄m equalitatē q̄litatis ꝗ quaꝫ sit alteratio uel f̄m equalitatē sbi solū ul' f̄m utrūq̄.

¶ Aut in utraq̄: ⁊ eadē qdē: aut alia passione f̄m q eadē. Equalis autem: aut inequalis f̄m q illa inequalis.

¶ Nic pbs soluit dubitationē illā intēdēs dicē q opꝫ respicere i utrāq̄. s. i passionē B ē i q̄litatē: ⁊ i sbm q̄litatis ita q ad eqlitatē duarū alterationū regrunt duo s. eqlitas q̄litatū: ⁊ eqlitas sbꝫ. Ex pte qualitatis attē dit duplex idētitas. v3. vna q q̄litas sit vna f̄m spēs. Alia q nō sūt f̄m magis ⁊ min⁹: sed equalt'. ex pte ēt sbi regrif equalitas q̄titativa alterati ad alteratus. qm̄ ad B q due dealbationes sint eqles opꝫ q tātū ⁊ nō plus dealbēt p vnā dealbationē q̄tū dealbat per aliā dealbationē. ¶ Ūn sciēdū ē B q eqlitas alterationū accipit duplr. s. large ⁊ stricte. Ille alterationes sunt eqles large loquēdo q̄ fiūt i equali tpe. ⁊ ad q̄litates eiusdē spēi. ⁊ sub eodē g̅du uel oino pstri. ꝗ ad equalitatē alterationū, ppzie loquēdo regrūtur ista nūc dcā ⁊ etiā plus. s. equalitas q̄titativa sbꝫ. Ūn 2ᵒʳ. d. ⁊ debes scire q pstderatio pūctiōis. i. cōpatiōis in alteratione si fuerit f̄m sbm tm̄ erit per accidēs: ⁊ si fuerit f̄m solā passionē nō erit qualitas perfecta sed solū sil'itudo. g̅ in pstderatiōe equalitat per fecte hec duo regrūtur. v3. sil'itudo passiōis ⁊ equalitas sbi. hec 2ᵒʳ. ¶ Intelligendū etiā q f̄m q apparet per pbm B ad perfectā equalitatē alterationū nō regritur identitas specifica alteratorum. sed magis equalitas quātitativa sborum que alterantur.

¶ Et in gñatiōe ēt ⁊ corruptiōe idē pslderādū ē: quō eq̄ uelox gñatio ē: si in eqli tpe idē idisibile: ut bō B nō aial. Velocior aūt ē: si in eqli tpe alterū ē. Nō eni bēm⁹ aliq̄ duo: i q̄ bus alteritas ē: B ē i eqlitas. Et si nūer⁹ substātia: maior ⁊ minor nūer⁹ sil'is spēi. S3 equocū ē qd cōe. ⁊ utrūq̄ sicut que plus: palsio aūt excellēs magis: quātū autē mains.

¶ Hec est 3ª ps sēde ptiᵗᵉ 1ᵉ ptis pncipal' buiᵒ ca. in qua pbs det̄minat de cōparatione gñatiōis ⁊ corruptiōis oñdēdo qd regritur ad equalitatē gñationū ⁊ corruptionū. ⁊ ptinet duas pticulas. q: in p̄ᵃ narrat quō fit cōparatio in gñatione ⁊ corruptiōe. In 2ª ibi ⌊ Nō eni bēm⁹. ⌋ remouet qdā dubiū. In p̄ᵃ igīt pticula buiᵒ ptis pbūs itēdit dicere q vna gñatio dicit eq uelox cū alia. sed si i equali tpe aliqd indisibile f̄m spēm sil' gñat cū alio. vñ si gñent ididua eiusdem spēi spālissime ⁊ nō tm̄ eiusdē gñant in eodē tpe hoies i equali tpe gñent: gñatio vni⁹ dī eqlis gñatiōi alt'i⁹: ⁊ si ille gñatiōes nō sint equales i tpe equali: sed ieqli tūc vna gñatio est uelocior alia. ¶ Nō eni bēmus ⁊ c.] Hec est scōa pticula buiᵒ ptis in qua pbs remouet qdā dubiū: quoniā videt q ille descriptiones gñationū equaliū ⁊ iequaliū sint insufficientes. Nō eni videt q ad B q gñationes sint equales sufficiat q sint subarū eiusdē spēi ⁊ in equali tpe. nec ad B q sint inequales q sint in tpe ieqli. sed vī q opꝫ plus addere. Sicut eni i diffiniēdo alterātiōes eqles non suffīt dicē q sint in eqli tpe ⁊ ad qualitates eiusdem spēi. sed opꝫ plus addere. s. q sint ad q̄litates eiusdem g̅dus seu pfectiōis ⁊ pportionabil'r ē de alt'atiōibus iequalib⁹. sil'r ad describēdū mot⁹ localeo eq uelocesꝫ nō sufficit dicere q sint ꝗ magnitudines eiusdē spēi ⁊ in equali tpe: ꝗ opꝫ addere q sint f̄m magnitudines equales. Ūn illi motus locales sūt eq̄ uelocesꝫ g̅ fiūt i equali tpe ꝗ magnitudies eiusdē spēi equales: g̅ eodē mō videt q ad diffiniēdū gñatiōes eque uelocesꝫ nō sufficit dicē q sint subarū eiusdē spēi ⁊ in eqli tpe sed opꝫ plus addere. ¶ Ad illō dubiū rndet pbs. d. q q: nō bēm⁹ aliqd nomē cōe ad duo ꝗ q̄ que attēdit diuersitas gñatiōis uelocioris ⁊ tardioris: iō ptēt⁹ ē in sic diffiniēdo gñatiōes eq̄ uelocesꝫ ⁊ gñationē uelociorē. Nō eni i sbstātijs habem⁹ nomē cōe ad duo

fm q diuersificant illa penes q attēdit gnatio uelocior z tardior: sic hēm nomē cōe ad illa fm q attēdun tur alteratio uelocior z tardior qō ē B nomē dissimilitudo qō ē cōe illi fm q alteratio dr uelocior z tardior fm eni qlitatē iperfectiorē fm quā attēdit alteratio uelocior: ē aliqd alteri dissimile: z etiā fm qlitatē imperfectiorē fm quā attēdit alteratio tardior est aliqd alteri dissimile. z sic dissimilitudo seu eā dissimilitudinis est cōis qualitati pfectiori z impfectiori fm qo dr alteratio uelocior z tardior: sed i substātijs nō dr vna gnatio tardior siue uelocior alia pp maiorē ul' miorē pfectionē sbe gnate. qz i substātijs nō sunt i eadē spe spalissima vnū ididuū pfecti z aliō impfecti qtū ad pfectionē cōmunalē in sba: qz sba nō suscipit magis z minus: z iō nō dr vna gnatio uelocior z alia tardior pter maiorē ul' minorē pfectionē sbe gnate. Is ops q rere aliā uel alias cās qb causis uelocitas z tarditas nō est vnū nomē cōe ipositū: z iō pbs ptētuo ē pdictā descriptionib gnationū eqliū z gnatiōis uelocioris z tardioris. si tū eēt nomē cōe ipositū causis gnationū eqliū z gnationis uelocioris z tardioris: illō nomē forte fuisset addēdū in supdictā descriptiōib gnationū eqliū z gnationis uelocioris z tardioris. Is qz illō qō foret cōe talib diuersis fm q attēdit gnatio uelocior z tardior ē inoiatū. Sil'r utrūq istorū i spali fm q attēdit gnatio uelocior z tardior est inoiatū: iō pbs ē ptētus supdictā descriptionib gnationū eqliū z gnatiōis uelocioris z tardioris. Sed in alteratione z motu locali ē nomē cōe ipositū illis fm q attēdit motus uelocior z tardior ut dcm ē: z ēt ē nomē ipositus illis i spali fm q attēdunt uelocitas z tarditas i motibus alteratiōis. z fm locū illō nomē penes qō alteratio dr uelocior z tardior ē qlitas magis excellēs qm illa alteratio ē uelocior p quā i eqli tpe acqrit qualitas magis excellēs. Et sit'r illō penes qō mot localis dr uelocior z tardior ē noiatū. qz nocat mai spatiū. naz ille mot localis ē uelocior fm quē i eqli tpe ptransit mai spatiū. Ut fm vtutē illis rōne qrū attēdit uelocitas z tarditas i gnatiōib nō ē nomē ipositū i cōi nec i spali. si tū nūs eēt in sba sic q sba cōponeret ex nūis ut dicebāt antiq gnatio uelocior sic describeret gnatio uelocior ē q i eqli tpe gnatur nūs maior: z illa tardior q i eqli tpe gnat nūs minor z B i gnationibus sbaz eiusdē spēi. Is fm vtutē nō est ita q nūs sit sba rez. Is bn ē uez q i substātijs nomē cōe causis uelocitas z tarditas gnatiōis ē inoiatū z utraq causa i spali ē inoiata z i alteratione z i motu locali z augmētatiōis utraq cā uelocioris z tardioris ē inoiata i spali ut pus ē dcm. ¶ Sz B sūt quq notāda. p^m ē q cum pbs. d. B vnā gnationē eē uelocioreē ul' tardioreē alia: nō itelligit p gnationē mutationē subitā q ē sbit p nēt fozie sbalis: qz talis gnatio mēsurat istāti. z per ons nl'a gnatio talis est uelocior aut tardior: qz oēs tales gnationes sūt i mēsura eqli. z p ons nl'a tal generatio ē uelocior alia qm uelocitas z tarditas tpe terminant: z nō sūt i istāti. sed p gnationē itelligit alterationē pcedētē iductionē sbitā fozie sbal' sil'r cū inductione fozie sbal'. ita q p gnationē itelligit alterationē includētē minū suū. i. iductionē fozie sbal'. z taliū gnationū vna pt eē uelocior ul' tardior alia. ¶ 2° ē nōndū q ad B q aliq sint cōpabilia fz uelocitatē z tarditatē regrit q illa penes q attēdit uelocitas z tarditas habeāt nomē cōe q pūtūt: z noia ppria gb distinguunt nā i noie cōi cōpant fz qlitatē: z fz noia ppria cōpant fm uelocitatē z tarditatē. v. g. due alterationes eq ueloces sūt ad qlitates sil'es z sic eqlis uelocitas attēdit penes qlitates q pūtūt i B cōi qō ē eēsil'es aut sil'es. z alterationes qrū vna ē uelocior alia distinguūtur p noia ppria qlitatū rōne qrū attēdit uelocitas z tarditas. qz alteratio uelocior ē ad qlitatē fortiorē seu itensiorē: z alteratio tardior ē ad qlitatē obliviorē seu remissiorē. z sic alteratio uelocior z tardior cōpant i uelocitate z tarditate p noia ppria qlitatū ad qs sr rōne qrū attēdunt uelocitas z tarditas z c. ¶ 3° ē nōndū q illa rōne qrū attēdūtur uelocitas z tarditas i gnationib nō bnt nomē cōe pcise illis nec bnt noia ppria. Ro pmi ē. qz uelocitas z tarditas i gnationib pnt ex mlt cās ptigē qb pcise ē vnū nomē ipositū. pt eni uelocitas z tarditas i gnationib ptigē ul' rōne mās uel rōne agentis ul' rōne distātie int agēs z passū. z sic de mlt alijs cās. v. g. Ex pte mās qnq accidit uelocitas z tarditas. qz si vna mā sit maior alia certis pib aut si vna mā magis resistat agenti q alia vna gnatio erit uelocior: z alia tardior. ut si vn ignis gnet ex aq z alius ex aere tāte qtitatē gnatio ignis gnati ex aq erit tardior pp maiorē resistētiā mās ex qua fit: z gnatio ignis ex aere erit uelocior pp minorē resistētiā passū seu mās ex q fit. si igr vn ignis gnet ex magna aq z alter ex pua aq certis pib ut si gnans utrobiq sit eqlis pōe: gnatio ignis ex pua aq erit uelocior q gnatio ignis ex magna aq. Sil'r pp distātiā iter agens z passū pōt vna gnatio eē uelocior z alia tardior qz ubi ē maior distātia iter agēs z passū ceteris pib: ibi erit gnatio tardior. z ubi est mior distātia ibi erit gnatio uelocior. Et qz oib istis cās uelocitas z tarditas generatiōis nō ē nomē cōe pcise ipositū illis iō i gnationib illa penes q attēdūtur uelocitas z tarditas i generatiōib nō bnt nomē cōe pcise illis. Et pp illō fozitā illa fz q attēdit uelocitas z tarditas i gnatiōibus nō bnt duo. pria noia pcise vnū penes qō attēditur uelocitas: aliō vō penes qō attēdit tarditas pp multitudinē cārū. ex gb uelocitas z tarditas ptigūt i gnationib. Ut forte is ē qz maxie videnī bere pria noia ex ēmis ipaz gnationū sic ptigit i alteratione z in alijs motib: fz ex diuersitate ēmiorū nō bnt noia ppria. qz sbe ēminātes gnationē uelociorē z tardiorē nō dnt fz magis z min. z sic rōne ēmiorū nō bnt cāe uelocitas z tarditas gnatiōis noia ppria. qz ēmi gnationū fozaz eiusdē spēi nō dnt fm magis pfectū z min pfectū: z iō i sbijs nō ē nomē cōe ipositū istis dūijs nec ēt bnt noia ppria sicī qlitate z qtitate: qm i qlitate dnt fz magis z min: z B bēt itelligi itensiue. Et p^tor d. q illa q diuersificant i qlitate dnt qlitates fortiores z debiliores: Is i qtitate dnt magis z min qō bēt itelligi extensiue. ¶ 4° ē nōndū q qtū ad cās uelocitas z tarditas ē dūia iter alterationē z gnationē: qz ad B q alterationes sint eq ueloces ops considerare ex pte ēmiorū ad duo. s. ad vnitatē specificā qlitatū ēminārum alterationes z ēt ad vnitatē q dūū pfectiōis ad cōsdē ēmios: Is i gnatione sbe ex pte ēmiorū ē considerādū solū ad vnitatē specificā gnationū sic q nō ops ispicē ad q dūs cū sba nō suscipit magis z min. ¶ 5° ē notāda q uelocitas z tarditas gnatiōis accipiūtur dup'. vz. large z stricte. vñ large loquēdo de uelocitate z tarditate gnationū sic oēs gnationes q sūt i eqli tpe dnt eq ueloces: z q cōplenī i miori tpe dnt uelociores: z q i maiori tpe dnt tardiores: siue ēmini illaz gnationū sint eiusdē spēi: siue differāt spe. Unde dicim cōiter q ita uelor est gnatio ignis ex aere sicut ē gnatio aeris ex aqua. z B si fiāt in eodē tpe ul' i eqli: tū stricte

loquē. Io de gnatione sbe sic sole gnationes sbe eiusdē spēi sunt cōparabiles in uelocitate z tarditate generationū: z sic loquit hic phūs de uelocitate z tarditate generationis. sed hec hactenus.

Aoniā āt mouēs mouet sp aliqd q z in aliquo: z usq ad aliquid. Dico aūt in aliquo: qz i tpe. Usq aūt ad aliqd: qz ad quātā aliquā lōgitudinē. semp eni simul mouet z mouetur: quare quantū aliquid erit: quod motum est. z in quanto.

¶ Istud est 2^m capl'z hui tēctat' i q pbs determinat de motib respectu suoz motoz oñdēdo ꝓportionē iter motorē z mo^le regsitā ad B q ab aliq motore mobile moueat z ptinet duas ptes pn^ces. qm i p^a cōpat adinicē motū z mo^le fz locū oñdēs qd regrat ad B q motor moueat mo^le. In 2ª ibi ⌊ Sic g i alterātiōe. ⌋ Tom parat motorē z mo^le fz alterationē adiuicē oñdēs proportionē q regrit iter illa. Pria po ptinet tres pti^tes. qm i p^a ponit regl'as vas firmit obtuādas acceptas fz diffionē mobilis z motoris. i. 2ª ibi ⌊ Et si ips. ⌋ Re mouet duas regl'as ft'as. i. 3ª ibi ⌊ Si vo. ⌋ ponit vnā regulā uerā acceptā fz additionē factā mobili z motori. In p^a igit ptick'a bui pnis pbs p pmittit q̄dda necīū ad ppositū sil' ponēs noia motori z mobili z spatio. 2° vo pōit pbs regl'as. Prio igr pbs pmittit q̄dā necīū ad ppositū. z ē q mouēs local' sp mouet aliq mobile. s. q̄tū i aliq: qz i aliq tpe z usq ad aliqd. i. usq ad aliquē terminū. i. ad aliquā lōgitudinē seu spatiū q̄tū ad ipm mouēs qō sim' diū mouet mouet: z iō ops q ips mouēs sit quātū i quāto. i. spatio quāto z q moueat i tpe q̄to. vñ de mouēte corporeo de q pbs B logtur ops q sil' moueat duz mouet z q sit q̄tū exīs i loco seu spatio q̄to: z p^tor. d. q pbs logtur B de motore extrisece q ē corp: q̄niam moto: q qñ mouet mouet ē corp necio. qō nō ē uez de oi motore. Et credo q oē corp mouēs fm locum tm sil' mouet fz locū z mouet fm locū: z tm nō ops oē corp mouēs fm locū z sil' alterādo moueri fz locū. ut ps de magnete mouēte ferz fz locū alt'ando ferz.

¶ Sit igit. a. q̄d est mouēs. b. āt q̄d mouet: quātacūq aūt lōgitudo mota. c. i quātacūq ē tpe i q ē. d. In eqli igit tpe eqlis pōe in q ē. a. medietatē ipsi. b. duplicē ipsi. c. transibit. ipsum autem. e. in medietate ipsius. d. sic enim erit analogia.

Demonstratio.

A. mouens.
B. mobile.
C. Spatium.
D. Tempus.

¶ Hic pbus ponit noia motori z moto z spatio z tēpori ponēs. a. ad significādū motorē. z. b. ad significādū mobile motū. z lōgitudini sup quā mouet ponit bāc l'raz. c. z tpi i q sit mot ponit bāc l'raz. d. gb noib sic posit ponit regl'as z B ibi. s. ⌊ In eqli g z c. ⌋ ubi pbs ponit regl'as acceptas fz diffionē motoris z mobilis: z p ponit duas regulas acceptas fz diffionē soli mobilis: q̄rū p^a ē. q si aliq pō mouet aliq mobile p aliq spatiū i aliq tpe eadē pō ul' eqlis sibi pt mouē me^tes illi mobil ul' aliqd eqle me^ti p duplū spatiū i eodē ul' i eqli tpe. z B pōit pbs i ēmis. a. b. c. z c.

¶ Et si eadē pō idē int B tantūdem mouet: z medietatem in medietate mouebit.

¶ Scōa regl'a cōstitit in B. vz. q eadē pō ul' eqlis mouebit medietatē mobil ul' eqle medietati p idē ul' eqle spatiū i medietate tpis ul' i tpe eqli medietati illi tpis. Ut ista due regl'e sūt due ones annexe ppositō principali. vz. 16^a z 17^a qs pbs pbat vnico medio. d. q si erit analogia. i. ꝓportio uel cōparatio ꝓueniēs z pōt vnū me^m adduci ad utrāq istaz onū qō ē tale. Que ē ꝓportio pōrū mouētiū ad pōs rez motarum eadē ē ꝓportio uelocitatis vni mot ad uelocitatē alteri mot. nā ꝓportio uelocitatū i motib seqt ꝓportionē pōe motoris ad pōs rei mote. Intelligēdo per pōs motoris vtutē actiuā seu motiuā ei. z p pōs rei mote vtutē ei resistitiuā. p illō igit me^m pbat p q sic Pō motoris excedit pōs medietatis mobil in duplo magis q excedat pōm toti mobil. g i duplo uelocius mouebit medietatē mobil q totū mobile. sed per motū localē uelociorē i duplo ptrāsit duplū spatiū i eodē tpe ul' i eqli. g si aliq pō moueat local' aliquod mobile p aliq spatiū i aliq tpe eadē pō ul' eqlis mouebit medietatē mobil p duplū spatiū i eodē tpe uel i eqli: cū ꝓportio motoris ad pōs medietatis mobilis excedat i duplo pōs eiusdē motoris ad pōm resistitiuā totī mobil. ¶ Scōa āt q pbat p idē me^m. qz ꝓportio pōe motoris respectu medietatis ē dupla ad ꝓportionē eiusdē pōe motoris respectu eiusdē mobil. g mouebit medietatē motu uelociori i duplo: Is p motū i duplo uelociorē ptrāsit idē ul' eqle spatiū i medietate tpis: g tota pō mouet medietatē mobil p eqle spatiū i medietate tpis. ¶ Ut B sūt tria nōnda. p^m ē q pbs logt B de motorib dissibilib qlis nō ē motor corpoz celestiū: qm motor de q B logt pbs ē motor extrisec z nō vt i corpe. z fz p^tes tal motor nō ē nisi corp dissibile qō ē q̄tū. z sic pbs nō logtur B de motorib corpoz celestiū nec de corpib celestib motis. Ut. d. p^tor q pbs nō logt B nisi de motorib mālib z illa pscrutatio ē util' i dispōnib motoz nō mālium ut postea ōcl'abit. ¶ Scōo ē notādū q oēs regl'e B posite sūt itelligēde cū illa additiōe. i. certis paribus: z iō si me^m plus resistat i motu vni q alti nō tenent dicte regl'e: qz nō oia relīq a motore z mobili sūt paria: z iō si aliqs posset pficere aliquē lapidē p aliq spatiū nō ops pp B q posset pficē medietatē lapidis p duplū spatiū i eodē tpe ul' eqli. qz me^m plus resistit medietati mobil q toti mobili. ul' forte pbus p mobile itelligit totū resistēs. vñ si i pō resistitiua mobil itelligit tota resistētia ex pte mobilis: z ex pte medij sic sūt ille regl'e oino ve dūmō alia oia sint pia. ¶ 3° ē notādū fm p^tem B q i oi motu ē resistētia int motorē z rē motā sine motio fuerit nālis siue nō nālis: z illa resistētia ē cōis fm q alterū ē agēs z reliquū patiēs. vñ dicim i vtutib mouētib celestib q nō quecūq pō mouet qōcūq corp celeste. sed q̄libet potētia mouet corp prōpriū i uelocitate ꝓria z oēs motores pūtūt i B q mouēt i ifm: z fz hūc motū nō ē ꝓportio int eas z motū. Is fz q vnaq̄z eaz mouet corp ꝓpriū uelocitate ꝓria fm hūc motū bnt ꝓportionē ꝓriā ad motū ul' cū moto. h^o p^tor. vñ vno^o c ꝓportio int motores corpoz celestiū z alio^o nō. fz eni q ē resistētia int motorē z rē motā ē ꝓportio qz int aliquez motorē corpis celestis z rē motā ab eo ē maior resistētia q iter illū motorē corpis celestis z corp celeste motū ab eo. z iō vnū corpus celeste mouet uelocius z

aliō tardi⁹:ſz nō ē ꝓportio iter motores corporū cele
ſtiū q̃tū ad mouē i tpe. Nō enī mouet vn⁹ motor ce-
leſtis i maiori tpe ⁊ ali⁹ in minori. ſed oēs mouēt p
tp̃s infi⁷. ¶ Sed dubitabit ꝓ⁷ quare ex q̃ ista ꝓportio
iter motores celeſtes ē idiſtibilis ē dubiū: vñ accidit
iſtis potētijs mouētib⁹ q̃ vna mouet velocius ⁊ alia
tardi⁹. Hūc rñdet ꝓ⁷. d. q̃ forte ꝑ accidit ex diuer-
ſitate iſtorū motorū celeſtiū i nobilitate ꝗz magis ⁊ mi
nus ⁊ ex diuerſitate corporū q̃ mouenſ ab eis. ꝑ ãt. ſ.
q̃ mot⁹ corporū celeſtiū ē in tpe ꝗz nō ſit ꝓportio iter
potētias motiuas ⁊ mol⁷es. ſ. quātū ad ꝑ q̃ vn⁹ motor
moueat ſuū mol⁷ i maiori tpe vl⁷ i minori: ut i tpe du-
plo vel dimidio accidit ex nā mot⁹. ſ. qr de nā mot⁹ ē
eē i tpe. ſi tñ aliquē motorē bēre i mā potētiā iſinitaz
ſ. an mouēdū p tp̃s iſinitū ꝓtigerē ut mot⁹ eēt i nō tē
pore. hᶜ ꝓ⁷. Et ut mihi vr cā bui⁹ ē. qr ſi motor i mā
poſſet mouē p tp̃s iſi⁷ cū motor i mā ꝓtinue debilite
tur i mouēdo ille motor eēt vigoris iſiniti alr nō poſ-
ſet mouē p tp̃s iſi⁷. ⁊ ſi motor eēt iſiniti vigoris poſ
ſibile eēt q̃ ille mouēt i nō tpe. ¶ Sz dubitat. qr cū
motores celeſtes ſint idiſtibiles: nō vr q̃ vn⁹ excedat
aliū i vigore aut nobilitate: qr oē excellēs didit i illō
p q̃ excedit ⁊ i eq̃le exceſſo ut patet. qr tria excedūt
duo i vno: iō tria didunt i duo ⁊ vnū. ſi igr vnus mo-
tor celeſtis excedat aliū: ſequtur q̃ ille motor excedēs
ſit diſtibilis. Dicēdū ē igr q̃ oē excedēs didit ⁊ c. nō
i ſe ſz i cōparatiōe ad aliō extriſecū. puta i cōpatione
ad actionē vl⁷ reſiſtētiā. qr agēs pōt i duplo vl⁷ in tri-
plo plus agere. ⁊ mol⁷ i duplo vl⁷ i triplo plus agē. ⁊
mol⁷ i duplo vel i triplo min⁹ pōt ei reſiſtere. ¶ Vñ
ē ſciēdū q̃ i oi motu ē triplex reſiſtētia alr nō eēt ſuc
ceſſio i motu. ⁊ hᶜ reſiſtētia ē triplex. ſ. q̃dā ex parte
mol⁷ tñ ut i motib⁹ corporū celeſtiū. ⁊ q̃dā ex parte
mediij tñ ut in motibus nālib⁹ eltorū ad ſua loca. In
his enī motib⁹ me⁷ reſiſtit motori ⁊ nō mol⁷. qr idē ē
mouēs ⁊ mol⁷. ⁊ idē nō reſiſtit ſibiipſi. q̃dā vo ē reſi-
ſtētia ex pte mobil⁷ ⁊ ex pte mediij ut i motu ꝓgreſſi-
uo ialis i aere ⁊ aq̃. ¶ Intelligēdū ēt q̃ cū dr q̃ pō
motiua motoris excedit pōz reſiſtitiuā mol⁷. aut q̃
pō reſiſtiua eſt mior q̃ pō motiua motoris: ꝑ nō itel
ligit ſic. ſ. q̃ pō reſiſtitiua pōt min⁹ mouē: ſz itelligit
ſic. vz. q̃ pō reſiſtitiua ē mior i reſiſtēdo q̃ pō moti-
ua i mouēdo. ¶ Et ſi dubitat. utr reſiſtētia ſit pō ac-
tiua vl⁷ paſſiua. pōt ꝓbabil⁷ dici q̃ pō actiua eſt du-
pler. qr quedā eſt ꝓductiua: q̃dā vo ipeditiua actio-
nis: dico tūc q̃ pō reſiſtitiua eſt actiua ipediendo vl⁷
tardādo actionē non in ꝓducendo actionem.

¶ Et media v̄t⁹ mediū mouebit in eq̃li tpe
p eq̃le: ut ipi⁹. a. potētie ſit medietas q̃ ē ipz
e. ⁊ ipi⁹. b. z. ſit mediū. Simil⁷ igit ſe bēt ⁊ ꝗz
analogiam v̄tus ad graue. Manare equalē
⁊ in equali tempore mouebit.

Demonſtratio.

E.	A.
Sit medietas potentie.	
Z.	B.
Sit medietas mobilis.	

¶ Poſito regulis q̃ ſumūt ꝗz diſionē mobil⁷ pōit vna z
regulā acceptā ꝗz diſionē tā mobil⁷ q̃ motoris q̃ tal⁷
ē. Si aliq̃ pō moueat aliq̃ mol⁷ p aliq̃ ſpatiū i aliq̃
tpe medietas illi⁹ pōe p̄r mouē medietatē illi⁹ mol⁷
p idē ſpatiū i eq̃li tpe: ⁊ hᶜ ē 18ª ꝑ de ānexis quā ꝓnē
pōit pbs i t̄mis. ſ. a. b. c. ⁊ pbat ꝓnē p B. Q; q̃ ē ꝓpor
tio pōrū mouētiū ad pōs rez motaz talis ē ꝓportio
velocitatū vni⁹ mot⁹ ad velocitatē alt⁷i⁹ mot⁹. ſz ꝓpor-
tio pōe toti⁹ motoris ad pōz toti⁹ mol⁷ ē ſic ꝓportio
pōe medietatū motoris ad pōz medietatū mol⁷. q̃ mo
tus toti⁹ mobil⁷ a toto motore ē eq̃ velocē cū motu me
dietatū mobil⁷ a medietate motoris. ſz p mot⁹ eq̃ velo
ces ꝑtrāſit eq̃le ſpatiū i eodē tpe vl⁷ i tpe eq̃li: q̃ ſi aliq̃
pō moueat aliq̃ mol⁷ p aliq̃ ſpatiū medietas po
tētie motorij ꝑt mouē medietatē mobil⁷ p idē vl⁷ eq̃le
ſpatiū i eodē tpe vl⁷ i eq̃li tpe cū illi mot⁹ ſint eq̃ velo
ces. Vñ cū velocitas mot⁹ ſit pp exceſſū pōe motiue
ſup rē mōtā opz q̃ ubi ſit ꝓſil⁷io exceſſus q̃ ibi ſit eq̃
lis velocitas. ¶ Intelligēdū q̃ illa regl⁷a bēt v̄itatē z
ſi nec medietas mouenſ nec medietas mobil⁷ corrū-
pat p diſtonē ita q̃ utriuſq̃ medietas retineat media
tatē toti⁹ v̄tuſ cū erat medietas aī diſionē. ¶ Sed
dubitat. qr nō vr q̃ ꝑ regl⁷a bēat v̄itatē: qm̄ pō toti⁹
mouētis plus excedit pōz reſiſtitiuā toti⁹ mobiliſ q̃
medietas pōe motoriſ excedat pōz reſiſtitiuā media
tatū mobil⁷. qr totū mouēs excedit p totū pōz mouētis: ⁊ medietas mouētis nō excedit niſi p medietatē
pōe: q̃ totū mouēs plus excedit: ⁊ p ꝓñs veloci⁹ mo-
uet i eodē tpe. ⁊ p ꝓñs mouet p mai⁹ ſpatiū i eodē tē
pore. nō igit tota pō mouenſ ⁊ medietas pōe mouē
tis mouēt p eq̃le ſpatiū i eodē tpe. ¶ Ad ꝑ ē dicēdū
q̃ aliqd excedē aliō plus vl⁷ min⁹ ꝑt eē dupl⁷. vz. geo
me⁷. ⁊ arithme⁷. Vñ arith⁷ excedē ē excedē p q̃tita
tē vl⁷ p v̄tutē maiorē. ſz excedē geome⁷ ē excedē p
aliquā maiorē ꝓportionē. v. g. nouē plus arithme⁷ē
excedūt ſex q̃ 4⁷ excedūt duo. qr p maiorē q̃titatē
qm̄ nouē excedūt ſex p tria. ⁊ 4⁷ nō excedūt duo ni
ſi p duo. attū 4⁷ plus excedūt duo geo⁷ q̃ nouē ex
cedāt ſex. qr 4⁷ ad duo ē ꝓportio dupla. ſz nouēz ad
ſex ē ꝓportio ſexgalr⁷a: ſz ꝓportio dupla ē maior q̃
ꝓportio ſexgalr⁷a. p B igit ad rōnē qm̄ dr q̃ tota poté
tia motoris plus excedit pōm toti⁹ mobil⁷ q̃ pō me-
dietatū motoris pōz medietatū mobil⁷. dico q̃ uer eſt
arith⁷ qr p maiorē q̃titatē ſeu v̄tutē. ſed nō excedit
plus geome⁷. qr eadē ē ꝓportio toti⁹ ad totū ⁊ medi
etatū ad medietatē ⁊ penes exceſſū arith⁷ pōe motō
ris ad pōz mobil⁷ nō attēdit. ꝓportio velocitatū ad ve
locitatē mot⁹: ſz penes exceſſū geometricū. qr talis ē
ꝓportio medietatis motoris ad medietatē mobilis
qualis eſt totius motoris ad totum mobile.

¶ Et ſi. e. iꝑm. z. mouet in iꝑo. d. ꝑm. c. non
neceſſariū eſt in equali tpe. e. duplum iꝑo. z.
mouere ꝑm medietatem ipſius. c.

¶ Nec eſt 1ª ꝓticula p⁷ ptis ꝓncipal⁷ bui⁹ ca. i q̃ pbs ex
cludit duas regl⁷as fl⁷as fcā additiōe ad mol⁷ aut di-
uiſiōe a motore. Pria regl⁷a accipit fcā additōē ad
mol⁷ ⁊ nll⁷a additiōe fcā ad pōz mouētē: ⁊ pñstit m B
q̃ ſi aliq̃ pō moueat aliq̃ mol⁷ p aliq̃ ſpatiū i aliq̃
tpe eadē pō mouebit duplū mobile p medietatē ſpa
tij in eq̃li tpe: ꝑ igit regula ē falſa. iō pbs. pbat. ꝓnuz
illius regule. Vñ pbūs. pbat q̃ nō opz q̃ ſi aliq̃ pō
moueat aliq̃ mobile per aliq̃ ſpatiū in aliq̃ tpe: q̃
pp B eadē pō poſſit mouere duplū mobile p medieta
tē ſpatij in eq̃li tēpore. ⁊ hᶜ eſt 19ª ꝑ de annexis. Jtta
igr ꝑ q̃ ē ꝑdictoria illi⁹ ꝑditiōal⁷. ſ. ꝑditōalis q̃ ē re-
gula fl⁷a iā ꝓpoſita: pbat p B. qr oppoſitū ꝓñtio illi⁹
ꝑditiōal⁷ ſtat cū ante illi⁹ ꝑditiōal⁷. ⁊ p ꝓñs ꝑdictori
uz ipi⁷ ē nez. ⁊ ſic ꝑ. pbāda ē va. pbatio aſſumpti. ſ.
q̃ oppoſitū illi⁹ ꝑditiōal⁷ ſtet cū ante ꝗz. qr illa ſtāt ſi
mul. ſ. q̃ aliq̃ mouēs moueat aliq̃ mol⁷ p aliquod

ſpatiū i aliq̃ tpe: ⁊ idē mouēs nō ꝑt mouē duplū i
eodē tpe p medietatē ſpatij: nec opz q̃ i q̃cūq̃ tpe
poſſit mouē duplū p aliquā ꝑtē ſpatij ſic manifeſte
ꝗz: qm̄ aliqs ꝑt portare pōdus decē libraz p aliq̃
ſpatiū in aliquo tpe. ⁊ tñ non opz pp hoc q̃ poſſit
portare pōdus. 20. libraz p medietatē illi⁹ ſpatij:
nō igit opz q̃ ſi aliq̃ pō moueat aliq̃ mobile per
aliq̃ ſpatiū in aliq̃ tpe q̃ pp B eadē pō poſſit mo
uere duplū mobile per medietatē ſpatij i eq̃li tpe.

¶ Si v̄o. a. b. mouebit i iꝑo. d. q̃ta ē iꝑm
c. medietas iꝑi⁹. a. q̃ ē i q̃ ē. e. iꝑz. b. nō mo
uebit i tpe i q̃ ē. d. nec i aliq̃ ipſi⁹. d. ipſi⁹
c. ꝗz q̃ ē analogia ad totū. c. ſic ē. a. ad. e.
oio eni ſi ꝓtigit nō mouebit nihil. Si enī
tota v̄t⁹ totū mouit: medietas nō mo-
uebit: nec q̃tā nec i q̃cūq̃. Vn⁹ enī mo-
uēt nauē: ſiqdē nauē trahētiū decidit pō
ſin nūez ⁊ lōgitudinē: quā oēs mouerūt.

¶ 2ª regl⁷a fl⁷a accipit ex diſiōe mouēs ⁊ ē illa. Si ali
q̃ mouēs moueat aliq̃ mol⁷ p aliq̃ ſpatiū i aliq̃
tpe medietas mouētis ꝑt mouē totū illō mol⁷ p ali
quā ꝑtē illi⁹ ſpatij: ⁊ qr illa regl⁷a ē falſa: nō pbs. p
bat ꝓriū illi⁹ regl⁷e. ſ. q̃ nō opz q̃ ſi aliq̃ mouens
moueat aliq̃ mol⁷ p aliq̃ ſpatiū i aliq̃ tpe q̃ me-
dietas mouētij poſſit mouē totū illō mol⁷ p aliquā
ꝑtē illi⁹ ſpatij: ⁊ hᶜ ē 20ª ꝑ de ānexis. quā pbs po-
nit i t̄mis ut pz ⁊ pbat ꝓnē per ipol⁷ ſic. Si dē q̃
oporteat q̃ pp mouenſ poſſit mouē totū mol⁷ per
aliq̃ ſpatiū i aliq̃ tpe ſegl⁷ q̃ ſi cētū boies pñt t̄bē
nauē q̃ ēt vn⁹ illoz potit t̄bē nauē. q̃ ē fl⁷m: ꝓña
pz dīdēdo totā magnitudinē. i. totā pōm cētū ho-
minū t̄bētiū ꝗz nūz. Vñ ꝑt ꝑ pbari. pbatiōe exem
plari p B. qr nō opz q̃ ſi. 20. boies pñt t̄bere nauē
p aliq̃ ſpatiū in aliquo tpe q̃ pp hoc q̃ nez boies
poſſunt trahere nauē p aliq̃ ſpatiū in aliquo tpe.

¶ Propter B zenonis rō nō eſt v̄a q̃ ſo-
net milij q̃libet ps. nihil enī q̃libet ps. phi
bet nō mouē aerē i nullo tpe tātū quātū
mouēt cadēs tot⁹ modi⁹. Nec ita q̃ tā
ta ps quātacūq̃ mouebit cū toto ſi ſit p
ſe B nō mouet: nec nihil ē potētia i toto

¶ Per B excludit rō zenonis p quā. pbauit q̃ aliq̃d
ſnū milij. piectū i t̄rā fac aliquē ſonū. ⁊ B. pbauit
p B. qr tot⁹ modi⁹ milij qñ. pij. cit i t̄rā fac ſonū: q̃
q̃libet ps milij. piecta i t̄rā fac ſonū. ⁊ p ꝓñs vnuz
ſnū milij. piectū i t̄rā facit ſonū. Illa rōnē ſoluit
pbs negādo illō ꝓñaz. vz. tot⁹ modi⁹ milij. piect⁹ i
t̄rā fac ſonū: q̃ q̃libet ps modij milij. piecta i t̄raz
fac ſonū: qr nihil. pbibet dicē q̃ ſnū milij in nullo
tpe mouet aerē i tātū ut faciat ſonū q̃ nio tot⁹ mo
di⁹ mouet aerē ad faciēdū ſonū. ¶ Intelligēdū ē
q̃ ꝗuis ps exñs i toto moueat inuādo actionē to
tū⁹ nō tñ pp B ē neciū q̃ ps ſcpata a toto poſſit mo
uē. qr ps exñs i toto nō ē i actu mouēs ſz i pō ad to
tū ⁊ B ē nez marie i ꝓtuis. ¶ Nōdū ꝗz 2ª B q̃
ps modij plēa milio nō mouet i actu motiōe faciē
te ſonū. ⁊ ſi vna q̃q̃ ptiū largiē aeri ad recipiēdū z
ſonū pp ꝑparationē quā ꝑuo nō bēbat. ⁊ poſt dicē
q̃ vnuſq̃q̃ motor ꝗz ſe pr⁷ ſimp⁷ mouē nec ps q̃
ē alijs ptib⁹ addit mouet totū. v. g. trigeſim⁹ vir
nō mouet totā nauē. ¶ Nōdū B q̃ qñq̃ pl⁷a agē
tia ꝓcurrūt ad aliquē affectū ꝓducēdū. ⁊ B ꝓtigit
dupl⁷r. vno⁹ qñ nullū eoz ē p ſe ſufficiēs ad tale ef
fectū ꝓducēdū. ⁊ B ēt ꝓtigit dup⁷. vno⁹ qñ ꝓcurrūt
ſucceſſiue: ita q̃ vnū p mouet ſeu agit. deide aliud
ſic accidit i cauatiōe lapidij. a gutt⁹ ſucceſſiue cadē
tib⁹ ſup lapidē: ⁊ i B caſu q̃libet agēciū ꝓcedētiū
aliqd fac ad cauationē: qz diſponit lapidē ad caua
tionē molliēdo iꝑm. ⁊ ultia gutta cauat lapidez ſic
diſpoſitū. Vñ dic ꝓ⁷ q̃ illa ꝓs ut ultia gutta nō
vr iter alias ꝓtes eē fortior nīſi pp ꝑparationē ꝓce
dētē i moto ⁊ ul⁷ qñ pl⁷a agēcia agūt i aliquē effe-
ctū ꝓducēdū. ſic q̃ vnū agēs agit p pr⁷ ⁊ aliud p
poſteri⁹. ſi agēs q̃ ꝓus agit aliq̃ mō diſponat ad
ꝓducēdū effectū tot pñt eē agēcia q̃t vnū illoz agē
tiū ꝓducet effectū ad quē ꝓducēdū agēcia ꝓceden
tia diſponebāt: ſec⁹ ē ſi nullū agēciū ꝓcedētiū reli-
quit aliqd in paſſo: ut ſi vn⁹ bō conet ad leuādum
vnū lapidē quē nullus bō ꝑt p ſe leuare. ac deinde
vn⁹ ali⁹ bō conet ad leuādū eūdē lapidē ⁊ ſic de i-
finitū alijs: nunq̃z aliqs eoz leuabit illū lapidē: qa
nullus eoz conātiū leuare lapidē largiē lapidi ali
quā ꝑparationē diſponētē ad B q̃ lapis leuetur.
Alio⁹ ꝓtigit pl⁷a agēcia q̃rū nullū ē p ſe ſufficiens
ad ꝓducēdū effectū ꝓcurrūt ſil⁷ ad effectū ꝓducē-
dū. ⁊ B ꝓtigit dup⁷. vno⁹ qñ pl⁷a agēcia ꝓiūcti pro-
ducūt totū effectū: ita q̃ q̃libet illoz agēciū ꝓdu
cit aliquā ꝑtē effectus. ut in ꝓductione melodie a
pl⁷ib⁹ cātantib⁹ tota illa melodia ꝓducit a pl⁷ib⁹. ⁊
vna ꝓs melodie ſeu ſonātie ꝓducit ab vno ⁊ alia
ꝓs ab alio. Alio⁹ ꝓtigit q̃ tot⁹ effect⁹ ꝓducit a pl⁷i
b⁹ ꝓiūcti ⁊ nll⁷a ꝓs effect⁹ ꝓducit ab aliq̃ illoz agē
tiū ſiē accidit i motu nauis t̄cte a vīgiti boib⁹ q̃rū
nullus ꝑt p ſe t̄bē nauē tot⁹ ille mol⁹ nauis ē a. 20.
boib⁹ ⁊ nll⁷a ꝓs illi⁹ mot⁹ ē ab aliq̃ illoz. ſz tot⁹ mo-
t⁹ nauis ⁊ q̃libet ꝓs ei⁹ ē ab oib⁹ ꝓiūcti. ¶ Et ſi dr
ꝑ B. ſi q̃libet illoz. 20. aliqd fac cāt ⁊ tñ
nll⁷us eoz cāt totū. q̃ q̃libet eoz cāt ꝑtē mot⁹. ¶ Et
ꝓfirmat p B. qr q̃lib⁹ eoz mouet. q̃ q̃libet illoz mo
uet aliqd. ⁊ null⁷s eoz mouet totā nauē: igr q̃libet
eoz mouet ꝑtē nauis. ⁊ p ꝓñs q̃libet illoz cāt mo-
tū q̃ ē i ꝑte nauis. ⁊ mot⁹ ꝑtis ē ꝓs mot⁹ toti⁹: q̃ q̃li
bet t̄bētiū cāt ꝑtē mot⁹. igit ⁊ c. Dicēdū q̃ q̃libet
t̄bētiū cāt ꝑticl⁷arit totū motū. qr q̃libet t̄bētiū tra
bit ꝑticl⁷arit totā nauē. Vñ q̃libet t̄bētiū ē cā ꝑtia
lis toti⁹ mot⁹ ⁊ cuiuslibet ꝑtis mot⁹ nec aliq̃ t̄bē
tiū p ſe largit nauī aliquā ꝑparationē ad motū ſed
mot⁹ ⁊ q̃libet diſpō mot⁹ eſt ab illis boib⁹ ꝓiūcti.

¶ Si v̄o duo ⁊ utrūq̃z horum aut utrūq̃z
mouet tātū in tāto: ⁊ cōpoſite potētie cō
ponit ex grauib⁹ eq̃li mouebūt lōgitudie
⁊ in eq̃li tpe analogum eandem nām.

¶ Nec eſt 3ª ꝓticl⁷a p⁷ ptis ꝓncipalis bui⁹ cop⁷i in q̃
pbs ponit vnā regulā uerā que accipit ex B q̃ ꝗz
ad mol⁷ q̃ ad mouēs fit additio. Vñ illa regl⁷a ac-
cipit cōpando duo mouētia ⁊ duo mota ⁊ addēdo
vnū mouēs alt⁷i mouēti ⁊ vnū motū reliq̃ moto q̃
rl⁷a ē tal⁷. Si duo mouētia mouēt duo mol⁷ p ali-
q̃ ſpatiū i aliq̃ tpe illa duo mouētia ſil⁷ ꝓgregata
pñt mouē ꝓgregatū ex illis duob⁹ motib⁹ p eq̃le
ſpatiū i eodē tpe. ⁊ B ē 21ª q̃ de ānexis bui⁹li. q̃ p-
bat p B q̃ eadē ē ꝓportio ſeu analogia duoz mo-
uētiū ſil⁷ aggregatoz ad duo mota ſil⁷ aggregata
q̃ ē illoz mouētiū ſepati acceptoz ad illa duo mo-
ta ſepati accepta. ⁊ ubi ē eadē ꝓportio pōrū mouē